

Kapitals artikkelserie om Telenor

KAPITAL
AVSLØRER:

Investeringen som kan felle Brekke

- Telenor er et selskap tuftet på norske verdier, og vi aksepterer ikke korrupsjon.

Konferanse Sigve Brekke i Oslo i forbindelse med møtet i Oslo 23. februar 2016

Telenors konsernsjef Sigve Brekke med langvarig CV-juks:

Bløffet om høyskolegrader

I mai ble han hyllet som rockestjerne utenfor Telenor da han ble ansett som en av Norges mest sterke selskaper. Han fikk en løn på 5,9 millioner kroner, en guldkantet pensjonsavtale til flere millioner i året og kunne kjøpe seg leilighet til 20 millioner kroner på Tjuvholmen. Nå viser det seg at CV'en som han har bygget karrieren sin på, inneholder en bløff.

I ti år mens han hadde sjefsjobber for Telenor i Asia, i perioden 2004-2014, gav Sigve Brekke overvunden inntrykk av at han hadde en baccalaureat i økonomi og administrasjon fra Høgskolen i Telemark. Og da han som statssekretær i 1996 søkte et forskningsopphold på Harvard, hevdet han å være høyskolekandidat. Men ifølge Høgskolen i Telemark har de ikke tildelt Brekke noen som helst grad.

Advokatene og konsulentene har landet på Fornebu og startet faktureringer:

Alle mot alle i Telenor

Deloitte.
GEEL—
MUYDEN
KIESE

ZYNK
WIKBORG/REIN
PRIMA ANDERSEN & CO

ØSTGÅRD
MICHAEL
KVALL

Granskingen av VimpelCom-saken, med permitteringen av fire direktører, samt omstendighetene i Telenor-sjefen Sigve Brekkes CV-juks, gir nå oppdrag for titalls millioner kroner for Oslos advokatland og konsulanter. Telenor betaler alt for alle.

Det er brann i menneskeheten hos Telenor. Målt i lønnsutbetalinger til Telenor, er det Sigve Brekke som har vært den mest betalte, med vekslende løn, i tillegg til den han har fått i tillegg til løn. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

Telenor står fra seg VimpelCom-aksjer kjøpt for 2,8 milliarder kroner:

Preferanseaksjer rett i bøtta

En av de mest populære aksjetyper i Norge er preferanseaksjer. De er aksjer som gir rett til utbetaling av en fast sum, men ikke stemmerett. Telenor har kjøpt 2,8 milliarder kroner i slike aksjer i VimpelCom. Nå viser det seg at disse aksjene er rett i bøtta.

Telenors tilsvar:

- Ikke beskyldt for korrupsjon

Kapital har i forbindelse med artikkelen på side 44 til 46 sendt korrespondent Sigve Brekke en rekke spørsmål på epost. Bl.a. har vi bedt om å se på Brekkes CV-juks, og om det er noe som kan være et bevis på korrupsjon. Brekke har svart på spørsmårene, og vi har publisert svarene her.

Her er VimpelCom-historien som Stortinget må vente på:

Telenorbombene

Diktator-datteren Gulnara Karimova har blitt nevnt i Telenor-styremøter.
Sigve Brekke permitterte sin argeste rival til konsernsjefjobben.
Politiske presser kan ligge bak direktør-permitteringer.
Utenlandske Telenor-aksjonærer bekymret for statsråd Monica Mæland's innflytning.

Store internasjonale tidsskrifter som har skrevet om Telenor, og som har skrevet om VimpelCom, og som har skrevet om Sigve Brekke, har alle skrevet at Telenor er et selskap som er bygget på korrupsjon. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

18. februar 2016

Omdømmetapet

Telenors omdømme er på et lavt nivå. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

Trygve Hegnar

Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

Kapital kan nå rulle ut en artikkelserie om Telenor. Den første artikkelen handler om Sigve Brekkes CV-juks, og om det er noe som kan være et bevis på korrupsjon. Den andre artikkelen handler om Telenor-styremøter, og om det er noe som kan være et bevis på korrupsjon. Den tredje artikkelen handler om Telenor-aksjonærer, og om det er noe som kan være et bevis på korrupsjon.

Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut. Det er ikke bare løn, det er også andre ting som er blitt betalt ut.

**KAPITAL
AVSLØRER:**

Investeringen som kan felle Brekke

**- Telenor er et selskap tuftet på norske
verdier, og vi aksepterer ikke korrupsjon.**

Konsernsjef Sigve Brekke i brev til næringsminister Monica Mæland 23. februar 2016

Sigve Brekkes India-investering er sentral i gigantisk korrupsjonssak:

Kan felles av hemmelig granskning

Investeringen i indiske Unitech som Telenors nåværende konsernsjef Sigve Brekke var pådriver for som Asia-sjef i 2008, har kostet Telenors aksjonærer rundt 30 milliarder kroner.

Mer alvorlig er det at Unitech er dypt involvert i den største korrupsjonssaken i nyere indisk historie – og at alle varsellamper tilsa at investeringen burde skrinlegges.

Men Brekke trosset ekspertenes råd. Det kan nå koste ham jobben.

– **S**igve Brekke visste – eller burde ha visst – da Telenor inngikk partnerskap med Unitech at det indiske selskapet hadde skaffet seg 2G-lisensene sine på en ulovlig eller irregulær måte.

Det sier korrupsjonsjeger og en av Indias mektigste menn, Subramanian Swamy, i et eksklusivt intervju med

Kapital.

Swamy er mannen som bidro til å rulle opp den gigantiske korrupsjonssaken som har versert i indiske medier siden 2008 – og nesten like lenge i indiske rettslokaler. Han har en bachelor i matematikk, master i statistikk og en (ekte) PhD i økonomi fra Harvard. Han er en av grunnleggerne av

det indiske Janata-partiet, som han ledet fra 1990 frem til 2013, og som han fusjonerte inn i Bharatiya Janata Party – i dag et av de to største partiene i indisk politikk. Han har vært indisk handels- og justisminister og vært valgt inn i parlamentet fem ganger. De siste årene har han markert seg som en forkjemper for anti-korrupsjonsbevegelsen i India og er blitt viden kjent for å iverksette rettslige prosesser mot de høye og mektige. Det er med andre ord ingen liten autoritet i India som nå tar et oppgjør med Telenor-sjefens måte å drive forretninger på.

Swamys begrunnelse for hvorfor han mener Brekke visste – eller burde ha visst – at Telenor tilegnet seg de indiske telelisensene på en irregulær eller ulovlig måte, var at de ble solgt fra myndighetene til Unitech for langt under markedspris med en bindingstid som ikke ble overholdt.

– Betingelsen for å få lisensene til ti prosent av markedspris, var at de ikke kunne videreselges før det hadde gått to år. Unitech ignorerte imidlertid den bestemmelsen rett etter at de fikk lisensen ved å selge majoritetsaksjene i selskapet til Telenor. Det skjedde til en pris som var mange ganger så høy som den Unitech hadde betalt regjeringen for lisensen. Det er opplagt at de så at det var ulovlig, for hva de ikke

KORRUPSJONSSIKTET PARTNER: Tidligere Asia-sjef Sigve Brekke og resten av ledelsen i Telenor sto for betalingen av et tosfifret milliardbeløp til Unitech og direktør Sanjay Chandra for 22 telelisenser i India. Lisensene ble senere inndratt, og Chandra er nå siktet og sentral i Indias største korrupsjonssak.

FOTO: HARIKRISHNA KATRAGADDA / MINT

TELENOR HYRET INN GRANSKER: Norges kanskje dyktigste gransker, advokat Jan Fougner i Wiersholm, ble leid inn av Telenor for å gå den kontroversielle India-investeringen nærmere etter i sømmene, men arbeidet ble i all hemmelighet stanset.

FOTO: JON OLAV NESVOLD/NTB SCANPIX

kunne gjøre direkte, gjorde de indirekte, sier Swamy.

Han er for øvrig også mannen som kan sies å ha påført Telenor det største og mest forsmadelige tapet i selskaps historie.

Da indisk Høyesterett den 2. februar 2012 bestemte at de 122 utlyste 2G-lisensene, som tidligere telekomminister A. Raja skal ha solgt til underpris på en ulovlig måte, skulle kanselleres, var det etter en begjæring fra nettopp Swamy.

22 av de kansellerte lisensene hadde Telenor sikret seg ved å kjøpe seg inn i Unitech til enorme summer, men ved et pennestrøk ble de plutselig annullert og tilnærmet null verdt.

Hele Sigve Brekkes prestisjeinvestering i India ble med det en av de mest feilslåtte norske næringslivsinvesteringene noensinne.

Fornebu, mars 2016: Norges nest største selskap, og med staten som største eier, er i tidenes tillitskrise. Blant Telenors mer enn 36.000 ansatte rundt om i verden hersker det mye amper stemning. Ikke bare har kursen på Telenor-aksjene falt med cirka 25 prosent – eller godt over 40 milliarder kroner – i tiden etter at Brekke overtok som konsernsjef. Det internasjonale mobilskapskapet VimpelCom, som Telenor eier 33 prosent av aksjene i og har 43 prosent av stemmerettighetene

til, har nylig innrømmet å ha betalt store beløp i bestikkelser til diktatordatter Gulnara Karimova for å komme inn på mobilmarkedet i Usbekistan.

VimpelCom er notert på børsen i USA, men har hovedkvarter i Amsterdam, og har derfor lenge vært etterforsket av både amerikanske og nederlandske myndigheter. Selskapets tidligere toppsjef, norske Jo Lunder, har i lang tid vært en sentral person i Telenor-systemet, og ble bl.a. flere ganger nevnt som Sigve Brekkes utfordrer i kampen om jobben som ny konsernsjef i Telenor etter Jon Fredrik Baksaas.

Men det var før november 2015 da Økokrim siktet Lunder og pågrep ►

2G spektrum-skandalen

Andimuthu Raja.

FOTO: ADNAN ABDI/NTB SCANPIX

Mai 2007: Andimuthu Raja overtar som telekomminister.

August 2007: Telekomdepartementet starter prosessen med tildeling av 2G-lisenser.

25. september 2007: Telecom Ministry utsteder pressemelding hvor de setter søknadsfristen for 2G-lisenser til 1. oktober 2007.

1. oktober 2007: Department of Telecom mottar 575 søknader fra 46 selskaper.

2. november 2007: Statsminister Manmohan Singh sender et brev til telekomminister A. Raja for å sikre rettferdig lisenstildeling, "riktige" priser og transparens i prosessen. Raja svarer og avviser mange av anmodningene. Han insisterer på å tildele lisensene etter første mann til mølla-prinsippet.

22. november 2007: Finance Ministry skriver et brev til Telekomdepartementet hvor det uttrykkes bekymring over prosessen.

Statsminister Manmohan Singh.

FOTO: DRUZHININ ALEXE/NTB SCANPIX

ham i forbindelse med den pågående korrupsjonsetterforskningen i VimpelCom.

Turbulens i Telenor

Internt i Telenor har Sigve Brekke suspendert eller fristilt fire sentrale ledere mens VimpelCom-saken granskes. Det er Telenors finansdirektør Richard Aa, som har jobbet tett med Brekke og kanskje var Brekkes sterkeste konkurrent i kampen om å bli ny konsernsjef, og det er Telenors juridiske direktør Pål Wien Espen, som begge har hatt høy standing internt, men som har blitt beskyldt for ikke å ha varslet etter læreboken da korrupsjonsalarmen gikk i VimpelCom, noe de begge bestrider.

I tillegg har Brekke fristilt Telenors tidligere styremedlemmer i VimpelCom: forhenværende finansdirektør i Telenors thailandske datterselskap Dtac, Fridtjof Rusten, og tidligere Russland-sjef for Telenor, Ole Bjørn Sjulstad, nå leder for corporate affairs i Telenor Ungarn.

På toppen av dette måtte som kjent Brekkes forgjenger Jon Fredrik Baksaas i fjor avslutte sin konsulentavtale som strategisk rådgiver for styret i Telenor med umiddelbar virkning, også det i forbindelse med VimpelCom-saken. Som om dette ikke var nok, måtte også som kjent tidligere styreleder Svein Aaser – mannen som trumfet igjennom den kontroversielle ansettelsen av Brekke – gå på dagen som følge av sin informasjonshåndtering i forbindelse med VimpelCom-skandalen.

- I verdensklasse på korrupsjonsarbeid

Det er i dette turbulente miljøet at Sigve Brekke (se mini-CV side 64) har kommet inn som ny konsernsjef, ryddegutt og redningsmann. I fjor sommer gikk han ut og annonserte at hele

- ULOVLIG ELLER IRREGULÆRT: – Sigve Brekke visste – eller burde ha visst – da Telenor inngikk partnerskap med Unitech at det indiske selskapet hadde skaffet seg 2G-lisensene sine på en ulovlig eller irregulær måte, sier tidligere handels- og justisminister Subramanian Swamy, mannen som via indisk Høyesterett sørget for at Telenor fikk inndratt sine indiske 2G-lisenser verdt et tosfifret antall milliarder kroner.

FOTO: PRAKASH SINGH/NTB SCANPIX

VimpelCom-posten er til salgs, og siden i fjor høst – da Kapital kunne avsløre at han i en årrekke har jukset og oppført akademiske grader på CVen sin som han ikke har – har han markedsført seg stadig oftere i ulike norske medier med sine sterke hold-

vil påstå at vi er helt i verdensklassen på. Det er dette som gir oss konkurransefordeler ute i den store verden. Det er nettopp derfor jeg tror åpenhet er eneste svaret på det, sa Brekke i et intervju med DB TV i fjor høst.

Intervjuet fant sted ikke lenge etter at det ble kjent at styret i Telenor har engasjert advokatfirmaet Deloitte for å få en gjennomgang av hvordan den norske mobilgiganten har håndtert sitt minoritetseierskap i korrupsjonsanklagede VimpelCom gjennom ti år.

Brekke lovet full åpenhet rundt granskningen og varslet at hovedkonklusjonene blir offentliggjort.

– Derfor har vi – styret – vedtatt at vi skal ha en undersøkelse hvor alle kort skal på bordet. Vi har hyret inn Deloitte for å hjelpe oss å gjøre den undersøkelsen her så objektiv som

- Det er dette som gir oss konkurransefordeler ute i den store verden.

Sigve Brekke til DB TV om Telenors anti-korrupsjonsarbeid

ninger mot korrupsjon.

– Jeg blir lei meg når det settes spørsmålstegn ved tilliten til Telenor, og spesielt på ting som korrupsjon. Dette er ting som vi prøver å jobbe med hver bidige dag, og som jeg faktisk

10. januar 2008: Telekomdepartementet fastslår at 2G-lisensene skal tildeles etter første mann til mølla-prinsippet, hvilket innebærer at søknadsfristen (cut-off-date) i realiteten er fremskyndet fra 1. oktober 2007 til 25. september samme år. Det viser seg at Telekomdepartementet den 25. september 2007 har skrevet på sin hjemmeside at de som søker mellom kl. 15.30 og 16.30 samme dag vil få tildelt lisenser. Denne informasjonen skal det kun være noen få aktører som visste om i forkant.

122 nye 2G-lisenser selges etter første mann til mølla-prinsippet til sterkt rabatterte 2001-priser. Til tross for at lisensene var

ment for salg til telekomselskaper, får selskapene Nahan Properties og Adonis Projects seks lisenser hver, Volga Properties og Aska Projects får tre lisenser hver, mens Azure Properties, Hudson Properties, Unitech Builders & Estates og Unitech Infrastructures alle får hver sin lisens. Siden alle selskapene var kjøpt opp av Unitech satt Unitech, som da var Indias nest mest verdifulle eiendomsselskap, med 22 verdifulle telekomlisenser.

Våren 2008: Kritikken mot den indiske regjeringens lisensdeling ulmer, og det er mye skriverier i mediene om saken. Kriteriene for å få tildelt lisens skulle være erfaring

fra telekombransjen og at selskapene som fikk konsesjon selv måtte investere og bygge ut mobilnettet. Unitech regnes ikke for å oppfylle noen av kriteriene.

4. juli 2008: Sigve Brekke utnevnes til sjef for Telenor i Asia og visekonsernsjef i Telenor.

30. oktober 2008: Telenor sender ut pressemelding om at selskapet har gått inn i det indiske markedet ved å kjøpe opp 60 prosent av egenkapitalen i Unitech Wireless for cirka 1,07 milliarder dollar. I dealen aksepterer Telenor også en gjeld på 400 millioner dollar.

TIL BUNNS I SKANDALEN? Telenors indiske partner Sanjay Chandra risikerer mange år i fengsel for sin involvering i Indias største korrupsjonssak. Spørsmålet er om Telenors styreleder Gunn Wærsted vil ta opp granskningsarbeidet av Telenors involvering i saken som flere har kjømpet for å legge dødt.

FOTO: BERIT ROALD/NTB SCANPIX

mulig. Den eneste måten vi greier å gjenbygge tilliten på og legge dette bak oss, er full åpenhet. Og så får vi da håndtere det som det er og så får vi gå videre, sa Brekke.

Da det den 18. februar i år ble kjent at VimpelCom erkjenner korrupsjon i Usbekistan, og vedtar en bot på 795 millioner dollar – tilsvarende nærmere syv milliarder kroner – til amerikanske og nederlandske myndigheter, uttalte Brekke dagen etter til NTB:

– Jeg føler meg trygg på at ingen i Telenor er involvert i korrupsjon, men vi ønsker å se på hvordan Telenor har håndtert saken. Det er viktig for oss å få alle kort på bordet, sa konsernsjefen.

Til *DN* fortalte han dagen derpå igjen, den 20. februar, at han var opprørt over at VimpelCom har begått korrupsjon i Usbekistan.

– Det er skuffende og svært alvorlig

at et selskap Telenor er deleier i innrømmer korrupsjon.

Hemmelig granskning

Men mens Brekke har stått frem i norske medier og markedsført seg som talsmann for full åpenhet rundt

Kapital-fakta: 2G

2G er forkortelsen for andregenerasjons trådløs telefonteknologi. Andre generasjons mobiltelefonnettverk ble første gang lansert på GSM-standarden i Finland i 1991. 2G-nettverk hadde tre klare fordeler i forhold til tidligere versjon: Telefonsamtalene ble digitalt kryptert, de var mer effektive, noe som åpnet for langt større mobiltelefonpenetrasjonsnivå, og 2G tilrettela for datatjenester på mobilen ved å tilby SMS-tekstmeldinger.

Kilde: Wikipedia

Deloitte-granskningen, har det foreligget et annet – og ikke mindre viktig – granskningsarbeid av korrupsjonsrelaterte forhold som han ikke har vært like åpen om.

Det vedrører hans eget arbeid som tidligere Asia-sjef for Telenor.

– Hadde omverdenen fått vite om granskningsarbeidet rundt Brekkes India-investering, hadde han for lengst vært ferdig i Telenor, og da hadde han i hvert fall ikke blitt konsernsjef, hevdet en sentralt plassert kilde som av gode grunner ønsker å være anonym.

Noe lignende hører vi også fra annet Telenor-hold, men siden det internt i teleselskapet er igangsatt en intens klappjakt på kilder – og det er blitt lagt fullstendig lokk på saken internt – er de vi snakker med om granskningen (eller evalueringen som den noe mer pyntelig kalles i Telenors indre gemakker) ytterst forsiktige med å uttale ►

Markedet svarer med å sende Telenor-aksjen ned i kjelleren. Den faller 20 prosent på børsen, til det laveste nivået siden 2003. Pil nedover med – 20 prosent.

29. november 2008: Subramanian Swamy protesterer til den indiske statsministeren og ber om tillatelse til å reise tiltale mot Raja med hjemmel i antikorrupsjonslovgivningen.

1. juli 2009: En domstol i Delhi fastslår at endringen i cut-off-datoen er ulovlig.

24. september 2009: Melding om at Unitech Wireless, som har vært et dattersel-

skap i Unitech Group, skifter navn til Uninor.

21. oktober 2009: CBI tar ut siktelse mot tjenestemenn i Telekomdepartementet og ukjente privatpersoner/selskaper.

20 nov. 2009: Informasjon fra IT-departementet viser at næringslivsaktører skal ha påvirket politikken til Telekomdepartementet på en ulovlig måte.

31. mars 2010: Riksrevisjonen fastslår at hele lisenstildelingsprosessen ikke har vært rettfærdig og transparent.

22. september 2010: Unitech Group var ifølge Riksrevisjonen ikke berettiget å få til delt sine "billige" 2G-lisenser, siden selskapet var et eiendomsselskap, skriver *DN*.

2. april 2011: Det sentrale etterforskningsbyrået (CBI) anslår tapet i forbindelse med lisenstildelingen til å ligge på cirka 4,6 milliarder dollar. Ifølge CBI skal det ha blitt begått flere lovbrudd og betalt bestikkelser for at enkelte selskaper skulle favoriseres i tildelingsprosessen. Blant annet ble det, ifølge den indiske riksrevisjonen, gitt lisenser til ikke kvalifiserte selskaper, de uten erfaring fra telekombransjen (slik som Unitech)

STUET VEKK GRANSKNINGSARBEIDET: Som tidligere konsernsjef og Asia-sjef sto Jon Fredrik Baksaas og Sigve Brekke sammen om Norges kanskje dyreste investering i utlandet noensinne. Tidligere styreleder Svein Aaser sier han ikke kjenner til den hemmelige granskningen av investeringen som Telenor-sjefene skal ha greid å avblåse.

FOTO: BERIT ROALD/NTB SCANPIX

FIKK HJELP AV PARTIKAMERAT: Da indisk Høyesterett fratok Telenor 22 verdifulle telilisenser fordi de var skaffet til veie på ulovlig måte, satte daværende næringsminister Trond Giske seg på flyet for å hjelpe tidligere Ap-statssekretær Brekke samt Baksaas med å redde restene av gigantinvesteringen.

FOTO: TROND VIKEN

seg. De håper nå bare at nytilsatt styreleder Gunn Wærsted vil ta opp tråden der den ble sluppet sist.

Det er Norges fremste gransker, professor ved BI og advokat i Wiersholm, Jan Fougner, som fikk oppdraget med å ettergå den fatale India-investeringen som Brekke trumfet igjennom midt under finanskrisen i 2008, mot ekspertenes klare råd.

Kapital er kjent med at Fougner ble hyret inn av administrasjonen i Telenor i etterkant av den kontroversielle India-investeringen for å se om alt hadde gått riktig for seg.

Fougner regnes som den ledende fagpersonen i Norge på compliance, antikorrupsjon, foretaksstraff, konflikt- og krisehåndtering samt etterfølgende opprydningsprosesser under både norsk og internasjonal lovgivning, inkludert Foreign Corrupt Practices

Act – og han skal derfor ha kompetanse midt i blinken for en slik jobb.

- Kjenner ikke til granskning

Kilder forteller til Kapital at Fougner skal ha funnet så mye "grums" rundt India-investeringen at Brekke skal ha satt alle kluter til for å legge advokatens arbeid "dødt i skuffen". Siden investeringen utgjør et særdeles mørkt kapittel i Telenors historie som få i selskapet er stolte av, skal Brekke – med god intern hjelp – til slutt ha greid å legge hele Fougners arbeid på is.

– Det var funn og spørsmål av en slik kompromitterende karakter at det ikke bare var Brekke som var tjent med å legge ballen død. Bruddene på Code of Conduct (selskapets interne, etiske regelverk, red. anm.) i forbindelse med India-investeringen er av mye verre art enn de vi så i Vimpel-

Com, hevder en Telenor-kilde.

Fougner har tidligere ledet granskningen av Valla-saken, Hordaland-politiets håndtering av varsleren i Monica-saken og korrupsjonsmistanker i både Hydro, Yara og Unibuss.

Telenor-oppglaget ønsker han ikke å kommentere overfor Kapital.

– *Kapital er kjent med at du ble hyret inn av Telenor for å granske India-investeringen, men hva skjedde egentlig med granskningsrapporten?*

– Jeg er ikke i posisjon til hverken å kunne si om jeg har, eller har hatt, klientforhold til Telenor, sier en proff Fougner da Kapital treffer ham på telefonen etter å ha lagt igjen beskjed. – Jeg kan derfor hverken bekrefte eller avkrefte dette.

Kapital har også snakket med Harald Norvik, som var styreleder da Telenor bestemte seg for å gå inn i det

og de som hadde fått innsideinformasjon i det skjulte.

April 2011: Telenors partner i India, Sanjay Chandra, arresteres, mistenkt for å ha samarbeidet med telekomministeren om 2G-lisenssvindelen. Han løslates ikke før 23. november 2011, og da mot kausjon. Mye tyder på at han kan få lang fengselsstraff for forholdet. Han arresteres igjen senere for å ha sabotert rettssaken. Risikerer ytterligere tre års fengsel.

Januar 2012: Sigve Brekke overtar også som adm. dir. i Uninor.

2. februar 2012: Indisk Høyesterett tar begjæringen til Subramanian Swamy om at de 122 lisensene som ble utdelt under Rajas tid som teleminister i 2008, skal kanselleres. Unitech/Uninor mister alle sine 22 lisenser.

21. februar 2012: Telenor kansellerer avtalen med Unitech og går til erstatnings-søksmål mot selskapet.

10. april 2012: Melding om at næringsminister Trond Giske avbryter årets påskeferie og reiser til India sammen med Jon Fredrik Baksaas for å redde India-investeringen.

2. kvartal 2012: Uninor har vokst fra null til 45,6 millioner kunder på mindre enn to år og fremstår som den mest suksessrike nykommeren som fikk lisenser i 2008.

14. november 2012: Melding om at Telenor har fått tildelt seks av de 22 lisensområdene som indiske myndigheter nylig la ut for auksjon. Prisen er 4,2 milliarder kroner. Lisensene dekker områder med til sammen 600 millioner innbyggere.

23. september 2015: Uninor har skiftet navn til Telenor India. Telenor har kjøpt 100 prosent av aksjene i selskapet, som har startet driften under navnet Telewings.

enorme indiske markedet ved å kjøpe seg inn i Unitech. – Jeg har ikke sett noen granskningsrapport eller slutt-evaluering. Investeringen var en lang prosess som var oppe til behandling i styret mange ganger. Jeg opplevde ikke noe mystisk ved dette, bortsett fra partnerproblemer og at vi ble motarbeidet av konkurrentene så det holdt, sier Norvik.

Svein Aaser, som overtok som styreleder da Norvik trakk seg i protest som følge av daværende næringsminister Trond Giskes innblanding i ledelsen av Telenor, sier han heller ikke kjenner til noen granskningsrapport.

Dette er i og for seg heller ikke utenkelig, siden granskningsarbeidet – etter det Kapital kjenner til – skal ha blitt bestilt av administrasjonen, og ikke styret, i Telenor, før det ble stuet vekk.

- Investorfiendtlig adferd

Ifølge uttalelser som Svein Aaser gav til norske medier i forbindelse med ansettelsen av Sigve Brekke som konsernsjef våren 2015, så var det Brekkes kompetanse som Asia-sjef som førte ham helt til topps i en av norsk næringslivs mektigste stillinger.

Helt sentralt i jobben som Asia-sjef har det for Brekke vært å ta vare på selskapets India-investering, den som numedølingen fikk trumfet igjennom høsten 2008 og som (bare i akkumulert EBITDA minus Capex) snart har kostet selskapet nærmere 25 milliarder kroner. Regner vi med renter og andre kapitalkostnader, kommer vi fort opp i et beløp på cirka 30 milliarder kroner for investeringen i det indiske selskapet Unitech, som knapt noen Telenor-aksjonærer ønsket.

Høsten 2008 herjet finanskrisen over store deler av verden, flere lands økonomier var på randen av kollaps og børsene raste. Det samme gjorde Telenor-aksjonærene da de fikk høre om Brekkes elleville planer i India. Knapt noen av de ledende finansanalytikerne som fulgte selskapet tett greide å regne hjem prisen på Unitech – selv i et best case scenario. Prisen var altfor høy.

– Det var rett og slett investorfiendtlig adferd, sier en kjent finansmann.

Men selv om alarmen gikk i finansmarkedene, og investorene umiddelbart reagerte med å sende Telenor-aksjen ned over 20 prosent da India-investeringen ble kjent, samtidig som kredittratingbyrået Moody's vurderte å nedgradere selskapets gjeld, var det enda større varsellamper som

- EKKEL BISMAL: – Høyesteretts avgjørelse er et ledd i antikorrupsjonsarbeid, men Giske har argumentert for at det skaper utfordringsbarhet for Telenor og framtidige investeringer. Da vil man altså at India skal forbli småkorrupert, har Sør-Asia-viter og førstelektor ved Universitetet i Oslo, Geir Heierstad, tidligere uttalt til *Vårt Land*.

FOTO: PHILIP LOTE/NRK

blinket andre steder forut for investeringen.

– Korrupsjonsalarmen gikk, men Telenor ville ikke høre på den, sier en sentral kilde.

I klasse med Watergate

2G Spectrum Scam, kalles den, den største korrupsjonssaken i Indias historie, ifølge landets aviser. Svindelen har røtter helt opp på ministernivå i indisk politikk, involverer statsministeren, telekomministeren, en statssekretær, påtalemyndighetene, flere byråkrater og en rekke topper i indisk næringsliv. Indias sentrale etterforskningsenhet CBI (Central Bureau of Investigation) har hatt 19 fremstående navn på tiltalebeslutningene sine i saken, hvorav flere allerede har sittet lenge i varetekt, men slagene i retten er på ingen måte avsluttet i det sendrekte indiske rettssystemet.

Eksakt hvor mye penger som ble unndratt fra den indiske statskassen i forbindelse med myndighetenes tildeling av andre generasjons mobil-lisenser (2G Spectrum) i 2008 er vanskelig å fastslå, men den indiske riksrevisjonen har beregnet at tapet kan beløpe seg til 26 milliarder dollar, basert på auksjonspriser for sammenlignbare 3G- og BWA-spektre. Det gav den indiske 2G-svindelen en tvisom annenplass på topp-ti-listen til *Time Magazine* over verdens verste maktmisbruk-skandaler, rett etter Watergate.

En av korrupsjonsskandalens mest sentrale aktører er den forhenværende telekomministeren i landet, Andimuthu

Raja, og tidligere Unitech-direktør og -eier Sanjay Chandra. Sistnevnte er den styrtrike forretningsmannen som Brekke valgte som forretningspartner for Telenors joint venture med Unitech i India i 2008, det som senere skulle få navnet Uninor. Chandras befatning med dette selskapet har allerede ført ham bak lås og slå, og han risikerer ytterligere mange års fengsel når sakene mot ham er ferdige i rettssystemet.

Førstemann til mølla

Men vi må spole helt tilbake til 2007 for riktig å forstå bakgrunnen for den indiske korrupsjonssaken og Telenors forbindelser til denne. Da skulle det indiske mobilnettet oppgraderes, og myndighetene bestemte seg for å utlyse 2G-lisenser.

Daværende statsminister Manmohan Singh var tidlig ute på banen og rådet teleminister Andimuthu Raja til å holde en transparent tildelingsprosess med oppdaterte priser på de attraktive 2G-lisensene som myndighetene skulle selge, men Raja ville det åpenbart annerledes.

I stedet for å auksjonere bort lisensene til høystbydende, noe som ville ha sikret høyere inntekter, valgte telekomministeren å dele ut lisensene til det som i beste fall kan karakteriseres som et tvisomt førstemann til mølla-prinsipp, der flere av de heldige vinnerne – som fikk kjøpe dem til sammen 122 lisensene til sterkt rabatterte 2001-priser – skal ha fått innsideinformasjon om prosessen.

- Lovbrudd og bestikkelser

Ifølge en senere tiltalebeslutning fra den sentrale indiske etterforsknings-enheten CBI (Central Bureau of Investigation) ble det begått flere lovbrudd og betalt bestikkelser for at enkelte selskaper skulle favoriseres i tildelingsprosessen. Blant annet hevder den indiske riksrevisjonen at det ble gitt lisenser til ikke kvalifiserte selskaper, de uten erfaring fra telekombransjen (slik som Unitech som skal ha fått spesialbehandling av telekomminister Raja) og de som hadde fått innsideinformasjon i det skjulte.

Til tross for at lisensene var ment for salg til telekomselskaper, fikk bl.a. selskapene Nahan Properties og Adonis Projects seks lisenser hver, Volga Properties og Aska Projects fikk tre lisenser hver, mens Azure Properties, Hudson Properties, Unitech Builders & Estates og Unitech Infrastructures fikk alle hver sin lisens. Siden alle selskapene var kjøpt opp av Unitech satt Unitech, som da var Indias nest mest verdifulle eiendomsselskap, med 22 dyrebare telekomlisenser i landet.

Det var disse Telenor gjerne ville ha tak i.

440 millioner dollar i bestikkelser?

Etter at det indiske telekomdepartementet den 10. januar 2008 fastslo at førstemann til mølla-prinsippet skulle gjelde ved lisenstildelingen, hvilket innebar at de som hadde innsideinformasjon om prosessen og hadde søkt på lisensene tidligst på høsten før, fikk tildelt lisenser, haglet kritikken mot prosessen.

Det hindret likevel ikke Telenors da nyutnevnte Asia-sjef Sigve Brekke i å gå i nærmere samtaler med Unitech utover høsten 2008.

Den 30. oktober 2008 kunne Telenor sende ut pressemelding om at selskapet har gått inn i det indiske markedet. Det gjorde den norske mobilgiganten ved å kjøpe opp 60 prosent av egenkapitalen i Unitech-eide Unitech Wireless for cirka 1,07 milliarder dollar. I dealen aksepterte Telenor også en gjeld på 400 millioner dollar. Dette innebar omtrent at prisen på Unitech Wireless – hvor lisensene var samlet – ble flere ganger høyere i løpet av kort tid. For til sammenligning kostet lisensene som det indiske selskapet fikk kjøpe under den omstridte tildelingen "bare" 240 millioner dollar.

Unitech var imidlertid ikke alene om å selge aksjer i eget selskap til en høy pris kun kort tid etter lisenstildelingen. Swan Telecom og Tata Teleservices,

- INVESTORFIENDTLIG ADFERD: Til tross for at finanskrisen herjet, var sellampene blinket og investorene kvitterte med kursras – og hele investeringen nesten glapp – så har Sigve Brekke tidligere uttalt at han ikke har angret på India investeringen.

FOTO: JØRGEN BRAASTAD/NTB SCANPIX

som også ble begunstiget med 2G-lisenser fra minister Raja, solgte til henholdsvis Etisalat og DoCoMo.

I en felles etterforskningsrapport hevder Den sentrale etterforsknings-enheten CBI og det indiske inntekts-skattedepartementet (Income Tax Departement) at telekomminister Raja kan ha mottatt så mye som 440 millioner dollar i bestikkelser for å ha fremskyndet søknadsfristen for 2G-lisensene slik at de første søkerne ble tildelt lisenser. Den fremskyndede deadlinen kan ha eliminert mange søkere og gjort Raja i stand til å favorisere noen få. Etatene beskylder også Raja for å ha brukt bankkontoer i sin kones navn på Mauritius og Seychellene for å motta returprovisjoner. Ifølge CBI skal Raja ha konspirert med tiltalte i saken om en førstemann til mølla-tildeling for å forsikre seg om at Swan og Unitech fikk 2G-lisensene til langt under markedspriser.

Fikk hjelp av partivenn

Etter at Subramanian Swamys begjæring til indisk Høyesterett om at de omstridte lisensene skulle kanselleres, ble tatt til følge i 2012, begynner kritikken mot Telenors undersøkelser og partnervalg i India å tilta i styrke, også i norske medier. Ikke bare har et titalls milliarder gått tapt i det norske telekomnet. Det ligger også enormt mye personlig prestisje i saken.

I denne tunge situasjonen får den tidligere statssekretæren for Arbeiderpartiet, Sigve Brekke, en hjelpende hånd fra viktig hold. Allerede i begynnelsen av mai setter daværende næringsminister Trond Giske (Ap) seg på flyet til India.

Telenor har da allerede kommet

med en advarsel om at selskapet vil forlate India dersom myndighetene aksepterer telekomregulatorens anbefaling om en kraftig økning av baseprisene i de nye auksjonene av lisensene som skal utlyses. Det skriver *Economic Times*.

– Det vil være umulig for oss å fortsette drift her, sier Sigve Brekke.

Kort tid før de indiske myndighetene skal bestemme hvordan de inndratte lisensene skal auksjoneres bort på nytt, møter næringsminister Giske, ifølge NRK, den indiske ministeren Montek Sing Ahluwalia i New Delhi. Formålet med møtet er å legge frem norske myndigheters synspunkter i saken.

Ahluwalia er nestleder for den indiske planleggingskommisjonen og sitter i regjeringens underutvalg i telekomsaker, utvalget som til slutt bestemmer hvordan lisensene som ble kansellert på grunn av korrupsjon skal auksjoneres bort på nytt.

– Vi har sagt at det er nødvendig å gjøre ganske store endringer i det forslaget til auksjon som teletilsynet i India har foreslått, hvis Telenor skal ha en sjanse til å fortsette sin virksomhet i India, sier Giske, og legger til:

– Dette dreier seg om mange milliarder kroner i investeringer, og at Norge er avhengig av å ha forutsigbare rammevilkår når selskapet har investert store penger.

Konsernsjef Baksaas uttaler i denne forbindelse til NRK at han mener det er viktig at Giske også har kommet til India for å legge press på indiske myndigheter.

Det er imidlertid ikke alle som er like begeistret for norsk politisk innblanding i en indisk rettsprosess der ►

Mini-CV: Sigve Brekke

Han er født odelsgutt fra Uvdal, men sa fra seg odelsretten og gikk inn i politikken i stedet. På 1980-tallet var han politisk sekretær i AUF, et verv som gav ham innpass til jobben som politisk rådgiver for forsvarsministeren fra 1993 og som statssekretær i Forsvarsdepartementet senere samme år.

Han ble kraftig avvist da han som statssekretær forsøkte å komme inn på The Center for International Affairs på Harvard. "He does not have sufficient practical or academic experience in the realm of international affairs to allow him to succeed in this environment", lød den krasse beskjeden fra Harvard. Eliteuniversitetet gav samtidig tydelig beskjed om at departementsråd Lindstrøm, som anbefalte ham, i fremtiden måtte vurdere den intellektuelle kapasiteten til søkerne litt bedre.

Brekke gav imidlertid ikke opp Harvard-drømmen av denne grunn, og han greide senere å komme inn på den langt mindre krevende John F. School of Government på Harvard University.

Deretter ble han hanket inn i Telenor av Ap-kamerat Tormod Hermansen, som endog sørget for at teleselskapet betalte Harvard-masteren hans – før Brekke i det hele tatt hadde begynt å jobbe for Telenor.

Hermansen sendte Brekke til Asia, hvor han raskt gjorde suksess og har fått til mye bra, men også endel som ikke er bra. Blant annet kunne Kapital i fjor avsløre at betydelige summer har gått fra kassen til Telenors thailandske datterselskap, Dtac, hvor Brekke har hatt flere forskjellige ledende roller, til ulike prosjekter i regi av hans sønner. Blant annet har Dtac donert 1,4 millioner kroner til Brekke-sønnenes veldedige engasjement Kids Action for Kids, 210.000 kroner har gått til svømmeklubben deres, minst 40.000 har gått til et kokebokprosjekt på skolen deres. I tillegg har ukjente beløp gått til både basket- og tennisklubben deres, en matmesse på skolen etc.

Til tross for at Brekke stadig poengterer at han som leder er opptatt av åpenhet, har han ikke ønsket å redegjøre nærmere for Dtacs sponning av familieaktivitetene.

Brekke har vært dyktig på å få folk med seg, spesielt hos selskapets asiatiske ansatte har han lett greid å skape begeistring. Men han er også en mester i å få ansatte mot seg. "En samvittighetsløs politiker og svenskodare," kalte Telekomnyheternas sjefredaktør ham. Bakgrunnen for uttalelsen er de mange tøffe og kontroversielle avskjedigelsene han har stått for som leder. Blant annet har ansatte blitt oppsagt både via SMS og email. Det spesielle er at flere av de som har blitt oppsagt av Brekke senere har gjort større karriere andre steder, slik som svenske Johan Dannelind, som nå er konsernsjef i TeliaSonera.

De siste årene har Brekke var en av de aller best lønnede i Telenor. Da han i fjor ble utnevnt som ny konsernsjef, kjøpte han seg raskt ny leilighet til 20 millioner kroner på Tjuvholmen, samtidig som familien har beholdt den fasjonable villaen de har bodd i i et av Bangkoks beste strøk.

korupsjon har vært tema.

– Høyesteretts avgjørelse er et ledd i antikorrupsjonsarbeid, men Giske har argumentert for at det skaper utfordringssigbarhet for Telenor og framtidige investeringer. Da vil man altså at India skal forbli småkorrumpert, for det vet man hvordan man forholder seg til. Det gir en ekkel bismak, har Sør-Asia-viter og førstelektor ved Universitetet i Oslo, Geir Heierstad, tidligere uttalt til *Vårt Land*.

Lobbyarbeidet virket

Høsten 2012 viser det seg at Giskes og den norske lobbyvirksomheten i India har båret frukter. I november får den norske telekomgiganten indiske myndigheters godkjenning til å betale 4,1 milliarder kroner for å kjøpe tilbake lisensene i seks av totalt 22 regioner.

Likevel er det mye som skurrer i saken. Det hevdes fra flere hold at Telenor visste – eller burde ha visst – at ikke alt var i sin skjønneste orden med Unitechs 2G-lisenser.

Så kommer Wiersholm-advokat og gransker Jan Fougner inn i bildet. Etter det Kapital har grunn til å tro, skal Fougner ha konkludert med at Telenor-ledelsen overså flere faresignaler da de bestemte seg for å inngå joint venture med Unitech, i selskapet som senere fikk navnet Uninor.

Listen over røde flagg er lang:

■ Myndighetene satte som krav at selskapene som fikk tildelt lisens måtte ha erfaring fra telekom-bransjen. Det hadde ikke Unitech.

■ Selskapene som fikk lisenser måtte selv investere i og bygge ut mobilnettet. Det gjorde ikke Unitech.

■ Telenor inngikk samarbeid med et tradisjonelt eiendomsselskap som knapt kan sies å ha hatt erfaring med telekom.

■ Prisen som Unitech betalte for lisensene var bare en brøkdel av markedsprisen.

■ Av den indiske riksrevisjonens rapport fra 2010 fremgår det at konsesjons-søknadene fra Unitech bar preg av å være mangelfulle og ha falsk dokumentasjon. Hvorfor ble ikke dette fanget opp av en due diligence-prosess?

- De andre gikk fra prosessen

Subramanian Swamy er ikke den eneste som mener at Telenors ledelse visste – eller burde ha visst – at Telenor tilegnet seg lisensene på en ulovlig eller irregulær måte.

Shalini Singh, assisterende redaktør og teleekspert i den indiske storavisen

The Hindu, har tidligere uttalt til *Aftenposten* at hun har vanskelig for å tro at Telenor ikke visste noe om risikoen for korupsjon – i og med at Indias ledende avis, *The Times of India*, rapporterte om denne omtrent daglig over ett år i forkant. Singh jobbet tidligere for *The Times*, og stilte følgende retoriske spørsmål i *Aftenposten*:

– Unitech var også i diskusjoner med flere andre internasjonale selskaper i tillegg til Telenor. De andre gikk fra prosessen, men Telenor gjorde det ikke. Hvorfor?

Til indiske NDTV har Brekke selv innrømmet at det var han som i første omgang var ansvarlig for å råde Telenor til å gå inn i India.

– Angrer du? spurte TV-journalisten.

– Nei, ikke ett sekund, svarte Brekke.

Kapital har stilt følgende spørsmål til Telenors styreleder Gunn Wærsted:

– Telenors konsernsjef Sigve Brekke har tidligere gått ut sammen med deg og sagt at han ikke aksepterer korupsjon, men har selv vært pådriver for å investere et titalls milliarder kroner i et selskap som har vært involvert i den største korupsjonssaken i indisk historie. Er dette noe du mener Telenor bør granske?

– Kapital er kjent med at funnene ifbm. Fougners arbeid var så nedslående for Brekkes del at rapporten bare ble lagt på is (brudd på Code of conduct). Kan det være aktuelt for deg å be om innsyn i Fougners arbeid?

Wærsted skriver i en SMS til Kapital at hun ikke kjenner til saken, men at hun har oversendt spørsmålene til informasjonsavdelingen i Telenor for besvarelse.

Se Telenors svar på side 137.

* De omstridte lisensene har knyttet seg til selskaper med ulike navn som Unitech, Unitech Wireless, Uninor, Telenor India og Telewings. Den 23. september 2015 skiftet Uninor navn til Telenor India. Telenor har kjøpt 100 prosent av aksjene i selskapet, som har startet driften under navnet Telewings. For ikke å forvirre leserne har vi i denne artikkelen stort sett referert til Unitech.

Telenors tilsva-

- Ikke beskyldt for korrupsjon

Kapital har i forbindelse med artikkelen på sidene 54 til 64 sendt konsernsjef Sigve Brekke en rekke spørsmål på epost. Bl.a. har vi ønsket hans kommentar til at han skal ha vært en pådriver for å legge granskningsrapporten død, om han erkjenner brudd på Telenors etiske regelverk og om han burde ha reagert på noen varsellamper forut for India-investeringen etc.

Brekke har ikke svart på noen av Kapitals spørsmål. I stedet har kommunikasjonsdirektør Glenn Mandelid laget en redegjørelse for Telenors syn på saken. Det har ikke lyktes Kapital å få en avklaring på hvem i Telenor som stiller seg bak redegjørelsen, annet enn at Mandelid svarer på vegne av Telenor.

Telenor er ikke blitt beskyldt for korrupsjon eller for andre ulovlige handlinger i forbindelse med tildelingen av mobillisenser i India i 2008. Indiske myndigheter har vært tydelige på at Telenor var en uskyldig part da Uninors lisenser ble kansellert av landets Høyesterett, og Telenor fikk også tilbake de kostnader vi hadde hatt for de kansellerte lisensene. I desember 2012 deltok Telenor i en auksjon der vi sikret spektrum i seks regioner. Telenor India er nå et heleid datterselskap av Telenor med 42 millioner kunder og med tilstedeværelse i et område som dekker halve Indias befolkning.

Det var høsten 2008 at Telenor annonserte planene om å etablere virksomhet i India gjennom kjøp av en eierpost i selskapet Unitech Wireless. Unitech Wireless var et av selskapene som ble tildelt telekomlisenser av indiske myndigheter tidligere samme år. Lisenstilleringen hadde skjedd etter "først til møllen".

prinsippet, da formålet var å øke antall tilbydere av mobiltjenester i det indiske markedet. Det samme prinsippet hadde vært benyttet ved flere tidligere lisenstillinger. Det politiske ønsket om økt konkurranse var reflektert i tildelingskriteriene, der det bl.a. var krav om at selskap med eksisterende mobilvirksomhet i India ikke kunne delta. Det var på denne bakgrunn at flere av de selskapene som fikk tildelt lisenser ikke hadde mobilerfaring, og derfor inngikk partnerskap med internasjonale telekommunikasjonsselskaper. Dette var også tilfellet for Unitech Wireless.

I forkant av beslutningen om å etablere Telenor i India ble det gjennomført undersøkelser av både Unitech Wireless og lisenstilleringen. Det ble konkludert med at lisensene var tildelt i tråd med myndighetsvedtatte prinsipper. Unitech ble vurdert som en trygg samarbeidspartner.

Det er to rettsprosesser knyttet til lisenstilleringen i 2008. Den ene av disse pågår fortsatt, og i denne er Indias tidligere teleminister og en rekke andre politikere, byråkrater og næringslivsledere blant de tiltalte. Fortsatt foreligger det ikke en dom i denne rettssaken.

Den andre rettsprosessen konkluderte med at indisk høyesterett i februar 2012 kansellerte alle de 122 lisensene som var tildelt i 2008. Denne rettssaken startet som en "public interest litigation", der bl.a. politikeren Subramanian Swami mente at India var påført et betydelig økonomisk tap som følge av at myndighetene ikke hadde auksjonert ut spektrumet i 2008. Høyesterett støttet Swamis syn, og i sin domsavsigelse ble myndighetene beordret til å "gjøre om" prosessen ved å auksjonere ut de kansellerte lisensene slik

at spektrumet ble solgt til markedspris. Høyesterett tok ikke stilling til om korrupsjon hadde foregått i denne rettsprosessen.

Indiske myndigheter har overfor Telenor og i møter med norske myndigheter vært tydelige på at Telenor ikke har opptrådt klanderverdig i denne saken, og Telenor har fått tilbake de utlegg vi hadde i forbindelse med lisensoverføringen i 2008. Dette er for øvrig forhold som er bredt omtalt i norske og internasjonale medier.

Da indiske myndigheter tok ut tiltale mot Unitech-lederen Sanjay Chandra, begynte Telenor arbeidet med å avslutte partnerskapet med Unitech. Telenor krevde at Chandra trakk seg som styreleder i Unitech Wireless, og annonserte at samarbeidet med Unitech ikke hadde en fremtid. I oktober 2012 kom Telenor og Unitech til enighet om å avslutte partnerskapet.

I etterkant av at Unitech Wireless' lisenser var kansellert ba Telenors administrasjon Wiersholm om å gjennomgå prosessen, men dette arbeidet ble ikke fullført, da indiske myndigheter klart og tydelig ga uttrykk for at Telenor ikke var involvert i sakskomplekset.

Påstandene om at Telenors inntreden i landet var et sololøp fra Sigve Brekkes side faller på sin egen urimelighet. Denne typen beslutninger behandles av både styret og ledelsen i et stort, børsnotert selskap som Telenor.

*Glenn Mandelid,
kommunikasjonsdirektør Telenor*

Telenor sier fra seg VimpelCom-aksjer kjøpt for 2,8 milliarder kroner:

Preferanseaksjer rett i bøtta

15. april utløper fristen for å konvertere 305 millioner preferanseaksjer i VimpelCom som Telenor eier, til ordinære aksjer. Telenor har tidligere varslet at selskapet ikke vil konvertere preferanseaksjene fordi de ønsker å selge seg helt ut av VimpelCom. Dermed bortfaller preferanseaksjene, kjøpt for til sammen 2,8 milliarder kroner, som verdiløse. Og Telenors stemmeandel i VimpelCom faller fra dagens 43 prosent ned til 33 prosent.

Preferanseaksjene ble kjøpt av den egyptiske forretningsmannen Naguib Sawiris i 2012, da Telenor ennå kjempet med den russiske oligarken Mikhail Fridman om makten i VimpelCom. Men Fridman hadde større vilje, og evne, enn Telenor til å vinne. Fridman kontret raskt Telenors kjøp av preferanseaksjer, gjennom å kjøpe seg opp til en stemmeandel på nær 48 prosent, og en økonomisk andel på 56,2 prosent i VimpelCom. Da ga Telenor opp.

Siden har det ligget i kortene at preferanseaksjene ikke ville bli innløst. Innløsningskursen på dem er nemlig lik markedsprisen på Nasdaq-børsen på ordinære aksjer ved innløsnings-tidspunktet. Aksjen koster nå ca. fire dollar. Og det ville vært temmelig meningsløst å laste om bord 305 millioner nye aksjer til markedskurs, når Telenor ønsker å lempe ut sine øvrige 581 millioner ordinære VimpelCom-aksjer. Med en aksjekurs på fire dollar, og en dollarkurs på vel 8,30 kroner, skal Telenor prøve å kvitte seg med VimpelCom-aksjer for nær 20 milliarder kroner i år. I utgangspunktet ingen lett aksjepost å selge i et selskap som er

ENDA MER MINORITET: Telenor og konsernsjef Sigve Brekke går fra å ha 43 prosent til 33 prosent av stemmene i VimpelCom, når 305 millioner preferanseaksjer som Telenor eier bortfaller som verdiløse 15. april.

FOTO: VIDAR RUUD/NTB SCANPIX

majoritetseid og helt dominert av en russer som har vist seg villig og kapabel til å kjøre over alt og alle som er uenige med ham.

Men ryktene om et slakt av VimpelCom, der både Telenor og Fridman selger den internasjonale delen av mobil-selskapet til det Hongkong-baserte konglomeratet Hutchison Whampoa, og Sovjet-delen fusjonerer med russiske Tele 2, høres ut som en mulig vei ut av uføret. Dette da gitt at Telenor kommer seg helt ut med en slik modell.

Preferanseaksjene som altså ble kjøpt for 2,8 milliarder kroner, i etterkant til ingen nytte, er alt nedskrevet til null og niks i verdi. Det kommer altså ingen nye, stygge regnskapsmessige VimpelCom-tap for Telenor i 2. kvartal som følge av at preferanseaksjene nå bortfaller. VimpelCom betaler faktisk Telenor tilbake 0,001 dollar for hver preferanseaksje som ikke konverteres. Slik at Telenor får igjen 2,6 millioner kroner av investeringen i 2012 på 2,8 milliarder kroner.

Opplev Oslos best
bevarte hemmelighet
med dine venner og
kolleger!

Vi har sesongåpent fra mai til
september – uten værforbehold!

Ingen steder kan måle seg med
Lille Herbern om sommeren.
Book årets sommerarrangement
for deg og dine kolleger og venner.
Kontakt oss på tlf: 22 44 97 00 eller
geir@lilleherbern.no.

Lille Herbern ønsker deg og
sommeren velkommen!

LILLE HERBERN
SJØRESTAURANT & UTESERVERING

LILLE HERBERN, Herbernsveien 1,
0286 Oslo, www.lilleherbern.no

- Ikke beskyldt for korrupsjon

Kapital har i forbindelse med artikkelen på sidene 54 til 64 sendt konsernsjef Sigve Brekke en rekke spørsmål på epost. Bl.a. har vi ønsket hans kommentar til at han skal ha vært en pådriver for å legge granskningsrapporten død, om han erkjenner brudd på Telenors etiske regelverk og om han burde ha reagert på noen varsellamper forut for India-investeringen etc.

Brekke har ikke svart på noen av Kapitals spørsmål. I stedet har kommunikasjonsdirektør Glenn Mandelid laget en redegjørelse for Telenors syn på saken. Det har ikke lyktes Kapital å få en avklaring på hvem i Telenor som stiller seg bak redegjørelsen, annet enn at Mandelid svarer på vegne av Telenor.

Telenor er ikke blitt beskyldt for korrupsjon eller for andre ulovlige handlinger i forbindelse med tildelingen av mobilisenser i India i 2008. Indiske myndigheter har vært tydelige på at Telenor var en uskyldig part da Uninors lisenser ble kansellert av landets Høyesterett, og Telenor fikk også tilbake de kostnader vi hadde hatt for de kansellerte lisensene. I desember 2012 deltok Telenor i en auksjon der vi sikret spektrum i seks regioner. Telenor India er nå et heleid datterselskap av Telenor med 42 millioner kunder og med tilstedeværelse i et område som dekker halve Indias befolkning.

Det var høsten 2008 at Telenor annonserte planene om å etablere virksomhet i India gjennom kjøp av en eierpost i selskapet Unitech Wireless. Unitech Wireless var et av selskapene som ble tildelt telekomlisenser av indiske myndigheter tidligere samme år. Lisenstilleringen hadde skjedd etter "først til møllen".

prinsippet, da formålet var å øke antall tilbydere av mobiltjenester i det indiske markedet. Det samme prinsippet hadde vært benyttet ved flere tidligere lisenstillinger. Det politiske ønsket om økt konkurranse var reflektert i tildelingskriteriene, der det bl.a. var krav om at selskap med eksisterende mobilvirksomhet i India ikke kunne delta. Det var på denne bakgrunn at flere av de selskapene som fikk tildelt lisenser ikke hadde mobilerfaring, og derfor inngikk partnerskap med internasjonale telekommunikasjonsselskaper. Dette var også tilfellet for Unitech Wireless.

I forkant av beslutningen om å etablere Telenor i India ble det gjennomført undersøkelser av både Unitech Wireless og lisenstilleringen. Det ble konkludert med at lisensene var tildelt i tråd med myndighetsvedtatte prinsipper. Unitech ble vurdert som en trygg samarbeidspartner.

Det er to rettsprosesser knyttet til lisenstilleringen i 2008. Den ene av disse pågår fortsatt, og i denne er Indias tidligere teleminister og en rekke andre politikere, byråkrater og næringslivsledere blant de tiltalte. Fortsatt foreligger det ikke en dom i denne rettssaken.

Den andre rettsprosessen konkluderte med at indisk høyesterett i februar 2012 kansellerte alle de 122 lisensene som var tildelt i 2008. Denne rettssaken startet som en "public interest litigation", der bl.a. politikerene Subramanian Swami mente at India var påført et betydelig økonomisk tap som følge av at myndighetene ikke hadde auksjonert ut spektrumet i 2008. Høyesterett støttet Swamis syn, og i sin domsavsigelse ble myndighetene beordret til å "gjøre om" prosessen ved å auksjonere ut de kansellerte lisensene slik

at spektrumet ble solgt til markedspris. Høyesterett tok ikke stilling til om korrupsjon hadde foregått i denne rettsprosessen.

Indiske myndigheter har overfor Telenor og i møter med norske myndigheter vært tydelige på at Telenor ikke har opptrådt klanderverdig i denne saken, og Telenor har fått tilbake de utlegg vi hadde i forbindelse med lisensoverføringen i 2008. Dette er for øvrig forhold som er breidt omtalt i norske og internasjonale medier.

Da indiske myndigheter tok ut tiltale mot Unitech-lederen Sanjay Chandra, begynte Telenor arbeidet med å avslutte partnerskapet med Unitech. Telenor krevde at Chandra trakk seg som styreleder i Unitech Wireless, og annonserte at samarbeidet med Unitech ikke hadde en fremtid. I oktober 2012 kom Telenor og Unitech til enighet om å avslutte partnerskapet.

I etterkant av at Unitech Wireless' lisenser var kansellert ba Telenors administrasjon Wiersholm om å gjennomgå prosessen, men dette arbeidet ble ikke fullført, da indiske myndigheter klart og tydelig ga uttrykk for at Telenor ikke var involvert i sakskomplekset.

Påstandene om at Telenors inntreden i landet var et sololøp fra Sigve Brekkes side faller på sin egen urimelighet. Denne typen beslutninger behandles av både styret og ledelsen i et stort, børsnotert selskap som Telenor.

*Glenn Mandelid,
kommunikasjonsdirektør Telenor*

18. februar 2016

Omdømmetapet

Trygve Hegnar

Telenors konsernsjef Sigve Brekke “blir lei seg” når han ser hvordan Telenor blir fremstilt i norske medier. Her har Kapital åpenbart en rolle i forbindelse med avsløringen av CV-jukset, men det er langt mer for tiden.

Aksjemarkedet reagerte svært negativt på resultatet i 4. kvartal og årsresultatet for 2015 (aksjekursen ned seks prosent), og de fleste analytikere forsto lite da Brekke hevdet at Telenor leverte akkurat som forventet. Det gjorde selskapet nemlig ikke. Med et underskudd etter store nedskrivninger var det langt dårligere enn man hadde håpet på.

I skrivende stund er Telenor-aksjen ned 16 prosent siden nyttår, ned 24 prosent de siste 12 måneder og ned hele 33 prosent fra toppen.

Men det er viktig å vite at lite eller intet av resultatutviklingen skyldes Sigve Brekke. Han ble konsernsjef i august i fjor. Brekkes ansvar er den klart svekkede tilliten til Telenor generelt.

Her kommer Kapitals artikler om CV-jukset inn, men det er selvfølgelig VimpelCom-skandalen som drar mest ned, og intet i den saken kan belastes Brekke.

Men Sigve Brekkes “permittering” av fire toppdirektører og hans sammensetning av en konsernledelse med én kvinne av 18, skaper bare hoderysning, og på toppen kommer at den forrige styrelederen Svein Aaser i praksis ble sparket (han fikk lov å trekke seg), mistanke om brudd på konkurransereglene i Norge og det litt kuriøse at en tidligere terrorist har vært ansatt hos Telenor i Sverige.

Alt sammen fører til omdømmetap for Telenor, men alt kan selvfølgelig ikke henføres til Sigve Brekke, men han er ansvarlig for å bedre omdømmet, og det blir ikke lett.

Brekkes ansvar er den klart svekkede tilliten til Telenor generelt.

Den respekterte og grundige næringslivstoppen Inge K. Hansen, nåværende styreleder i Gjensidige og med toppstillinger i Statoil og Aker bak seg, har i et intervju i VG oppsummert CV-jukset på denne måten:

“Det som sto på CVen, hadde sannsynligvis lite relevans for denne jobben. Men det at han har jukset med det, reiser naturligvis spørsmål ved hans

integritet. Du jukser ikke med CVen din! Du vet hva en bachelor er, sorry, men det vet du. Hans håndtering av det var en katastrofe. Den oste av dårlig samvittighet.”

Inge K. Hansen, som normalt ligger lavt, mener derfor at Telenor bør kvitte seg med Sigve Brekke som konsernsjef.

At aksjonærene murrer etter at markedsverdien falt med 12 milliarder kroner den dagen regnskapet ble lagt frem, gjør det vanskeligere for Brekke, men hans skjebne ligger i hendene til den nye styrelederen Gunn Wærsted (ex-Nordea).

Hun er en tøff og flink leder, og spørsmålet er om hun vil la Sigve Brekke selv få ansvaret for å bygge opp igjen tapt omdømme og tillit.

Må Sigve Brekke gå, slik Hansen oppfordrer til, må nesten hele styret gå også.

Det er tid for full opprydding.

Sigve Brekke

FOTO: EIVIND YGGESETH

Inge K. Hansen

FOTO: EIVIND YGGESETH

Fire gruppesøksmål i USA skal bli ett:

Slåss om å få saksøke VimpelCom

SKAL DØMME OM VIMPELCOM: Den føderale dommeren Andrew L. Carter jr. ved United States District Court for the Southern District of New York skal avgjøre hvem som får lede an i gruppesøksmålene som er anlagt mot VimpelCom i USA.

FOTO: NTB SCANPIX

Fire amerikanske advokatkontorer har, på vegne av sine klienter, de siste par månedene slåss om få bli den som leder an i et gruppesøksmål mot VimpelCom. I det samme søksmålet er også selskapets tidligere norske konsernsjef Jo Lunder og ytterligere fire nåværende og tidligere konsernsjefer og finansdirektører i mobilselskapet saksøkt personlig.

Bakgrunnen for gruppesøksmålet er den sterkt negative kursutviklingen for VimpelCom-aksjen på Nasdaq-børsen i USA etter at selskapet i 2014 annonserte at det er under etterforskning for mulig korrupsjon i Usbekistan.

Ifølge amerikansk lovgivning er det den som kan påberope seg det angivelig største tapet som får lov til å bli såkalt *lead plaintiff* og dermed lede an i et gruppesøksmål. Valget av *lead plaintiff* kan ha stor betydning for det totale utfallet av en sak: Hvor dyktige er advokatene til de (angivelige) skadelidte som får lede an i søksmålet, hvor dyre er disse advokatene, og hvor god sak har de angivelige skadelidte

som leder an?

På det meste var det fire grupperinger med nåværende og tidligere VimpelCom-aksjonærer, representert ved advokatfirmaer, som sloss. Men to av disse gruppene, i praksis advokatfirmaene, har nå trukket seg fra kampen. Det gjelder blant annet advokatfirmaet som var aller først ute med søksmål 4. november i fjor, Pomerantz. De representerte blant annet den pensjonerte canadiske hotelleieren Charles Kux-Kardos, han som fortsatt har æren av å ha sitt navn på søksmålet. Det heter Charles Kux-Kardos vs VimpelCom, Ltd. et al.

Siden VimpelCom 12. mars 2014 første gang offisielt meldte at selskapet var under etterforskning, har aksjen falt med 60 prosent. 3. november i fjor meldte mobilselskapet at det har satt av 900 millioner dollar, tilsvarende 7,7 milliarder kroner, til mulige bøter i forbindelse med amerikanske og nederlandske myndigheters etterforskning av selskapet. VimpelCom, som fortsatt har sin hovedvirksomhet i Russland, er

nå et selskap med hovedkontor i Nederland, og det er børsnotert i USA. Dermed er selskapet også omfattet av de amerikanske korrupsjonsreglene.

Det er den føderale dommeren Andrew L. Carter Jr. ved domstolen United States District Court for the Southern District of New York som må ta stilling til hvem av de to gjenværende grupperingene som skal få argumentere for sitt syn i retten. De som vil saksøke VimpelCom, må både kjempe om hvem som skal lede an, og de må godtgjøre at dette i det hele tatt er en sak som bør føres for amerikansk rett.

VimpelCom har ennå ikke betalt boten til amerikanske, nederlandske og endog sveitsiske myndigheter som det er ventet at selskapet vil gjøre. Ifølge nettstedet Intellinews, som har hatt gode kilder tidligere i denne prosessen, skal et forlik på ca. en milliard dollar, tilsvarende 8,6 milliarder kroner, nå være like rundt hjørnet.

Allerede dagen etter at VimpelCom annonserte at det var satt av 900 mil-

DYR DAME? Den usbesiske diktatordatteren Gulnara Karimova kan bli svært dyr for VimpelCom, dersom det anlagte gruppesøksmålet mot selskapet slipper igjennom til rettssalene, og deretter vinner frem i amerikansk rett.

FOTO: NTB SCANPIX

lions dollar til mulige bøter i et ventet forlik med amerikanske og nederlandske myndigheter, begynte søksmålene fra misfornøyde aksjonærer å tikke inn i USA.

De to advokatkontorene som er i finalen om å få lede an i gruppesøksmålet mot VimpelCom, skjeller de andres klienter ut etter noter. Den ene saksøkeren påberoper seg både å ha det største kravet, og å være en institusjonell investor. Men selskapet som heter Westway Alliance, og som har en daglig leder som heter Maxim V. Galkin, skal det godt gjøres å finne noe særlig informasjon om når man googler. Westway hevder å ha tapt 680.000 dollar, eller 5,8 millioner kroner, på VimpelCom-aksjens fall. Aksjene ble kjøpt i 2010 og 2011, og de siste ble solgt i mars 2015.

Westway/Galkins advokater i Gainey McKenna & Egleston fyrer uansett løs på den andre grupperingen som de mener "is fatally flawed" eller "helt feilslåtte" fordi dette angivelig bare skal være advokatdrevet søksmål. Advokatfirmaet The Rosen Law Firms klienter (The Lvov Group) har ikke engang snakket med hverandre noen gang, om vi skal tro Westways advokater.

En innrømmelse av skyld fra VimpelCom ved å betale boten vil selvsagt gi aksjonærene og advokatene bak grup-

RISIKERER OGSÅ SØKSMÅL: Mye kan tyde på at det ikke vil være lurt av Telenors konsernsjef Sigve Brekke (t.h.) og fungerende finansdirektør Morten Karlsen Sørby å dele alt Deloitte finner ut i sin granskning av Telenors eierskap i VimpelCom med offentligheten.

FOTO: VIDAR RUUD/NTB SCANPIX

IKKE PRIORITERT: Den eneste siktede i hele VimpelCom-saken, den tidligere konsernsjefen Jo Lunder (t.h.) i VimpelCom og hans advokat Cato Schiøtz har naturlig nok ikke prioritert gruppesøksmålet i USA.

FOTO: NTB SCANPIX

pesøksmålet vind i seilene. VimpelCom ser ut til å forberede seg på at det blir sak. For VimpelCom oppnevnte 10. februar to advokater fra advokatfirmaet Kramer Levin Naftalis & Frankel i New York for å representere selskapet mot de misfornøyde aksjonærene. Jo Lunders advokater i det norske advokatfirmaet Schjødt, Cato Schiøtz og Nils Christian Langtvedt, har imidlertid ikke brukt noe tid foreløpig på gruppesøksmålet, der altså Lunder også er blant de saksøkte.

Ifølge Telenors fungerende finansdirektør Morten Karlsen Sørby er Telenor foreløpig ikke saksøkt av noen i forbindelse med VimpelComs mulige korrupsjonsskandale i Usbekistan.

– Vi har ikke mottatt noe søksmål,

sier Karlsen Sørby.

– Men har dere mottatt noe varsel om at dere kan bli saksøkt?

– Jeg holder meg til det jeg sa: Vi har ikke mottatt noe søksmål, svarer Karlsen Sørby.

I så måte kan det være mange gode grunner for Telenor til ikke å dele den pågående Deloitte-granskningen av selskapets eierskap i VimpelCom de siste ti årene med alt og alle. Hvis den granskningen avdekker at Telenor kunne stoppet mulig VimpelCom-korrupsjon i Usbekistan, og det resultatet legges frem offentlig, kan det kanskje trigge et gruppesøksmål i USA mot Telenor også.

Telenor vil bli de fattiges bank, men bryter regler for å nå målet:

Sentralbank refset Telenor

Telenor tar mål av seg til å bli størst på mobilbank i Asia. Selskapet sprer banktjenester via mobilen til fattige som aldri har hatt bankkonto før. Men i Bangladesh har sentralbanken gjentatte ganger refset Telenor-konsernet for brudd på konsesjonsvilkårene.

— **V**i har en ambisjon om å bli markedsleder på mobile finansielle tjenester i Asia, sa Tine Wollebekk, leder for Telenors finansielle tjenester, under Mobile World Congress i Barcelona i mars 2015. Nå utdyper hun overfor Kapital:

– Vi har en ambisjon for 2020 om 100 millioner kunder som via oss må ha tilgang til finansielle tjenester. Vi ser at når dette først kommer i gang, så vil det kunne utgjøre en betydelig del av vår topplinje.

Telenor har i dag 21 millioner abonnenter på finansielle tjenester i Asia.

Innen to år er målet å øke til 45 millioner.

Den norske regjeringen jobber på politisk plan i Bangladesh for at landet skal endre loven og slippe Telenor-konsernet for fullt inn i landets bankmarked. Senest for to uker siden talte statssekretær Dilek Ayhan (H)

BANK FOR FATTIGE: Telenors vil bli fullverdig mobilbank i Bangladesh, men får ikke lov av myndighetene. FOTO: NTB SCANPIX

Telenors sak i Bangladesh.

Bestrebelsene på å bli størst har ført til en aggressiv oppførsel fra Telenors side i Bangladesh. Telenor opererer via datterselskapet Grameenphone, der den norske telegiganten eier 55,8 prosent. Grameenphone er den største mobiloperatøren i Bangladesh, med 42 prosent av markedet. Det er også landets største børsnoterte selskap med

Kapital-fakta: Grameenphone

- Største av seks mobiloperatører i Bangladesh
- 55,5 millioner mobilkunder pr. 3. kv. 2015
- 4.233 ansatte
- Inntekter på 8,4 milliarder kroner i 2014
- Månedlig gjennomsnittlig inntekt pr. kunde (ARPU): 16 kroner pr. 3. kv.
- Telenor eier 55,8 prosent, børsnotert på Dhaka Stock Exchange og Chittagong Stock Exchange
- Hovedkontor i Dhaka
- Konsernsjef Rajeev Sethi, styreformann Sigve Brekke

Kilde: Telenor, Grameenphone

mer enn 4.000 ansatte, og 55 millioner abonnenter. Selskapet eier store deler av telenettet og vil i løpet av et par måneder dekke hele landet med sitt 3G-nettverk.

Telenor-sjefen Sigve Brekke har sittet som styreformann i Grameenphone helt siden selskapet fikk sin første konsesjon på mobile finansielle tjenester i Bangladesh.

Samfunnsbygging

Det er store penger å tjene på mobile banktjenester i såkalt umodne markeder. Ikke bare er mobilutbredelsen av forholdvis ny dato, det er også tilgangen på banktjenester. Fattige trenger ikke smarttelefoner for å ta i bruk de mobile banktjenestene, det holder med "tradisjonelle" mobiler. For tilbyderne av mobile banktjenester, som vil sikre seg lojale kunder, er det et poeng i seg selv å kapre dem som har "tradisjonelle" mobiler, for med smarttelefonene kan folk bruke vanlige banker via internett.

Utviklingen går fort. For ett år siden snakket de internasjonale organisasjonene om 2,5 milliarder mennesker på jorden uten bankforbindelse, de såkalte unbanked. Nå snakker man om 2 milliarder.

Tidligere utviklingsminister Erik Solheim (SV), nå leder av utviklingskomiteen i OECD, hyllet Telenor i en kronikk i *Dagens Næringsliv* 16. desember 2014.

- Telenors Grameenphone er det største selskapet på børsen i Bangladesh. Investeringer i mobilnett bidrar til at millioner av fattige nå har tilgang til mobile banktjenester. (...) Inntil helt nylig kostet mobiltelefoni i Myanmar en formue og var forbeholdt noen få. Vi kan være stolte av at Norge gikk i spissen for politiske kontakter og at Telenor har fulgt opp med business, skrev Solheim.

Bankene skal drive MFS

Men den hvite ridder fra nord har også fått riper i lakken. Grameenphones bestrebelser med mobile finansielle tjenester, Mobile Finance Services (MFS), har ikke lyktes helt i Bangladesh.

Problemet er at det ikke er lov for telekomselskaper å drive fullverdig mobilbank, med pengeoverføringer og kontantinnkudd/-uttak. Bangladesh, som har et gjennomregulert banksystem, har valgt en "bankledet modell"

for MFS, blant annet for å sikre seg innsyn i pengestrømmene. På grunn av eierbegrensninger i banksektoren, der ingen kan eie mer enn 10 prosent av en bank, kan Grameenphone heller ikke bare kjøpe en bank for å drive MFS-tjenester.

Men sentralbanken, Bangladesh Bank, som også er landets finanstillsyn, frykter at Grameenphone kan bli en altfor dominerende aktør, med kontroll over hele næringskjeden fra telemaster til banktjenester. Det er nemlig teleselskapene som eier den mobilplattformen tilbydere av MFS-tjenester bruker. Tilbydere av MFS betaler leie til teleselskapene for denne tilgangen.

Begrenset konsesjon

Under et besøk i Dhaka i mai 2015 ble daværende Telenor-sjef Jon Fredrik Baksaas sitert i lokale *The Daily Star*

- Vi har en ambisjon for 2020 om 100 millioner kunder.

Tine Wollebakk, Telenor, om mobilbank

på at Telenor ønsket å investere i finansielle tjenester, dersom mobiloperatører fikk kontroll med virksomheten.

- Som mobiloperatør kan vi tilby integrerte mobile finansielle tjenester innebygget i telefonene, og det vil hjelpe markedet vokse raskere.

Problemet i Bangladesh er at Grameenphone, siden 2010, bare har hatt en begrenset konsesjon for finansielle tjenester, som tillater kjøp av tog- og cricketbilletter og betaling av husholdningsregninger via mobilen. Enhver annen finansiell tjeneste må det søkes sentralbanken om lisens for. Foreløpig har sentralbanken sagt blankt nei til at telekomselskapet skal drive tjenester som kontantinnkudd/-uttak og pengeoverføringer.

Grameenphones tjeneste, eller elektroniske lommebok om man vil, heter Mobicash. Den selges via Grameenphones enorme nettverk av mobilagenter, kioskeiere og forretninger som selger teleselskapets ordinære tjenester.

I 2012 begynte Grameenphone å gi banker tilgang til sine 60.000 Mobicash-agenter. Grameenphone innledet et samarbeid med seks lokale banker om Mobicash, og mente da de kunne tilby tjenestene de selv ikke hadde konsesjon på, som pengeoverføringer og kontantuttak/-innskudd. Sentralbanken har ikke vært enig. Et kjernepunkt i sentralbankens kritikk av Grameenphone er at agentene har hatt kontrakter med Grameenphone, og ►

Kapital-fakta: Mobilbank

Det daglige antall MFS-transaksjoner i Bangladesh var 2,57 millioner, med en total verdi på ca. 400 millioner kroner pr. februar 2015.

Alle MFS-produkter på markedet styres av banker eller deres datterselskaper. 28 banker har tillatelse, hvorav 10 er i gang.

De to største MFS-selskapene er bKash (eid av BRAC Bank) og DBBL Mobile Banking (eid av Dutch-Bangla Bank). bKash er den dominerende aktøren med over halvparten av markedet, mens DBBL er nummer to og har rundt en sjettedel. De resterende åtte har rundt en fjerdepart til sammen.

Minst tre mobilnettverksoperatører i Bangladesh – Grameenphone, Bangalink og Robi – startet mobilommebok før reguleringene kom på plass. Disse brukes fortsatt av kundene til noen tjenester (regninger, påfyll av tellerskritt, togbilletter og livsforsikring).

Kilde: USAID

Kapital-fakta: Bangladesh

Bangladesh har ca. 160 mill. innbyggere, og er et av verdens tettest befolkede land. Det siste tiåret har økonomien vokst med ca. 6 prosent i året. Fatigdommen har falt med en tredjedel, men ca. 47 millioner lever på mindre enn 2 dollar dagen. Rundt halvparten av befolkningen jobber med jordbruk. BNP/hode var ca. 3.400 dollar i 2014.

Kun 40 prosent av den voksne befolkningen hadde konti i en formell finansinstitusjon, og mindre enn 20 prosent hadde spart penger i en finansinstitusjon i 2011. Landet har ca. 6.000 minibanker og 9.000 bankfilialer pr. januar 2015, mens det var ca. 18.000 filialer av landets totalt 700 godkjente mikrofinansinstitusjoner.

Antall mobiltelefonbrukere i Bangladesh nådde 122 millioner ved utgangen av februar 2015 (m.a.o. har doblett så mange mobilabonnement som vanlig bankkonto). Veksten i mobilbrukere er ca. 10 prosent pr. år. Nesten alle bruker forhåndsbetalte tellerskritt. Bruken av 3G vokser raskt.

Kilde: USAID, cia.gov

GUTTA PÅ TUR I ASIA: Daværende næringsminister Trond Giske var i 2013 sammen med Telenor Asia-sjef, samt styreformann i Grameenphone, Sigve Brekke og Telenor-konsernsjef Jon Fredrik Baksaas på reise i Telenors kjernemarkeder i Asia. Troikaen møtte blant annet statsministeren i Bangladesh og fikk se hvordan fattige bønder drar nytte av det norskkontrollerte selskapets teletjenester.

FOTO: TROND VIKEN

ikke med bankene. Mobiloperatøren har fått flere frister for å rydde opp i dette, tilsynelatende uten at det har skjedd.

Bråk med sentralbanken

Granmeenphone er en rekke ganger blitt tatt i å gå ut over sine begrensede fullmakter for MFS:

* 15. november 2012 var Bangladesh Bank blitt kjent med at finansielle tjenester som kontantuttak/-innskudd og pengeoverføringer var inkludert i Grameenphones kontrakter med Mobicash-agentene. Dette er i strid med Mobicashs konsesjon, som begrenser seg til tog- og cricketbilletter og husholdningsregninger. Sentralbanken redegjorde for dette i et brev til konsernsjefen i Grameenphone, og anmodet om at selskapet endret kontraktene.

* 17. januar 2013 gikk det et nytt brev fra Bangladesh Bank til konsernsjefen i Grameenphone, der sentralbanken truet med å inndra Mobicash' konsesjon. Denne gang gikk brevet i kopi til administrerende direktør i Telenor Global Services i Snarøyveien på Fornebu og kopi til lederen for Telecommunication Regulatory Commission i Bangladesh (BTRC). Igjen var sentralbanken bekymret for brudd på konsesjonsvilkårene, ba Grameenphone holde seg strengt til reglene og slutte å tilby finansielle tjenester som

kontantuttak/-innskudd og overføringer.

* 7. august 2014 ble daværende konsernsjef Vivek Sood i Grameenphone innkalt på teppet til sentralbanksjef Atiur Rahman, der Rahman truet med å inndra Grameenphones konsesjon. Han påpekte brudd på konsesjonen i TV-reklamer der Grameenphone tilbød banktjenester de ikke har konsesjon for. Grameenphone fikk klar beskjed om å stanse denne markedsføringen.

Telesjefen innrømmet i møtet at Grameenphone hadde brutt retningslinjene ved å inngå kontrakter om banktjenester direkte med Mobicash-agentene, viser dokumenter Kapital sitter på. Etter reglene er det bankene som må ha kontrollen med og avtalen med MFS-agentene. I møte forpliktet Grameenphone seg til å sikre at agentene heretter jobbet direkte under bankene, uten at teleselskapet la hindringer i veien. Bankene skal ha full kontroll med og fullt ansvar for pengestrømmen i systemet. Bangladesh Bank besluttet videre å gjennomføre et tilsyn og en revisjon av virksomheten til Mobicash.

– Det helt riktig at det har vært samtaler, der de ønsket en klargjøring av hvordan agentmodellen ser ut, og vi har forklart hvordan agentmodellen ser ut, og vi har også blitt enige med dem om at akkurat nå lar vi det stå som det gjør, og så tilpasser vi det når

nye guidelines kommer, sier Tine Wollebakk til Kapital i januar 2016.

Etter det dramatiske møtet mellom sentralbanksjefen og Grameenphones ledelse i august 2014 siterte den engelskspråklige dagsavisen *New Age* en ikke navngitt representant for Bangladesh Bank slik:

- Mobicash-agentene har nylig begynt å åpne kontoer for mobile finansielle tjenester på vegne av bankene. Dette skaper forvirring i markedet.

Tine Wollebakk sier følgende om agentavtalene:

- Noen har en avtale med Mobicash, og noen har en avtale med banken. Vi opererer modellen i forståelse med sentralbanken, i påvente av ny regulering.

Avviser ulovligheter

Sentralbanken sendte i fjor høst et forslag til nye retningslinjer for MFS ut på høring. I forslaget slipper mobiloperatører til i mobilbankvirksomhet, men får maksimalt eie 15 prosent, mens en bank må eie minst 51 prosent. Mobiloperatørene ønsker imidlertid mer kontroll.

Konfrontert med Kapitals omtale av gjentatte brudd på konsesjonsvilkårene, påpekt av sentralbanken, svarer Telenors at det på ingen måte ser på dette som at selskapet har brutt med landets regler for mobile finansielle tjenester. Selskapet avviser å være i noen slags dragkamp med sentralbanken. Telenor beskriver tvert imot en “konstruktiv dialog” med Bangladesh Bank.

- Det har vært påpekt noen ting fra sentralbanken. Vi har hatt møte med dem. Vi har blitt enige med dem, om en felles tolkning av vår virksomhet. Vi har rettet på noen ting, og vi har fortsatt med noen ting, som har vært helt i overenstemmelse med og etter avtale med sentralbanken, sier Tine Wollebakk.

Hun opplyser at konsernet har bedt sentralbanken om å vente med å kreve tilpasning av modellen – med agenter og bankavtaler – som brukes for Mobicash til varslede nye retningslinjer for mobilbanker foreligger og “avventer ytterligere dialog på dette”.

- Så dere er enige med sentralbanken nå, at dere kjører med denne modellen til dere ser hva som kommer i nye retningslinjer?

- Det er sånn vi har oppfattet det. Vi ble enige om at de skal komme tilbake til oss hvis de trenger mer informasjon, sier Wollebakk. ▶

Lobber for Telenor

TALTE TELENORS SAK I BANGLADESH: Statssekretær Dilek Ayhan (t.v.) i Nærings- og fiskeridepartementet møtte blant annet utenriksminister Abdul Hassan Mahmood Ali (i midten) på den norske ambassaden i Dhaka.

FOTO: DEN NORSKE AMBASSADEN

- **Vi er veldig interessert i å øke investeringene her,** sa statssekretær Dilek Ayhan (H) i Nærings- og fiskeridepartementet til *The Daily Star* i Dhaka i Bangladesh for 14 dager siden.

Hun var i landet for å åpne et nytt felles nordisk ambassadekompleks og for politiske samtaler på regjeringssnivå i Bangladesh, om blant annet Telenor/Grameenphone. Det planlagte møtet med statsminister Sheikh Hasina ble avlyst. Men Ayhan hadde møter både med utenriksminister Abdul Hassan Mahmood Ali og med to statssekretærer for IKT, en av dem i form av en uformell middag.

Dilek Ayhan viste i *The Daily Star* til investeringer i helse (trolig via mobilteknologi) og mobile banktjenester. Hun understreket at de store investeringsplanene som ligger klare, ikke vil realiseres før Bangladeshs myndigheter endrer regelverket til Telenors fordel.

- Hovedutfordringen er reguleringen. Reguleringen må komme på plass først, regjeringen har ennå ikke vedtatt den. Vi kan ikke realisere våre planer basert på muntlige løfter, sa Ayhan ifølge *The Daily Star*.

Ayhan har avvist å bli intervjuet av Kapital om saken, men meddeler følgende i en epost:

“Vi er opptatt av hvordan norsk næringsliv gjør det ute og om hvilke utfordringer og muligheter selskapene står overfor i ulike land. Bangla-

desh er et spennende marked i vekst. Vi går ikke inn i forretningsmessige vurderinger og beslutninger. Det er selskapene selv som tar alle forretningsmessige beslutninger. Dette var også rammen for de uttalelsene jeg kom med under mitt besøk til Bangladesh. Mine uttalelser i medier er trukket langt utover det jeg faktisk uttalte til pressen i Bangladesh.”

Ayhan vil ikke utdype hva som er “trukket langt”. Hun svarer heller ikke på Kapitals spørsmål om å kommentere Telenor-eide Grameenphones gjentatte brudd på gjeldende reguleringer for drift av mobile finansielle tjenester.

I ambassadør Merete Lundemos invitasjon til statsbesøket skriver hun at det vil bli “anledning til å ta opp et par viktige enkeltsaker relatert til de store aktørenes virksomhet i landet (Telenor og Statoil).”

Dilek Ayhan er sitert i avisen *Dhaka Tribune* på at hun håper Grameenphone vil ha dialog med myndighetene om reguleringene. Ifølge statssekretærens program for turen ble besøket innledet med et lunsjmøte med toppledelsen i Grameenphone. Store deler av programmet på den andre og siste dagen i landet foregikk i Grameenphone House, knyttet til prosjektet Digital Bangladesh. Ayhan møtte ikke representanter fra Statoil.

Kapital har ikke lyktes i å få kommentarer fra Bangladesh Bank.

Bank: Avtaler må flyttes

Minst en av Grameenphones samarbeidsbanker har allerede fått beskjed fra Bangladesh Bank om å endre sin praksis. Dutch-Bangla Bank er én av seks banker Grameenphone samarbeider med.

– Vi har ikke avtaler med agentene. Vi har avtale med Grameenphone, sier Abul Kashem Md. Shirin, viseadministrerende direktør i Dutch-Bangla Bank til Kapital.

– Og Grameenphone har avtale med agentene?

– Ja.

– Det er vel litt kontroversielt?

– Sentralbanken har allerede instruert oss om at innen februar må vi ha våre avtaler direkte med Mobicashs agenter. Alle Mobicash-agenter må åpne en konto hos oss.

– Så dere jobber med dette nå?

– Vi kan ikke jobbe før Grameenphone hjelper oss. Vi har sendt brev til Grameenphone og sagt at dette er instruksjonen fra sentralbanken, om å følge dette innen februar, så vær så snill å sende oss de nødvendige papirene fra agenter.

– Og hva svarte de?

– Ingenting, så langt.

Telenor bekrefter i en epost at sentralbanken i Bangladesh "nylig" har henvendt seg med ønske om individuelle avtaler med agentene for alle bankene Grameenphone samarbeider med. Ifølge Telenor har bankene "i stor grad reagert negativt på" dette pålegget og "er i dialog med sentralbanken med sikte på å finne en praktisk løsning som alle blir fornøyd med".

Investeringsvilje

I 2015 sendte bangladeshiske myndigheter som nevnt et nytt regelverk om mobile banktjenester på høring. Prosjektleder for MFS i Telenor, Heidi Berg, mener dette ikke gir Telenor nok makt til å sikre sine investeringer, uttalte hun i møte med journalister i Dhaka 30. juli i fjor, ifølge en artikkel i engelskspråklige The Daily Star.

Videre skriver avisen at Berg sier Telenor ønsker en majoritet av aksjene i MFS-selskapene, og hvis ikke det er mulig, er en mulig løsning at 51 prosent blir gitt til en bank og at Telenor kan bli sittende med 49 prosent. Ifølge samme artikkel antyder Berg Telenor-investeringer på fire til fem milliarder bangladeshiske taka, eller ca. 500 mil-

VIL BLI STØRST: Telenors sjef for finansielle tjenester, Tine Wollebakk, har ambisjon om å bli markedsleder i Asia. Hun beskriver dialogen med Bangladesh Bank som konstruktiv.

FOTO: TORBJØRN BERG/DAGBLADET

lioner kroner med dagens kurs, dersom myndighetene i landet åpner opp.

Mobilbanksjef Tine Wollebakk toner på sin side ned disse uttalelsene overfor Kapital.

Wollebakk sier imidlertid at en MFS-regulering der Telenor begrenses til 15 prosents eierskap "kan bli vanskelig" å leve med, men legger til at hun ikke vil utelukke noe.

– Vi må se på helheten, for det handler ikke bare om hvor mye man kan eie, men hva man får lov til å gjøre, hvordan det skal gjøres.

Gode krefter

Telenor samarbeider med FN, Verdensbanken, Gates Foundation og organisasjonen for finansiell inkludering av de fattige, CGAP, for å spre sin mobilbankvirksomhet i Asia. Den sosiale visjonen er vekst og utvikling for fattige. Forretningsvisjonen er at banktransaksjonene etter hvert skal utgjøre 10 prosent av omsetningen i Asia. Mobile finansielle tjenester er også fast innslag i festtalene, som på julebordet Telenor arrangerte for pressen i desember:

– Det betyr ikke så mye i det norske markedet, men i det malaysiske markedet, eller et indisk marked, betyr det at en kunde som aldri har hatt en bankforbindelse før, eller et bank-/kredittkort før, nå har muligheten til å betale med mobilen. Og det gjør at vi kan holde på den kunderelasjonen gjennom at vi "eier" kunderelasjonen allerede og så putter vi en betalingsplattform på toppen av det, fastslo Sigve Brekke, konsernsjef i Telenor og styreleder i Grameenphone.

Telenors banktjenester:

INDIA: Telenor søkte i februar 2015 om å få drive bankvirksomhet via Uninor, og fikk i august foreløpig godkjenning fra sentralbanken til å forberede en banktjeneste som deltager i et konsortium med den indiske forretningsmannen Dilip Shanghvi og finansinstitusjonen IDFC.

PAKISTAN: Mobilbanktjenesten Easypaisa ble lansert av Telenor Pakistan i samarbeid med Tameer Microfinance Bank allerede i 2009. Over 18.000 forhandlere tilbyr Easypaisa-tjenester, som har nådd 12 millioner kunder med alt fra spareprodukter til minibankkort.

BANGLADESH: MobiCash, Grameenphones betalingstjeneste for småbeløp, har inngått partnerskap med seks banker for å registrere og betjene bankkunder. MobiCash har i flere år tilbudt regningsbetaling gjennom BillPay, samt kjøp av billetter via mobilen.

THAILAND: Telenor-deleide dtac lanserte mobilbanktjenester Jaew i 2014 for å gi kunder og personer på landsbygden tilgang til enkle finanstransaksjoner gjennom nettverket til dtac. Paysbuy leverer elektroniske betalingstjenester.

MALAYSIA: DiGi SendMoney er en tjeneste for pengeoverføringer til andre land, hvor DiGi samarbeider med lokale banker. DiGi Simple-kortet tilbys i samarbeid med Malaysias største banker og er landets ledende betalingskort levert av et telekomselskap. I samarbeid med ledende forsikringselskaper tilbyr dessuten DiGi Insurance.

MYANMAR: Startet i november 2015 med Wave Money – et joint venture mellom Yoma Bank og Telenor Myanmar. – Vi skal tilby finansielle tjenester i Myanmar, sa Jon Fredrik Baksaas til Dagens Næringsliv i april. Kun 6 prosent av befolkningen i Myanmar har bankkonto.

SERBIA: Telenor banka, Telenors første heleide finansinstitusjon, ble åpnet av finansministeren i 2014, etablert gjennom Telenors oppkjøp av KBC Banka, sammen med Société Générale i 2013.

UNGARN: Mot slutten av 2014 lanserte Telenor i Ungarn kredittkortet MyCard, en personlig sparetjeneste via mobiltelefon, samt betalingstjenesten MyWallet.

NORGE: Kontantfri betalingstjenesten over mobil, Valyou, i samarbeid med DNB.

Kilde: Telenor m. fl.

Siri Gedde-Dahl

sgd@kapital.no

Richard Solem

richard.solem@kapital.no

Har du en student i familien?

Gi bort et studentabonnement!

Fra kr.
875,-

Kapital bidrar med den praktiske kunnskapen en student trenger!

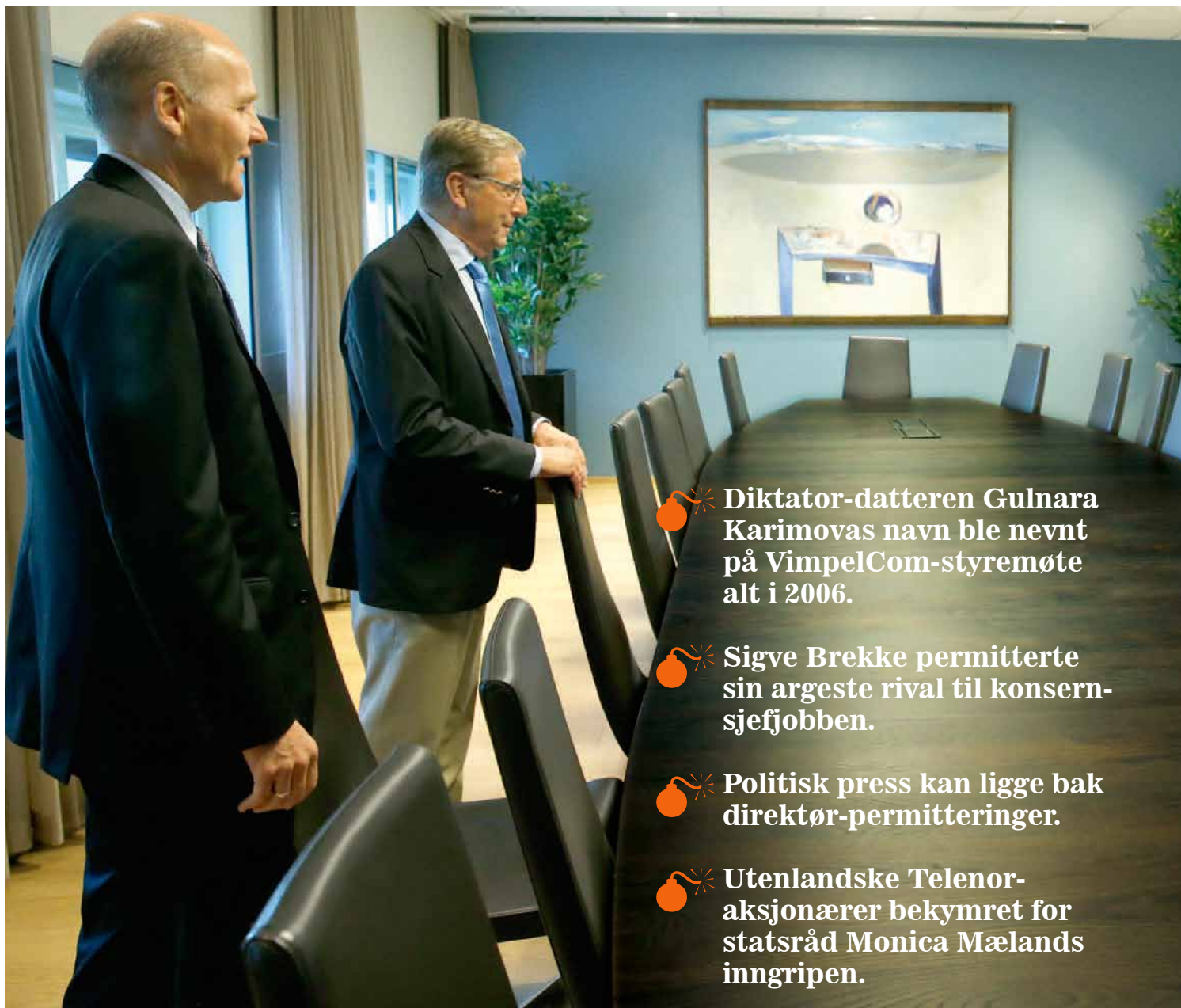

Kapital

Du kan bestille på kapital.no, telefon 23 33 91 50 eller sende en e-post til abo@mediaconnect.no

Her er VimpelCom-historien som Stortinget må vente på:

Telenorbombene

 Diktator-datteren Gulnara Karimovas navn ble nevnt på VimpelCom-styremøte alt i 2006.

 Sigve Brekke permitterte sin argeste rival til konsernsjefjobben.

 Politisk press kan ligge bak direktør-permitteringer.

 Utenlandske Telenor-aksjonærer bekymret for statsråd Monica Mælands inngripen.

Kapital kan nå røpe hittil ukjente opplysninger rundt Telenors håndtering av VimpelCom-saken som Riksadvokaten og amerikanske myndigheter ikke vil at norske stortingspolitikere og norsk offentlighet skal få høre før det har gått mange måneder. I påvente av den utsatte høringen kan vi fortelle historien om hvilken informasjon Telenors

styremedlemmer i VimpelCom skal ha fått før investeringene i Usbekistan ble gjort, og om hvordan et internt varsel i Telenor i 2011 mot VimpelComs agering i Usbekistan ble behandlet. Dette er også historien om hvordan Telenor nå er et selskap der spekulasjonene syder som følge av den interne håndteringen av den pågående VimpelCom-granskningen i selskapet.

Samtidig balanserer næringsminister Monica Mæland på en knivsegg i sin håndtering av Telenor. For etter forsøkene på å unngå kritikk fra Stortinget for manglende handlekraft i eierstyringen av selskapet, har hun fått utenlandske Telenor-aksjonærer på nakken som er bekymret for næringsministerens innblanding. Saken om Telenors eierskap i det

LITE LYSTELIG PÅ BESØK NR 2: Da næringsminister Monica Mæland 28. august møtte Telenors forrige styreleder Svein Aaser (i midten) og ble presentert for den ferske konsernsjefen Sigve Brekke, var stemningen god, også selv om sistnevnte var mann. Men da Aaser og Brekke møtte Mæland igjen 23. oktober på samme sted, ble stemningen fort ganske trykket. FOTO: NTB SCANPIX/TERJE PEDERSEN

store internasjonale (tidligere russiske) mobilselskapet VimpelCom, og mistankene om at VimpelCom over en årrekke betalte korrupsjonspenger på til sammen over 700 millioner kroner til diktatordatteren Gulnara Karimova i Usbekistan, har pågått lenge. Men det hele nærmest eksploderte i Norge i slutten av oktober i fjor.

Gulnara Karimova er navnet

Den 23. oktober, en svært varm høstdag i Oslo, troppet Telenors daværende styreleder Svein Aaser og den ferske konsernsjefen Sigve Brekke opp på kontoret til Næringsdepartementet i Kongens gate 8. Der fortalte de statsråd Monica Mæland om flere forhold som fikk temperaturen til å stige ytterligere, og som førte til at hun uttrykte sin mistillit til Aaser kun få dager senere. En mistillit som gjorde at Aaser så valgte å trekke seg.

Det ene Mæland da fikk vite, var at etterforskningsmaterialet som amerikanske myndigheter sitter på i saken, viser at Gulnara Karimovas navn skal ha blitt nevnt på et styremøte i VimpelCom allerede i 2005 eller 2006. Karimova står etter alle solemerker bak selskapet Takilant, som etter hvert fikk alle de hundretalls millioner kroner VimpelCom betalte i Usbekistan for mobilisenser og "konsulentoppdrag". Ifølge anklagene mot VimpelCom og selskapets tidligere konsernsjef Jo Lunder, som foreløpig er den eneste siktede i saken, skal dette vise at VimpelCom-styret på et veldig tidlig tidspunkt visste, eller i alle fall hadde klare mistanker om, hvem som egentlig skjulte seg bak selskapet Takilant. Problemet for amerikanerne var imidlertid at de i fjor kun satt på skriftlige møtetreferater, og da ennå var på jakt etter lydbåndopptak fra styremøtene i VimpelCom tilbake i 2005/2006.

DOJ angry as hell

De ansvarlige i det amerikanske justisdepartementet (Department of Justice (DOJ)) ble helt bestyrtet da de fikk høre at Telenor-toppene ville dele denne informasjonen med sin majoritetseier, representert ved næringsmi-

nister Monica Mæland (staten eier 54 prosent av Telenor), og ba om forsikringer om at informasjonen ikke ble spredt videre. Etter det Kapital blir fortalt, skal Telenor ha mottatt en slik muntlig forsikring fra departementet. Men likevel valgte Mæland noen dager etter møtet med Brekke og Aaser, og etter å ha mottatt en lengre redegjørelse og mengder av sider med vedlegg fra Telenor, å sende hele det konfidensielle materialet over til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité. Dette etter et krav fra et mindretall i denne komiteen.

– Informasjonen ble oversendt til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité da vi vurderte det til å være ny og dels utfyllende informasjon i en sak som komiteen hadde hatt til behandling. Før informasjonen ble mottatt, ble det presisert overfor Telenor at departementet måtte kunne håndtere informasjonen på en behørig måte, som også innebærer å oversende informasjonen til komiteen, svarer Mæland gjennom sin kommunikasjonssjef Trond Viken, som legger til:

– Departementet er nøye med hvordan denne typen informasjon håndteres, og det ble også presisert i oversendelsesbrevet til komiteen hvilken type informasjon dette var og anmodet om at den måtte behandles deretter.

Hvor mange som har fått tilgang til denne informasjonen er ukjent for Kapital. Men det er mer enn mange nok til at deler av informasjonen har sivet ut i andre medier tidligere. Det alvorlige for Telenor er at selskapets representanter i VimpelCom-styret i 2006 kunne stoppet, eller i alle fall forsinket og synliggjort motstand mot, investeringen i Usbekistan ved å legge ned veto i styret. Men på det tidspunktet stod Telenor midt opp i en durabelig aksjonærkrig med VimpelComs andre hovedeier, den russiske oligarken Mikhail Fridman. Fokus den gangen var nok ikke på å bore dypt i VimpelCom-administrasjonens forslag til investeringer i tidligere Sovjetrepublikker. Isteden handlet trolig alt om i det hele tatt å redde Telenors milliardinvestering i VimpelCom. Jo Lunder, som er den eneste siktede i ►

saken, hadde sluttet i Telenor i 2006, men satt da i VimpelCom-styret som uavhengig representant. Kapital har henvendt seg til Lunders advokat Cato Schiøtz for å få en kommentar til disse opplysningene, men har ikke fått noe svar.

Det interne varslet i 2011

Den andre bomben Mæland fikk i fanget i det mye omtalte møtet med Telenor-toppene i slutten av oktober i fjor, var at en høyt betrodd Telenor-ansatt i 2011, mens vedkommende var på utlån til VimpelCom som såkalt expat, varslet om mulig korrupsjon fra VimpelComs side i Usbekistan. Vedkommende gikk til sin overordnede i Telenor, finansdirektør Richard Olav Aa, med sin bekymring i første gang sommeren 2011. Aa skal da, etter å ha konferert med daværende juridisk direktør Pål Wien Espen, ha ment at vedkommende måtte gå tjenestevei i VimpelCom, siden varsleren på dette tidspunktet var ansatt der. Vedkommende som både da og nå er høyt betrodd i Telenor, gikk derfor til den nyansatte konsernsjefen i VimpelCom – Jo Lunder. Som kjent bestilte Lunder da det amerikanske advokatselskapet Akin Gump til å gjennomføre en granskning av opplysningene. Ettersom Akin Gump (gitt sitt mandat) ikke fant noe mistenkelig, ga Lunder klarsignal for å betale ut til sammen 30 millioner dollar til Takilant høsten 2011. Men varsleren hadde åpenbart like liten tro på den advokatgranskningen som Økokrim nå har, og gikk kort tid etter på nytt på finansdirektør Aa i Telenor. Mot slutten av september og begynnelsen av oktober 2011 sendte varsleren to nye eposter til Aa. Den nå permitterte finansdirektøren konfererte nok engang med Espen, som da fortsatt skal ha ment at riktig adresse for bekymringene var VimpelCom, og at varsleren nå måtte gå til styret der. Nærmere bestemt de Telenor-utnevnte styremedlemmene. Akkurat da dette skjedde, satt ikke den daværende konsernsjef Jon Fredrik Baksaas i VimpelCom-styret. Han

gikk ut i juni 2011, men kom så inn igjen i desember 2011 for å erstatte et Telenor-opptrekk styremedlem som da begynte å jobbe for Lunder i VimpelCom. Baksaas ble i 2011 således ikke informert om varsleren, men først 2 ½ år senere, blir Kapital fortalt.

Etter det Kapital får opplyst, ble det høsten 2011 også foretatt en juridisk utredning fra et norsk advokatfirma som konkluderte med at Telenor ikke kunne gripe inn. Dette var en VimpelCom-sak. Og noe mer ble derfor ikke gjort fra Telenors side med denne varslingen. I etterkant, når man vet hvor stor denne saken er blitt, kan dette høres utrolig ut. Men samtidig sier dette noe om hvor fokus fra Telenors side i disse årene må ha vært når det gjaldt VimpelCom. Nemlig på for all del ikke å gjøre noen selskapsrettslige feil, og ved det gi den tøffe og rå motstanderen Mikhail Fridman nye kort i aksjonærkampen dem imellom. Bedre å unngå det enn å bli beskyldt for å blande seg inn i VimpelComs interne liv.

Alle visste, bare ikke Mæland

Som om ikke det var nok, kom det frem enda en bombe på møtet mellom Mæland, Brekke og Aaser. For de to Telenor-toppene kunne også fortelle at telegigantens forrige konsernsjef, Jon Fredrik Baksaas, fikk vite om den interne varsleren i mars 2014, at Telenor-styret fikk vite om varsleren på et styremøte 7. desember 2014, og i tillegg at Sigve Brekke var informert om varsleren da han tok over som konsernsjef 17. august i fjor.

Hvordan Baksaas og Aaser kunne la være å fortelle om varslingen da de forklarte seg for Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité 14. januar 2015, har Kapital fått noe ulike forklaringer på. Det samme gjelder hvorfor Mæland først fikk vite om varsleren 23. oktober i fjor. Her varierer kildenes versjoner en god del. Forklaringene spriker rundt det som går på når alvorsgraden i bekymringsmeldingene i 2011 egentlig gikk opp for styret. Fikk styret allerede i desember 2014, og

FORETAKSOM DIKTATORDATTER: Når visste man i VimpelCom at diktator-datteren Gulnara Karimova i Usbekistan mest sannsynlig var den reelle eieren bak selskapet Takilant, som solgte lisenser både til VimpelCom og konkurrenten TeliaSonera? Alt i 2006 eller først i 2014?

FOTO: NTB SCANPIX/CORBIS

Brekke i august 2015, all informasjon om varsleren i 2011? Eller kom absolutt alt som skjedde internt i Telenor i 2011 først på bordet rett før en styretur til Asia i september 2015? Der er Kapitals kilder ganske uenige.

Noe er imidlertid sikkert. Og det er at Baksaas ikke ble blid over at han først i mars 2014 fikk vite om de interne bekymringsmeldingene tilbake i 2011. Men etter å ha gitt sine to direktører i konsernledelsen en solid strekk for manglende informasjon, skal han, etter det Kapital blir fortalt, likevel ha ment at selve situasjonen var blitt "håndtert korrekt". Kapital har nylig vært i kontakt med varsleren, som ikke ønsket å kommentere saken overhodet. Slik det ser ut fra utsiden, så skal likevel ikke bekymringsmeldingene som ble sendt i 2011 ha påvirket vedkommendes karriere negativt.

2005/2006	2006	Juli 2011	Juli 2011	August 2011	September 2011
Gulnara Karimovas navn kommer opp på styremøte i diskusjonen om å investere i Usbekistan.	VimpelCom kjøper to mobilselskaper i Usbekistan for til sammen 270 millioner dollar (inkludert gjeld).	En ansatt i Telenor, utplassert i VimpelCom, henvender seg til finansdirektør Richard Olav Aa med en bekymring om kommende VimpelCom-utbetaling i Usbekistan.	Aa ber varsleren, etter å ha konferert med juridisk direktør Pål Wien Espen om å kontakte Jo Lunder, som da nettopp hadde tatt over som CEO i VimpelCom.	Lunder engasjerer det amerikanske advokatfirmaet Akin Gump, som imidlertid ikke avdekker noen korrupsjon.	Lunder godkjenner utbetaling i Usbekistan. Den samme varsleren henvender seg på nytt til finansdirektør Aa i Telenor gjennom to eposter.

PERMITTERT KONSERNSJEF-RIVAL: Telenors finansdirektør Richard Olav Aa (t.v.) er permittert av konsernsjef Sigve Brekke fra jobben (offisielt frivillig fristilt) fordi Aas behandling av en intern varslar i 2011 granskes av Deloitte. Aa var en av Brekkes hardeste konkurrenter i kampen om jobben som konsernsjef i Telenor.

FOTO: NTB SCANPIX/TORSTEIN BØE

Ny advokatutredning

Selv om Baksaas fikk vite om den interne varslaren i mars 2014, ble altså ikke styret informert før i desember samme år. Håndteringen av varslaren tilbake i 2011 var på styremøtet 7. desember 2014 bare en av totalt fire saker på møtet som gjaldt VimpelComs agering i Usbekistan. Med i styremedlemmenes sakspapirer om varslingen fulgte det nok en advokatutredning, nå fra advokatfirmaet Hjort. Den skal ha konkludert med at håndteringen tilbake i 2011 var "i henhold til norsk lov". Utredningen skal ha blitt presentert for styremedlemmene av ingen ringere enn daværende Hjort-partner Alexandra Bech Gjörv og av advokat Christian B. Hjort, som blant annet er ekspert på korrupsjon.

Etter det Kapital blir fortalt, skal styret da ha oppfattet denne delen av Usbekistan-historien som "kvittert ut".

Og ingen i styret skal derfor ha reagert spesielt da Baksaas og Aaser ikke fortalte noe om dette i stortingshøringen en drøy måned senere, 14 januar 2015.

Etter at Baksaas i begynnelsen av november i fjor først beklaget at han ikke hadde fortalt alt, har den tidligere Telenorsjefen senere, i et større leserinlegg i *Dagens Næringsliv*, fremholdt at det var hensynet til etterforskningen som gjorde at ikke alt ble sagt. Og at han ikke hadde løyet eller hatt en strategi om å holde tilbake informasjon. Kapital har lest igjennom utskriften fra høringen, og Baksaas får i en endeløs strøm av spørsmål fra komitémedlemmene så å si ingen konkrete spørsmål om når varselklokkene begynte å gå internt i Telenor. Den eneste som touchet temaet var Venstres Abid Q. Raja, som ville vite av Baksaas når varselklokkene til styremedlemmene i VimpelCom ga lyd. Baksaas valgte da bare å hentyde til når han selv fikk

VimpelCom-saken

- ✓ Telenor eier 33 prosent (stemmer for 43 prosent) av det store internasjonale mobilskapet VimpelCom.
- ✓ VimpelCom har de siste par årene vært under etterforskning for mulig korrupsjon i Usbekistan.
- ✓ VimpelCom gikk inn i Usbekistan i 2006, og har siden betalt over 700 millioner kroner for eierandeler i mobilskaper, for mobilisenser og for konsulentbistand til selskapet Takilant.
- ✓ Mistanken mot VimpelCom går på om Takilant bare har vært et frontskap for den usbekiske diktatordatteren Gulnara Karimova.
- ✓ I Norge har saken handlet om i hvilken grad Telenor som storeier i VimpelCom har visst noe, og/eller har foretatt seg nok for å avdekke om det har skjedd korrupsjon.

innsyn, ved å si følgende om VimpelComs børsmelding fra 12. mars 2014 om at selskapet var satt under etterforskning:

– Selv har jeg hatt noe kunnskap til disse mistankene i forkant.

Brekke orientert i august

Aaser og Brekkes besøk hos statsråden i slutten oktober i fjor ble overfor mediene forklart med at Telenor i forbindelse med salgsforberedelsene for aksjene i VimpelCom hadde kommet over ny informasjon i et angivelig dokument, og at dette krevde handling.

Men etter det Kapital får opplyst, ble altså konsernsjef Sigve Brekke fullt oppdatert i august, senest september 2015 på det som var av informasjon i Telenor om VimpelComs Usbekistan-eventyr/mareritt – inkludert bekymringsmeldingene fra den Telenor-ansatte i 2011.

Oktober 2011

Aa varslar Espen, og varslaren bes da kontakter styremedlemmer i VimpelCom. På det tidspunktet satt Baksaas ikke i VimpelCom-styret, og han skal ikke ha blitt informert.

Oktober 2011

VimpelCom betaler i to omganger i september og oktober til sammen 30 millioner dollar til Takilant for en 4G-lisens, og en rapport.

2011

En juridisk betenkning fra norsk advokatfirma sier at Telenor som aksjonær ikke kan gjøre noe mer når VimpelComs eget eksternt hyrede advokatfirma alt har undersøkt saken.

2012

Dokumentar på svensk TV anklager TeliaSonera for korrupsjon i Usbekistan.

Mars 2014

Økokrim-besøk hos Telenor. Sveitsiske, nederlandske og amerikanske myndigheter etterforsker Gulnara Karimova for hvitvasking, og VimpelCom for korrupsjon.

Kapital har nå i etterkant spurt Telenor om dokumentet det ble henviset til i fjor høst virkelig eksisterer, og når Brekke var informert. Svaret bekrefter at Brekke var informert tidlig på høsten.

– Da Sigve Brekke tiltrådte som konsernsjef 17. august (...), ble han bedt av styret om å iverksette en full strategisk gjennomgang av VimpelCom-eierskapet. Brekke fikk også en grundig gjennomgang av informasjonen Telenor hadde tilgjengelig i forbindelse med den pågående etterforskningen av VimpelCom. Det ble da klart for ham at det forelå informasjon om forhold som etterforskende myndigheter var kjent med, men som Nærings- og fiskeridepartementet ikke var informert om tidligere. Det ble derfor igangsatt en prosess for å avklare hvilke muligheter Telenor hadde for å dele denne informasjonen med staten som selskapets største eier. Statsråd Mæland ble orientert i oktober, så snart dette arbeidet var ferdigstilt, skriver informasjonssjef Glenn Mandelid i Telenor i en epost til Kapital.

Permitterte konsernsjefrival

Brekke skal etter at han tok over som konsernsjef ha gitt uttrykk for støtte til de to konserndirektørene Richard Olav Aa og Pål Wien Espens handlemåte i VimpelCom-saken. Brekke gav de to også fornyet tillit da han offentliggjorde sin nye konsernledelse 17. oktober i fjor, bare noen få dager før han og Aaser gikk til Mæland.

Aa ble da gjenutnevnt som Telenors finansdirektør, men fikk også utvidede fullmakter i forhold til tidligere. Espen skulle på sin side gå fra jobben som juridisk direktør over til en nyopprettet stilling som konserndirektør for partnerrelasjoner i Asia. Han skulle i den funksjonen etterfølge Brekke som styreleder for alle Telenors asiatiske datterselskaper. Gjennom Brekkes fornyede tillit til de to i oktober lå det også indirekte en aksept av deres handlemåte i 2011, hevdes det overfor Kapital. Likevel bestemte Brekke i

SA IKKE ALT, BLE IKKE SPURT: Telenors forrige konsernsjef Jon Fredrik Baksaas og forrige styreleder Svein Aaser fortalte ikke alt de visste i stortingshøringen 14. januar i fjor. Og de ble heller ikke spurt ut om prosessene internt i Telenor.

FOTO: NTB SCANPIX/HÅKON MOSVOLD LARSEN

begynnelsen av november i fjor seg for å permittere både Aa, Espen og to direktører på et lavere nivå.

Beslutningen til Brekke om å permittere direktørene skal da ha kommet som et sjokk på dem. Den offisielle begrunnelsen for permitteringene var at det ikke skulle kunne stilles spørsmål ved Deloitte's granskning av Telenors eierskap i VimpelCom, og at dette var en beslutning som var omforent med dem det gjaldt.

Men selv om den offisielle versjonen var at partene var enige om permitteringene, så skal det, etter det Kapital forstår, ha vært til dels harde tak med direktørene, og også sterke reaksjoner internt i Telenor på permitteringene. Kritikken mot Brekkes permittering av dem går på at direktørene fortsatt kunne vært i jobb, og at det hadde vært mulig å bygge brannmur mellom deres daglige virke og Deloitte's granskning. Ettersom tiden går, blir det vanskeligere og vanskeligere for de permitterte direktørene å komme tilbake til sine respektive jobber. Selv om Deloitte's granskning ikke skulle ramme dem, er det også et spørsmål

om særlig de to konserndirektørene vil ønske å jobbe nært med Brekke igjen etter hva som har skjedd.

Det ekstra pikante i permitteringen av Telenors finansdirektør Richard Olav Aa er dessuten at han og Brekke i fjor vår var rivaler om konsernsjef-jobben. For Kapital kan nå fortelle at Aa var en av de tre kandidatene som var med helt til finalerunden da Telenor-styret i mai i fjor ansatte Sigve Brekke som ny konsernsjef. Den siste kandidaten som kjempet mot Brekke i finalen var en utlending (også en mann, ja).

Rykter om politisk press

Etter det Kapital har fått høre, spekuleres det internt i Telenor på om Brekke snudde, og valgte å permittere de to konserndirektørene etter press. Og disse mistankene retter seg da mot Kongens gate 8, hvor Telenors største eier holder hus. Altså at Brekke ble presset av Næringsdepartementet til å "gjøre noe" for å vise handlekraft i saken. Brekkes konsernsjefkollega Johan Dannelind i Telia-Sonera har fått hard kritikk for ikke å ha ryddet

Desember 2014

Styret i Telenor informeres om i alt fire ulike saker som vedrører VimpelCom og Usbekistan. Håndteringen av varsleren i 2011 er en av sakene.

Januar 2015

Jon Fredrik Baksaas og Svein Aaser møter i stortingshøring om Telenors håndtering i VimpelCom-saken.

August 2015

Sigve Brekke tar over som konsernsjef og blir informert problemstillingene rundt VimpelCom og Usbekistan, inkludert varsleren i 2011.

September 2015

Styrets nyvalgte medlemmer informeres på styretur til Asia. Mer detaljinformasjon gis også alle styremedlemmene.

Oktober 2015

Brekke og Aaser møter næringsminister Monica Mæland og legger frem informasjon for henne. Mæland uttrykker mistillit til Aaser, som velger å trekke seg.

November 2015

Styret i Telenor initierer en intern granskning ved Deloitte. Brekke permitterer (fristiller) konserndirektørene Aa og Espen, samt to direktører som tidligere har vært styremedlemmer i VimpelCom.

TØFF JOBB: Telenors nye styreleder Gunn Wærsted får nok å stri med. FOTO: IVAN KVERME

godt nok opp etter Telias lignende Usbekistan-tur.

Kapital får bekreftet fra både Næringsdepartementet og Telenor at det var direkte kontakt mellom departementet og Telenors administrasjon i etterkant av det dramatiske møtet 23. oktober i fjor og frem til Telenor-direktørene ble fristilt 11. november. Men innholdet i denne kontakten vil man ikke si noe om.

Kapital har stilt både Telenors konsernsjef Sigve Brekke og næringsminister Monica Mæland følgende spørsmål:

– Kom representanter fra Nærings- og fiskeridepartementet i den aktuelle perioden, enten på politisk eller administrativt nivå i departementet, med noen konkrete råd, oppfordringer eller ønsker om hva Telenor burde foreta seg (internt) i forbindelse med gransknin-gen av Telenors rolle i forhold til VimpelCom?

Telenor gir følgende svar gjennom informasjonssjef Glenn Mandelid:

– Telenor har løpende dialog med ulike representanter for Nærings- og fiskeridepartementet. Telenor har ikke anledning til å kommentere i detalj om eierskapsdialogen. Eventuelle spørsmål om synspunkter Nærings og fiskeridepartementet måtte ha, må rettes til departementet.

Og svaret fra Næringsdepartementet ved kommunikasjonssjef Trond Viken er som følger:

– Det har vært kontakt mellom departementet og selskapet i den aktuelle perioden. Kontakten har skjedd både på politisk og administrativt nivå. Ut over dette går vi ikke inn

PERMITTERT KONSERNDIREKTØR 2: Telenors tidligere juridiske direktør Pål Wien Espen skal ha trodd at han hadde den nye konsernsjefens støtte i håndteringen av varslingen i 2011 da Espen i oktober i fjor ble utnevnt av Brekke til konserndirektør for asiatiske partnerrelasjoner.

på detaljer fra vår eierdialog med selskapene.

Bekymrede Telenor-aksjonærer

Det er ikke bare internt i Telenor det er bekymring for Næringsdepartementets eierstyring av selskapet. For etter at Mæland først engasjerte seg i ansettelsen av ny konsernsjef, med blant annet spørsmål om den konkrete kandidaten Berit Svendsen, og Aaser trakk seg som styreleder etter mistillit fra Mæland, skal minst to større Telenor-aksjonærer ha tatt flyet til Norge for å uttrykke sin bekymring. I utenlandske Eiermiljøer blir nervøsitet for stor over mulig politisk innblanding i de børsnoterte, delvis stats-eide norske selskapene. Og en slik nervøsitet kan også fort bli målbar i form av salg av aksjer. Et ytterligere bakteppe for de utenlandske aksjonærenes bekymring er det faktum at også forrige styreleder Harald Norvik, i 2012, gikk av etter en konflikt med den statlige hovedeieren (da Trond Giske i Ap).

– Departementet stiller seg positiv til å motta synspunkter fra andre medaksjonærer. Fra tid til annen mottar departementet slike henvendelser også tilknyttet statens eierskap i Telenor, er alt statsråd Mæland, igjen gjennom sin kommunikasjonsavdeling, vil si om møtene med de bekymrede utenlandske aksjonærene.

Departementet vil ikke si hvilke

ENESTE VINNER? Mikhail Fridman kan bli den eneste vinneren på den mulige korrupsjonsskandalen i Usbekistan, dersom han får fatt i billige aksjer når Telenor selger seg ut av VimpelCom.

FOTO: NTB SCANPIX/ YURI KOCHETKOV

aksjonærer de har møtt, hvor mange, om politisk ledelse har deltatt på møtene, eller hva departementets respons til aksjonærene har vært.

Hvor skal hun begynne?

Er det noen styreproffer der ute som fortsatt misunner Gunn Wærsted hennes utnevning til ny styreleder i Telenor? Det er det nok ingen grunn til.

For Wærsted, som formelt tok over som Telenors styreleder 14. januar i år, på dagen ett år etter Stortingshøringen om VimpelCom, må snart håndtere følgende saker:

- Den styre-initierte Deloitte-granskningen, der det også skal gis et svar på om de to Telenor-toppene Aa og Espens handlemåte overfor varsleren i 2011 var korrekt eller ikke.
- Om konsernsjefen Sigve Brekkes CV-juks skal få noen konsekvenser.
- Hvordan hun skal berolige utenlandske Telenor-aksjonærer som er bekymret for at den statlige hovedaksjonæren går for langt i sin eierstyring.

Det er nok å ta tak i for Wærsted.

Roar Valderhaug
roar.valderhaug@kapital.no

Vakker BELIGGENHET 43 delikate MØTEROM

HOLMEN
FJORDHOTELL
HOTELL | KONFERANSE | SPA

Slemmestadveien 64, 1394 Nesbru
Tlf: 66 77 27 00, dir. booking tlf: 66 77 27 02
booking@holmenfjordhotell.no
www.holmenfjordhotell.no

menlignet huset med en kvinnes kropp, og han har sagt om huset at "alt er absolutt sensuelt".

Spesielle former til tross, det mangler ikke på komfort. Bobleslottet ligger midt i smørøyet på den franske rivieraen, i Théoule-sur-Mer like vest for Cannes, og inneholder 15 soverom og ti bad. Eiendommen har to svømmebasseng, 180 graders utsikt til den franske rivieraen og et amfiteater med plass til 500 gjester. Det er eiendomsmegleren Charles-Henri de la Grandière som har fått salgsoppdraget.

Stedet har også vært mulig å leie,

VIL SETTE PRISREKORD: Hvis Pierre Cardin får solgt Le Palais Bulles for 455 millioner dollar, tilsvarende fire milliarder kroner, vil eiendommen hans være den dyreste private eiendommen som er solgt noensinne.

FOTO: NTB SCANPIX/AP

enten for fester i forbindelse med filmfestivalen i Cannes, eller for privat bruk. For førstnevnte måtte man ut med 13.000 dollar i leie. Hvis man vil feriere der, koster det 1.100 dollar pr. person pr. natt – tilsvarende en døgnpris på nesten 10.000 kroner. Ifølge Fortune holdt Dior sitt 2016 Resort-moteshow der i fjor, og stedet ble også leid til feiringen av James Bonds 40-årsdag.

Den franske designeren etablerte sitt eget motehus i 1950 og er kjent for å ha bygget opp forretningsvirksomheten sin uten å låne penger i banken, ifølge Wikipedia.

– Jeg har aldri hatt lyst og har aldri hatt behovet (for å låne penger i banken, red.anm.) Jeg har alltid betalt fra min egen lomme, sa Cardin til BBC i 2011.

Telenor-Brekkes CV-feil:

Fortsatt bachelor hos Bloomberg

Snart to måneder etter at Kapital første gang skrev om Telenor-sjefen Sigve Brekkes omfattende CV-feil, står han fortsatt oppført med feilaktig informasjon på store nettstedene som Bloomberg og Wall Street Journal, samt hos finansdata-selskapet Factset.

Hos for eksempel Bloomberg (se fersk skjermdump fra 12. januar) er Brekkes profil ennå feilaktig oppført med både bachelorgrad i management og i business, i tillegg til den faktiske masteren fra Harvard som han har.

Da Kapital var i kontakt med Telenor om dette i slutten av november i fjor, spurte vi om Telenor hadde begynt arbeidet med å opplyse disse nettstedene om feilinformasjonen, og når de regnet med å ha korrigert den.

– Vi gir fra oss korrekt informasjon til de nettstedene der vi oppdager feil. Dette er et arbeid som pågår nå, var da svaret fra Telenor.

Men siden Brekke nå i midten av januar fortsatt ligger ute med feil profil på de samme nettstedene som Kapital omtalte i november, så må enten dette arbeidet ha gått sent, eller så må det være mye mer omfattende enn noen kunne ant. Kapital har derfor igjen spurt Telenor om hvordan dette arbeidet går.

FORTSATT FEIL: Sigve Brekkes profil hos den store internasjonale nyhetsleverandøren Bloomberg er i skrivende stund fortsatt ikke rettet opp av Telenor.

FAKSIMILE BLOOMBERG

– Brekkes bakgrunn er riktig i flere av de større kanalene, som *Reuters*, *Wikipedia* og *Yahoo Finance*. Men *Bloomberg* er fremdeles feil. Det skulle vært riktig nå, så vi følger opp spesielt med dem for å få det riktig også der, svarer Telenors informasjonssjef Atle Lessum i en epost.

Alt i starten av desember ble imidlertid CVen til Brekke på Telenors egne hjemmesider oppdatert, og den er nå (nesten helt) pinlig korrekt. Der omtales nå studiene ved Telemark Distrikthøgskole som "courses". De tre månedene med ulønnet hospitantopphold

ved Forsvarets forskningsinstitutt i 1996, som tidligere ble omtalt som en rådgiverstilling, er borte. Og den postdoktorale tittelen "Associate Senior Research Fellow" fra Harvard i 1996–1997, som ble brukt senest ved utnevnelsen til konsernsjef, er nå rettet til den riktige benevnelsen "Associate". For Brekke drev ingen forskning på Harvard. Det skulle han dog ha gjort, all den tid han var ansatt konsulent med full lønn fra Fafo for å forske dette samme året. Fafo-engasjementet står ikke oppført på den nå ellers svært detaljerte CVen.

Telenor-Brekke:

Thai-villa til 30 millioner

Telenors konsernsjef Sigve Brekke og kona eier, gjennom en minoritetspost i et thailandsk aksjeselskap, en villa utenfor Bangkok som trolig er verdt over 30 millioner kroner.

POSTKASSE BANGKOK: Kapitals innleide fotograf rakk aldri å ta bilde av mer enn inngangspartiet på Sigve Brekkes 30 millioner kroners villa utenfor Bangkok, før en mengde vakter forhindret noen ytterligere sightseeing i det eksklusive nabolaget.

FOTO: HARALD HENSCHEN.

Telenors ferske konsernsjef er en av svært mange utlendinger i Thailand som har skaffet seg bolig i landet gjennom en metode som det nå advares mot: å sitte på en minoritetspost i et thailandsk aksjeselskap som eier boligen.

Brekke og kona eier 39,9 prosent av selskapet Ekarai Company Limited, som igjen eier tomt og en gedigen villa i et svært eksklusivt boligområde for utenlandske statsborgere som bor og jobber i Bangkok.

I det siste tilgjengelige årsregnskapet til selskapet er verdien av boligen ført opp til 119 millioner bath, tilsvarende ca. 30 millioner kroner.

Hva Brekke og konas egenkapitalverdier i huset utgjør, er dog høyst mer usikkert. På den ene siden er balansepostene bokførte verdier basert på historisk kost, og ikke markedsverdier. Men på den andre siden har Ekarai har over 23 millioner kroner i gjeld, og ekteparet står, i alle fall formelt, som eiere av bare knappe 40 prosent av selskapet. Noe av selskapets gjeld kan dog selvsagt også være til aksjonærene, herunder ekteparet.

Ifølge selskapsregistre i Thailand

skal Ekarai drive bokbutikker, men i realiteten er den eneste inntekten til selskapet hva ekteparet Brekke betaler i leie for å bo i boligen.

Stabile driftsinntekter

De siste tre årene har selskapets driftsinntekter vært nøyaktig 3,07 millioner bath hvert år, tilsvarende ca. 750.000 kroner.

Selskapets oppgitte telefonnummer tilhører egentlig et rådgivningsfirma, Khronos Advisory i Bangkok, som blant annet bistod Telenor da selskapet kjøpte seg opp i Digi i 2005. Den ene thailandske medaksjonæren, Kris Panijpan, jobbet tidligere i dette selskapet, men er nå analysesjef i et internasjonalt meglerhus med kontor i Bangkok. Den andre aksjonæren, Rojjana Singchomhoo, skal være en kvinnelig thailandsk investor.

Kapital har via Telenors informasjonsavdeling spurt Brekke om hva han anslår markedsverdien på villaen er, og hvordan han vurderer faren for at thailandske myndigheter skal slå ned på metoden med å eie bolig gjennom minoritetspost i et aksjeselskap?

- No pictures, please!

Men alt Brekke ønsket å svare på var som følger:

– Sigve Brekke bekrefter at han sammen med sin kone eier 39,9 prosent av selskapet Ekarai Company Ltd. Selskapet er eier av boligen som Sigve Brekke leier i Nonthaburi utenfor Bangkok. Selskapets virksomhet er i henhold til thailandsk lov, skriver informasjonssjef Glenn Mandelid i Telenor.

Kapitals forsøk på å ta et oversiktsbilde av gaten med villaen gikk heller ikke bra. Det eksklusive boligområdet, der Telenors datterselskap Dtac, i tillegg til Brekkes eget hus, skal eie tre svære villaer som alle verdt over 10 millioner kroner, er strengt bevoktet. Og akkurat da en frilansfotograf skulle ta bilde, svermet det vakter rundt ham på både motorsykler og til fots som forhindret akkurat det.

Brekke var skattemessig utflyttet til Thailand i mange år frem til han meldte flytting hjem i fjor. Da kjøpte han og kona en leilighet på Tjuvholmen til 20 millioner kroner. Og dermed skifter villaen i Bangkok status til feriebolig i utlandet.

På vei
opp

EGIL STENSHAGEN: Superkremmeren tjente 900 millioner på aksjer i fjor. Med sønnen Jørgen på laget.

FOTO: IVAN KVERME

MARIT BJØRGEN: Sønnen Marius er født. Bra for salget av Marius-genser.

FOTO: JØRGEN HYVANG

MORGAN KANE: Mulig filmprosjekt ble priset til over en milliard kroner, men Morgan Kane er død.

NAVNE NE BAK TALLENE

God nok for russerne

Korrupsjonsbølgene går høyt i Telenor, med VimpelCom-saken som det store bakgrunns-teppet og korrupsjonsgranskningen av Telenor-datterselskapet Dtac i Thailand som en skjemmende flekk.

Nå har historien om hvordan det blåser på korrupsjonstoppen fått enda en ny tvist.

Amerikaneren Jon Eddy Abdullah (50) fikk fyken som sjef for Dtac av den daværende Asia-sjef i Telenor Sigve Brekke (som nå er konsernsjef). Abdullah kom til Thailand fra stillingen som sjef for Telenor Pakistan, men ble kontant karriere-parkert i Telenor etter at det ble igangsatt granskning av korrupsjon i Dtac. Korrupsjonen var knyttet til sponsorer og gaver til offentlige tjenestemenn, og overprising av innkjøpt utstyr. Abdullah måtte gå på dagen, men Telenor bedyret overfor Kapital at avskjeden var frivillig. Inntil daværende styreleder i Telenor, Svein Aaser, senere til

NY SJANSE:

Amerikaneren Jon Eddy Abdullah ble sparket som sjef for Dtac av Telenor, men får ny sjanse hos russiske Vimpelcom.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Finansavisen sa at Abdullah hadde måttet gå – og at det var Brekke som sparket ham.

Ifølge Abdullah hadde hans avgang i Dtac ikke noe å gjøre med korrupsjonsmistanker, at han gikk skyldtes en "rent personlig avgjørelse".

Men korrupsjonssaken fra Thailand skremmer tydeligvis ikke det russiske VimpelCom, selskapet som selv er blitt en verkebyll for Telenor. Vimpelcom har nemlig utnevnt Abdullah som sjef for "emerging markets" – fremvoksende markeder i fattige land. I praksis betyr det at han får landansvar for telekom-selskapet i Algerie, Bangladesh – og også Pakistan, der han før ledet Telenor. VimpelCom-sjefen Jean-Yves Charlier, uttalte at "Jon har inngående kjennskap til fremvoksende markeder" og, noter ironien, spesielt i "finansielle tjenester". Det har han blant annet altså skaffet seg i Thailand. Men den nye u-landssjefen er også kvalifisert på andre vis, fremgår det av pressemeldingen: Abdullah har faktisk en bachelorgrad!

JOHN FREDRIKSEN: Seadrill-aksjen har falt fra 289 kroner til under 20 kroner. Fredriksen er hovedaksjonær.

FOTO: LINUS SUNDAHL-DJERF

SIV JENSEN (FrP): Med en oljepris under 30 dollar pr. fat blir det ikke lett å være finansminister.

FOTO: ARE HARAM

OLE EINAR BJØRNDALEN: Selv med egen campingvogn og verdens største smørebu blir det bare bom-bom på standplass og siste plass.

FOTO: DUFF

På vei
ned

Advokatene og konsulentene har landet på Fornebu og startet faktureringen:

Alle mot alle i Telenor

Deloitte.

GEEL—
MUYDEN
KIESE

MICHELET
& CO

KVALE

ZYNK

WIKBORG | REIN

REISS-ANDERSEN & CO
ADVOKATER MNA | KONTORFELLESKAP

STEENSTRUP STORDRANGE

Granskningen av Vimpel-Com-saken, med permitteringen av fire direktører, samt omdømmehåndteringen av Telenor-sjefen Sigve Brekkes CV-juks, gir nå oppdrag for titalls millioner kroner for Oslos advokatstand og konsulenter. Telenor betaler alt for alle.

Det er brann i rosenes leir hos Telenor på Fornebu. Midt i brannene står Telenors nye konsernsjef Sigve Brekke. Noen av brannene prøver han, med vekslende hell, å slukke. Flere av dem har han definitivt satt fyr på selv. Det eneste sikre resultatet hittil er et selskap splittet i flere leirer der hver direktør prøver å redde seg og sine interesser, og hvor advokatene og konsulentene for alvor har rykket inn.

Til tross for at Telenor internt har en stor kommunikasjonsavdeling med mange ansatte, har de i høst ikke greid å ta unna all brannslukkingen i mediene. Konsernsjef Sigve Brekke har derfor sett seg nødt til å leie inn en rekke eksterne konsulenter for å hjelpe selskapet med å rette opp det offentlige imaget. Etter hva Kapital forstår er det PR-byrået Zynk ved **Claus Sonberg**, og med de tidligere Ap- og AUF-politikere **Sigurd Grytten** og **Elisabeth Skarsbø Moen** i mannskapet, som har bistått Telenor og Brekke med flere av de omdømmemessig svært vanskelige sakene i høst. Slikt genererer mange fakturerbare timer for PR-konsulentene, som gjerne tar opp mot 3.000 kroner pr. time.

Brekkes interne team

I tillegg til de eksterne PR-ekspertene i Zynk er Brekkes nærmeste rådgiver på kommunikasjon hans mangeårige nære medarbeider, og Asia-farer, **Håkon Kjøl**. Kjøl er nå formelt sett ansatt som direktør i Telenors avdeling for myndighetskontakt, men Kjøl omtales gjerne som Brekkes høyre hånd. Den ferske kommunikasjonsdirektøren **Severin Roald** og nok en tidligere Ap-politiker, **Rita Skjærvik**, som i høst har blitt flyttet over fra Telenor Norge til konsernteamet som jobber med myndighetskontakt, gir også kommunikasjonsråd. ►

BRANN I ROSENES LEIR: Advokatene og konsulentene har for alvor inntatt Telenors hovedkontor bak konsernsjefen Sigve Brekke. Nå er det hver direktørmann og direktørkvinne for seg.

TRAVEL MANN: Advokat Bjørn Stordrange fra Stenstrup Stordrange har oppdrag både for den fristilte konserndirektøren Pål Wien Espen og for tidligere Telenor-direktør Henrik Torgersen.

FOTO: NTB SCANPIX/HEIKO JUNGE

FLYTTER MAKT IGJEN? Den frispillende PR-rådgiveren Hans Geelmuyden gir kommunikasjonsråd til den fristilte finansdirektøren Richard Olav Aa.

FOTO: NTB SCANPIX/ØRN E. BORGES

GRANSKNINGSMANN: Arnt Angell, tidligere Økokrim-statsadvokat og nå leder for Deloitte granskningsavdeling, leder et helt team eksterne konsulenter hos Telenor.

FOTO: DELOITTE

STYREMEDLEMMENES MANN: Advokat Thomas Nordby i advokatfirmaet Michelet representerer de tre Telenor-direktørene som i dag sitter i styret til VimpelCom.

FOTO: YGGESETH

EKS-DIREKTØRENS MANN: Advokat Nicolai Skarning i advokatfirmaet Kvale passer på interessene til Kjell Morten Johnsen, som nylig gikk av som konserndirektør for Europa i Telenor.

FOTO: NTB SCANPIX/FRODE HANSEN

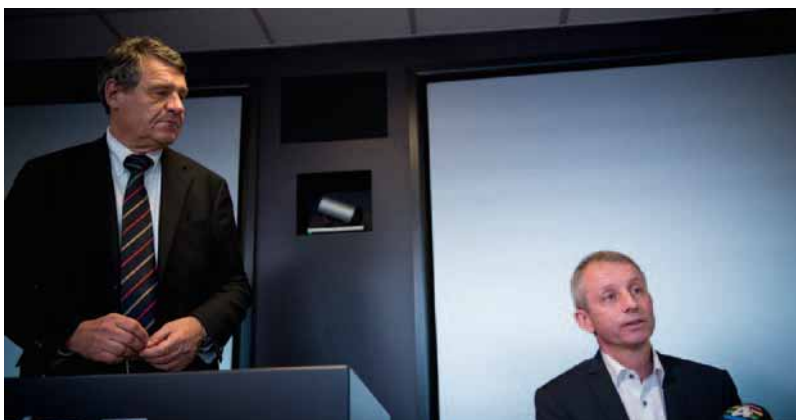
Brekke, som jobbet 16 år i Asia før han i høst tok over som konsernsjef, har ikke hatt en godt etablert maktbase på Fornebu med mange lojale medarbeidere som stod klare da han vendte hjem. All uroen i høst, med tidligere konsernsjef Jon Fredrik Baksaas' triste sorti, har åpenbart ikke bidratt til å styrke Brekkes stilling på hovedkontoret. Det har vært avholdt to allmannamøter i D-blokens atrium på hoved-

kontoret på Fornebu, der Brekke har forklart seg for de ansatte. Men HR-direktør **Jon Erik Haug** skal etter sigende nå være en av dem som inngår i Brekkes indre kabinett. I en epost sendt ut til ledere i Telenor nylig oppfordret Haug sterkt til å slutte rekkene om Brekke i den vanskelige tiden, og gi konsernsjefen tydelig støtte.

– Sigve trenger oss nå. Han trenger oss for å holde virksomheten gående, for å holde motivasjonen oppe blant de ansatte, og holde kundene fornøyde. Dette er måten vi kan vise ham vår støtte på, skrev Haug på engelsk i eposten, der han for øvrig var litt uheldig med oversettelsen av Brekkes tidligere jobb som statssekretær i Forsvarsdepartementet (se side 114). En feil som dog ble rettet opp før en lignende epost ble sendt ut til alle ansatte.

Arnt Angell tar saken

Den mulige korrupsjonssaken i Vim-

SIKTEDES MANN: Advokat Cato Schiøtz (t.v.) representerer tidligere VimpelCom-sjef Jo Lunder. Den eneste siktede, som Økokrim ikke klarte å få varetektsfengslet.

FOTO: NTB SCANPIX/TERJE BRINGEDAL

pelCom har ulmet lenge, før den ble satt full fyr på igjen gjennom Brekke og styreleder Svein Aasers møte med næringsminister Monica Mæland 23. oktober. Kort tid etter møtet valgte Aaser å trekke seg, da Mæland raskt gav uttrykk for at hun ikke hadde tillit til ham. Brekke engasjerte så den tidligere Økokrim-advokaten **Arnt Angell**, som nå leder Deloitte's granskningsavdeling, til å ettergå Telenors handlemåte i VimpelCom de ti siste årene. Men en slik granskning innebærer ikke bare granskning av Telenor som selskap. Det betyr også en granskning av mange enkeltpersoner som jobber, eller har jobbet, i selskapet. For det er ganske mange på både høyt og lavt nivå i Telenor som har hatt en finger med i både eierstyringen og driften av VimpelCom opp gjennom årene. Noen har sittet i styret, andre har vært utplassert i det russiske selskapet som såkalte expats. Interessene til hver og

en av disse kan fort avvike mye fra Telenors interesser som selskap. Og det skaper igjen nye behov for egne advokater, og endog enda flere PR-konsulenter. Det er alle mot alle.

I tillegg til Deloitte har et annet konsultentselskap, PwC, fått i oppdrag å gjennomgå hele måten Telenor styrer sine mange utenlandske datterselskaper og tilknyttede selskaper på. Når man i tillegg vet at EY er

Telenors faste revisor, så er det bare KPMG av de fire store internasjonale revisjons- og konsultentselskapene som nå ikke er i full gang med å hjelpe til med å rydde opp i og å ommøblere Telenor.

Telenor tar regningen

For etter angivelig tøffe tak skal de fire direktørene som Brekke i midten av november såkalte fristilte eller suspenderte, inntil Deloitte's granskning er gjennomført, ha fått igjennom at Telenor betaler deres advokater og PR-konsulenter. Noen lesere vil kanskje reagere spesielt på det siste. Men prøv selv å få bildet ditt på forsiden av tre landsdekkende aviser på én dag, når du knapt har vært i noen avis noen gang, og så deretter blir ringt opp av et titalls journalister de påfølgende dagene.

Etter det Kapital forstår er det den erfarne forretningsadvokaten **Arne**

EKS-KONSERNESJEFENS KVINNE: Advokat Berit Reiss-Andersen passer på de juridiske interessene til Telenors tidligere konsernsjef Jon Fredrik Baksaas.

BREKKES MANN: Telenordirektøren Håkon Kjøll omtales som Telenor-sjefen Sigve Brekkes nærmeste medarbeider, også når det gjelder kommunikasjonsfaglige spørsmål.

FOTO: PÅL RØDAHL

M&AA MANN: Forretningsadvokaten Arne Didrik Kjørnæs fra Wikborg Rein er mest kjent fra store fusjoner og oppkjøp, men er nå hentet inn som den fristilte finansdirektøren Richard Olav Aas advokat.

FOTO: WIKBROG REIN

SELSKAPETS MANN: Tron Dalheim i Arntzen de Besche representerer Telenor i de arbeidsrettsrelaterte spørsmålene som Deloittegranskningen hittil har ført med seg, og som kan komme senere.

FOTO: ARNTZEN DE BESCHE

ZYNKER TIMELISTENE: PR-konsulentene i Zynk, Claus Sonberg (bildet) med de tidligere Ap- og AUF-politikerne Sigurd Grytten og Elisabeth Skarsbø Moen i staben, har fulle timelister etter å ha fått oppdrag for Telenor i høst. FOTO: ZYNK/ILJA

Didrik Kjørnæs i advokatfirmaet Wikborg Rein som representerer Telenors fristilte finansdirektør Richard Olav Aa. I tillegg skal Aa ha kommunikasjonsrådgiver **Hans Geelmuyden** fra PR-byrået Geelmuyden.Kiese på sitt "team".

En annen kjent advokat, **Bjørn Stordrange**, fra advokatfirmaet Steenstrup Stordrange, skal representere den andre av de mer profilerte Telenordirektørene. Det er den tidligere juridiske direktøren, nå direktør for partnerrelasjoner i Asia, Pål Wien Espen. Også de to direktørene på nivået under konsernledelsen som er såkalt fristilte har juridisk bistand. Den ene er representert av **Jan-Erik Sverre** i advokatfirmaet Kvale og den andre av advokat **Egil Jarslett** i CLP.

I aller beste fall går de alle fire rolig tilbake til jobbene sine etter Deloittegranskning er over innen utgangen av mars neste år. I verste fall kan det bli arbeidsrettskonflikter mellom noen av dem og Telenor, og kanskje også mellom andre ansatte og Telenor. Også Telenor har derfor engasjert en ekstern advokat for å representere selskapet! Det er advokat **Tron Dalheim** i Arntzen de Besche som nå jobber for Telenor. Dalheim jobber tett med Telenors egen juridiske avdeling, som nå ledes av nyutnevnt juridisk direktør **Vegard Thoresen**.

Flere trenger advokat

De tre fra Telenor som i dag sitter i VimpelCom-styret, direktørene Morten Karlsen Sørby, Nils Katla og Gunnar Holt, har selvsagt også advokat. De må antas ikke å ha sprikende inter-

esser, og har derfor samme mann til å passe på det juridiske: advokat **Thomas Nordby** i det nystartede advokatfirmaet Michelet. Men det er ikke bare de som jobber i Telenor ennå som trenger advokater. Både nylig avgått konsernsjef Jon Fredrik Baksaas og tidligere Telenor Mobile-direktør Arve Johansen har vært innkalt i vitneavhør til Økokrim. Advokat **Berit Reiss-Andersen** passer på de juridiske interessene til Baksaas, mens Johansen har søkt bistand hos advokat **Brynjar Østgård**.

Og listen over "invitasjoner" til tidligere og avtroppende Telenor-direktører til den nå avlyste høringen i Stortinget er lang.

Nylig avgått konserndirektør for Telenor Europa, Kjell Morten Johansen, er på vei ut av Telenor, der hans arbeidspunkt går ut ved nyttår. Hans advokat i forbindelse med VimpelCom-granskningen er **Nicolai Skarning** i advokatfirmaet Kvale.

Tidligere nevnte advokat Stordrange har en travel høst og vinter. Han representerer nemlig også tidligere Telenordirektør og VimpelCom-styremedlem Henrik Torgersen i forbindelse med VimpelCom-granskningen.

Den eneste av de norske aktørene som er siktet for noe som helst foreløpig, er tidligere VimpelCom-sjef Jo Lunder. Som de fleste av Kapitals lesere vil ha fått med seg, er Lunder representert av advokat **Cato Schiøtz** i advokatfirmaet Schjødt. Sistnevnte gikk hardt ut mot Økokrim på en alt smått legendarisk pressekonferanse den 11. november i år. Telenor betaler ikke for Lunders advokat.

Behov for enda flere?

Telenors hovedkontor på Fornebu står alt i brann med interne maktkamper og intriger. Samtidig sitter styret i Telenor på oppsigelse. Fransk-amerikaneren Frank Dangeard, som har fungert som styreleder etter at Svein Aaser gikk av etter næringsministerens mistillit mot ham, satt selv i ansettelsesutvalget som ikke slapp igjennom noen kvinner til den endelige finalerunden med hele styret i plenum. Det neste store spørsmålet blir om en ny styreleder vil la Brekke få sitte, og lar ham få prøve å gjennomføre sin store strategiske plan om å omdanne Telenor fra et telekomselskap til en global internettsjeller i løpet av de neste årene. Eller om Brekke på grunn av fortidens eget CV-juks, og inntrykket av at ansettelsesprosessen var en skinnprosess, selv risikerer å ryke ut etterhvert.

I et slikt scenario, som vi ikke skal spekulere i sannsynligheten for, ville i så fall Brekke også trengt sin egen personlige advokat selv. Men hvem som da skulle ha representert ham kunne fort blitt et stort problem, siden nå mer eller mindre alle de store advokatfirmene i Oslo har et eller annet oppdrag i tilknytning til Telenor. Enten i form av tallrike juridiske utredninger og bistand til selskapet, eller i form av juridisk bistand til nåværende og tidligere direktører.

Roar Valderhaug

roar.valderhaug@kapital.no

store børsnoterte selskapene vil variere. For å kunne si noe presist om hva som er "riktig" lønnsnivå, er det derfor nødvendig å foreta en nærmere benchmarkanalyse av den enkelte selskapet og respektive sektor/bransje.

EY har delt inn konsernledelsene i gruppene konsernsjef (CEO), finansdirektør (CFO), forretningsområdeledere og stab. For alle gruppene viser lederlønsrapporten at fastlønnen utgjør godt over halvparten av deres totale kompensasjon. Toppsjefene har minst andel fastlønn, men den utgjorde i 2014 likevel så mye som 57 prosent av CEOenes samlede godtgjørelse. Median total godtgjørelse for en CEO blant de 48 selskapene (eksklusive LTI) som inngår i EYs lederlønsrapport, var på 7,2 millioner kroner. Ikke overraskende tjener CFO nest mest. Der var median total godtgjørelse på 3,4 millioner kroner. Men langt opp til sjefen sjøl altså. Lederne for forretningsområdene lå rett under finansdirektørene. Mens medlemmene av konsernledelsene som har stabsoppgaver ble "avspist" med en median total avlønning på 2,3 millioner kroner. Ingen fremtid i å satse på stabsoppgaver altså om man skal henge med på lønnskarusellen i disse konsernledelsene.

EY har i rapporten også sett på bruken av såkalte langtidsincentivordninger (LTI). Av fjorten selskaper undersøkt var fem delvis statseide og ni helt private. Her viser tallene at opsjoner fortsatt er mest brukt, selv om de altså er bannlyst i de delvis statseide børsnoterte selskapene.

– Hva mener dere i EY er beste LTI-avlønning? Opsjoner som er mest brukt, eller aksjer som de delvis stats-eide må benytte?

– Det er viktig å påpeke at når vi sier at opsjoner er mest brukt, er dette basert på de som har svart på årets undersøkelse, og utvalget er ganske begrenset (14 av 48). Det er ikke riktig å si at én type LTI-ordning alltid er best, da dette avhenger av en rekke ulike forhold. Internasjonalt blir performance-baserte aksjeordninger, f.eks. aksjer med restriksjoner eller såkalte RSUer, stadig mere populære. Vi tror slike incentivordninger også vil mer brukt i Norge fremover, også blant de delvis statseide selskapene, sier Olsen, og legger til:

– Men for at slike LTI-ordninger skal være effektive, er det viktig at lederen kan påvirke det de skal måles på, samtidig som ledernes og aksjonærenes interesser er mest mulig samlet. ■

Styreekspert om Telenor-bråket:

Risikabelt å kaste

UTRYGGE I JOBBEN? Det er Telenors bedriftsforsamling, ikke næringsminister Monica Mæland, som bestemmer om styremedlemmene i Telenor får beholde sine verv. Her er styret representert ved noen av medlemmene, nestleder Frank Dangeard, Marit Vaagen, Jon Erik Reinhardsen og Dag Opedal.

FOTO: TELNOR GROUP, NTB SCANPIX/HENRIK MONTGOMERY OG NTB SCANPIX/AFTENPOSTEN.

Det er forholdsvis sjelden at et samlet styre får sparken i store selskaper. Men spesielt i tilfeller der staten enten er eieier eller majoritetseier, skjer det fra tid til annen at hele styret får avskjed. På slutten av 90-tallet måtte hele styret i Statoil fratse umiddelbart på grunn av overskridelsene på Åsgard-utbyggingen. På begynnelsen av 2012 sparket daværende helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (AP) først hele styret i Helse Midt-Norge, for deretter å sparke syv av ni styremedlemmer i Helse Sør-øst kort tid etterpå. Bakgrunnen var uenighet om sykehusdriften. Så sent som i april i år byttet kulturminister Thorhild Widvey (H) ut hele styret i Norsk Tipping, trolig på grunn av uenighet om retningen for spillpolitikken. Nå er det flere som har tatt til orde for at hele styret i Telenor, der staten eier 54 prosent, bør skiftes ut etter påstander om uryddig opptreden i Vimpelcom-skandalen og alt bråket rundt ansettelsen av Sigve Brekke som ny konsernsjef. Styreekspert Kapital har snakket med mener det er risikabelt å kaste et helt styre.

– Hovedproblemet med å kaste et helt styret er at du får en brutal diskon-

tinuitet med hensyn til styrearbeidet. Hvis man kan unngå det, bør man aldri kaste et helt styre, sier styreekspert Arne Selvik, som har skrevet flere bøker om styrearbeid, har vært aktiv i Solstrandprogrammet og er pensjonert kommunikasjonsdirektør i Administrativt Forskningsfond (AFF) ved NHH.

– Mange vil hevde at hele styret har vært med på å ta noen dumme beslutninger, men det er ikke ulovlig å ta dumme beslutninger. For kontinuiteten, læringen og overføringen av kompetanse så bør man beholde i alle fall noen styremedlemmer, sier han.

Han får støtte av professor Morten Huse ved Handelshøyskolen BI.

– Det er positive og negative sider ved å kaste et helt styre. Det negative er at du mister kontinuiteten, du mister diskusjonen og kunnskapen som har vært der. Det positive er at du kan starte på nytt uten bindinger, sier Huse.

Etter at styreleder Svein Aaser forsvant ut, består de aksjonærvalgte styremedlemmene i Telenor av Frank Dangeard, Marit Vaagen, Jon Erik Reinhardsen, Burckhard Bergmann, Sally Davis, Dag Opedal og Regi Aalstad. Selv om mange nå kanskje er av

hele styret

den oppfatning at det er næringsminister Monica Mæland som sitter med all makt over disse, er det selskapets bedriftsforsamling som formelt besitter denne makten. Foruten leder Anders Skjævestad består bedriftsforsamlingen i Telenor blant annet av Folke-trygdfondets mektige leder Olaug Svarva, tidligere kringkastingssjef i NRK og tidligere administrerende direktør i NHO John G. Bernander, konsernsjef i Schibsted Norge, Didrik Munch, og styreproff Silvia Seres. Telenors bedriftsforsamling har totalt 15 medlemmer, der ti er aksjonærvalgte og fem er valgt av de ansatte. Bedriftsforsamlingen kan når som helst vedta å avsette et styre.

– En av bedriftsforsamlingens viktigste oppgaver er å velge styret og styrets leder. Her er bedriftsforsamlingen selskapets høyeste myndighet. Generalforsamlingen kan formelt sett ikke pålegge bedriftsforsamlingen hverken å velge bestemte styremedlemmer eller å kaste styret, sier jusprofessor Tore Bråthen ved BI.

Dersom det er bråk rundt et styre, kan en sjettedel av medlemmene av bedriftsforsamlingen kreve innkalling til et møte for deretter å velge nytt styre.

– En tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer kan kreve nyvalg av medlemmer til styret. Muligheten til å fjerne styremedlemmer gir bedriftsfor-

samlingen en formelt sterk stilling overfor styret, sier han. Når det gjelder de ansattes representanter i styret, kan de ikke skiftes ut med mindre de ansattes representanter i bedriftsforsamlingen ønsker dette.

– Reglene om bedriftsforsamlingens valg av styre innebærer at medlemmene av bedriftsforsamlingen som er valgt av generalforsamlingen, ikke kan fjerne styremedlemmer som er valgt av de ansattevalgte medlemmene i bedriftsforsamlingen, og vice versa, sier Bråthen.

I selskaper som ikke har bedriftsforsamling, er det generalforsamlingen som innsetter og avsetter styret. Hvis et styre skal kastes utenom regulær generalforsamling, må det innkalles til ekstraordinær generalforsamling, noe som krever støtte fra eiere som kontrollerer minst ti prosent av aksjekapitalen.

Hvorvidt det kommer til et nyvalg av styret i Telenor er foreløpig bare spekulasjoner. Morten Huse er ikke sikker på om all kritikken mot styret i Telenor er like berettiget. Han mener mye støyen rundt styret skyldes opptreden til næringsminister Monica Mæland.

– Jeg har ikke noen grunn til å si at styret i Telenor ikke har gjort jobben sin. I utgangspunktet har vi tradisjon for at staten holder en armlengdes avstand mellom seg og styret. I dette tilfelle har næringsministeren kommet

veldig tett innpå i forhold til den tradisjonen staten har hatt tidligere. Staten skal i utgangspunktet holde seg borte fra den daglige driften. Det som har skjedd i Telenor, er at staten har grepet inn mens de burde være forsiktige, mener Huse.

Styreekspert Arne Selvik er mer skeptisk til Telenor-styrets arbeid.

– Her kan det se ut som om styret ikke har stilt nok kritiske spørsmål. Mitt hovedanliggende når jeg er rådgiver for styret, er at de må sørge for at rollen som djevelens advokat er representert i styret. Det kan gjerne være en rolle som går på omgang blant styrets medlemmer. Det å være den kritiske fører lett til at man blir skiftet ut. Særlig i vanskelige saker kan det styrke styrets arbeid hvis styret som kollegium er enige om at enkelte medlemmene har som rolle å stille de frekke spørsmålene, sier Selvik. Han peker også på at de ansattes representanter i styrene har en vanskelig jobb i krevede saker.

– Representantene for de ansatte er ganske forsiktige i styrerommet. De har det dilemmaet at de representerer de ansatte, men har samme ansvar og myndighet som de andre styremedlemmene. Samtidig har de sjefene sine i rommet. Så lenge styret arbeider med ledelsen til stede, noe de svært ofte gjør, så sitter de ansattes representanter i en vanskelig situasjon. Det er ikke karrierefremmende å kritisere sjefene sine, sier Selvik.

Han mener det også er uheldig at Telenor i så lang tid har vært uten styreleder. Svein Aaser trakk seg i slutten av oktober, og i påvente av utnevning av en ny styreleder har nestleder Frank Dangeard, som er bosatt i London, vært øverste leder i styret.

– Det har vært mye snakk om at Telenor ikke vil ha en kvinnelig konsernsjef. Nå kan det nesten virke som om valgkomiteen demonstrerer at de ikke vil utnevne ny styreleder. De bruker unødvendig lang tid på å utnevne ny styreleder med alle de vanskelige sakene selskapet står opp i. Det å ha en vikar som bor i London og som virker rimelig utilgjengelig, det har vi sett før. Det fungerer dårlig. Når de da har en hovedeier som roter det til i tillegg, gjør det ikke saken særlig bedre, sier Selvik. Han mener måten Næringsdepartementet gir signaler på er uryddig. – Dette med signaler er en uting. Aksjeloven kjenner ikke begrepet signal. Det er kun greit i selskaper der staten eier hundre prosent, sier han.

Telenors konsernsjef Sigve Brekke med langvarig CV-juks:

Bløffet om

høyskolegrader

I mai ble han hyllet som rockestjerne utenfor Telenor da han ble annonsert som ny konsernsjef for Norges nest største selskap. Han fikk en lønn på 5,9 millioner kroner, en gullkantet pensjonsavtale til flere millioner i året og kunne kjøpe seg leilighet til 20 millioner kroner på Tjuvholmen. Nå viser det seg at CVen som han har bygget karrieren sin på, inneholder ren bløff.

I ti år mens han hadde sjefsjobber for Telenor i Asia, i perioden 2004–2014, gav Sigve Brekke omverdenen inntrykk av at han hadde en bachelorgrad i økonomi og administrasjon fra Høgskolen i Telemark. Og da han som statssekretær i 1996 søkte et forskningsopphold på Harvard, hevdet han å være høyskolekandidat. Men ifølge Høgskolen i Telemark har de ikke tildelt Brekke noen som helst grad.

SURT INDIA-EVENTYR: Sigve Brekkes største trussel i kampen for å bli konsernsjef i Telenor var hans ansvar for den hittil katastrofale India-investeringen. Nå kan han bli truet av tvil om egen troverdighet. FOTO: NTB SCANPIX

Sigve's rule #4: "Stay honest"

Da Telenors konsernsjef Sigve Brekke var toppsjef for Telenors deleide mobilselskap Dtac i Thailand, utviklet han Sigve's way, syv læresetninger om ledelse. En av dem var "Stay honest".

Etter bare et par måneder i konsernsjefstolen i Telenor har Brekke iverksatt en stor granskning for å finne ut av om både hans forgjenger Jon Fredrik Baksaas, og flere av Brekkes inntil nylig nærmeste ledere, har vært ærlige, og handlet riktig i møte med interne varslere som kom med korrupsjonsbeskyldninger mot VimpelCom.

Men det spørres om ikke Brekke, eller rettene sagt styret i Telenor som ansatte ham, nå også bør granske i hvilken grad Brekke selv har vært ærlig om sin utdanning, eller rettene sagt mangel på sådan.

Bachelorbløffen

Kapital kan nå avdekke at Brekke i årene 2004–2014, mens han var toppsjef i det thailandske mobilselskapet Dtac og siden konserndirektør for alle Telenors operasjoner i Asia, påberopte seg en bachelorgrad i økonomi og administrasjon fra Høgskolen i Telemark (daværende Telemark Distrikthøgskole, Bø) som han overhodet ikke har i virkeligheten.

Kapital har vært i kontakt med høgskolen, som har sjekket de elektroniske

arkivene, og som også har saumfart papirarkivene til Statsarkivet på Kongsberg for å dobbeltsjekke, uten å finne noen som helst høyskolegrad på Brekke.

Ikke har Brekke noen bachelorgrad, og ifølge høgskolen oppnådde han heller ikke engang tittelen "Høgskolekandidat" etter sine studier der.

Bachelorgrad kan man få etter tre års studier, og tittelen høyskolekandidat får man normalt ved å fullføre et toårig studium som det Brekke gikk på i årene 1984–1986 ved det som da altså het Telemark Distrikthøgskole, Bø. Men heller ikke den toårige utdannelsen har Brekke fullført.

– Vi kan ikke finne dokumentasjon på at Sigve Brekke har blitt tildelt noen grad som høyskolekandidat ved tidligere Telemark Distrikthøgskole i Bø, sier rektor Kristian Bogen ved Høgskolen i Telemark til Kapital.

Tok master uten bachelor

Den feilaktige informasjonen om at Sigve Brekke har en bachelorgrad dukket for første gang opp i årsrapporten for 2004 til Telenors børsnoterte datterselskap Dtac i Thailand. I årene før står det i årsrapportene ingenting om noen slik bachelorgrad når Brekke omtales. Da står han kun oppført med den mastergraden han faktisk har. Brekke har en ettårig

såkalt Mid-Career Master in Public Administration fra Harvard Kennedy School of Government.

Da Brekke i 1996 var statssekretær for Ap i Forsvarsdepartementet, søkte Utenriksdepartementet ham inn på et forskningsopphold på Harvard. Norge hadde den gangen en fast ordning der det årlig ble utpekt en norsk embedsmann til slikt forskningsopphold. Men Harvard ville ikke slippe inn Brekke, fordi han manglet nødvendige akademiske grader. I et temmelig frekt og nedlatende brev datert april 1996 fra direktøren på Harvards Center for International Affairs til daværende ekspedisjonssjef Bjarne Lindstrøm i UD (se faksimile) ble det gjort klart at skolen ikke trodde Brekke hadde tilstrekkelig akademisk bakgrunn eller intellektuell kapasitet til å kunne "lykkes i dette miljøet". Men Brekke kom seg likevel over til Harvard. Takket være et samarbeid som Fafo, fagbevegelsens forskningsstiftelse, hadde med universitetene Harvard og Cambridge, fikk Brekke i 1997 dra over som forskningsassistent. Etter å ha vært det i nær et år søkte han, og kom så inn på den ettårige masteren. Det er den eneste masteren ved lærestedet hvor man kan få unntak for inntakskravet om avlagt bachelorgrad. Brekke avla så mastergraden i juni 1998 etter å ha vært registrert på det ettårige master-

studiet i perioden september 1997–mai 1998.

Visste godt hva han hadde

Det ekstra pikante ved Brekkes mangeårige CV-bløff er at han først ble avvist fra et forskningsopphold fordi han ikke hadde bachelor, og deretter ble tatt inn på det ettårige masterstudiet med unntak for Harvards opptaksregler om man må minst ha en bachelorgrad. Et unntak som Harvard kan gjøre på akkurat denne spesielle masteren dersom søkeren har en eksepsjonell yrkeskarriere bak seg.

Brekke visste altså godt at han ikke hadde noen bachelorgrad da han kom inn på masteren på Harvard i 1997, men begynte likevel i 2004, syv år senere, å påberope seg en “Bachelor Degree in Business and Administration, Telemark College, Norway”.

Samtidig, i 2004, begynte Brekke å opplyse at han hadde “Bachelor Degree Program in Management, Norwegian School of Management, Buskerud, Norway”. Men Brekke er ikke engang høyskolekandidat. Han har ingen som helst høyskolegrad fra Norge.

Kapital har flere ganger bedt Sigve Brekke forklare seg om disse forholdene, de nye opplysningene om hans utdanning som først dukket opp i 2004, men uten at vi hittil har fått noen gode svar. Saken startet med at Kapital sendte en henvendelse til Telenors informasjonsavdeling med forespørsel om å få oversendt Brekkes fulle CV og få oppklart at det på forskjellige nettsteder stod så ulike opplysninger om hans utdanning. På Brekkes nåværende LinkedIn-profil står det ingenting om noen bachelor. Der står kun hans master, den som han faktisk har, oppført.

I en safe i Bangkok

Etter ikke å ha fått svar på våre første henvendelser til Telenor sjekket Kapital selv ut Brekkes utdanning med både Harvard og Høgskolen i Telemark. Med foruroligende svar fra sistnevnte. Etter så å ha sendt en ny purrende epost til Brekke og Telenors informasjonsavdeling fant første telefonsamtale med Brekke sted onsdag 11. november kl. 15.07–15.16:

Etter innledende høflighetsfraser spør Kapital:

– I 10 år i perioden 2004–2014 i funksjonen nestformann i styret til Dtac, som administrerende direktør i Dtac og medlem av styret i Digi oppgav du både en bachelorgrad fra Høgskolen i

CV-EN HØYDEPUNKT: Sigve Brekkes (i midten) karriere når toppen 12. mai i år med utnevnelsen til konsernsjef i Telenor, og ble feiret med allmannamøte og selfie. De to andre på bildet, tidligere konsernsjef Jon Fredrik Baksaas (t.v.) og tidligere styreleder Svein Aaser, har trolig ikke like gode minner om den dagen lenger.

FOTO TELENOR.

Sigve Brekke

Sigve Brekke er Ap-politikeren som ble suksessrik næringslivsleder for Telenor i Asia, og som i august i år endog inntok konsernsjefstolen i Telenor.

Brekke begynte i Telenor i 1999 som forretningsutvikler. Han ble co-CEO i thailandske Dtac i 2002. I 2005–2008 var han alene på toppen i dette mobilselskapet, før han i 2008 ble utnevnt til konserndirektør for alle Telenors operasjoner i Asia. Syv år senere ble han utnevnt til konsernsjef.

Før han begynte i Telenor hadde Brekke i perioden 1993–1996 vært statssekretær i Forsvarsdepartementet for Arbeiderpartiet. Mellom det vervet og ansettelsen i Telenor hadde han først et år som ulønnet forskningsassistent på et senter på Harvard i 1996–1997, før han tok en ettårig master i offentlig administrasjon på Harvard Kennedy School of Government. Utover masteren på Harvard har Brekke ingen annen høyskolegrad. Brekke var over mange år i ungdommen meget aktiv i AUF, sist som generalsekretær i årene 1989–1992.

Bloomberg the Company & Its Products Bloomberg Anywhere Remote Login Bloomberg Terminal Demo Request		
Bloomberg Business		
Sigve Brekke		
President/CEO, Telenor ASA		
Career History	Website www.bloomberg.com	Corporate Information
President/CEO Telenor ASA, 8/2008-PRESENT	Personal Information	Address: Sensorynet 35 Forstul, 1301 Norway
Exec VP/Head Asia Telenor ASA, 9/2008-8/2008	Education	Phone: 47-678 90-000 Fax: 47-678-90-000 Web: www.telenor.com
Vice Chairman/Interim CEO Telia Sverige Communications AB (PCL), UNKNOWN-8/2015	Norwegian School of Management Bachelor's Degree, Management	Memberships
Show More	Telemark College Bachelor's Degree, Business Administration	Board Memberships
Sponsored Financial Commentaries	Harvard Kennedy School John F. Kennedy School of Government Master's Degree	Unifitech Wireless Unifitech Wireless, 2009-PRESENT
Show Less		

FEIL OM TO BACHELORER: Store internasjonale mediebedrifter som Bloomberg og Wall Street Journal tror Sigve Brekke har to bachelorgrader i tillegg til masteren fra Harvard. Det riktige er ingen bachelor.

Telemark i økonomi og administrasjon og å ha et bachelorprogram ved BI Buskerud. Men vi kan ikke finne noen bachelor på deg?

– Har du sjekket med skolen eller? svarer Brekke.

– Vi har prøvd å lete, ja. Men vi har ikke sett at den nå er nevnt noe sted, eller på LinkedIn eller i forbindelse med utnevnelsen som CEO i Telenor. Men derimot i ti år i Asia står det om en bachelor?

– Det enkleste å gjøre er at jeg finner frem de vitnemålene. De har jeg ikke her. De har jeg innlåst i en safe i Bangkok. Eller så kan jeg ta kontakt med skolen (Høgskolen i Telemark, red. anm.) og vise de vitnemålene til deg. Er ikke det det greieste da? sier Brekke.

– Jo da, det hadde vært det greieste. Men etter hva vi forstår så har ikke høgskolen registrert noen grad på deg?

– Det er ikke korrekt. Det har jeg, svarer Brekke.

– Du har det?

– Ja, ja. Jeg har det. Nå husker jeg ikke, det er så lenge siden. Jeg tror det var høyskolekandidat, sier Brekke.

“Bachelor Degree Program” også

Kapital ville i denne første samtalen også høre litt mer om “Bachelor Degree Program in Management, Norwegian School of Management, Buskerud, Norway” som Brekke i perioden 2004–2014, også påberopte at han skal ha tatt engang:

– Vi så at du også har oppgitt **Bachelor Degree Program in Management ved Norwegian School of Management, Buskerud, det som vi kaller BI Buskerud?**

– Det var ingen bachelorgrad. Det var noen kurs. Jeg tok flere kurs, svarer Brekke.

Senere, i et intervju med Kapital lørdag den 14. november, legger Brekke frem papirer som viser at hans “Bachelor Degree Program” ikke består av mer enn to kurs i engelsk på til sammen fem vekttall, pluss et kurs på to vekttall i Informasjonssystemer.

Brekkes opplysninger om at han har “Bachelor Program in Management” er blitt kraftig feiltolket av store internasjonale medier. Både Bloomberg, Wall Street Journal og finansdata-selskapet FactSet opplyser i sine respektive profiler på Brekke at han har to bachelorgrader. At han både har bachelorgrad fra “Norwegian School of Management” og fra “Telemark College” (se faksimile side 55).

CV-JUKS SOM STATSSEKRE-

TÆR: Faksimilen viser CVen som Sigve Brekke la ved i 1996 da han søkte om å komme inn på et forskningsopphold på Harvard. Ifølge CVen hadde han både “Degree in Agricultural Science” og “Degree in Business and Administration”. Ingen av delene stemmer.

Agricultural Degree også?

Den første samtalen med Brekke ble avsluttet med noen spørsmål om hva han hadde opplyst til Harvard da han var forskningsassistent der på Belfer Center for Science and International Affairs ved Harvard i 1997.

– Da du var forskningsassistent på Harvard på Belfer Center for Science and International Affairs, står det i årsrapporten at du har “degrees in Agriculture and Business Administration”. Har du høyskolegrader innen “Agriculture”?

– Nei, jeg har toårig yrkesfaglig skogskole. Så hvorfor de har skrevet det, det aner jeg ikke.

– Ok, for det var ikke du som har opplyst dem om det?

– Nei, absolutt ikke. På det tidspunktet gav jeg dem de vitnemålene jeg hadde, svarer Brekke.

Kapital lot dette temaet først ligge etter Brekkes kontante avvisning. Men så søkte Kapital innsyn hos Utenriksdepartementet i korrespondansen mellom UD og Harvard, da Brekke først fikk avslag på UDs søknad om å sende ham over på et forskningsopphold.

I tillegg til det før omtalte, ganske frekke, avslaget fra Harvard er Brekkes daværende CV en del av denne korrespondansen. Og av CVen han sendte til Harvard går det frem at Brekke i 1996, som statssekretær, vitterlig opplyste til Harvard at han hadde både “Agricultural College (Kongsberg), Degree in Agricultural Science”, og at han hadde “Regional College (Bø, Telemark) Degree in Business and Administration”.

Brekkes CV-juks startet altså alt i 1996 mens han var statssekretær. De feilaktige opplysningene i Harvard-senterets årsrapport kom vitterlig fra Brekke. Mens det riktige altså er at han tilbake i 1997 ikke hadde noen fullført noen som helst høyskoleutdanning. Og den eneste høyskole-/universitetsgraden Brekke har nå i 2015, er den ettårige masteren fra Harvard. Det

State Secretary Sigve Brekke,
Royal Norwegian Ministry of Defence

CURRICULUM VITAE¹

Education

- 1975	Secondary School
1975 - 1977	Agricultural college (Kongsberg), Degree in Agricultural Science
1979	Examen artium (Baccalaureate)
1982 - 1984	Regional College (Bø, Telemark), Degree in Business and Administration

skal legges til at ifølge Harvard kan ikke denne masteren regnes som en såkalt Official Major, men det er av høyst underordnet betydning i akkurat denne alvorlige sammenhengen.

Står på sitt

Telefonsamtale nummer to med Brekke fant sted torsdag 12. november kl. kl. 14.06–14.12. Brekke ringer da tilbake, etter at Kapital i en ny epost har gjort oppmerksom på at alle frister bladet har gitt ham for å svare oss er overskredet.

– Dere jobber hardt med saken? spør Kapital da.

– Ja, det er ikke verre enn at jeg må bare få tak i de papirene. De ligger i Bangkok. Du må gi meg litt tid, sier Brekke

– Du skal ikke bare få Høgskolen i Telemark til kjøre ut en karakterutskrift for deg da?

– Det kan jeg også gjøre, svarer Telenor-sjefen.

– Men problemet er vel at Høgskolen i Telemark, etter det vi har fått opplyst derfra, ikke finner noen som helst grad på deg? Ingen bachelorgrad og ikke høyskolekandidat. Nå dobbeltsjekker de i statsarkivet på Kongsberg. Men de sier at de ikke finner noen grad på

deg?

– Det har jeg. Så det er ikke noe å lure på, svarer Brekke da.

Noen ytterligere spørsmål vil han ikke svare på før han “har papirene foran seg”. De i safen i Bangkok.

Stiller til intervju

Først ytterligere halvannen dag senere, fredag ettermiddag 13. november, hører Kapital på ny fra Telenor. Da blir Kapital oppringt av Telenors relativt ferske kommunikasjonsdirektør Severin Roald. Han sier at Brekke nå vil invitere Kapital til et møte lørdag 14. november, der han skal forklare seg og dokumentere alt.

– *Allt kan forklares. Dette er helt uproblematisk, sier Roald.*

– *Du har ikke lyst til å forklare dette nå da? Vi tar gjerne forklaringen her og nå?*

– Nei, Sigve har lyst til å vise deg dokumentasjonen, svarer Roald.

Kapital ber da om å få oversendt denne dokumentasjonen på forhånd, slik at vi kan være forberedt til intervjuet, noe Roald nekter.

Lørdag ettermiddag den 14. november møter så Brekke Kapital til intervju. Hva kan være hans forklaring på det omfattende og mangeårige CV-jukset?

I stedet for bare å forklare seg om hvorfor han i ti år i Asia har påberopt seg en bachelor fra Høgskolen i Tele-

mark, og i årevis har hevdet at han har graden høyskolekandidat fra samme skole, vil Brekke begynne i en helt annen ende. Han ønsker å dokumentere at han ikke har opplyst noe som helst om noen høyskolegrader da han ble tatt opp på masterstudiet på Harvard. Med andre ord at han ikke har jukset seg inn på masterstudiet på Harvard.

Husker ikke mye

Etter at Kapital igjen gjør ham oppmerksom på at vi ikke har stilt noen som helst spørsmål rundt hans master fra Harvard, skal Brekke så forklare hvorfor han mener å være høyskolekandidat, til tross for at Høgskolen i Telemark sier det motsatte.

Brekke: – Så var det det med distriktshøgskolen.

Kapital: – *Ja, det er det som er temaet.*

Brekke: – Jeg har prøvd å finne frem. Og hukommelsen er sånn: Dette er karakterutskriften jeg fikk da jeg sluttet. 36 vekttall. (...) Der står det at jeg manglet en seminaroppgave og et fag (begge på to vekttall hver, red. anm.).

Brekke sier videre at han på begynnelsen av 1990-tallet, en tid da han levde og åndet for politikken og hadde verv i AUF, kom inn på Diplomøkonomstudiet på BI. Der tok han kurset Informasjonssystemer på to vekttall og to kurs i engelsk skriftlig og muntlig på

hver 2,5 vekttall.

Brekke: – Det ene faget fikk jeg godkjent på Bø. Det er jeg helt sikker på.

Kapital: – *Hvilket fag da?*

Brekke: – Informasjonssystemer. Det er jeg helt sikker på.

Kapital: – *Ok. Men da mangler du fortsatt to vekttall for å få en høyskolegrad?*

Brekke: – Så kommer jeg til det. Så midt oppe i dette, så visste jeg at jeg manglet den særøppgaven. Så da husker jeg, men det har jeg dessverre ikke noen papirer på, at jeg var i kontakt med studierådgiver. Og vi diskuterte temaer på hva den særøppgaven skulle være. Men det finner jeg ikke, og det husker jeg rett og slett ikke hvordan var: om jeg fikk godkjent den, eller om den ligger i Bø, eller status på den. Det husker jeg rett og slett ikke. Det må jeg bare innrømme. Sånn er det.

Brekke husker ikke tittelen på den angivelige oppgaven. Han husker engang ikke hva temaet skal ha vært. Han husker bare ikke.

Kapital: – *Beklager at øyenbrynene mine nå nesten går opp i hårfestet, men ...?*

Brekke: – Men det er sant!

Kapital: – *Men hvorfor har du ikke vært i kontakt med Bø nå da?*

Brekke: – Nå?

Husker ikke del 2

Nå bryter informasjonssjef Atle Les-

Årsrapporten fra 2003

Mr. Sigve Brekke
Director & Co-Chief Executive Officer

Work experience

2002 - present	Co-Chief Executive Officer, Total Access Communication PLC.
2000 - present	Director, Total Access Communication PLC.
2000 - 2002	Managing Director, Telenor Asia Pte. Ltd.

Academic Background: Master of Public Administration, John F. Kennedy School of Government, Harvard University, USA

board of directors

Årsrapporten fra 2014

Mr. Sigve Brekke
Vice Chairman of the Board of Directors
Age: 55 years
Number of Shares Held*: None (0.00 %)

Academic Background

Master Degree in Public Administration, John F. Kennedy School of Government, Harvard University, USA
Bachelor Degree Program in Management, Norwegian School of Management, Buskerud, Norway
Bachelor Degree in Business and Administration, Telemark College, Norway

Årsrapporten fra 2004

Mr. Sigve Brekke
Co-Chief Executive Officer

Work Experience:

Feb 05-present	Co-Chief Executive Officer, Total Access Communication PLC.
2002-Jan 05	Co-Chief Executive Officer, Total Access Communication PLC.
2000-Jan 05	Director, Total Access Communication PLC.
2000-2002	Managing Director, Telenor Asia Pte. Ltd.
1999-2000	Manager, Business Development, Telenor Asia Pte. Ltd.
1996-1997	Associate Research Fellow at Harvard University, Center for science and International Affairs,

BACHELORBLØFFEN: Frem til og med Dtacs årsrapport for 2003 står Sigve Brekke kun oppført med den korrekte masteren fra Harvard. Men fra 2004-2014 står det feilaktig i alle årsrapportene at Brekke også har “Bachelor Degree in Business and Administration, Telemark College”.

FAKSIMILER FRA
DTACS ÅRSRAPPORTER

Academic Background:

Master Degree in Public Administration,
John F. Kennedy School of Government, Harvard University, USA
Bachelor Degree Program in Management,
Norwegian School of Management Buskerud, Norway
Bachelor Degree in Business and Administration, Telemark College, Norway

sum i Telenor, som bisitter Brekke under intervjuet, inn i dialogen:

Lessum: – Vi har vært i kontakt med dem for å få utskrift av det. Men de har det ikke lenger. Det er for gammelt.

Kapital: – Men hvem er vi da?

Lessum: – Vi i Telenor har vært i kontakt med Høgskolen i Bø om de har papirene fortsatt. Det har de ikke. De er for gamle, men de er i statsarkivet.

Det Lessum sier her er imidlertid positivt feil. Kapital har konfrontert Høgskolen i Telemark med sitatet rett ovenfor. Og de har selvsagt papirer på Brekke. Problemet er bare ikke at de finner at han har høyskolegrad, slik han selv har hevdet.

Kapital: – De har vært og lett i statsarkivet på Kongsberg. De finner ingen høyskolegrad på deg?

Brekke: – Men poenget mitt er: Jeg husker ikke de to siste vekktallene. Jeg må bare være ærlig. Men jeg har heller ikke løyet på meg noen grad.

Kapital: – Men det er irrelevant om du husker det eller ikke. Det er ikke du som samler litt fag her og litt der. Det er en høyskole som gir deg en grad. Og de har ikke gitt deg noen grad. Da kan ikke du påberope deg at du har en grad?

Brekke: – Det har jeg heller aldri påberopt meg.

Telenors "bevis" er BI-brev

Kapital finner på dette stadiet av intervjuet ingen grunn til å minne Telenors konsernsjef om at han hevdet å være høyskolekandidat da han i 1996 søkte seg inn på forskningsoppholdet på Harvard, og hva han hevdet i de to første telefonsamtalene med bladet. Det er først nok av andre temaer å kjempe seg igjennom i dette intervjuet.

Lessum er imidlertid ikke helt ferdig med dette temaet. Han viser til et brev fra BI Buskerud på engelsk som Brekke fikk da han søkte masterstudiet på Harvard i 1997:

Lessum: – Kan jeg spørre deg om noe? Dette er et brev fra BI. De sier at "Sigve Brekke has obtained his business candidate level degree, 40 credits, at another college". Er det ikke normalt sett sånn at skolene innhenter papirer fra hverandre?

Kapital: – Det vet vi ikke, hvor de har den informasjonen fra. Men den er åpenbart feil den informasjonen de har, i og med at han aldri har fått noen grad fra høyskolen i Bø?

Lessum: – Men det Sigve sier er at han ikke husker, ikke sant. Det kan være at den ble fullført.

KUN KARAKTERUTSKRIFTER: Da Sigve Brekke møtte Kapital til intervju om hans CV-juks, var han ikke i stand til å legge frem noe vitnemål fra tidligere Distriktshøgskolen i Telemark, Bø (nå Høgskolen i Telemark) på at han er Høgskolekandidat. Brekke la kun frem en karakterutskrift på 36 vekttall fra Bø, pluss en utskrift på to vekttall fra BI Buskerud, og vage minner om en semesteroppgave han kanskje, kanskje ikke hadde skrevet.

FOTO: KAPITAL

Brekke "tar ansvar"

Kapital konfronterer deretter Brekke med kanskje det alvorligste av alt: Bachelorbløffen. At han i 10 år, mens han jobbet i Asia, påberopte seg ikke bare å være høyskolekandidat, men endog bachelor:

Brekke: – Hvor har jeg gjort det?

Kapital: – Det har du gjort i 10 år i Asia. I generalforsamlingsinformasjon når det skulle velges styre har dette stått om deg, og i årsrapportene til Dtac i 10 år.

Brekke: – Ja, det er korrekt.

Kapital: – Og det er ditt ansvar?

Brekke: – Ja, det er også korrekt. Og det tar jeg ansvar for.

Kapital: – Hvilket ansvar tar du da? Det virker ikke som om du tar noe ansvar?

Brekke: – Det er selvsagt at det er mitt ansvar at jeg skulle lest detaljene på det.

Kapital: – Detaljene på det?

Brekke: – La meg snakke ut. Det eneste forsvaret jeg har på det er at i oversettelsen av hva jeg måtte ha av utdannelse, så har det da blitt en bachelorgrad. Og det er ikke så enkelt å oversette at du har kurs på en høyskole i Norge til et engelsk system. Jeg tar fullt og helt ansvar for at jeg burde sjekket det og for at det her har kommet ut feil. Jeg tar fullt og helt ansvar for det. Hvorfor i alle dager skulle jeg løyet på meg en slik grad når jeg har en mastergrad fra Harvard?

Det er godt spørsmål, og som det går frem senere i saken, har Kapital en klar teori om hva som kan ha skjedd i 2004 da bachelorbløffen begynte. Men selv om Brekke skulle ha rett i at det

var en feil, en misforståelse, så må informasjonsfolkene i Dtac ha gått ut fra noe informasjon for i det hele tatt å misforstå norske høyskolegrader. Og det ville bare bety at Brekke i så fall har hevdet at han hadde høyskolegraden. Som, igjen, han heller ikke har.

Brekke "tar fullt ansvar"

Brekke gjentar igjen og igjen i intervjuet at han "tar ansvar", "tar fullt ansvar" og "tar fullstendig ansvar" for at han i to børsnoterte selskaper i Asia i årevis fremstod med en høyskolegrad, en bachelorgrad, som han ikke er i nærheten av å inneha.

Kapital: – Beklager du det som har skjedd?

Brekke: – Ja, klart det.

Kapital: – Og du ser alvorligheten? Hvor alvorlig det er med CV-juks?

Brekke: – CV-juks? Jeg vil ikke kalle det CV-juks? Jeg ...

Kapital: – Hva kaller du dette da?

Brekke: – Kan jeg få lov til å svare når jeg får et spørsmål? Jeg tar fullt ansvar for det som står i årsrapportene. Og jeg beklager at det da er feil informasjon, ja. Det er det jeg kan si.

Kapital: – Føler du at du har kommet til posisjoner du ikke burde hatt, på bakgrunn av feil akademiske resultater?

Brekke: – Nei, absolutt ikke.

Ikke fremlagt CV for styret

Og akkurat det siste kan Brekke faktisk ha rett i. For ifølge Brekke har han ikke lagt frem noen som helst CV i forbindelse med at han ble ansatt som konsernsjef i Telenor tidligere i år (se også egen sak side 131). Ikke for hode-

Kapitals artikler om Sigve Brekke i år

Kapital nr. 7: Kapital skriver om en mulig korrupsjonssak i thailandske Dtac.

Kapital nr. 8: Sak om at Dtac har betalt for ulike veldedige aktiviteter og idrettsklubber for Brekkes sønner.

Kapital nr. 9: Kapital skriver om at Telenor ikke vil granske utbetalingene fra Dtac til aktivitetene til Brekkes sønner.

Kapital nr. 10: Artikkel om omfanget av Dtacs sponing av aktivitetene til Brekkes barn, og om den ene sønnen som fikk tale på møte for internasjonale næringslivstopper.

Kapital nr. 11: Brekke avviser i intervju med Kapital at hans sønner har fått noen fordeler fra Dtacs sponing av deres veldedige aktiviteter.

Kapital nr. 18: Kapital kan avdekke at Telenors beslutning om å selge eierandelen i VimpelCom ble tatt bare dager etter at styret i VimpelCom fikk kjennskap om en mulig milliardbot mot det russiske mobilselskapet.

Høyskole-/universitetsgrader

Bachelorgrad

Oppnås etter 3 år, 180 studiepoeng (tidligere 60 vekttall) ved universitet eller høyskole. Det stilles visse krav til fagkombinasjonen for å oppnå denne graden. Etter en bachelorgrad kan man velge å studere videre, og få en mastergrad.

Høgskolekandidat

Et to-årig fulltidsstudium ved en høyskole gir tittelen høgskolekandidat. 120 studiepoeng (tidligere 40 vekttall)

Mastergrad

Graden er vanligvis det andre nivået i en utdanning ved et universitet eller høyskole. Mastergraden er en høyere grad og bygger på den faglige fordypningen fra bachelor-/cand.mag.-graden. Mastergraden kan normalt enten fåes ved en studiemodell på 3 år (bachelorgrad) + 2 år, eller direkte ved en 5-årig høyere utdanning. Totalt sett består en mastergrad normalt av 300 studiepoeng (tidligere 100 vekttall).

Noen få masterstudier internasjonalt er på kun ett år.

Vekttall

Vekttall ble i kvalitetsreformen, vedtatt i 2001, erstattet med studiepoeng. 1 vekttall tilsvarer 3 studiepoeng, og et semester blir dermed på 30 studiepoeng.

Kilder: tautdanning.no og Wikipedia.

Jeger Fred O. Jacobsen i det internasjonale rekrutteringsselskapet Egon Zehnder, ikke for styrets ansettelsesutvalg og ikke for styret i Telenor. Ingen har bedt ham om noen som helst formelle papirer, ifølge Brekke.

– Jeg la aldri frem noen papirer. Det var bare muntlige intervjuer, sier Brekke.

– Og Næringsdepartementet fikk heller aldri noen CV fra deg?

– Nei.

– Det ble ikke engang foretatt CV-sjekk fra Egon Zehnder?

– Det vet ikke jeg, hva de gjorde. Jeg var inne på intervju, og har ikke levert søknad eller noen ting, svarer Brekke.

Hvordan oppstod bachelorbløffen?

Allerede i 1996 hevdet Brekke skriftlig overfor Harvard på feil grunnlag å inneha graden høyskolekandidat. Den kanskje enda mer alvorlige bachelorbløffen oppstår først i Dtacs årsrapport for 2004. Og deretter i alle årsrapporter, og børsmeldinger med personopplysninger, og prospekter som Dtac har utgitt frem til og 2014.

I tillegg dukker opplysningen om at Brekke har "Degree in Business Administration" opp i årsrapporten til Telenors malaysiske mobilselskap Digi fra og med 2008. Da kom Brekke inn igjen i Digi-styret, etter å ha gått ut av styret i februar 2004. I årene før 2004 står Brekke kun oppført med Harvard-masteren både hos Dtac og Digi. Hva har skjedd i 2004?

Kapital har fått troverdig informasjon om at Brekke i 2004 var på vei ut av Telenor-systemet, men skal ha ombestemt seg, noe Brekke avviser helt. Han gikk også av som co-CEO i Dtac i januar 2005 i et par uker, men det skyldtes ifølge Brekke helt andre forhold.

Kapital: – Så det har aldri vært et tema at du skulle gå ut av Telenor og finne deg andre jobber i Asia? Det har aldri vært et tema i det hele tatt?

Brekke: – Det var aldri et tema hverken i mitt eget hode eller i dialogen med Telenor.

To selskaper som misforstår

Kapital: – Hvorfor tror du den misforståelsen kan ha oppstått simultant? (...) To forskjellige informasjonsavdelinger i to forskjellige land tror at du har en grad fra Telemark? Det er utrolig hvor uheldig du har vært med informasjonsavdelingene i disse landene?

Brekke: – Svaret på det er ja. Men jeg kan bare ikke se noen motiver jeg

hadde på det tidspunktet for å forsøke å komme med uriktig informasjon. Hvorfor i alle dager ville det være viktig for meg? Jeg ser ikke noen begrunnelse for det.

Kapital: – Et motiv er at det ser litt tynt ut at du bare har den masteren?

Brekke: – Nei. Det ser jo ikke tynt ut i det hele tatt. Snarere tvert imot. Det er jo den høyeste utdannelsen som er relevant. Ikke hva du har før det.

Tar "fullstendig ansvar" - for alt

Resten av intervjuet med Brekke fortsetter i samme spor. Han forklarer bachelorfeilen med en gal oversettelse, og sier han tar ansvar, mens Kapital gir uttrykk for at vi tror ikke på hva konsernsjefen sier.

Brekke: – Jeg tar fullstendig ansvar for at det var uriktige opplysninger i årsrapportene. Det tar jeg fullstendig ansvar for.

Kapital: – I to ulike selskapers årsrapporter?

Brekke: – Ja. Selvsagt tar jeg ansvar for det.

Kapital: – I både Dtac og Digi?

Brekke: – Selvsagt tar jeg ansvar for det. Jeg prøver ikke å benekte det i det hele tatt.

Kapital: – Pluss feil i søknaden til Harvard da du skulle bli forskningsassistent? Der også var det feil?

Brekke: – Det tar jeg også ansvar for. Men det er da et forsøk på å oversette ... ja, nei. Jeg tar ansvar for alt.

Kapital og Brekke er enig om at vi ikke kommer noe videre, og avslutter intervjuet. Det som står igjen, er følgende:

✓ Brekke har ingen høyskolegrad fra det som tidligere het Telemark Distriktshøgskole, Bø. Men han oppgav likevel å ha det til Harvard da han søkte seg inn der i 1996. Da oppgav han for øvrig også å ha en "Degree in Agricultural Science", noe han heller ikke har.

✓ Brekke har ingen bachelorgrad. Men har til tross for det likevel påberopt seg å ha bachelor i en årrekke, mens han ledet Telenor i Asia.

Under Sigve's rule #4: "Stay honest", har Brekke ført opp en utdypning av den regelen:

"Honesty is hard. When business is challenging, it is tempting to sugarcoat the situation or be silent. Don't."

Roar Valderhaug

roar.valderhaug@kapital.no

Har du en student i familien?

Gi bort et studentabonnement!

Fra kr.
875,-

Kapital bidrar med den praktiske kunnskapen en student trenger!

Kapital

Du kan bestille på kapital.no, telefon 23 33 91 50 eller sende en e-post til abo@mediaconnect.no

Telenor betalte hodejeger millioner for å finne riktig konsernsjef:

Sjekket ikke Brekkes CV

MUNTILIG PROSESS: Telenors konsernsjef Sigve Brekke sier at han ikke leverte fra seg noen CV, søknad eller andre papirer i ansettelsesprosessen til konsernsjefjobben, der hodejeger Fred O. Jacobsen (innfelt) i Egon Zehnder bistod styret i Telenor.

FOTO: IVÁN KVERME

Telenor betalte det anerkjente hodejeger-selskapet Egon Zehnder, med Fred O. Jacobsen i spissen, anslagsvis mellom 1,5 og to millioner kroner for bistand i prosessen som førte til at Sigve Brekke ble ansatt som ny konsernsjef i den norske telegiganten. I dette nummeret avslører Kapital at Brekke, i ti år mens han jobbet for Telenor i Asia, feilaktig hadde påberopt seg oppført en bachelorgrad i økonomi og administrasjon fra Høgskolen i Telemark (se s 52). Brekke sier selv til Kapital at han ikke leverte fra seg noen CV, søknad eller andre papirer i ansettelsesprosessen til konsernsjefjobben. Han sier også at han ikke vet om Egon Zehnder sjekket hans bakgrunn. Hodejeger Fred O. Jacobsen vil ikke svare konkret på om Brekkes CV ble kontrollert.

– Nå er du inne på et område som handler om detaljer rundt ansettelsesprosessen som det vil være opp til våre klienter å velge om de vil informere om eller svare på. Alt jeg kan si er at vi har vært rådgivere i en meget grundig og profesjonell prosess, sier Fred O. Jacobsen til Kapital.

– Hvor mye tok dere betalt for jobben

som ledet til at Brekke ble ansatt?

– Dette er også detaljer som vi ikke ønsker å si noe om, sier Jacobsen.

Ei heller Telenor vil opplyse hvor mye de betalte i honorar til Jacobsen & Co.

– Telenors kostnader knyttet til oppdraget med å rekruttere ny konsernsjef er ikke offentlig informasjon, skriver informasjonssjef Atle Lessum i en epost til Kapital.

Men fra flere kilder som kjenner Egon Zehnders prisnivå, får Kapital opplyst at regningen trolig kom på mellom 1,5 og to millioner kroner. En kilde sier at Egon Zehnder klart burde ha sjekket Brekkes CV, men at garden ofte senkes betraktelig når det dreier seg om interne kandidater som er godt kjent for selskapet.

– I denne saken er det mulig at Egon Zehnder har antatt at Telenor selv visste best om det var noe kritikkverdig med kandidaten og at Egon Zehnders oppgave handlet mest om å finne ut hva slags egenskaper Brekke bringer med seg til en slik toppjobb og hvilken kompetanse teamet rundt ham trenger for å utfylle ham, sier en kilde.

Egon Zehnder bistod, etter hva Kapital vet, også i en annen ansettelse som

det har vært støy rundt i det siste, nemlig da telecom-wonderboy Jo Lunder forlot russiske VimpelCom og ble konsernsjef i John Fredriksen-systemet. I dag er Lunder siktet for grov korrupsjon og er permittert fra stillingen inntil videre. Jacobsen sier til Kapital at han ikke har anledning til å svare på i hvilken grad VimpelCom-saken, som var under opprulling da Lunder ble ansatt hos Fredriksen, ble vurdert som risikofaktor.

Egon Zehnder og Fred O. Jacobsen opererer i det absolutte toppsjiktet av rekrutterere. Han har ofte en finger med i spillet når toppsjefene i Norge skal ansattes, og da er hans nettverk og posisjon ofte avgjørende for å lande jobbene. Inntil for fire år siden jobbet Egon Zehnder i det norske markedet gjennom et skandinavisk set up i København. 1. november 2011 åpnet de sitt første kontor i Norge, på Fridtjot Nansens plass i Oslo sentrum. Herfra konkurrerer de om kremjobbene i Norge med andre internasjonale executive search-selskaper som Russell Reynolds og KornFerry.

Jakten på ny styreleder i Telenor har for alvor startet:

Ny hodejeger er hyret inn

DAMEJAKT: Etter hva Kapital erfarer har Stig Dahlgaard Berntzen i KornFerry fått jobben med å finne ny styreleder til Telenor. Kristin Skogen Lund og Gunn Wærsted er blant de kvinnelige kandidatene.

FOTO: NTB SCANPIX/VIDAR RUUD, IVÁN KVERME

Norges kanskje viktigste hodejeger gjennom en årrekke, den anonyme – men desto viktigste – trådtrekkeren Fred O. Jacobsen i Egon Zehnder, som har stått bak en rekke av de mest profilerte topplederrekrutteringene i norsk næringsliv det siste tiåret, er skiftet ut som hodejeger for Telenor.

Etter det Kapital erfarer, er det nå Stig Dahlgaard Berntzen hos erkerivalen Korn Ferry som har fått det prestisjefulle – og vriene – oppdraget med å finne rett person til å lede Telenor-styret i fremtiden, men Berntzen ønsker ikke å bekrefte noe som helst overfor Kapital.

– Nei, dette har jeg ingen kommentar til, sier han når Kapital ringer.

Berntzen har tidligere jobbet ni år i executive search-selskapet Russell Reynolds, hvorav de fem siste som partner, før han tidligere i år gikk over til rivalen Korn Ferry. Som Kapital omtalte tidligere i år, skal det ha vært Berntzen som bl.a. rekrutterte Svein Tore Holsether som ny konsernsjef i Yara og Kristin Skogen Lund som administrerende direktør i NHO.

Spørsmålet som mange i bransjen nå stiller seg, er derfor om det nettopp er Kristin Skogen Lund som kan være

aktuell for det prestisjetunge vervet med å lede Norges nest største selskap og et av verdens viktigste telekommunikasjons-selskaper etter at tidligere styreleder Svein Aaser nærmest ble kastet ut av selskapet tidligere i høst.

Det er som kjent styret i Telenor som formelt skal ta stilling til dette, men toneangivende i denne prosessen er de fire medlemmene i Telenors nominasjonskomité som skal stå for den faktiske nomineringen til styret. Nominasjonskomiteen ledes av Anders Skjævestad, som til daglig er administrerende direktør i DNB Livsforsikring. Med seg i komiteen har han Næringsdepartementets mektige ekspedisjonssjef, Mette I. Wikborg, som helt sikkert vil ha en sterk stemme når avgjørelsen om ny styreleder skal tas. De to andre medlemmene i nominasjonskomiteen er tidligere Hafslund-direktør Christian Berg, som nå bl.a. er nestleder i Eksportfinans, og Silvija Seres, med en tung CV og flere viktige verv i norsk næringsliv. Det er med andre ord en topptung og solid nominasjonskomité som nå, sammen med Dahlgaard Berntzen, holder på å utarbeide listen over de mest aktuelle kandidatene.

I kravspesifikasjonen til stillingen vil

det antagelig bli lagt vekt på både operativ og strategisk ledererfaring og evne til å rydde opp i selskapet. I tillegg er det ventet at rette kandidat er “politisk spiselig” og har “rett kjønn”. Hvor mye vekt det vil bli lagt på at styreleder har bransjeerfaring fra telekom og medier, som er de viktigste sektorene Telenor opererer i, er usikkert. Bransjeerfaring er alltid en fordel, men ikke nødvendigvis en forutsetning.

I motsetning til ved forrige styrelederutnevning i Telenor, da mange mente at daværende næringsminister Trond Giske trakk i litt vel mange tråder da han fikk Svein Aaser innvalgt (det var også under Giskes tid som næringsminister at Aaser ble valgt som styreleder for Ski-VM og Nasjonalmusseet), er det ikke ventet at næringsminister Monica Mæland denne gangen vil blande seg direkte inn i prosessen. Statens eiermakt er ventet å bli utøvd gjennom departementets ekspedisjonssjef Mette I. Wikborg.

Mye tyder likevel på at både nominasjonskomiteen og hodejeger Berntzen nå leter febrilsk etter en passende kvinne til å overta Telenor-roret etter næringsministerens utvetydige signa-

AASERS ERSTATTER? Anne Carine Tanum, Berit Svendsen og Hilde Tonne er trolig også blant de kvinnelige kandidatene som vurderes for en plass ved bordenden i Telenors styrekomite.

FOTO: NTB SCANPIX/ROLF ØHMAN, EIVIND YGGESETH, NTB SCANPIX/BERIT ROALD

ler om at det nå er på tide å gi kvinnene tillit i toppen av norsk næringsliv.

I så måte er følgende kandidater antagelig mest aktuelle:

Kristin Skogen Lund

+ Har tung utdannelse, lang og relevant erfaring både fra telekom- og mediebransjen som Telenor er inne i. Har vært styreleder for Telenor Norge, Telenor Sverige, Telenor Danmark, Telenor Broadcast og Telenor Media og er nå styremedlem i svenske Ericsson – i tillegg til å være administrerende direktør i NHO. Har både operativ og strategisk erfaring og befinner seg “på et sted i midten” i norsk politikk. Spiselig i alle politiske leire.

÷ Har blitt stemplet som “lettvekt” av den maskuline eliten i Telenor, men hvorvidt dette bare er hersketeknikk, er det uenighet om. Har vel mye å gjøre i nåværende jobb, og det er usikkert om Skogen Lund vil være motivert nok til å påta seg et slikt verv.

Gunn Wærsted

+ Wærsted har solid utdannelse og blytung erfaring som administrerende direktør i Nordea Bank Norge og som konserndirektør og medlem av konsernledelsen i hele Nordea Bank. Hun er styreleder i Petoro og var nestleder i styret til Norges Statsbaner fra oktober 2000 til juni 2001. Som tidligere banksjef i Den norske bank og administrerende direktør i Vital Forsikring kjenner hun bank- og finansnæringen godt, egenskaper som kan være nyt-

tige når fremtidens Telenor skal formes. Vi skal ikke se bort fra at selskapet kan splittes i en nordisk og en internasjonal del i fremtiden, og da kan Wærsteds kompetanse komme til sin rett. En sterk og tydelig leder.

÷ Er nok ikke like populær som Skogen Lund på venstresiden i politikken, men det vil det antagelig ikke bli lagt særlig vekt på nå i denne prosessen. Har heller ingen tung bransjeeffaring fra telekom.

Anne Carine Tanum

+ Har ledet familiens bokhandlerkjede og salget av denne med stort hell. Har i flere år her i landet blitt rangert som Norges mektigste næringslivskvinne, blant annet fordi hun er styreleder i DNB og nestleder ved Oslo Universitetssykehus, men også fordi hun nå har blitt styreleder i Operaen og E-Co Energi. Tung styrelederkompetanse er åpenbart en fordel, men mangler kanskje litt på det operative på høyeste nivå. Antagelig en populær kandidat i dagens politiske klima.

÷ Mangler tung operativ erfaring på høyt nivå. Har lite kunnskap om telekom-bransjen og de utfordringer som er i dagens mediemarked.

Berit Svendsen

+ Få kvinner, om noen, kan vise til tilsvarende resultater fra norsk næringsliv som sjefen for Telenor Norge, Berit Svendsen. Hun kjenner telekom-bransjen ut og inn, har mange tilhengere

og er svært populær i flere Telenor-fløyer. Har i tillegg tung styreerfaring fra Telenor-systemet, er styreleder i Canal Digital og styremedlem i DNB.

÷ Med sin tunge operative erfaring hadde hun antagelig passet bedre som konsernsjef i Telenor enn som styreleder, men den plassen blir kanskje snart ledig likevel, og da vil hun nok kanskje passe bedre der? Har litt urettferdig blitt trukket frem at hun mangler internasjonal erfaring.

Hilde Tonne

+ Har gjort lang karriere i Telenor, bl.a. som konserndirektør for Group Industrial Development og som nestleder for Telenors virksomhet i Asia. Hun kan med andre ord bransjen ut og inn. Har styreerfaring fra DNV GL og Nordea Bank og ble tidligere i år utnevnt til Årets styreleder.

÷ Er nå satt litt på sidelinjen i Telenor. Har ellers ikke like tung styrelederferfaring som flere av de andre mest aktuelle kandidatene.

Skulle Telenor-styret ikke velge en av disse kandidatene, tror vi at tidligere Statoil-sjef Helge Lund eller Birger Steen kan være aktuelle navn, hvis man da ikke skulle hente inn en kvinnelig styreleder fra Sverige eller Danmark – men det er neppe det som står øverst på ønskelisten. Felles for disse kandidatene er at de er gode på compliance og antagelig har evne til å rydde opp i selskapet.

Norges ambassade i Bulgaria har fått bekymringsmelding fra Telenor knyttet til korrupsjon:

Utenriksministeren taus om Brekke-møte

Etter drøyt to uker i sjefsstolen ba Sigve Brekke om et møte med utenriksminister Børge Brende. I Bulgaria har norsk diplomati tatt opp Telenors problemer med vilkårlige rammebetingelser og lite transparente forhold i møter helt opp på presidentnivå.

TELENORS DØRÅPNER: Børge Brende er oppdatert på Telenors utfordringer i Myanmar, men kommentere dem vil han ikke. Under et statsbesøk i Myanmar i fjor møtte utenriksministeren blant annet fredsminister U Aung Min (t.h.), president Thein Sein, og representanter for de væpnede gruppene som omfattes av fredsprosessen i landet.

FOTO: NTB SCANPIX/HEIKO JUNGE

Telenors ferske konsernsjef Sigve Brekke og utenriksminister Børge Brende snakket 19. oktober sammen om utenlandssatsingene til Telenor, og militærregimet i Myanmar var trolig viktigste tema. UD vil hverken gi inn- syn i referatet fra møtet eller la sen-

trale politikere intervjues om saken. I bakgrunns materialet til møtet frem- går det at Norges ambassade i Bul- garia har fått bekymringsmeldinger fra Telenor knyttet til korrupsjon og mangel på åpenhet.

I slutten av oktober ble Telenor-

styreleder Svein Aaser sparket på grunn av mangelfull informasjon til både regjeringen og Stortinget om Telenors rolle i det deleide mobilsel- skapet VimpelCom, som etterforskes for korrupsjon etter sin inntreden i Usbekistan. Men Usbekistan er ikke

DIPLOMATIET RAPPORTERER: Telenor-sjef Sigve Brekke sliter med ustabile rammebetingelser og mangel på åpenhet i Bulgaria. FOTO: EIVIND YGGESETH

det eneste korrupsjonsutsatte markedet Telenor opererer i.

Kort tid etter at Brekke hadde overtatt som konsernsjef i Norges nest største selskap i høst, ba han via Telenors direktør for samfunnskontakt, Tom Riege, avdelingsdirektør Vebjørn Dysvik i utenriksministerens sekretariat om å få et møte med utenriksminister Børge Brende (H). Hensikten var å gi en oppdatering på aktuelle saker i alle landene der Telenor har virksomhet utenfor Norge. De fleste av disse landene har store utfordringer med korrupsjon. Som forberedelse til møtet ble utenriktjenesten bedt om å sende inn relevante innspill.

Brendes talskvinne Veslemøy Lothe

Derfor er det helt naturlig at utenriksministeren jevnlig møter fremtredende norske næringslivsledere for å lytte til næringslivets behov og drøfte hvordan utenriktjenesten kan være en god partner. Utenriksstasjonene spiller en viktig rolle i dette arbeidet, og bidrar med nettverk, informasjon om lokale forhold og råd om sikkerhet, kamp mot korrupsjon og bedrifters samfunnsansvar for øvrig.

Utenrikspolitiske interesser

Innsyn i møtereferatet ble nektet av hensyn til "Norges utenrikspolitiske interesser". Tittelen på referatet, "Myanmar. Oppsummering av møtet med Telenor" gir antagelig en peke-

ling, ikke minst knyttet til bygging av teletårn i konfliktområder med uavklart landeierskap. Telenor har lovet at de i løpet av en femårsperiode skal nå ut til 90 prosent av befolkningen med mobiltjenester. Dette fordrer at de vil gå inn i isolerte områder preget av konflikt. Selskapet er allerede i dialog med væpnede grupper i flere områder," skriver UD i en delvis sladdet "halvårsrapport" om Myanmar som Kapital har fått innsyn i.

Omdømme på spill

Næringspolitisk seksjon i UD ba imidlertid om innspill fra alle relevante utenriksstasjoner før møtet. Guro Katharina Vikør – Norges ambassadør i Bulgaria – sendte det eneste innspillet fra land der Telenor har aktivitet som så langt har blitt journalført og offentliggjort, slik at personer utenfor UD og Telenor kan søke innsyn.

I notatet fra Vikør fremgår det at ambassaden i Sofia har fått flere bekymringsmeldinger fra Telenor, og at ambassaden har bistått Telenor i ulike sammenhenger for å ta opp "lite transparente" og "vilkårlige" rammebetingelser, blant annet i felles møter "med relevante aktører som president Rosen Plevneljev, statsminister Bojko Borisov og relevante ordførere".

Bulgaria er i likhet med Myanmar en av Telenors ferskeste utenlandssatsinger. Telenor kjøpte i 2013 det bulgarske telekomselskapet Globul fra greske ►

- Vi kan ikke garantere at korrupsjon ikke forekommer.

Kommunikasjonssjef Glenn Mandelid i Telenor

Salvesen sier at hverken Brende eller andre i den øverste politiske ledelsen i UD kan stille til intervju om saken, eller besvare en rekke spørsmål fra Kapital. Hun gir følgende generelle kommentar til innhold i denne type møter, og legger til at "vi kan dessverre ikke utdype mer":

– Det er en høyt prioritert oppgave for utenriktjenesten å bistå norsk næringsliv som satser i utlandet, spesielt i krevende markeder. Dette er også en markert internasjonal trend.

pinn på hvilket land som ble det mest sentrale i samtalen. Telenor var et av to telekomselskaper som vant militærregimet Myanmars internasjonale budrunde om mobiltjenester sommeren 2013. Telenors kontor ble lansert i mars 2014 i forbindelse med Børge Brendes besøk til Myanmar. Telenor rundet nylig 12 millioner kunder i landet, som har drøyt 50 millioner innbyggere.

"Selskapet har møtt betydelige utfordringer i tiden siden lisenstil-

OTE og har investert totalt ca. åtte milliarder kroner i landet. Telenor er den største norske investoren i Bulgaria.

“De største utfordringene for Telenor i Bulgaria er relatert til korrupsjon, mangel på åpenhet, ustabilt regelverk og uforutsigbar regulator som fører til store utfordringer når det gjelder rammebetingelsene Telenor må forholde seg til,” heter det i notatet. Ambassadøren skriver videre at Telenor er i en utsatt stilling i et land som Bulgaria med utbredt korrupsjon og at **“konsekvensene av dette kan ramme også Norges omdømme hvis ting går galt”**.

Korrupsjon i Bulgaria

Samme uke som Brekke og Brende møttes i Oslo, var sjefen for Det europeiske byrået for korrupsjonsbekjempelse, Giovanni Kessler, i Bulgaria, blant annet på besøk hos statsminister Bojko Borisov. Kessler kritiserte myndighetene for ikke å ha kommet opp med konkrete tiltak mot korrupsjon, ifølge gravejournalistnettverket OCCRPs hjemmesider.

– Dommere må ha mulighet til å straffe. I Bulgaria er dette et stort problem, sa Kessler i et debattforum myndighetene hadde organisert.

– Hvis du bare forsøker å overbevise folk om at du bekjemper korrupsjon uten å gjøre noe spesielt, vil ikke situasjonen endre seg, sa han.

Den amerikanske ambassaden i Sofia har tidligere koblet statsminister Borisov – som DN i fjor kunne rapportere at ringer gratis med Telenor-abonnement – til organiserte kriminelle. Det viser eposter WikiLeaks-avleggeren BalkanLeaks publiserte i mai 2011.

Lekkasjene ble også videreformidlet i flere bulgarske aviser, og gjengis i et utdrag magasinet Slate har gjort fra Forbes-journalist Andy Greenbergs bok om WikiLeaks – *This Machine Kills Secrets* – fra 2012. I et 2006-datert memo fra John Beyrle, som var USAs

BULGARIAS STATSMINISTER: Bojko Borisov (t.v.) har gratis Telenor-abonnement, men regimet byr på store utfordringer for Telenor. Mange offentlige kontrakter i Bulgaria legges aldri ut på anbud. Her er Borisov i møte med president i Europakommisjonen, Jean-Claude Juncker. FOTO: NTB SCANPIX

Mange offentlige kontrakter i Bulgaria blir ikke lagt ut på anbud.

Kommunikasjonssjef Glenn Mandelid i Telenor.

ambassadør til Bulgaria fra 2005 til 2008, beskrives Borisov som innblandet i “alvorlig kriminell aktivitet” samt på denne tiden med aktive og sterke bånd til Russlands største oljeproducent Lukoil og den russiske ambassaden i Sofia, skriver Greenberg.

Telenor: Brende fikk oppdatering

Kapital har stilt Telenor en rekke spørsmål om møtet med Børge Brende og fått svar på epost fra selskapets kommunikasjonssjef Glenn Mandelid.

– Hva var bakgrunnen for at Sigve Brekke ba om et møte med utenriksministeren 19. oktober?

– Sigve Brekke tiltrådte som ny kon-

sernsjef for Telenor den 17. august 2015. Dette var derfor første møte mellom den nye konsernsjefen og utenriksministeren. Telenor er et av Norges mest globale selskap, og Brekke gav ministeren en generell oppdatering på utviklingen i vår internasjonale virksomhet.

– Hva ble tema for møtet? Hvilke konkrete saker/utfordringer for Telenor i utlandet ble tatt opp med Brende?

På dette spørsmålet svarer Mandelid identisk med forrige spørsmål.

– Hvor vanlig er det at Telenor-ledelsen har slike møter med utenriksministeren?

– Telenors tidligere konsernsjef Jon

Telenor utenom Norden pr. 3. kv.	Ungarn	Montenegro og Serbia	Bulgaria	Thailand	Malaysia	Bangladesh	Pakistan	India	Myanmar
Abonnenter i 1.000	3.201	3.593	3.762	24.851	11.676	55.511	33.244	40.855	11.793
Inntekter i mill. NOK	1.167	1.061	772	4.600	33.950	2.811	1.988	1.411	1.433
Resultat-margin (EBITDA)	1 %	7 %	-1 %	-5 %	-5 %	3 %	10 %	7 %	47 %
Rangering av 175 land i Transparency Internationals Corruption Perceptions Index (2014)	47	76 og 78	69	85	50	145	126	85	156

Fredrik Baksaa møtte utenriksministeren i juni 2014 og i oktober 2013. Sigve Brekke tiltrådte som ny konsernsjef for Telenor den 17. august 2015. Dette var derfor første møte mellom den nye konsernsjefen og utenriksministeren.

Mandelid legger til at Telenor er opptatt av at relevante myndigheter er kjent med forhold knyttet til selskaps internasjonale virksomhet.

– *På hvilken måte opplever Telenor korrupsjon som et problem i Bulgaria, i den grad at Norge har tatt det opp med landets øverste ledere?*

– Det er kjent at Bulgaria er et land med utfordringer knyttet til korrupsjon. Derfor bruker Telenor mye tid og ressurser på opplæring av ansatte og samarbeidspartnere i etterlevelse av våre etiske retningslinjer. Mobilkommunikasjon og bredbåndsutrusting er høyt på den politiske agendaen, og

som landets største mobiloperatør er Telenor i jevnlig dialog med landets myndigheter. I denne dialogen tar vi opp en rekke temaer knyttet til vår virksomhet i landet, inkludert nasjonale ambisjoner, regulatoriske rammevilkår og utfordringer knyttet til transparens og korrupsjon, svarer Mandelid, og legger til:

– Vi har gjort bulgarske myndigheter oppmerksom på at Telenor har en ubetydelig andel leveranser til det offentlige, til tross for at vi har rundt 40 prosent av leveransene til flere private industrisektorer, og at mange offentlige kontrakter ikke blir lagt ut på anbud.

– *Har Telenor avdekket korrupsjon eller annen ukultur i sin egen virksomhet eller hos leverandører, andre aktører eller regulerende myndigheter i Bulgaria eller andre steder som f. eks. i Myanmar?*

stillingen. Det skapte stor uro blant observatører da president Thein Sein tvang USDP-lederen til å gå av etter at soldater omringet parti hovedkvarteret i hovedstaden Naypyidaw.

– *Hvordan opplever Telenor situasjonen for sin virksomhet i forbindelse med valget?*

– Situasjonen for Telenors virksomhet i forbindelse med valget opplever vi så langt som normal. Vi kan ikke spekulere i utfallet av den politiske valgprosessen.

– *En fersk rapport fra Myanmar Centre for Responsible Business viser at regjeringen kan bruke telekomloven fra 2013 til å straffeforfølge for eksempel Facebook-meldinger fra opposisjonelle. Hva synes Telenor om dette?*

– Blant risikoområdene Telenor vurderte i forkant av sin investering, var landets juridiske rammeverk. Deler av dette rammeverket er fortsatt under

Myanmar

- ✓ Tidligere kalt Burma. Hovedstaden er Naypyidaw, men den største byen er Yangon.
- ✓ 54 millioner innbyggere i hele landet, fordelt på et areal dobbelt så stort som Norge.
- ✓ Tidligere britisk koloni, uavhengig i 1948. De militære grep makten i 1962.
- ✓ I 1990 ble det holdt valg. Nasjonalligaen for demokrati (NLD) med Aung San Suu Kyi i spissen vant, men militærjuntaen annullerte resultatet.
- ✓ Militærjuntaen innledet i 2011 demokratiske og økonomiske reformer. Verdenssamfunnet svarte med å heve sanksjoner og åpne for handel og samarbeid.
- ✓ Observatører mener nå at reformprosessen langt på vei har stanset opp.
- ✓ Etter planen skal det holdes valg 8. november, samtidig med en folkeavstemning om grunnlovsendringer som opprinnelig skulle vært holdt i mai.
- ✓ President Thein Sein kunngjorde i juli at han ikke ville stille til gjenvalg, og det har siden vært strid innad i partiet om valg av kandidater til valget.
- ✓ I august avsatte Sein regjeringspartiet USDPs leder Shwe Mann, som omtales som moderat og har et godt forhold til Suu Kyi.
- ✓ 25 prosent av plassene i parlamentet er forbeholdt det samme militæret som holdt Aung San Suu Kyi i husarrest frem til 2010.
- ✓ Militæret og deres politiske parti trenger kun en firedel av stemmene i valget i november for å danne en flertallsregjering.

Kilde: NTB

- De største utfordringene for Telenor i Bulgaria er relatert til korrupsjon, mangel på åpenhet, ustabilt regelverk og uforutsigbar regulator.

Guro Katharina Vikør, Norges ambassadør i Sofia

– Vi kan ikke garantere at korrupsjon ikke forekommer, men vi arbeider kontinuerlig med å informere både ansatte og våre omgivelser om våre etiske standarder og retningslinjer. Hvis korrupsjon avdekkes, har vi systemer og strukturer på plass for å følge opp.

– *Har Telenor etter å ha opplevd utfordringene med korrupsjon på nært hold vurdert å trekke seg ut av Bulgaria eller andre land?*

– Vi har ikke vurdert å trekke oss ut av Bulgaria.

På spørsmål om konkrete hendelser, og Myanmar i særdeleshet, ble diskutert med utenriksministeren 19. oktober, svarer Telenors talsmann at "Brekke ga ministeren en generell oppdatering på utviklingen i vår internasjonale virksomhet, også status på vår utrulling i Myanmar".

- Har vært åpne om utfordringer

I forbindelse med valget i Myanmar som etter planen vil avholdes i november, har det kommet medierapporter om økt usikkerhet rundt rammevilkår for utenlandske selskaper. Tidligere i år ble lederen for regjeringspartiet USDP, Shwe Mann, brått fjernet fra

utvikling. Telenor har gitt innspill til utviklingen som er relevant for telekommunikasjon gjennom vanlige demokratiske høringsprosesser og gjennom industridialog.

Mandelid mener det er positivt at internasjonale aktører som Verdensbanken og EU har engasjert seg i disse spørsmålene, fordi det bidrar til å sikre at internasjonale standarder følges i Myanmar.

– Telenor har helt siden selskapet ble annonsert som vinner av lisensauksjonen vært åpen om utfordringene selskapet har i Myanmar.

– *Er det aktuelt for Telenor å legge om eller trekke seg ut av Myanmar som følge av disse vanskelighetene?*

– Det kan vi ikke spekulere i. Så langt har Telenors forretningsplan gitt god uttelling. Vi observerer aktivt den sosiopolitiske situasjonen i landet, slik vi gjør i alle markeder vi er til stede i.

Siri Gedde-Dahl
sgd@kapital.no

Richard Solem
richard.solem@kapital.no

VimpelCom ble forespeilet bot på åtte milliarder - så gikk Telenor ut med melding om salg:

Telenor-toppenes verkebyll

FOTO: NTB SCANPIX/HELGE MIKALSEN

Telenors konsernsjef Sigve Brekke la denne måneden ut eierandelen i mobilselskapet VimpelCom for salg. Salget ble begrunnet med ny forretningsstrategi, men kun kort tid før Brekke gikk ut med sine salgsplaner ble det kjent for personer i de innerste telekomkretser at VimpelCom risikerer en bot på inntil én milliard dollar for korrupsjonslignende forhold.

Da Sigve Brekke overtok som konsernsjef for Norges nest største selskap i august, ble han bedt av styret om å gjøre en strategisk vurdering av Telenors eierskap i det skandaleombruste mobilskapselskapet VimpelCom. Brekke diskuterte, ifølge *Dagens Næringsliv*, salget med den egne VimpelCom-komiteen i Telenor-styret før beslutningen ble tatt i fellesskap med styret. Han diskuterte også salget med Jon Fredrik Baksaas og fikk støtte fra sin forgjenger.

– Dette er en ren strategisk beslutning, slo Brekke fast til DN. Han avviste “bestemt” en kobling med korrupsjonssaken som er under opprulling. Til *Klassekampen* sa Brekke at etterforskningen “har ikke hatt noen betydning”.

Som kjent har VimpelCom siden i fjor vært under etterforskning i flere land for å ha bestukket den usbekiske presidentdatteren Gulnara Karimova med et milliardbeløp, medvirket til å hvitvaske penger i et verdensomspennende nettverk av strålselskaper og dekket over transaksjonene i regnskapsbøkene sine.

Men nå viser det seg at sentrale personer innen telekombransjen kun kort tid før Brekke gikk ut med sine salgsplaner var informert om at VimpelCom risikerer en gigantbot for de korrupsjonssignende forholdene.

Samme dag som Brekke gikk ut i mediene med sine salgsplaner, skrev en svensk avis at VimpelCom forhandler med amerikanske myndigheter om et forelegg på inntil én milliard dollar, dvs. åtte milliarder norske kroner. Dette stemmer godt overens med øvrig informasjon som Kapital besitter i saken.

Det er det amerikanske justisdepar-

BERØMT, BERYKTET OG SAVNET: Gulnara Karimova (43) levde et luksusliv som popstjerne, designer, diplomat og parfymeprodusent. Nå er hun mistenkt i en av tidenes korrupsjonssaker, men selv ikke advokaten hennes vet hvor hun oppholder seg.

FOTO: NTB SCANPIX

tementet, US Department of Justice, i samarbeid med verdipapir- og børstilsynet SEC (Securities and Exchange Commission), som skal ha forespeilet VimpelCom gigantboten. Dette fordi VimpelCom er børsnotert i USA.

Brekke vag om bot

Kapital har spurt konsernsjef Sigve Brekke om han var kjent med den foreslåtte gigantboten da han sendte ut børsmeldingen om at Telenor ønsker å selge seg ut av VimpelCom

etter “en strategisk gjennomgang” – uten å få et presist svar.

– Da du annonserte at Telenor ønsket å selge seg ut av VimpelCom, kjente du da til at VimpelCom er forespeilet en høy bot fra amerikanske justis- og børsmyndigheter, slik Svenska Dagbladet omtalte samme dag?

– Informasjonen som fremkom i Svenska Dagbladet er ikke bekreftet. Telenor Groups beslutning om å selge sine eierandeler i VimpelCom Ltd. er basert på strategisk gjennomgang og nøye vurderinger, og denne beslutningen er tatt uavhengig av et fremtidig utfall av etterforskningen, svarer Brekke gjennom en epost fra kommunikasjonssjef Glen Mandelid, som legger til:

– Som vi har kommunisert tidligere, har Telenors styre sammen med den nye konsernsjefen konkludert at Telenor er bedre posisjonert til å skape fremtidige verdier fra kjernevirksomhet.

– Var det noen andre i konsernledelsen eller styret som kjente til dette? I så fall,

hvem?

– Informasjonen som fremkommer i Svenska Dagbladet er ikke bekreftet. Telenor har nominerte styremedlemmer i VimpelCom, men vi kan ikke svare på deres vegne.

– Har du noen andre kommentarer til den etterforskningen som nå skjer av VimpelCom?

– Eierskapet i VimpelCom, der Telenor som minoritetsaksjonær ikke har hatt anledning til å fullt ut kontrollere selskapet, har vært krevende for Telenor. Etterforskningen av VimpelCom pågår fortsatt. Telenor tar påstandene mot VimpelCom svært alvorlig og har samarbeidet som vitne. Vi avventer etterforskningens konklusjon, skriver Mandelid. ▶

VAR INHABIL I USBEKISTAN-DEAL: Den tøffe forretningsmannen Mikhail Fridman, VimpelComs største eier gjennom LetterOne, var allerede på eiersiden i et bitte lite mobilselskap i Usbekistan da VimpelCom kjøpte seg inn i 2006. Dermed var den russiske oligarken satt på gangen i styrebehandlingen.

FOTO: NTB SCANPIX

Det har ikke lyktes Kapital å få noen kommentarer fra styreleder Svein Aaser om hvorvidt han hadde informasjon om gigantboten.

Uro i Telia-styret i parallell sak

Amerikanske myndigheter mener VimpelCom, hvor Telenor eier 33 prosent av aksjene og har nærmere 43 prosent av stemmene, svenske TeliaSonera, samt russiske Mobile TeleSystems (MTS) pløyde "hundrevis av millioner dollar" til stråseliskaper som den usbekiske presidentdatteren Gulnara Karimova kontrollerte, for å få innpass i det usbekiske mobilmarkedet – uten at stråseliskapene hadde noen formell myndighet til å tildele telelisenser, ifølge *Wall Street Journal*.

Departement of Justice og SEC har så langt frosset bankkonti og beslaglagt andre eiendeler relatert til etterforskningen av de tre selskapene til en verdi av rundt én milliard dollar i Sverige, Sveits, Belgia, Luxembourg og Irland. Den glamorøse presidentdatteren Karimova har for øvrig i rundt et år vært sporløst forsvunnet i det som regnes som et av verdens mest brutale diktaturer.

Styret som overtok i svenske TeliaSonera i 2013, etter at Usbekistan-skandalen kulminerte i svenske medier og førte til at store deler av ledelsen og

styret trakk seg under dramatiske omstendigheter, frykter at amerikanske myndigheter vil utvide etterforskningen til selskapets investeringer i blant annet Aserbajdsjan og Kasakhstan. Det skriver Svenska Dagbladet med henvisning til kilder.

Styret er nervøst for at kravet derfor kan vokse fra beløpet på boten som nå diskuteres for TeliaSonera, VimpelCom og MTS på opp mot én milliard dollar til hver, rapporterte avisen i en av flere artikler de siste ukene som har ledet opp til en ny bok om TeliaSonera.

De nye opplysningene om sakens finansielle dimensjoner sto på trykk samme dag som Telenor varslet sin strategiendring. Saken var vinklet på TeliaSonera og ble ikke plukket opp i norske medier.

– Vi vil ikke spekulere og kan ikke kommentere pågående etterforskning, sa en talsperson for TeliaSonera til Svenska Dagbladet.

Short-selgeren Carson Block gikk ti dager senere ut i et åpent brev til TeliaSonera-styret med kraftig kritikk av det nye styret. Block, som er grunnlegger av det San Fransisco-baserte analyseselskapet Muddy Waters Research, hevder TeliaSonera sannsynligvis har satt rekord i bestikkelser utbetalt av et vestlig selskap. Block legger ikke skjul på at han tjener på kursfall i

TeliaSonera gjennom short-posisjonene til Muddy Waters. TeliaSonera gikk senere samme dag ut mot Blocks konklusjoner.

"TeliaSonera har til dags dato ikke mottatt noe krav fra amerikanske myndigheter," heter det i en pressemelding.

Heller ikke VimpelCom er særlig interessert i å kommentere gigantboten.

– Vi har ingen ytterligere kommentarer utover det vi har offentliggjort, svarer talsmann Neil Moorhouse i VimpelCom på spørsmål fra Kapital om forliksforhandlingene. VimpelCom har så langt ikke gjort tapsavsetning i regnskapet som følge av anklagene.

Department of Justice avviser å kommentere om det i det hele tatt pågår etterforskning. Justisdepartementet har som policy ikke å uttale seg før saker eventuelt havner i retten.

En fortelling om korrupsjon

TeliaSonera annonserte i midten av september at selskapet vil kvitte seg med virksomheten i Eurasia, fra Moldova til Nepal. Meldingen fra Johan Dannelind, som overtok som konsernsjef da den forrige toppsjefen i det svenske telekomselskapet måtte trekke seg på grunn av korrupsjonsskandalen i 2013, ble sluppet samtidig

som det ble kjent at næringslivsjournalist Patricia Hedelius i Svenska Dagbladet utgir boken *Telia – Allianseregeringen och korruptionen*. Boken er – som forlaget skriver – “en beretning om hyklende politikere, hensynsløse oligarker og korrupte makthavere”.

Forfatteren retter i boken kritikk mot den borgerlige “Allianse-regjeringen” som kom til makten i 2006. Hun sparer heller ikke på skytset mot den nåværende TeliaSonera-ledelsen, som kom inn for over to år siden med lovnader om økt åpenhet og transparens rundt virksomheten i Eurasia. Dette har vist seg å være et hult løfte, ifølge Hedelius.

“Åpenbart er det for vanskelig for Ehrling og Dannelind å leve som man lærer,” skriver Hedelius i boken med referanse til henholdsvis styreleder og konsernsjef i TeliaSonera.

Sjefene i TeliaSonera og Telenor kjenner hverandre godt fra før. Men om de er på talefot er en annen sak. Dannelind var 11 år i ulike stillinger i Telenor frem til han brått forlot jobben som sjef for Digi i Malaysia i 2010. På denne tiden var Sigve Brekke hans overordnede som sjef for Telenor i Asia. Sjefredaktør Mats Sjödin i Telekomnyheterna, en bransjeobservatør med lang fartstid, skrev i et nyhetsbrev i mai i år at det etter alt å dømme var Brekke som sørget for at Dannelind plutselig måtte forlate Digi. For drøyt to år siden var det nettopp Dannelind som svenskene valgte til å rydde opp i TeliaSonera.

Farvel, Usbekistan

Drøyt to uker etter Dannelinds retrett fra Sentral-Asia kunngjorde Sigve Brekke sitt ønske om en exit fra VimpelCom, mobilselskapet som blant annet har gjort investeringer i de tidligere sovjetrepublikkene Usbekistan, Kasakhstan, Tadsjikistan, Georgia, Armenia og Kirgisistan.

VimpelCom opplyser i sine regnskaper at etterforskningen av selskapet i hovedsak omfatter virksomhet i Usbekistan, men at den også kan omfatte virksomhet i andre land. VimpelCom-styret, der Telenor nominerer tre av totalt ni medlemmer, nedsatte i mars 2014 en egen komité som leder samarbeidet med SEC, børsmyndighetene som er ansvarlig for en del av den amerikanske etterforskningen. Telenor-ledelsen har tidligere avvist at den får informasjon fra VimpelComs komité – som består av styremedlemmer som er uavhengige – utover det som er

SHERIFFEN PÅ WALL STREET: Mary Jo White har ledet det amerikanske finanstilsynet, SEC, siden 2013. Fra karrieren hos amerikanske påtalemyndigheter er hun kjent for å være både tøff og utholdende. Nå etterforskes VimpelCom for en rekke tvilsomme transaksjoner, og SEC er med på å forhandle med selskapet om en rekordbot for å unngå påtale i saken. FOTO: NTB SCANPIX

VURDERER EKSTRAOMGANGER: I januar forklarte Telenors daværende konsernsjef Jon Fredrik Baksaas seg for Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité om korrupsjonsmistankene mot deleide VimpelCom. Martin Kolberg (Ap) har gitt Telenor kraftig kritikk. Senest i sommer sa han til Klassekampen at han ikke tror på at Telenor-ledelsen ikke fikk informasjon om omstridte betalinger fra VimpelCom. Han utelukket ikke nye høringsrunder mot selskapet, som nå ledes av hans nære venn Sigve Brekke. FOTO: NTB SCANPIX/HÅKON MOSVOLD LARSEN

offentlig kjent.

Telenor, der den norske stat er største aksjonær med 54 prosent, har ikke vært siktet i saken, selskapet har blitt omtalt som et vitne. Økokrim avhørte i fjor Telenors nylig avgåtte konsernsjef og tidligere VimpelCom-styremedlem Jon Fredrik Baksaas, samt flere andre Telenor-direktører for å bistå øvrige lands myndigheter. Utover dette ønsker ikke Økokrim å

kommentere saken, da etterforskningen ledes fra Nederland, der VimpelCom har hovedkontor.

– Det har blitt frosset beløp på flere milliarder kroner på sveitsiske bankkonti etter anmodning fra amerikanske myndigheter. Har det vært gjort beslag her i landet?

– Det kan jeg ikke kommentere, sier spesialletterforsker Marianne Djupestrand ved Økokrims korrup- ►

sjonsteam.

Pressetalskvinne Marieke van der Molen ved påtalemyndighetene i Nederland sier at etterforskningen av VimpelComs kjøp av telekomlisenser i Usbekistan fortsatt pågår, og at de derfor ikke ønsker å gi mer informasjon til mediene.

Baksaas har ikke besvart Kapitals henvendelser i denne forbindelse. Han sa til DN i sommer at han ikke kunne se at Telenor kunne ha gjort noe annerledes i saken.

– Når noe ikke har gått som det skulle, er det noen som ikke har gjort nok. Det er en alvorlig sak, og nye elementer dukker stadig opp gjennom etterforskningen. Det er snakk om handlinger gjort på tredje nivå i et annet børsnotert selskap, og det er ledelsen i det selskapet som må stå ansvarlig, sa Baksaas.

Det er ikke kjent om noen ansatte i VimpelCom er siktet av noen påtalemyndigheter. TeliaSonera har, i motsetning til Telenor, vært inne i Usbekistan direkte, og etterforskes av påtalemyndigheter i Sverige, blant annet for en betaling på rundt to milliarder svenske kroner til Takilant, som antas å være kontrollert av Gulnara Karimova. Flere tidligere ledere, inkludert den tidligere konsernsjefen, er under mistanke for medvirkning til

TROR SALGSMELDING KAN VÆRE FORHANDLINGSKORT: Den erfarne svenske selskapsadvokaten Peter Utterström tror en årsak til TeliaSoneras varsel om salg av Eurasia-divisjonen kan være å sende et signal til amerikanske justismyndigheter, som etterforsker TeliaSoneras aktiviteter i flere regimer der korrupsjon er utbredt.

bestikkelser.

Lars Nyberg, TeliaSoneras konsernsjef fra 2007 til 2013, bedyrer sin uskyld til svenske medier, og viser blant annet til at beslutningene om å gå inn i Usbekistan allerede var fattet da han ble utnevnt til konsernsjef i september 2007.

- Risikerer dobbel straff

Jurisdiksjonen til Department of Justice omfatter foruten børsnoterte selskaper alle som har anvendt det amerikanske post, tele, eller banksystemet. VimpelCom har – i motsetning til TeliaSonera – verdipapirer (American Depository Shares) notert på Nasdaq-børsen i USA, og fra 1996 til september 2013 var selskapet notert på New York Stock Exchange, NYSE.

Amerikanske påtalemyndigheter, som nå etterforsker, har en rekke sanksjonsmuligheter ved brudd på sin Foreign Corrupt Practices Act (FCPA). En dom for bestikkelser kan gi bøter, fengsel for involverte personer og krav om tilbakebetaling av overskudd.

– Når et selskap er notert i USA, er man også underlagt SECs tilsyn. De vil se på hvordan bestikkelsen er regnskapsført. Har man jukset med bøkene, har de straff for dette også, sier Peter Utterström, en Stockholm-basert advokat som har jobbet med blant andre svenske og amerikanske selskaper med internasjonale rettsspørsmål i over 30 år, med FCPA som et av sine spesialområder.

– *Risikerer VimpelCom dermed en høyere bot enn TeliaSonera?*

– Teoretisk, ja.

– *Hvor stor er risikoen for at personer blir straffeforfulgt av Department*

VimpelCom

VimpelCom er et internasjonalt mobiltelefoniselskap med hovedsete i Amsterdam. Selskapet er børsnotert på Nasdaq i USA og har over 220 millioner kunder i 14 land, herunder Usbekistan.

Majoriteteieren i VimpelCom er LetterOne Holding S.A. LetterOne er et investeringsselskap tilknyttet russiske Alfa Group. Med en eierandel på 56,2 prosent og en stemmerettsandel på 47,9 prosent kontrollerer LetterOne VimpelCom.

Telenor har en eierandel på 33 prosent, og 43 prosent av stemmene, har investert 15 milliarder kroner i selskapet og mottatt 20 milliarder i utbytte. Børsverdien av eierandelen er ca. 20 milliarder kroner. Styret i VimpelCom har totalt ni medlemmer, hvorav Telenor har nominert tre.

Jon Fredrik Baksaas var styremedlem i VimpelCom fra januar 2010 til juni 2011 og fra desember 2011 til 8. desember 2014. Administrasjonen i VimpelCom, der toppsjefen i 2006, Alexander Izosimov, foreslo å kjøpe opp to eksisterende selskaper, Unitel og Buztel, med lisenser på 2G-mobiltjenester i Usbekistan. Finansielt var denne investeringen beskjeden sammenlignet med øvrig aktivitet i

den samme perioden. Styret i VimpelCom godkjente investeringen under forutsetning av at oppkjøpet var i samsvar med amerikansk anti-korrupsjonslovgivning, og at kvalifisert juridisk dokumentasjon forelå.

VimpelCom mistenkes for å betalt rundt én milliard kroner til Takilant, et Gibraltar-registrert selskap som Department of Justice mener var kontrollert av president Islam Karimovs datter, Gulnara Karimova, mot å få mobilisenser.

Telenor – representert ved styreleder Svein Aaser og daværende konsernsjef Jon Fredrik Baksaas – fikk kritikk av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité for manglende innsats mot korrupsjon i VimpelCom, men komiteen konkluderte i mai i år med at det fortsatt var et åpent spørsmål om det hadde foregått korrupsjon i selskapet. Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité ledes av Martin Kolberg (Ap), som er en nær venn av Sigve Brække, og som kort tid etter høringen på Stortinget overtok som konsernsjef i Telenor etter Baksaas.

Kronologi i VimpelCom-saken

1998: Telenor kjøper mobiliselskapet VimpelCom i Russland for å kunne engasjere seg i tidligere sovjetrepublikker.

2002: Under president Vladimir Putins besøk i Norge inngår Telenor en partnerskapsavtale med den russiske oligarken Mikhail Fridman, som gjennom sitt selskap Alfa Group blir partner i VimpelCom.

2004-2006: VimpelCom kjøper telisenser i Kasakhstan, Ukraina, Tadsjikistan og Armenia.

of Justice?

– Toppledere som har medvirket til bestikkelser, kan bli det. Hvor stor risikoen er, vet jeg ikke.

– Er det tradisjon for det?

– Hittil har mye dreiet seg om forhandlinger. Department of Justice vil kanskje søke et forlik for å slippe risikoen for ikke å vinne. Selskaper vil også gjerne betale for å slippe fri.

– Hva med påtale mot styremedlemmer?

– “Failure to prevent” er et prinsipp i mange rettsvesen. Har man ikke gjort noe for å sørge for at slike ting ikke skjer, har man en personlig risiko. Og dette er ikke som i skatteretten, her kan du straffes for samme forbrytelse i mange land.

– Kan et varsel om salg være et signal til Departement of Justice?

– Det er uvanlig å annonsere offentlig at man vil selge. Min oppfatning er at avviklingen til TeliaSonera er et ledd i forhandlingen. Men det er en gjetning, jeg har ingen innsideinformasjon.

Det tyske Siemens-konsernet har inntil videre den lite flatterende førsteplassen etter å ha inngått et utenrettslig forlik – *deferred prosecution agreement* – på 800 millioner dollar med Department of Justice og SEC i 2008. Inkludert ulike bøter i Tyskland havnet regningen på 1,6 milliarder dollar, etter en sak som involverte 4.200 utbetalinger på totalt ca. 1,4 milliarder dollar. Flere ledere i Siemens har også fått personlige bøter i saken.

Fridmans flere hatter

Her hjemme skrev Telenor i en orientering til Næringsdepartementet tidligere i år at VimpelComs ledelse gjentatte ganger forsikret om at investeringene i Usbekistan ble vurdert opp mot amerikansk anti-korrupsjonslovgivning før transaksjonene ble gjennomført. Helt siden 2006 skal styremedlemmer oppnevnt av Telenor ha krevd FCPA-vurderinger av transaksjoner. “FCPA-vurderingene” ble utført av anerkjente amerikanske advokatfirma, ifølge Telenor.

I et intervju med Kapital for drøyt to år siden sa Aleksej Reznikovitsj, Mikhail Fridmans nærmeste medarbeider

LETER ETTER EURASIA-EXIT OG FÅR KJEFT: Johan Dannelind lovet åpenhet og transparens om virksomheten i Eurasia, da han tok over som konsernsjef i TeliaSonera i 2013. Nå vil han kvitte seg med virksomheten og får pepper for å fare med tomme løfter i en rykende fersk bok om selskapet.

FOTO: NTB SCANPIX/STOKSTAD

på telekom, og daværende styreleder i VimpelCom, at selskapet har etterlevet FCPA.

– Når VimpelCom har investert i de tidligere Sovjetrepublikkene Ukraina, Usbekistan og Kasakhstan, så har selskapet selvsagt rigid fulgt alle regler og prosedyrer, inkludert FCPA, som VimpelCom måtte følge som et stort børsnotert selskap. Og vår juridiske avdeling har gjennom årene gjort en rekke

gjennomganger, og brukt mye tid på å sikre at alle investeringer VimpelCom har gjort er krystallklare ut fra et legalt og regulatorisk perspektiv, sa Reznikovitsj.

Department of Justice hevder i sin begjæring om beslag i konti og eiendeler at bedriftsinterne referater viser at VimpelCom-ledelsen forsto at “av visse politiske grunner” måtte kjøpet av det knøttlille mobilselskapet Buztel ►

2006: VimpelCom kjøper to usbekiske mobilselskaper som slås sammen til VimpelCom-datteren Unitel.

2007: VimpelCom inngår partnerskapsavtale med selskapet Takilant som gjør Takilant til del-eier i Unitel. VimpelCom-datteren Watertrail Industries betaler ifølge Klassekampen 25 millioner dollar for en usbekisk telilisens.

2010: Konsernsjef Jon Fredrik Baksaas i Telenor går inn i VimpelComs styre.

med 0,3 prosents markedsandel og 2.700 abonnenter regnes som en "inngangsбилет" og at kjøperen av Buztel ville bli vurdert som den foretrukne kjøper av det mye større Unitel med 364.000 abonnenter og 31 prosent av markedet, slik Klassekampen og DN har omtalt. Alternativet til å kjøpe Buztel skal ha vært å risikere å få lisenser inndratt og å "havne i opposisjon til en veldig mektig motstander", ifølge begjæringen.

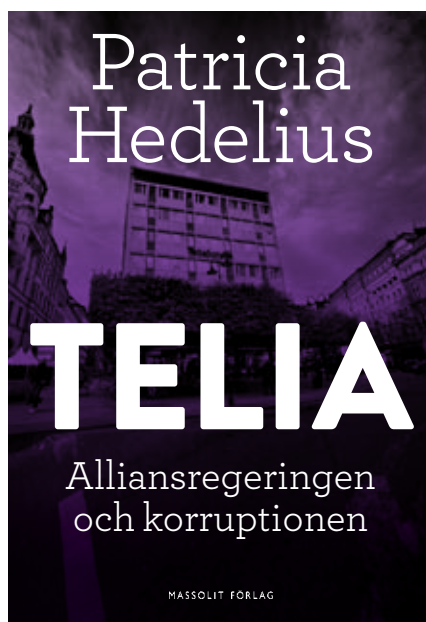
Da VimpelComs kjøp av Buztel ble annonsert i begynnelsen av 2006, gikk det frem at kjøpesummen var 60 millioner dollar pluss overtagelse av 2,4 millioner dollar i gjeld, noe som regnes som en grov overpris, og at selger var et selskap tilknyttet Mikhail Fridmans Alfa Groups telekom-virksomhet. Department of Justice refererer i sin begjæring til selgeren av Buztel som Aqute Holdings and Investment.

Oppkjøpet har en lite omtalt, men forholdsvis delikat side:

Det var Telenors oppnevnte i VimpelCom-styret som klubbet igjennom avtalen sammen med styrets uavhengige representanter. I 2006 satt norske Jo Lunder, som senere ble konsernsjef i VimpelCom, og Telenor-direktørene Arve Johansen, Henrik Torgersen og Fridtjof Rusten i VimpelCom-styret. Mikhail Fridman og Alfa Groups øvrige representanter var ikke til stede da den skjebnesvangre beslutningen ble fattet.

Grunnen var at Alfa som nevnt satt på eiersiden i Buztel. Telenor, som på denne tiden lå i en rekke rettsvister med Alfa, kunne benytte minoritetsvernet til å ekskludere Alfa fra styrebehandlingen.

Den russiske oligarken sto altså på gangen da VimpelCom besluttet å overføre 60 millioner dollar til Aqute – selskapet som av Departement of Justice omtales som et datterselskap av en VimpelCom-aksjonær (Alfa). Fridman er neppe dermed helt ute av søkelyset, for som DN har skrevet, var det Aqute som tre dager senere overførte

GIR POLITIKERE OG TELIASONERA-TOPPER KRITIKK: Patricia Hedelius, næringslivsjournalist i Svenska Dagbladet, skriver i en helt fersk bok at konsernsjefen som kom inn i TeliaSonera i 2013 ikke lever som han prediker. "Selv om Dennelind nå har annonsert åpent at han vil komme seg ut av Eurasia, så later man som om rettetten skjer i ordnede former og at det man etterlater seg er "good enough". Det er det ikke, langt derifra, hvilket trolig vil vise seg når selskapet prøver å finne en kjøper," skriver hun.

19 millioner dollar til en konto Takilant hadde i Latvia, i det som ble påstått var en betaling for konsulenttjenester. Dette var den første i rekken av lyssky transaksjoner VimpelCom måtte gjennomføre for å komme seg inn i Usbekistan, hevder Department of Justice.

- Vil ikke kjøpe Telenors aksjer

Timing på meldingen om Telenors VimpelCom-salg forbauset flere aktører i aksjemarkedet.

Kursen har gått kraftig ned, og det er ekstremt utfordrende tidspunkt å annonsere et nedslag på, uttalte ABG Sundal Colliers analysesjef Ole Petter Kjerkreit til *Finansavisen*. – LetterOne og Mikhail Fridman ser ut som den eneste kjøperen, og historien har vist at det ikke har vært enkelt for Telenor å forhandle fram fordelaktige avtaler med Fridman.

Kapital har vært i kontakt med Luxembourg-baserte LetterOne, som i dag er VimpelComs største aksjonær og kontrolleres av Fridman, Russland nest rikeste, ifølge *Forbes*. Budskapet fra LetterOne, som sjelden har som strategi å være eneeier, er at det ikke er interessert i Telenors aksjer.

"Vi er tilfreds med retningen selskapet går i, vi er fornøyd med vår eksponering i VimpelCom og har ingen intensjon om å kjøpe ut Telenors post på det nåværende tidspunkt," skriver LetterOnes kommunikasjonssjef Stuart Bruseth i en epost til Kapital. "Vi hilser høyere fri flyt gjennom økt likviditet velkommen."

Richard Solem

richard.solem@kapital.no

2011: Ny utbetaling fra VimpelCom til Takilant på 30 millioner dollar for telelisenser.

2012: SVTs Uppdrag granskning – Sveriges svar på Brennpunkt – avdekker at Takilant er et postkasseselskap på Gibraltar som eies av Gayane Avkayan, en nær venninne av den usbekiske presidentdatteren Gulnara Karimova. TeliaSonera betalte 360 millioner dollar for lisensene. Toppleidelsen i TeliaSonera går av som følge av avsløringene. Selskapet er fortsatt under etterforskning.

2014: Nederlandske og sveitsiske etterforskere innleder granskning av teleselskaper som er etablert i Usbekistan i mars. Blant disse er VimpelCom og TeliaSonera. Klassekampen offentliggjør 15. november dokumentasjon som viser overføringene fra VimpelCom til Takilant. Kilder: Klassekampen, Dagens Næringsliv og NTB

Inngående merverdiavgift:

Telenor, VimpelCom og moms

Telenors strid omkring VimpelCom har nå nådd Norges Høyesterett, riktignok “bare” i form av et momsspørsmål. Telenor tapte.

I de senere år har det vært en forbløffende økning i antall rettssaker om merverdiavgift, ikke minst i Høyesterett. En grunn kan være økt bevissthet hos selskaper og advokater om hvor mye jus det egentlig er på dette området. Svært mange av sakene gjelder omfanget av fradragsretten for såkalt inngående avgift, altså avgift som foretakene må betale på sine anskaffelser. Fradragsretten for inngående avgift er sentral for å sikre at momsen treffer forbrukerne og ikke næringslivet. Det skjer ved at de avgiftspliktige næringsdrivende får fradragsrett for moms betalt på sine anskaffelser (inngående avgift), mens forbrukere ikke får det. Dette var også problemstillingen i Høyesteretts dom av 8. juni i år om Telenor.

“Til bruk i” avgiftspliktig virksomhet

Retten til fradrag for inngående avgift er i loven knyttet til at anskaffelsen må ha vært “til bruk i” den avgiftspliktige virksomheten. Dette ganske upresise kriterium er greit å anvende for anskaffelser som direkte inngår i den avgiftspliktige virksomheten, som innkjøp av råvarer, kjøp av teletjenester osv. Men der sammenhengen er mer indirekte, oppstår det lett vanskeligheter. I tidligere høyesterettsdommer er lovens kriterium forstått slik at anskaffelsen må ha vært relevant for den avgiftspliktige virksomheten og at det må være en tilstrekkelig naturlig og nær tilknytning til denne – ikke særlig presise kriterier det heller. Det er her VimpelCom-saken kommer inn i bildet.

Tilknytning til Telenors virksomhet?

Saken gjaldt inngående avgift på kostnader Telenor hadde pådratt seg i striden omkring VimpelCom, først og fremst til kommunikasjonsrådgivning, PR-tjenester og advokater. VimpelComs omsetning var naturligvis ikke merverdiavgiftspliktig i Norge, så tilknytningen til VimpelComs virksomhet kvalifiserte ikke til fradragsrett. Selskapets påstand var derfor at utgiftene hadde tilstrekkelig tilknytning til Telenors egen avgiftspliktige virksom-

TAPTE: Telenor fikk ikke medhold i Høyesterett på at telekonsernet skulle ha fradrag for inngående avgift på kostnader til PR-rådgivning og advokater som telekonsernet, her ved avtroppende konsernsjef Jon Fredrik Baksaas og styreleder Svein Aaser, hadde pådratt seg i forbindelse med VimpelCom-saken.

FOTO: NTB SCANPIX/HÅKON MOSVOLD LARSEN

het, dvs. Telenors omsetning i Norge. Selskapet argumenterte med at investeringen i VimpelCom måtte anses som en integrert del av Telenors samlede industrielle virksomhet, som via stor-driftsfordeler o.l. også kom den norske virksomheten til gode. Dessuten var utgiftene pådratt for å bidra til å bevare Telenors omdømme.

Tommelen ned fra Høyesterett

Men Høyesterett var ikke enig. Høyesterett sa at det ut fra bl.a. synergieffekter kan ha mye for seg å foreta investeringer som dem i VimpelCom. Men dette er bare en “bedriftsøkonomisk” tilknytning som ikke er nær nok. Høyesterett knyttet dermed an til tidligere praksis hvor det har vært krevd mer direkte sammenheng enn det at to virksomheter har økonomisk nytte av hverandre. At utgiftene var pådratt for å sikre omdømmet, har vært tillagt avgjørende betydning i en tidligere sak for Høyesterett, så det argumentet var utvilsomt relevant. Men Høyesterett fant at kostnadene ikke i nevneverdig grad var motivert av hensynet til å sikre omdømme. På dette punktet var det altså bevisene som sviktet for Telenor.

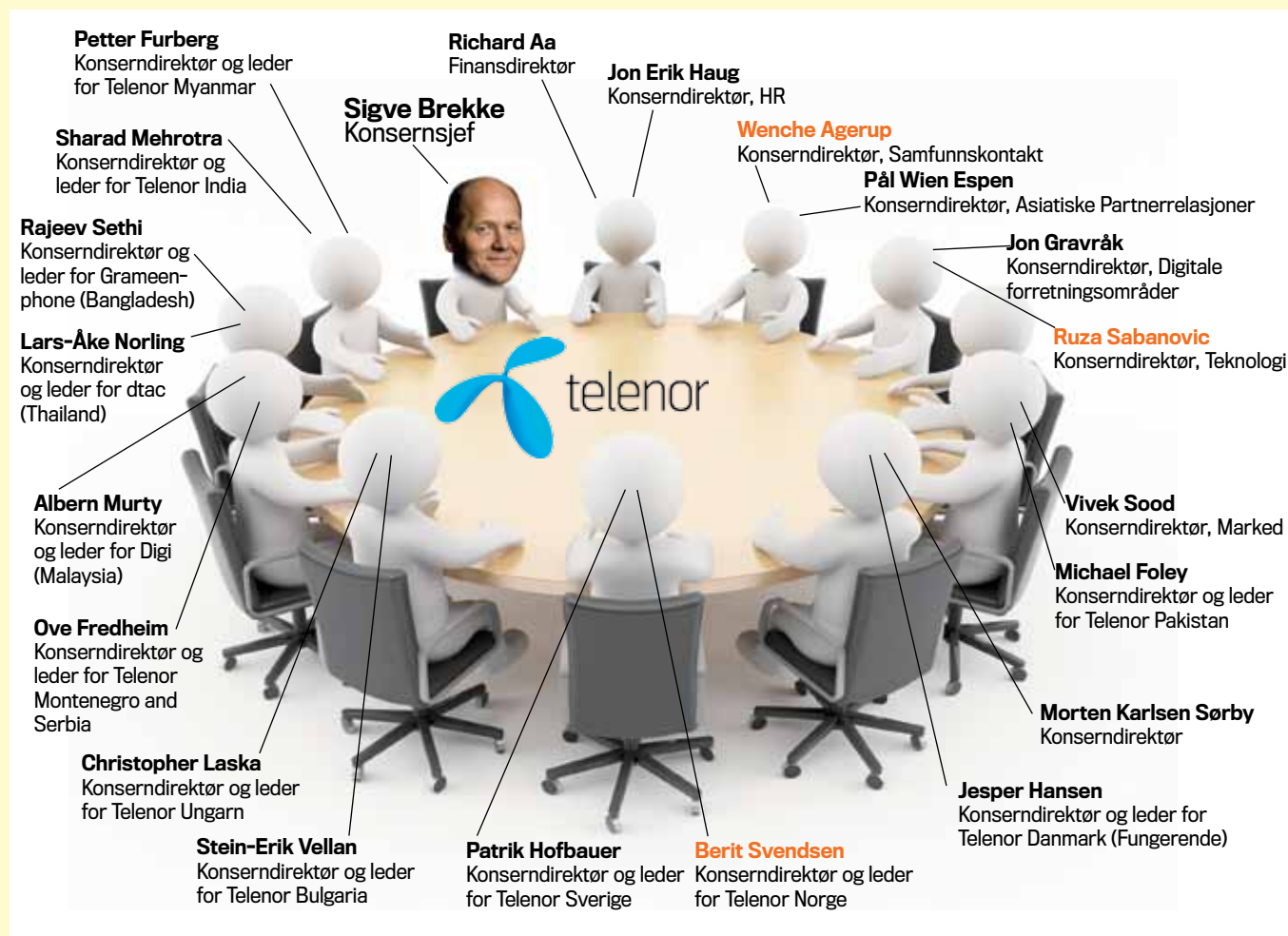
Kostnader ved aksjesalg

Saken gjaldt også krav om fradrag for inngående avgift på finansielle og juridiske tjenester kjøpt i forbindelse med salg av aksjer (med stor gevinst) i et datterselskap som drev med overføring av telesignaler via satellitt. Utgangspunktet her var at aksjegevinsten ikke var momspliktig; dette følger av et generelt uttak fra avgiftsplikten på finansielle tjenester. Inngående avgift på kostnader knyttet til aksjene kan derfor som utgangspunkt ikke fradras.

Også her argumenterte derfor Telenor med at aksjesalget hadde betydning for Telenors egen virksomhet. Men heller ikke her nådde argumentet frem: “Selv om salget av aksjene i selskapet hadde ringvirkninger for morselskapets virksomhet, kan dette ikke i seg selv gi den nødvendige tilknytningen til Telenors avgiftspliktige virksomhet”. Et argument om at stillingen burde være den samme som om Telenor hadde eid datterselskapets virksomhet direkte og hadde solgt “innmat” – dvs. selve virksomheten – i stedet for aksjer, fikk heller ikke gjennomslag.

Et tidsspørsmål før Telenor slanker konsernledelsen på 21 personer:

Hvem skal ut?

STOLLEKEN: Konsernsjef Sigve Brekke har samlet 21 personer i Telenors nye konsernledelse, men det blir neppe plass til alle rundt møtebordet i fremtiden. Hvem skal ut?
MANIPULERT ILLUSTRASJON: DREAMSTIME/KAPITAL

Ingen er i tvil om at 21 personer – nesten to fotballag – er særdeles mange i Telenors nye konsernledelse. Spørsmålet er hvor lenge konsernsjef Sigve Brekke vil opprettholde det høye antallet medlemmer i den øverste ledergruppen? Og det er fristende å spørre som i NRKs fredagsunderhold-

ning Nytt på Nytt – hvor det nylig ble påpekt at Brekkes konsernledelse er større enn statsminister Solbergs regjering: Hvem skal ut?

Hodejeger Baard Storsveen i 79°S Executive Search & Advisory er ikke i tvil om at Telenors lederkabal er kort-siktig.

– Jeg tror dette er en valgt modell i Sigve Brekkes første del av ledergjerringen. Han vil nok at ledelsen skal være en levende materie som endrer seg med omgivelsene. Således er jeg sikker på at ledergruppen vil se annerledes ut om halvannet år, sier Storsveen.

Ansetter McKinsey-konsulent

I Sigve Brekkes korte tid som toppleder i Telenor har konsulentbruken skutt i været. Mange titalls millioner kroner har allerede gått med til å betale høyt gasjerte konsulenter blant annet fra McKinsey. Men Telenor vil ikke kommentere summene.

– Telenor bruker til tider eksterne konsulenter i visse prosesser og områder. Telekommunikasjon er en industri som er i stor endring, og der det kan være riktig å søke eksterne råd og synspunkter i noen situasjoner. Telenor offentliggjør konsulentkostnader når vi publiserer årsrapporten. Sigve Brekke har vært konsernsjef i knappe to måneder, og vi kan derfor ikke anslå om det er en økning pr. i dag, skriver kommunikasjonssjef Glenn Mandelid i en epost til Kapital.

Samarbeidet med den globale konsulentgiganten har i alle fall vært såpass nært at Jon Gravrák, McKinsey-konsulent gjennom 13 år, går inn i konsernledelsen fra 1. desember.

– Kan man si at han har skapt sin egen jobb?

– Jon Gravrák skal lede digitale forretningsområder. Han er en person med bred erfaring fra telekommunikasjonssektoren og kompetanse innen det området han skal lede, og er ansett som riktig mann til å drive dette viktige satsningsområdet fremover for Telenor, skriver Mandelid.

Gravrák er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og er også utdannet ved City University London. Han har jobbet i McKinsey innenfor områdene telekom, media og teknologi og marked/salg og bistått for oppkjøpsfond, telekomgiganter og high tech-selskaper i mer enn 30 land i Asia, Midt-østen, Europa og Nord- og Sør-Amerika.

GÅR TIL KUNDEN: Etter 13 år i McKinsey blir Jon Gravrák å finne rundt Sigve Brekkes omfangsrige møtebord.

– Hvem skal ut?

– Det er ikke godt å si uten å gjøre en grundig analyse av markedene og tjenestene som Telenor har. Men noen skal nok ut, og de som etter hvert ikke har virksomhetskritiske bidrag, vil bli tatt ut. Det er selskapets omgivelser og bevegelsen i de ulike markedene avgjør dette. Ledere som tas ut, kan godt komme tilbake til bordet på et senere tidspunkt, påpeker Storsveen.

Partner Hild F. Kinder i hodejeger-

– Faren er at dette blir et orienteringsforum og ikke et forum for beslutninger, og at viktige beslutninger blir tatt i mindre grupper. Vi vet at beslutningsprosesser kan kompliseres når man er så mange, sier Kjerkreit.

– Hvem skal ut?

– Når Brekke presenterer sin ledergruppe slik, så er nok planen at de skal være så mange, i hvert fall i en periode, tror Kjerkreit, som har anbefalingen “hold” på Telenor-aksjen for tiden.

Telenor ser ut, og da tipper jeg Telenor vil ha to hovedkontorer – et i Bangkok og et på Fornebu.

– Hvor lenge varer denne konsernledelsen?

– Allerede etter 9–12 måneder tror jeg vi vil se forandringer, og jeg ville slett ikke blitt overrasket om dette var et 100 dagersprosjekt. Husk at denne ledergruppen ikke er skapt av rekruttering, men ved at man bare har tatt alle sjefene ved alle businessenhetene

– Allerede etter 9–12 måneder tror jeg vi vil se forandringer, og jeg ville slett ikke blitt overrasket om dette var et 100 dagersprosjekt.

John Strand, telekom-analytiker

selskapet KinderStiff Consulting sier seg enig med Storsveen.

– Jeg synes det er veldig rart hvis dette er en varig konstellasjon, fordi gruppen er så stor. Hvor lenge man skal beholde så mange mennesker i ledergruppen er umulig å vite, men jeg synes det virker vanskelig å få til effektiv ledelse gjennom så mange personer, sier Kinder.

Analysesjef Ole Petter Kjerkreit i ABG Sundal Collier, Norges fremste telekomanalytiker, peker også på mulige problemer i beslutningsprosesser.

Den danske telekom-analytikeren John Strand i Strand Consult går mye lenger enn Kjerkreit. Han sier det vil være et mareritt for Brekke å ha så mange sjefers som skal rapportere til ham.

– Jeg tror ikke det finnes noe menneske i verden som håndterer å ha 21 sjefers som rapporterer til seg. Det betyr en dags oppmerksomhet til hver sjef pr. måned, sier Strand og legger til:

– Det kommer en ny og mer strømlinjeformet ledergruppe – det vil skje når man vet mer om hvordan det nye

og sagt at de heretter inngår i konsernledelsen, sier Strand.

Han mener Sigve Brekke vil endre konsernledelsen når man har funnet ut mer om hvordan det nye Telenor vil se ut. Er Telenor en asiatisk operatør med aktiviteter i Norden, eller er det en nordisk operatør med aktiviteter i Asia? Det er spørsmålet Brekke & Co må finne ut av, mener Strand.

– Derfor mener jeg at Sigve Brekke kommunikasjonsmessig ikke har vært flink nok til å fortelle hvorfor han har gjort dette, det samme gjelder debat-

OVERGANGSLØSNING: Få tror at Sigve Brekke vil fortsette å ha 21 personer i konsernledelsen i Telenor. – Faren er at dette blir et orienteringsforum og ikke et forum for beslutninger, sier analysesjef Ole Petter Kjerkreit i ABG Sundal Collier.

FOTO: IVÅN KVERME

ten om hvorfor det er ikke flere kvinner i konsernledelsen, sier Strand, som mener den norske debatten om kvinner i Telenor-toppen har sporet litt av (bare 3 av 21 er kvinner):

– Man skal huske at det er svært få kvinner som driver innen denne bransjen og at rekrutteringsgrunnlaget er dårlig. I Norge og i Telenor er den

måtte variere over tid som følge av strategiske skift og ikke minst markedssituasjonen virksomheten arbeider under, sier Berntzen og legger til:

– Ulempen ved for mange direkte rapporterende er åpenbart at CEO involveres i et for stort spenn, hvilket kan redusere fokus på de overordnede og mest sentrale prioriteter. Generelt

– Generelt er det nok svært krevende å opptre som en tilfredsstillende prinsipal for mye mer enn 10-15 individer.

Stig Berntzen, Korn Ferry

noen, ellers i verden er det ytterst få.

Stig Berntzen i topplederrekrutteringsselskapet Korn Ferry henviser til en studie fra *Harvard Business Review* som viser at det har vært en klar økning i antall direct reports som følge av at flere funksjonelle roller har fått innpass i konsernledelsen.

– Antallet og kompetanseprofil i konsernledelsen vil nødvendigvis

er det nok svært krevende å opptre som en tilfredsstillende prinsipal for mye mer enn 10-15 individer, da det utover rapportering innebærer et ansvar for utvikling og oppfølging av hver enkelt som sikrer vekst og personlig utvikling, sier Berntzen.

Telenors kommunikasjonssjef Glenn Mandelid unnlater å svare på hvor lenge konsernledelsen vil bestå av 21

– Mannsdominansen røper enten at man har for dårlig fremvekst av kvinnelige ledere eller at man i øyeblikket tenker for defensivt på dette området.

Jan Ketil Arnulf, professor ved Handelshøyskolen BI

personer.

– Dette er den konsernledelsen Sigve Brekke mener er best egnet til å levere på strategien, å løse de utfordringer Telenor står overfor i tiden fremover og å sikre god vekst, skriver Mandelid i en epost til Kapital.

– *Kan det høye antallet personer gjøre det vanskeligere å fatte beslutninger? Risikerer man at viktige beslutninger i realiteten bare blir tatt i andre fora?*

– Den største endringen i konsernledelsen er at regionleddet fjernes, og hvert land er nå representert. Dette er gjort for at toppladelsen skal komme tettere på våre markeder og kunder, og for at de som én enhet skal jobbe sammen om utfordringer, strategi og prioriteringer. Dermed får Telenor økt effektivitet i implementering og bedre innsikt i markedene konsernet er i, heter det videre fra kommunikasjonssjefen.

– Vi er trygge på at kompetente ledere finner gode løsninger i fellesskap når de jobber sammen som team. Konsernsjefens rolle blir å lede og veilede teamet, mer enn å detaljstyre. Ledergruppen er større enn før, men selskapssjefene er ledere av store og vellykkede selskaper i 13 land og vil tilføre verdifulle erfaringer og meninger til diskusjonen, repliserer Mandelid.

Sigve Brekke får ikke bare kjeft for sin nye konsernledelse: – Jeg personlig er imponert og synes dette er et viktig signal til norsk ledelse om å bli mer internasjonal, sier Jan Ketil Arnulf, professor ved Institutt for organisasjon og ledelse ved Handelshøyskolen BI. Han legger til:

– For et globalt konsern som Telenor er blitt, er den globale veksten utfordring nummer en. De fleste globale selskaper lider under “hovedkvarter”-sykdommen, en kraftig, men irrasjonell oppfatning av at virkeligheten i andre land er misforstått.

Ifølge Arnulf er kvinnespørsmålet mer kinkig:

– Jeg ville ideelt sett tenkt flere kvinner, fordi Telenor har nasjonal symbolfunksjon i Norge. Mannsdominansen røper enten at man har for dårlig fremvekst av kvinnelige ledere (historisk dårlig kjønnsbevissthet i ledelse), eller at man i øyeblikket tenker for defensivt på dette området. Den kritikken som har fremkommet på dette, får stå. I første runde leser jeg situasjonen som en prioritering av norsk næringslivs viktigste utfordring: å lykkes internasjonalt.

Nytt digitaltilbud på Kapital

Vi i Kapital utvider stadig det digitale tilbudet.

Papirutgaven av Kapital vil fortsatt være tilgjengelig i dagligvareforretninger og aviskiosker over hele landet,

Kapital-abonnement kan fortsatt kjøpes via vår hjemmeside Kapital.no

og digitale utgaver for mobile enheter/nettbrett selges fortsatt i både AppStore og Google Play.

Men våre faste abonnenter får nå også mulighet til å kjøpe tilleggsabonnement på vårt nye, lesevennlige eMagasin som gjør det mulig å lese Kapital i større digitalformat på både Mac og PC.

Kapital som eMagasin er tilgjengelig via vår nye løsning, **Min side**, som gjør det lett for alle våre faste lesere å administrere Kapital-abonnementet.

Foruten å bestille eMagasin, kan du på **Min side**:

Oppdatere adressen og melde flytting

Ferieomadressere bladet

Legge inn feriestopp

Endre passord

Melde fra om ev. uteblitt magasin

Kjøpe flere produkter fra Hegnar Media

www.minside.hegnarmedia.no

Kapital

Du kan bestille på kapital.no, telefon 23 33 91 50 eller sende en e-post til abo@mediaconnect.no

Påtroppende Telenor-sjef Sigve Brekke om sponsingen av sønnene:

- Mine barn har aldri fått noen fordeler

At det akkurat ble organisasjonen til Sigve Brekkes barn som det Telenor-eide datterselskapet Dtac i Thailand skulle velge til humanitær partner, er en ren tilfeldighet, ifølge telekonsernets påtroppende konsernsjef, Sigve Brekke. Det kunne like godt vært en annen.

Over fire utgaver har Kapital omtalt både Telenor-selskapet Dtacs sponsing av Brekke-barnas aktiviteter, pågående granskning i datterselskapet i Thailand og ukultur knyttet til gaver og sponsing i samme selskap.

Dtac har sponset Brekke-barnas svømmeklubb og fotballklubben, basketklubben, tennisklubben og diverse skoleprosjekter på International School of Bangkok, der de tre Brekke-sønnene var elever. Dtac er også sponsor og partner for Brekke-sønnenes humanitære organisasjon Kids Action for Kids, som samler inn penger til operasjoner for barn i Asia med ansiktsmisdannelser, leppespalte og åpen gane.

Både Telenors informasjonsavdeling og Telenors styreleder Svein Aaser har gitt uttrykk for at sponsingen av Brekke-familiens aktiviteter, som Kapital har omtalt, er helt i orden og i tråd med Telenors policy, selv om Telenors interne etiske regelverk kan tyde på noe annet. De har besvart flere spørsmål i saken, men de har ikke villet opplyse hvor store millionbeløp det totalt er utbetalt fra Dtac/Telenor-

systemet til sønnenes prosjekt, hvordan beslutningene om pengestøtte og samarbeid er fattet, eller hvem som ellers er sponset på denne måten av telekonsernet.

Telenors påtroppende konsernsjef Sigve Brekke har selv vært helt taus om saken. Til nå.

I dette tilfellet mener jeg ikke at sjefens barn har blitt tilgodesett. Jeg kan ikke forstå at mine barn har fått noen fordeler.

- Jeg skulle gjerne snakket før, men jeg har faktisk ikke vært i Norge, bortsett fra på selve annonseringsdagen, innleder Brekke sitt møte med Kapitals journalister i Hegnar Medias redaksjonslokale på Smestad i Oslo.

Han begrunner ikke hvorfor han selv ikke tidligere har besvart spørsmål på telefon eller via epost, men forsikrer om at han alltid har vært tilhenger av åpenhet og vil at åpenhet skal prege

hans kommende tid i konsernsjefstolen.

- Jeg forstår at dere stiller alle disse spørsmålene. Jeg kommer ikke til å gi noen andre intervjuer til norsk presse før jeg tiltrer den 17. august. Men nå følte jeg at det var viktig å svare på alle spørsmålene dere har stilt. Jeg står for åpenhet og transparens, sier Brekke.

- Markedsavdelingen bestemte

- Jeg har ikke deltatt i noen av beslutningene om støtte eller samarbeid. Det er markedsavdelingen i Dtac som har avgjort dette, det er ikke styrebehandlet, understreker Brekke.

Han satt som konsernsjef i Telenors thailandske datterselskap Dtac en periode fra 2007 til 2008 og etter at Dtac-sjefen gikk på dagen i september 2014, og har ellers vært nestleder i Dtac-styret og Telenors Asia-sjef.

Brekke forteller at sponsoravtalen med Kids Action for Kids ble klarert med toppledelsen i Telenor fordi det gjaldt Brekkes pårørende.

- Det var naturlig for meg å klarere dette med min nærmeste overordnede, og det gjorde jeg helt fra begynnelsen, og det gjorde jeg helt fra begynnelsen, for å være helt sikker på at det ikke ►

kunne stilles noen spørsmål rundt dette. Det har heller aldri blitt overført noen penger mellom Dtac og Kids Action for Kids, hevder Brekke.

– *Du klarte dette med konsernsjef Jon Fredrik Baksaas?*

– Ja. Dette har vært kjent i Telenor fra dag en, og det har vært klart og er helt i henhold til det som er Telenors policy.

Ikke helt åpen likevel

I praksis er det ikke så lett med åpenheten likevel. Kapital ber om en oversikt over alle Dtac sponser, for å kunne identifisere hvor unik støtten til aktivitetene rundt Brekke-barna er.

Da viser Brekke til Dtacs børnsnotering i Thailand, der Dtac ikke er pliktig å oppgi sånt.

– *Det er vi som spør, ikke børsen. Mener du at sponsorer er børssensitive i Thailand?*

– Nei, jeg sier ikke at det er børssensitivt, men børsen tilsier ikke at man skal offentliggjøre det. Prinsipielt er dette et spørsmål dere må stille til Dtac, ikke til Telenor. Telenor kan ikke offentliggjøre den listen, Dtac kan gjøre det, sier Brekke.

Her iler kommunikasjonsdirektør Severin Roald til og forklarer at en slik liste over hvem som får støtte er *konkurransesensitiv*.

– Utfordringen er at vi har mange konkurrenter som er interessert i dette, så det kan vi ikke oppgi, sier Roald. Men han nikker imidlertid bekreftende til at Telenor kan hente frem eksempler på andre som har fått tilsvarende støtte.

På spørsmål om barn av andre ledende ansatte har fått støtte til sine aktiviteter, svarer Brekke:

– Ja, det er sikkert det, uten at jeg har kjennskap til dette i detalj.

At sponsering av aktiviteter som barna deltar i kan oppfattes som gunstig for barna, forstår han ikke.

– Jeg kan ikke se at støtten til svømmestevner gagnar mine barn. De var bare tre av 1.000 deltagere og supportere på svømmestevnet. Og på skolen er de bare tre av 2.000 elever. Det er helt vanlig å gi slik støtte fra næringslivet.

Sponsorat og markedsstøtte

Brekke forklarer at støtten til svømmestevner, idrettsklubber og skolen ikke anses som sponsorer, men som “markedsstøtte” eller “markedsføringsaktiviteter”, og at alle beslutninger om begge former for støtte er tatt av markedsavdelingen i Dtac. Han fortel-

ler at sønnen ringte til markedsavdelingen på vegne av Kids Action for Kids, helt uten hans involvering.

Jeg står for åpenhet og transparens.

– *Kan markedsavdelingen være påvirket av at det er din sønn som ringer og spør?*

– Nei, det vil jeg absolutt avkrefte, sier Brekke.

Partnerskapet med Kids Action for Kids, der Dtac har forpliktet seg til å betale en krone for hver krone Kids Action for Kids samler inn til organisasjonen Operation Smile – som står for den medisinske planleggingen og gjennomføringen av ansiktsoperasjonene – er det Brekke kaller et “sponsorat”.

Brekke bekrefter på forespørsel fra Kapital at han skal forsøke å skaffe oss en liste over alle tilsvarende sponsoraftaler som Dtac har inngått, noe Telenor tidligere blankt har avvist. Men å offentliggjøre en liste over hvem som har fått såkalt “markedsstøtte”, på linje med idrettsstøtten til Brekke-barnas skole, kommer ikke på tale. Det skal ifølge Brekke dreie seg om “hundrevis” av mottagere av markedsstøtte.

Det er helt vanlig å gi slik støtte fra næringslivet.

– *Når nettopp sjefens barn blir tilgodesett, er det selvsagt ingen tilfeldighet, uttalte korupsjonsforsker Tine Søreide i forrige utgave av Kapital. Hvilke tanker gjør du deg rundt det?*

– Hvis sjefens barn blir tilgodesett, er jeg enig i det du sier, men i dette tilfellet mener jeg ikke at sjefens barn har blitt tilgodesett. Jeg kan ikke forstå at mine barn har fått noen fordeler, sier Brekke.

Kapital er imidlertid godt kjent med at det ved opptak til prestisjefulle skoler i USA gjerne er et stort pluss for unge vordende å kunne vise til velledige aktiviteter og “fundraising”, og den omfattende medieomtalen de har fått for det veldedige engasjementet, kan ha stor verdi når de om noen år skal ut og søke jobber. Minst et av Brekke-barna har dessuten kommet inn på en skole i USA hvor det satses mye på nettopp svømming.

– *Erfaring med drift av humanitær virksomhet kan være verdifullt på CV-en ved opptak til internasjonale universiteter?*

– Det er langt nede på listen over krav. Mine barn har ønsket å hjelpe andre, sier Brekke.

Avviser rolleblanding

I forrige utgave skrev vi at Brekkes sønn, Martin Brekke, fikk promotere familiens organisasjon på det Telenor-sponsede toppmøtet Norway-Asia Business Summit i Bangkok, der han som eneste “wild card” i businesseliten fikk holde tale for den eksklusive forsamlingen under en middagsseanse.

– *Hadde Martin Brekke sluppet til med å promotere Kids Action for Kids på Norway Asia Business Summit dersom han ikke var sønn av Sigve Brekke?*

– Ja, det hadde ingenting med meg å gjøre, og ingenting med Telenor å gjøre. Han representerte en organisasjon som arrangøren av konferansen valgte å invitere.

– *Med utgangspunkt i dette toppmøtet fikk organisasjonen nye sponsoraftaler med aktører som samarbeider med eller ønsker å samarbeide med Telenor. Kan bedrifter ha trodd det var goodwillskapende å støtte organisasjonen til sønnen til Telenor-toppen?*

– Jeg forstår tankegangen, men jeg velger å tro at de som ønsker å være en del av dette, vil hjelpe barn i Thailand. Jeg kan ikke se at det er noen som bruker dette for å komme i kontakt med Telenor. Det er ikke sånn Telenor fungerer.

– *Det er ikke spørsmål om hvordan Telenor fungerer, men hvordan forretningsfolk oppfatter situasjonen og hvorvidt det er uheldig rolleblanding?*

– Nei, det er helt utenkelig for meg. Folk støtter dette for å gjøre noe godt for Thailand, mener Brekke.

Milliondonasjon

Telenors påtroppende konsernsjef forteller at Dtac begynte å støtte Operation Smile allerede i 2007. I 2009 ble hele denne Dtac-støtten til Operation Smile knyttet til Kids Action for Kids, slik at for hver krone Kids Action for Kids samler inn, støtter Dtac organisasjonen Operation Smile med samme beløp. På hjemmesiden til Kids Action for Kids “godskriver” de seg for alle operasjonene, også de som er betalt av Dtac via samarbeidsavtalen. Dermed “dobles” aktiviteten.

Brekke forteller at Dtac har donert

rundt fem millioner thailandske bath, tilsvarende rundt 1,16 millioner kroner, til Operation Smile siden 2007 og frem til i fjor, mens Kids Action for Kids selv har donert rundt fire millioner bath, tilsvarende 928.000 kroner, til Operation Smile.

– Forskjellen på en millioner bath er sponsoratet Dtac hadde med Operation Smile før Kids Action for Kids kom inn i bildet, sier Brekke.

Nylig inngikk også Telenor Myanmar, der Brekke er styreleder, samarbeid med Kids Action for Kids. Også den beslutningen avviser Brekke å ha hatt noe med å gjøre.

– Har du forståelse for at enkelte kan finne det pussig at Telenor-konsernet har valgt å være sponsor akkurat for Kids Action for Kids og bruke penger på ansiktsoperasjoner, fremfor å støtte andre gode formål?

– Ja og nei. For det første var dette et initiativ som kom i stand lenge før Kids Action for Kids ble involvert i det. For det andre sponser Dtac også mange andre tiltak, for eksempel Unicef, Redd Barna og barnehjem. Så det er ikke slik at samarbeidet med Kids Action for Kids er det eneste Dtac gjør på dette området.

– Tror du et stort og kjent thailandsk selskap som Dtac hadde støttet den lille, norske, nyopprettede og anonyme organisasjonen Kids Action for Kids hvis den ikke ble drevet av din familie?

– Hvis formålet hadde vært bra og organisasjonen hadde drevet med noe Dtac også driver med, så er svaret på

det ja. Dette har ingenting med min familie å gjøre, det føler jeg meg helt sikker på.

Hviler tungt på Dtac

Det at mange av de andre sponsorene til Kids Action for Kids også er Telenor-samarbeidspartnere, eller Telenor selv, som Telenor Myanmar og selskapet til Dtacs styreleder, er ikke påfallende i Brekkes øyne.

Hva styreleder Svein Aaser har sagt kan jeg ikke kommentere, men det som faktisk skjedde, var at Jon Eddy Abdullah sa opp.

– Hele Kids Action for Kids' eksistens hviler tungt på Dtac?

– Jeg føler ikke at Kids Action for Kids eksisterer på grunn av samarbeidet med Dtac. Jeg er faktisk ganske stolt av at barna mine har vist et samfunnsengasjement, og vil gjøre noe godt for det samfunnet de er en del av.

– Når pengene likevel går rett til Operation Smile, hvorfor har da Dtac bestemt at dette skal knyttes til et partnerskap med Kids Action for Kids?

– Det må du nesten spørre markedsavdelingen i Dtac om, sier Brekke.

Kapital har bedt Telenors kommunikasjonsdirektør formidle spørsmålet

videre til markedsavdelingen i Dtac. Vi fikk ingen tilbakemelding fra det thailandske datterselskapet innen artikkelen gikk i trykken.

Den påtroppende konsernsjefen sier han viser stor forståelse for de spørsmål Kapital reiser:

– Jeg har forståelse for at dere tar opp dette. Jeg har ikke bare forståelse for det, jeg synes det er riktig at det tas opp.

Ulike versjoner

Sigve Brekke gir en helt annen versjon av Dtac-sjefens brå avgang i september 2014 enn den Telenor-styreleder Svein Aaser har gitt. Mens Aaser nylig uttalte til *Finansavisen* at Brekke sparket Dtacs administrerende direktør Jon Eddy Abdullah etter korrupsjonsmistanker, sier Brekke at Abdullah gikk etter "strategisk uenighet" med styret om videre veivalg i selskapet. Ifølge Brekke var bakgrunnen at Dtac opplevde en svært tøff konkurransesituasjon i 2014, og så var man uenig i om hvordan det skulle takles.

– Det var en uenighet mellom styret i Dtac, hvor jeg er viseleder, og Jon Eddy Abdullah om hvordan vi skulle bringe Dtac videre fremover. På bakgrunn av den uenigheten sluttet Jon Eddy, sier Brekke.

Kapital har reist spørsmål ved om det er sammenheng mellom Abdullahs svært uventede avgang og granskingen av misligheter i Dtac. Vi har tidligere omtalt at Telenor har igangsatt en gransking av det som kan være en ►

betydelig korrupsjons-/økonomisk utroskapssak i Dtac, der Telenor eier drøye 65 prosent. Og at mistankene knytter seg til sponsoraktiviteter overfor ansattes familiemedlemmer og påstander om kick-backs, gaver til offentlige myndigheter og butikk-i-butikken (se egen tekstboks). Ifølge Telenor var sponsoraktiviteten knyttet til Brekke-familien ikke del av denne granskningen.

Brekke sier at det er gjennomført flere interne granskninger, og at alle disse kom etter Abdullahs avgang og derfor ikke kan settes i forbindelse med hans avgang.

– Revisjonsrapportene var noe som kom etter at Abdullah hadde sagt opp. Det var ingenting av de tingene som rapportene tok opp som var kjent på det tidspunktet, det kom flere måneder etter at han faktisk hadde sagt opp.

– Svein Aaser uttalte til media at det var du som sparket Abdullah etter korrupsjonsmistanker?

– Hva styreleder Svein Aaser har sagt kan jeg ikke kommentere, men det som faktisk skjedde, var at Jon Eddy Abdullah sa opp, gjentar Brekke.

Flere granskninger

Brekke forteller at den første revisjonsrapporten var en generell gjennomgang som Telenor foretok i 2014 av alle sine 13 operative selskaper, der man gikk igjennom sponsorater og donasjoner for alle selskapene. Han presiserer at Telenor gjennomfører disse gjennomgangene i alle sine virksomheter på jevnlig basis – minst årlig.

– Denne rapporten kom til meg i november, to måneder etter at Abdul-

lah hadde sluttet, sier Brekke.

Han forteller at han i tillegg personlig initierte fire tilleggssrapporter spesielt for Dtac; en som gikk igjennom Dtacs salgsbutikker, en som gikk igjennom samarbeidet med tjenesteleverandører, en som gikk igjennom markedskommunikasjon og en som gikk igjennom hvordan reiser blir godkjent.

– Resultatet av disse rapportene kom til meg i slutten av januar i år.

– Hvem foretok granskningene?

– Den interne revisjonsavdelingen i Dtac og internrevisjonen i Telenorkonsernet.

Jeg følte meg litt ukomfortabel med at det kunne være noen brudd på våre regelverk.

– Hvorfor satte du i gang de nye granskningene?

– Dtac har rundt 5.000 ansatte. Telenor har en absolutt klar policy på at det ikke skal forekomme korrupsjon, og endel andre regelverk og etiske retningslinjer. Det var fire områder jeg gjerne ville gå dypere inn i for å se om det var noe. Både på grunn av at det er områder som har veldig mye relasjoner til eksterne leverandører, og fordi jeg følte meg litt ukomfortabel med at det kunne være noen brudd på våre regelverk.

Jeg kan ikke se at støtten til svømmestevner gagner mine barn. De var bare tre av 1.000 deltagere og supportere på stevnet.

– På grunnlag av spesielle mistanker eller indikasjoner på at noe var galt?

– Nei, vi valgte ut risikoområder, sier Brekke.

Han forteller at det endte opp med at granskningene “fikk konsekvenser for to-tre personer”. Etter det Kapital forstår, betyr det at to-tre personer fikk sparken.

– Det var snakk om personer som hadde gått på utsiden av det som er vårt rammeverk, og som måtte ta konsekvensene av det, sier Brekke, uten å ville utdype hvem de aktuelle personene er, eller hva overtredelsene innebar.

– Fant dere tegn på at det var utbetalt kickbacks eller gaver til offentlige myndigheter?

– Nei. Ingenting i rapportene peker på at det har blitt gitt gaver til offentlige myndigheter. Vi fant uregelmessigheter, men jeg vil ikke kalle dem økonomiske misligheter. Det var ingenting som var av en slik art at vi valgte å involvere politiet. Vi valgte å bedre vårt eget regelverk, og det fikk personalmessige konsekvenser, sier Brekke.

Hemmelige rapporter

Kapital vet imidlertid at styreleder og konsernledelsen i Telenor – flere måneder etter at Brekke hevdet å ha mottatt rapportene der det ikke ble funnet økonomiske misligheter – ble orientert om at det pågår granskning

av sponsoraktiviteter overfor ansattes familiemedlemmer og påstander om kick-backs, gaver til offentlige myndigheter og butikk-i-butikken. Svein Aaser har tidligere bekreftet overfor Kapital at han er kjent med at Telenor-ledelsen gransker interne misligheter hos Dtac. Vi kjenner også til at eksterne krefter ble bedt om å bidra i etterforskningen av svært alvorlige påstander om økonomiske misligheter, blant annet organiserte strukturer for kick-backs, dvs. mulig ulovlige returprovisjoner.

– *Hvorfor ble konsernledelsen i Telenor relativt nylig informert om at det pågår granskning av sponsoraktiviteter overfor ansattes familiemedlemmer og påstander om kick-backs, gaver til offentlige myndigheter og butikk-i-butikken, hvis revisjonsrapportene fra november og januar konkluderte med at det ikke foregår slike misligheter?*

– I tillegg til den regelmessige intern-

revisjonen som gjennomføres i alle Telenors selskaper, tok Dtacs ledelse også initiativ til ytterligere gjennomgang. Disse tilleggsgjennomgangene startet på nyåret 2015 og ble utført av internrevisjonsfunksjonene i Telenor-konsernet og Dtac.

Vi fant uregelmessigheter, men jeg vil ikke kalle dem økonomiske misligheter.

– *Hvordan kan granskningen kalles intern når eksterne krefter ble koblet inn?*

– Det ble på vanlig måte hentet inn ekstern ekspertise på enkelte tekniske aspekter ved gjennomgangene. Enkeltfunnene fra gjennomgangene ble rapportert i henhold til standard prosedyre til selskapets ledelse og styrende

organer, samt ledelsen og styrenivå i Telenor-konsernet. Konsernledelsen i Telenor ble holdt informert om gjennomgangene. I mars 2015 ble konsernledelsen informert om de endelige konklusjonene og tiltakene, sier Brekke.

Med henvisning til den påtroppende konsernsjefens ønske om åpenhet ber Kapital om innsyn i anonymiserte versjoner av revisjonsrapportene han sikter til. Svaret er blankt nei.

– Det kan jeg ikke gi dere. Dette er interne rapporter. Når vi gjennomfører slike interne gjennomganger, er de interne og konfidensielle. Offentlig publisering av interne gjennomganger kan gjøre det mindre attraktivt for ansatte å snakke til internrevisjonen i fremtiden, sier Brekke.

Siri Gedde-Dahl

sgd@kapital.no

Camilla Birkeland

camilla.birkeland@kapital.no

Kapital-fakta

Ukulturen i Telenor

Kapital har tidligere avslørt at Telenor har igangsatt en storstilt granskning av det som kan være en betydelig korrupsjons-/økonomisk utroskapssak i det thailandske datterselskapet Dtac, der Telenor eier drøye 65 prosent. Mistankene har knyttet seg til ulike sponsoraktiviteter og gaver til offentlige myndigheter. Konsernledelsen i Norge har også blitt orientert om at det kan ha blitt bedrevet butikk-i-butikken i Dtac, at det kan ha blitt utbetalt ulovlige kickbacks (returprovisjoner), og at innkjøpt utstyr kan ha blitt priset for høyt.

Det er amerikaneren Jon Eddy Abdullah som har ledet Dtac i Thailand de siste årene, før han plutselig fratrådte som CEO på dagen i september i fjor. Telenor har tidligere uttalt overfor Kapital at Abdullah gikk av frivillig etter uenighet om strategiske veivalg. Da andre medier begynte å omtale granskningssaken i forbindelse med at Brekke i mai ble utnevnt til konsernsjef, fortalte styreleder Svein Aaser til *Finansavisen* at Brekke sparket Jon Eddy Abdullah etter korrupsjonsmistanker.

Som sjef for hele Telenors virksomhet i Asia, er det Brekke som i realiteten skal ha den fulle kontrollen på telekonsernets virksomhet i Thailand. Han har dessuten vært direktør i Dtac fra 2000 til 2008, han har sittet som nestleder i selskapets styre i en årrekke, og da Abdullah forsvant på dagen i fjor, overtok Brekke igjen den dag-

lige kontrollen.

Dtac har vært mangeårig sponsor og samarbeidspartner for det veldedige norske prosjektet Kids Action for Kids, som ledes og drives av Sigve Brekkes aller nærmeste familie. Styret til Kids Action for Kids ledes av Sigve Brekkes sønn. Også Brekkes to øvrige sønner er medlemmer av styret. Det samme er Sigve Brekkes kone, hans nieser og deres mor.

Hverken Brekke eller Telenor har ønsket å oppgi hvor stort millionbeløp som har gått fra Dtac og andre Telenor-eide virksomheter i Asia som sponsormidler til Brekke-familiens prosjekt.

Brekke-organisasjonens veldedighet går ut på å engasjere folk til å samle inn penger til operasjoner for barn med ansiktsmisdannelser, leppespalte og åpen gane. Pengene doneres videre til organisasjonen Operation Smile, som står for den medisinske planleggingen og gjennomføringen av selve operasjonene ved forskjellige sykehus. Avtalen med teleselskapet innebærer at for hver krone Brekke-organisasjonen selv samler inn til formålet, skal teleselskapet bidra med et tilsvarende beløp.

Brekkes sønner har de siste årene høstet mye heder og ære både i Norge og internasjonalt for sitt gode arbeid for vanskeligstilte barn, og disse aktivitetene på CVen kan ha vært en fordel når sønnene de siste årene har søkt om opptak ved prestisjetunge

skoler i USA, men halvparten av pengene de har samlet inn stammer altså fra budsjettet til Telenor i Asia.

Dtac har også sponset Brekke-barnas svømmeklubb, samt fotballklubben, basketballklubben, tennisklubben og diverse skoleprosjekter på International School of Bangkok, der de tre Brekke-sønnene var elever.

I forrige utgave skrev Kapital at Brekkes ene sønn fikk promotere familiens organisasjon på det Telenor-sponsede toppmøtet Norway-Asia Business Summit i Bangkok, der han som eneste "wild card" i business-seliten fikk holde tale for den eksklusive forsamlingen under en middag. I etterkant fikk organisasjonen ny sponsoravtale med en bedrift som satser i Asia og gjerne vil ha forretningssamarbeid med Telenor.

Nylig inngikk Brekke-organisasjonen Kids Action for Kids også samarbeid med Telenor i Myanmar, der Sigve Brekke er styreleder. Kids Action for Kids har også inngått sponsorsamarbeid med selskapet til styrelederen og deleieren i Dtac, thailenderen Boonchai Bencharongkul, av businessbladet *Forbes* rangert som Thailands 50. rikeste mann. Som Kapital avslørte i forrige utgave, var det nettopp Bencharongkul-familien som ble koblet til det mystiske selskapet i skatteparadiset Cayman Island som var en brikke i transaksjonen da Telenor i år 2000 kom inn på eiersiden i Dtac.

Ingen festbremsing for Telenor-Brekke og Statoil-Sætre:

Gullpensjon-festen fortsetter

PARTY ON! Begge de nye konsernsjefene i Telenor og Statoil, Sigve Brekke og Eldar Sætre, har beholdt sine fantastisk gode pensjonsbetingelser ved respektive opprykk. At pensjonsgrunnlagene nå settes noe lavere enn deres nær doblede fastlønner legger nok ingen demper på feststemningen.

FOTO: NTB SCANPIX/FRODE HANSEN OG TERJE PEDERSEN

Fire nye toppsjefer for delvis statseide børsnoterte selskaper er blitt utnevnt hittil i år. Tre av dem er blitt utnevnt etter at næringsminister Monica Mæland i midten av februar forsøkte å stramme ytterligere inn på de statlige retningslinjene for lederlønn og ikke

minst for pensjonsbetingelser. Særlig pensjonene har i et par tiår vært sensasjonelt gode for topplederne i statselskapene.

Mæland varslet i februar at staten heretter ikke ville støtte pensjonsvilkår hvor pensjonsgrunnlaget var høyere

enn 12 G (ca. 1 million kroner). Men for to av de nyansatte konsernsjefene som ble hentet fra egne rekker, Sigve Brekke i Telenor og Eldar Sætre i Statoil, er det ingen pensjonsbrems overhodet ved 12 G etter utnevnelserne. Og for den nye konsernsjefen i Yara, ►

Få hjelp sporenstreks fra en som er voksen nok til å bruke det uttrykket.

Voksne arbeidstagere tar ikke bare med seg mange års yrkeserfaring når de begynner i en ny jobb. De tar også med seg et liv, et språk og en holdning til det å jobbe som er i ferd med å bli mangelvare i mange norske bedrifter. Vi formidler arbeidstagere som har nok erfaring og kompetanse til å gå rett inn i jobben, og det sporenstreks.

grandpower.no

Effektiv formidling av voksen og erfaren kompetanse

Foto: Gettyimages.no

Svein Tore Holsether, er det bare en (mulig) ørliten oppbremsing ved at han får innskuddspensjon fremfor ytelsespensjon.

Brekke og Sætre har begge to gjort kraftige hopp i grunnlønnene ved utnevnelsene til konsernsjefer, samtidig som de har beholdt de veldig gode pensjonsbetingelsene de hadde i jobbene som konserndirektører i sine respektive selskaper.

Telenors Brekke nær doubler sin grunnlønn fra 3,2 millioner kroner til 5,9 millioner kroner. Riktignok så settes det en såkalt cap (et tak) på hans pensjonsgivende lønn ved det samme nivået som Baksaas nå har, 5 millioner kroner blank. Men Brekkes øvrige ordning med ytelsespensjon videreføres, der betingelsene er at han kan gå av som 65-åring og da få 60 prosent av grunnlønnen i pensjon til han er 75 år, deretter 58 prosent.

Telenors styreleder Svein Aaser vil ikke være med på at dette er et overtramp i forhold til de nye retningslinjene fra Mæland:

– Nei, det er det ikke. Det ikke min stil å drive provoserende virksomhet. Vi har fulgt guidelines, sier Aaser til Kapital.

Øvrige spørsmål om pensjon ber han om at bladet tar skriftlig med Telenors informasjonsavdeling.

– Det er fordi pensjoner er lette å misforstå, men dette er helt innenfor de nye guidelines, sier Aaser.

Ifølge Telenor er Brekkes pensjonsbetingelser kun en videreføring av hans eksisterende pensjonsavtale.

Kapital har spurt Telenors informasjonsavdeling om hvordan man da kan sette et tak (cap) på Brekkes pensjonsgrunnlag på 5 millioner kroner, hvis det ikke her er snakk om en ny pensjonsavtale. Og en ny pensjonsavtale skulle jo da fulgt Mælands regler om maksimalt 12 G?

– Pensjonsgrunnlaget, og et tak på pensjonsgrunnlaget, reguleres i ansettelsesavtalen fordi det er direkte knyttet til lønn. Pensjonsavtalen regulerer betingelsene som gjelder for pensjonsgrunnlaget. Pensjonsavtalen er uendret, svarer informasjonssjef Glenn Mandelid i Telenor.

Når Telenors styre da fant ut at 5 millioner kroner var et riktig tak for pensjonsgrunnlaget, og ikke endret pensjonsavtalens betingelser, gir det i praksis en økning av Brekkes årlige pensjon på intet mindre enn 60 prosent. Ikke akkurat en pensjonsinnsparing som Mæland har etterlyst.

Også Eldar Sætre i Statoil kan se

NY PÅ FESTEN: Pensjonen til Yaras nye konsernsjef Svein Tore Holsether stoppes heller ikke ved 12 G, selv om han er eksternt rekruttert i vår etter at de nye statlige retningslinjene trådte i kraft.

FOTO: IVÁN KVERME

FESTBREMSER: Pensjonsgrunnlaget til den nye konsernsjefen i Entra, Arve Rugland, stoppes ved 12 G.

FOTO: ENTRA

frem til nær doblet fastlønn og samme pensjonsbetingelser som før. Hans fastlønn øker med 80 prosent til totalt 7,7 millioner kroner. Også her ligger dog pensjonsgrunnlaget på et noe lavere nivå, på 5,7 millioner kroner.

– Cap på 5,7 MNOK for pensjonsgivende inntekt er satt for å begrense økningen i selskapets samlede årlige og fremtidige pensjonsforpliktelser for CEO, er beskjedent fra Statoils informasjonssjef Knut Rostad.

Men denne "begrensningen" er altså satt milevidt over Mælands ønskegrense på 12 G, og den er endog hele 40 prosent over pensjonsgrunnlaget Sætre hadde som konserndirektør. I

kroner og ører gir dette Sætre ca. én million kroner mer i årlig pensjon enn han så frem til som konserndirektør.

Svein Tore Holsether kom fra Sapa til Yara i vår. Yara har ikke tidligere opplyst offentlig hva den nye konsernsjefen får i lønn, bonusmuligheter eller pensjon. Men Kapital kan nå fortelle at Holsether får seks millioner kroner blank i fastlønn.

– Det er da årlig lønn. Han er ikke fotballspiller heller, sier Yaras kommunikasjonsdirektør Esben Tuman om den nye sjefens fastlønn.

Men selv om Holsether kom fra eksternt arbeidsgiver, og ikke ble rekruttert internt som Brekke og Sætre, så begrenses heller ikke hans pensjonsgrunnlag av Mælands nye retningslinjer med en grense på 12 G.

– Holsether får de samme bonusmulighetene og pensjonsbetingelsene som Yaras øvrige konsernledelse og norske ansatte har i dag, forteller Tuman.

Det vil si at Hoelsæter årlig får innbetalt en tjenestepensjon på 25 prosent av fastlønnen som overskrider 12 G. Og det betyr at Yara årlig skal betale 1,25 millioner kroner mer i pensjonskostnader for Holsether enn om selskapet hadde fulgt retningslinjene selskapets største eier i år har sendt ut.

Ifølge Yara vil selskapet dog etter hvert "evaluere" om det skal gjøres endringer i selskapets pensjonsbetingelser i lys av nettopp de nye statlige retningslinjene. Men det skjedde altså ikke nå i vår i forbindelse med ansettelsen av Holsether.

Kun for ett nytt medlem i den statlige konsernsjefklassen gjøres det helt som minister Mæland vil. I Entra er det full brems på pensjonsfesten for lederne. Den nyutnevnte konsernsjefen Arve Ruglands pensjonsgivende lønnsgrunnlag har en grense på nettopp 12 G.

– Mine pensjonsbetingelser er innenfor statens retningslinjer, sier Rugland til Kapital.

Hva Rugland får i økt lønn som konsernsjef, må vi og andre interesserte imidlertid vente til årsrapporten i 2016 med å få vite. Det ønsker ikke Rugland å oppgi nå. Han fikk i 2014 som CFO en fastlønn på 2,2 millioner kroner, men han øker nok den fort til langt over tre millioner nå i 2015. Trolig har han jo fått kompensert fastlønnen på grunn av de dårligere pensjonsbetingelsene det er i Entra i forhold til andre sammenlignbare selskaper.

FOTO: NTB SCANPIX/NOAH SEELAM

Har "Sigve's Way" bidratt til å skape 60 milliarder kroner
- eller tape 44 milliarder?

Regnmaker eller klovn?

Sigve Brekke kan sole seg i glansen av Telenors økonomiske suksess i Thailand, men så langt har ikke selskapet klart å kopiere det østlige underet til "Tormod og Torstein" fra slutten av nittitallet i øvrige asiatiske ekspansjonsfremstøt. Etter knallstart hos militærjuntaen i Myanmar er imidlertid håpet om et nytt eventyr tent.

Richard Solem

richard.solem@kapital.no

- Sa jeg at Credit Suisse står bak?

Sigve Brekke

Dagen etter at den store forhåndsfavoritten til å ta over Telenor ble presentert som ny konsernsjef, kunne *Dagens Næringsliv* legge frem en oversikt over "Sigve Brekkes Telenor-satsinger", en grafikk over resultatene som er oppnådd i Pakistan, India, Thailand og Myanmar. Ved å legge sammen netto kontantstrøm og 13 analytikerens anslag på virksomhetenes verdi i dag, kom DN til at det er skapt 59,7 milliarder i verdier i landene Telenor har gått inn i "med Brekke i førersetet".

Med et slikt skussmål kunne det være lett å konkludere med at den "nordiske kulturen" Brekke har vært med på å eksportere, forevige i bokform som *Sigve's Way*, er en sikker vinneroppskrift. Telenors valg av Brekke var "trygt og ekspansivt", lød DNs dom.

Men er det virkelig så vel?

Positivt i militærdiktaturet

Det jomfruelige telekom-markedet Myanmar har med sine 51 millioner innbyggere potensial til å skape verdier for aksjonærene i Telenor fremover, men det er, for å bruke avtroppende konsernsjef Jon Fredrik Baksaas ord, "tidlige dager" for Telenor, akkurat som den demokratiske og næringsmessige utviklingen i landet er i sin spede barndom. Mens analytikerne så for seg et negativt driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) i 2015 på 700-800 millioner kroner i Myanmar, leverte Telenor allerede første kvartal positiv EBITDA på 150 millioner kroner. – Dette er fortsatt tidlige dager, men for en start! sa Baksaas da han la frem Telenors første kvartal der de nye kundene brukte mye mer mobiltjenester enn ventet i landet der militærdiktaturet offisielt frasa seg makt i 2011. Generalene dominerer likevel fortsatt styre og stell, og hæren sitter med majoritetsposter i landets store industrikonsern.

60 mrd. pluss eller 55 minus?

En "Brekke-effekt" på 60 milliarder kroner står uansett i kontrast til et tall som ble presentert i Kapitals investorguide i nr. 7/2015. Da intervjuet vi landets beste telekom-analytiker de siste

årene, Ole Petter Kjerkreit i ABG Sundal Collier, om hans analyse av potensialet for å få realisert over 25 milliarder kroner i økte verdier ved en deling av Telenor i to. Telenor har lagt bak seg ti år med verdioleggende ekspansjon internasjonalt, og det har gått spesielt ille med nye fremstøt i Asia, ifølge hans analyse. Kjerkreit har summert seg frem til at Telenors oppkjøp av selskaper og investeringer i oppstartsselskaper utenom Norden siden 2004 og frem til – men ikke inkludert – investeringen i Myanmar, har gitt en *verdiødeleggelse* (tap for aksjonærene) med 55 milliarder kroner i nåverdi.

– Vi erkjenner de ekspansjonene man gjorde sent på 1990-tallet og tidlig på 2000-tallet, men da var verden litt annerledes. Man fikk tak i spektrum og lisenser for en billig penge. Strategien som fungerte for 15 år siden er ikke nødvendigvis en vinneroppskrift i dag, uttalte Kjerkreit, som i liket med store deler av finansanalytikerstanden har kritisert India-satsingen til Telenor.

Argumentet til Kjerkreit for en deling var at markedet "straffer" Telenor for de dårlige ekspansjonsresultatene de siste ti år gjennom lavere verdsettelse for de andre eiendelene som er med på å finansiere nysatsingene. Forklaringen på at Telenor-aksjonærene likevel har fått bedre avkastning enn relevante indekser de ti siste årene, er den sterke kontantstrømmen fra de norske og nordiske markedene, men også i markedene i Asia der Telenor fikk fotfeste for over 15 år siden – drevet frem av de gamle Apvennene Tormod Hermansen og Torstein Moland, hhv. toppsjef og finansdirektør som dro på tokt etter fusjonshavariet med Telia, og skjøttet videre av Brekke i hans tid som Asia-sjef.

Analysen til Kjerkreit konkluderer samtidig med at det i de relevante nye satsingene for Brekke de siste årene, nemlig Pakistan og India, har blitt ødelagt aksjonærverdier (i nåverdi) for henholdsvis 16 og 28 milliarder, altså totalt 44 milliarder. Serbia står for de resterende 11 milliarder i verdi-destruksjon som følge av ekspansjonen de siste ti år, ifølge ABGs analyse.

Kun Thailand i pluss

ABGs analysesjef var betraktelig mer forsiktig eller pessimistisk med sine verdianslag på flere av eiendelene til Telenor i Asia enn medianen av de 13 analytikerne DN har spurt, og det til tross for at Kjerkreit anbefalte kjøp av Telenor-aksjen basert på høyere verddivurdering av summen av eiendelene i Telenor enn aksjekursen på dette tidspunktet (uavhengig av et ekstra potensial ved en deling). Etter kvartalsfremleggelsen til Telenor er riktignok ABGs-anbefaling tatt ned til hold.

Thailand er en ubestridt økonomisk suksess for Telenor. Her er Kjerkreits anslag på selskapsverdien (EV) i sin "summen-av-delene-analyse" faktisk høyere enn medianen til DNs utvalg, nemlig ca. 38 milliarder kroner mot 32 milliarder. For Pakistan hadde Kjerkreit på sin side en verdi på under det halve, 9,9 milliarder mot 20 milliarder i medianen av DNs utvalg. For India lå Kjerkreit på ca. 6 milliarder mot 8 milliarder for utvalget, mens i Myanmar lå Kjerkreit igjen inne med halvparten, 6 milliarder mot 12 milliarder for medianen av DNs utvalg.

Totalt sett gir analysen fra ABG en verdi for summen av disse fire landene på 57 milliarder før gjeld, eller ca. 55 mrd. i egenkapitalverdi hvis man trekker fra ca. 2 milliarder kroner i andel av netto konserngjeld, mot 72 milliarder i utvalget til DN. Ved å bruke Kjerkreits tall er Telenors satsinger med Brekke i spissen verdt ca. 20 milliarder kroner, eller 33 prosent, mindre enn i DNs grafikk, hvor Malaysia er holdt utenfor.

Summen man nå får på ca. 39 milliarder, er omtrent identisk med Kjerkreits verdi (EV) på Thailand. Med andre ord er det bare Thailand som kommer positivt ut "med Brekke i førersetet". Kontantstrømmen fra Thailand har "gått med" til å dekke verdiødeleggelse i Pakistan og India, mens investeringene i Myanmar så langt ser ut til å være intakte (verdinøytrale) – skal man tro disse anslåene fra den mest anerkjente tallknu-sen for telekomaksjer i landet.

Betalte 1,8 mrd. til Cayman-selskap

Ved årtusenskiftet gjorde Telenor det som på den tiden ble omtalt som den største utenlandske investeringen i Thailand siden Asia-krisen brøt ut i 1997. Våren 2000 bladde daværende Telenor-sjef Tormod Hermansen opp totalt 6,5 milliarder kroner for 29,5 prosent av Thailands nest største mobilselskap, Total Access Communications (Dtac) og 24,9 prosent av morselskapet United Communication Industry (Ucom).

Aksjene i morselskapet kunne DN mot slutten av 2000 avsløre at Telenor hadde fått ved å punge ut 1,8 milliarder kroner til selskapet Somers (U.K.) Limited, som avisen mente hadde kjøpt de samme aksjene 500 millioner kroner rimeligere ett år tidligere, til tross for at aksjekursen på det tidspunktet skal ha vært betydelig høyere enn da Telenor kom på banen. "Postkasseselskapet" Somers var ifølge DN 100 prosent eid av et datterselskap av Bank of Bermuda i Hamilton på skatteparadiset Bermuda. En mulighet denne avsløringen åpnet for, var at Somers var en stråselskap eller såkalt nominee-selskap som egentlig var kontrollert av Dtacs nest største eier, den thailandske familien Bencharongkul. Dermed kunne overprisen på aksjene ligne på en "ekstra-betaling" for å få komme inn i det thailandske markedet. Saken ble ikke mindre delikat av at Telenor til å begynne med gav unnnvikende uttalelser om hvem som stod bak Somers. Det visekonsernsjef Arve Johnsen først hadde kalt et venture-selskap, ble senere til Credit Suisse First Boston, som for øvrig var den thailandske familiens hovedbank. Sigve Brekke ville overfor DN hverken bekrefte eller avkrefte om det i realiteten var Bencharongkul-familien.

- Sa jeg at Credit Suisse står bak?

- Det ligger på lydbåndet?

- Jeg har ingen kommentar, sa Brekke til DN.

KrF og Venstre var raskt ute med krav om en redegjørelse fra Aps daværende nærings- og handelsministerminister Grete Knudsen, men før hun kom på banen, tok Telenor til motmæle. Selskapet slo fast i en pressemelding at det var investeringsbanken Credit Suisse First Boston som stod bak Somers. Presetalsmann Dag Melgaard kunne supplere med at Telenor hadde fått en faks av den sveitsiske storbanken som bekreftet at det var den som var den endelige eier. CSFB holdt aksjene gjennom sin depositarbank Bank of Bermuda (Cayman) Limited. Somers (UK) Limited var eiet av Bank of Bermuda og var den registrerte

eier av aksjene på vegne av CSFB. Dermed ble ikke aksjekjøpet noen sak hverken for norske politikere eller politi.

I et intervju med Kapital i 2005 sa Sigve Brekke at Telenor visste hvem som eide Somers da de kjøpte posten.

- I begynnelsen av forhandlingene visste vi ikke hvem Somers var, men da vi skrev under avtalen, var det helt klart at det var eid av Credit Suisse Boston. På kjøpsavtalen vår er det Credit Suisse Boston som har undertegnet, ikke Somers. Det var bare et dekknavn de brukte for å holde denne posten.

- Så aksjeposten var ikke eid av den thailandske familien?

- Bencharongkul-familien hadde gjeld i utenlandsk valuta. Da devalueringen kom, fikk de en kraftig smell. Credit Suisse Boston var långiver, og valgte å konvertere gjelden til aksjer i familiens selskap. Denne posten kalte Credit Suisse for Somers, og det var denne Telenor kjøpte, sa Brekke.

HSBC, Madoff og Swiss Leaks

I dag er det kapitalforvaltningsavdelingene til HSBC, verdens tredje største bank og Europas største, som ifølge finansdata-basen FactSet eier Somers (U.K.) Ltd gjennom datterselskapet HSBC Bermuda, tidligere kjent som Bank of Bermuda, skatteparadisbanken som DN identifiserte som eier i 2000. Formålet med Somers U.K. Ltd oppgis på oppslagstjenesten Endole å være å opptre som "nominee-selskap", dvs. et selskap som eier aksjer på vegne av en klient.

Navnet Somers dukket også opp da HSBC ble saksøkt i 2011 av konkursboet til storsvindleren Bernard Madoffs investeringsfond etter at pyramiden på 65 milliarder dollar kollapset og påførte en rekke kunder enorme tap. Blant selskapene som ble part i søksmålet var HSBCs irske Somers Dublin Ltd. og Somers Nominees (Far East) Ltd.

Nevnte Bank of Bermuda, som HSBC overtok i 2004, ble også trukket inn i sakskomplekset, der HSBCs forvaltere var beskyldt av konkursboet for å ha skjønt at Madoff var en svindler uten å fortelle investorene i ulike fond det. Saken ble imidlertid anket hele veien til amerikansk høyesterett i 2014 uten at konkursboet nådde frem. HSBC har for øvrig tidligere i år vært satt under lupen til internasjonale gravejournalister i forbindelse med avsløring av skatteunndragelser, en sak kjent som "Swiss Leaks".

KJØPTE AKSJER FRA SKATTEPARADIS-FRONT: Aps Grete Knudsen slapp å granske Telenor-sjef Tormod Hermansens kjøp av aksjer for 1,8 milliarder kroner fra Bank of Bermuda, en Cayman-registrert bank. Telenor kunne nemlig dokumentere, i form av en telefaks, at den reelle eieren var en annen bank, Hong Kong-filialen til sveitsiske Credit Suisse First Boston og ikke Telenors thailandske partner. Bank of Bermuda dukket senere opp blant de saksøkte i rettsmaratonen etter Madoff-skandalen.

FOTO: NTB SCANPIX/ MORTEN HOLM, ANETTE KARLSEN

Telenors styreleder Svein Aaser hevder han gjorde mye for å finne kompetente kvinner:

Intervjuet ikke opplagt kandidat

– Utvelgelsen av ny konsernsjef i Telenor var basert på en svært grundig prosess som inkluderte en full gjennomgang av hver enkelt kandidat, hevder styreleder Svein Aaser. Men den “grundige” prosessen innbefattet ikke å intervju en opplagt kvinnelig kandidat som tidligere Telenor-direktør og nå NHO-sjef, Kristin Skogen Lund.

– **Jeg har ikke** vært kontaktet i forbindelse med den prosessen.

Det bekrefter Kristin Skogen Lund, som i flere medier har vært utpekt som aktuell kandidat til å bli ny konsernsjef i Telenor, overfor Kapital. Da næringsminister Monica Mæland i forkant av lederutvelgelsesprosessen i Telenor gikk ut i media og oppfordret styret til å se spesielt godt etter sterke kvinnelige kandidater, var det flere som så for seg Skogen Lund som en sterk kandidat i lederstolen.

Skogen Lund regnes som en av de dyktigste og mektigste kvinnene i norsk næringsliv og har gjort seg internasjonalt bemerket som en ev verdens mektigste næringslivskvinner. Hun er utdannet økonom fra Universitetet i Oregon og har en mastergrad fra anerkjente INSEAD i Frankrike. Hun har erfaring fra næringslivet, hvor hun kan vise til sterke resultater og internasjonal erfaring. Blant annet har hun hatt lederstillinger i Unilever og Coca Cola. Hun har lang og relevant erfaring fra mediebransjen, som ansvarlig redaktør og adm. dir. i nettportalen Scandinavia Online og konsernsjef i billedbyrået Scanpix, og som adm. dir. i Aftenposten.

Sterk kompetanse

Skogen Lund spisskompetanse på nettopp Telenor og telekommunikasjonsbransjen, etter å ha vært konsernsjef for Telenor i Norden og ansvarlig for utvikling av telekonsernets digitale tjenester. På toppen av dette har hun vært styreleder i både Telenor Norge, Telenor Sverige, Telenor Danmark, Telenor Broadcast, Telenor Media & Content Services og Comyo – selskaper med mer enn 5.000 ansatte. Hun kjenner også telekombransjen fra sitt verv som styremedlem i svenske Ericsson.

Utover dette har Skogen Lund vært styremedlem i Orkla, Aftenbladet, Umoe

og Sparebank 1. Politisk og strategisk erfaring har hun dessuten fra Civita og ikke minst som både president og administrerende direktør for NHO med cirka 23.000 medlemsbedrifter. Denne jobben som innebærer mye arbeid og kjennskap til det politiske Norge. Likevel var ikke CVen til Skogen Lund nok til å få komme inn blant de 10–12 kandidatene som styreleder Svein Aaser sier han hadde inne i prosessen.

– Det er pussig at Kristin Skogen Lund ikke er innkalt. Hun er helt klart en godt kvalifisert kandidat, oppsummerer en av Norges mest rutinerte kvinner på området styrerekruttering, Elin Hurvenes i Professional Boards Forum.

- Kvinner i sluttrunden

– Vi hadde med oss i sluttrunden både kvinner og menn, uttalte styreleder Aaser til Kveldsnytt på NRK den 21. mai. Det betyr at det skal ha vært minst to kvinner i prosessen.

Kapital har stilt Aaser spørsmålet om det likevel kun var én kvinne Telenor innkalte til intervju, eventuelt hvor mange kvinner som ble innkalt, men Aaser har ikke ønsket å svare konkret på dette. Han har heller ikke ønsket å offentliggjøre profilen/kravspesifikasjonen som ble laget for stillingen.

– Som jeg uttalte på Kveldsnytt, så var det flere kvinner som ble vurdert. Jeg ønsker ikke å offentliggjøre ytterligere detaljer rundt rekrutteringsprosessen av hensyn til de ulike kandidatene, men dette har vært en omfattende og grundig prosess som har pågått over lang tid,

VEIET OG FUNNET FOR LETT: CVen til NHO-direktør Kristin Skogen Lund, som inneholder solid økonomiutdannelse, internasjonal erfaring, tung næringslivskompetanse, viktig erfaring fra telekombransjen og politisk kunnskap, var ikke nok til å bli innkalt til jobbintervju hos Svein Aaser.

FOTO: IVÁN KVERME

sier Aaser.

Heller ikke de to andre sterke kvinnelige lederkandidatene internt i Telenor-systemet, Hilde Tonne og Berit Svendsen, har ønsket å kommentere om de har vært innkalt til jobbintervju. Begge henviser til styret i Telenor for spørsmål om rekrutteringsprosessen.

Tonne har vært medlem av konsernledelsen i Telenor siden 2007 og har fylt flere viktige roller i konsernet, også internasjonalt. Pt. er hun Executive Vice president og såkalt Head of Group Industrial Development. Hun er i tillegg styremedlem i milliardkonsernene Nordea Bank Norge og DNV GL (tidligere Veritas) og styreleder i

Telenor Global Services. Tidligere i år ble hun kåret til Årets kvinnelige styremedlem av uavhengige Professional Board Award.

Berit Svendsen er sivilingeniør fra NTH og har gjennomført mastergradsstudiet ved NTNU i samarbeid med anerkjente Massachusetts Institute of Technology og Sloan School of Management. Hun kjenner Telenor-systemet ut og inn etter mange år i ulike lederstillinger i konsernet. Svendsen er styremedlem i DNB og EMGS og styreleder i Canal Digital Kabel – i tillegg til jobben som konserndirektør i Telenor og administrerende direktør i Telenor Norge. Der kan hun vise til 35 milliarder kroner i samlet overskudd til Telenor-konsernet bare de fem siste årene.

Svensk sjefredaktør går hardt ut mot Telenors nye konsernsjef:

- En samvittighetsløs politiker og svenskdödare

- Sigve Brekke er en fantastisk selger, men samtidig erfaren og samvittighetsløs i det politiske spillet innad i selskapet. (...) Når det gjelder å avskjedige folk er det mange under Brekkes ledelse som vitner om oppsigelser via SMS eller mail, helt uten forklaringer.

Sjefredaktør Mats Sjödin i svenske Telekomnyheterna er ikke nådig når han beskriver Telenors nye konsernsjef, Sigve Brekke. Og Sjödin er ingen hvilken som helst i telekombransjen. Siden 1999 har han jobbet som reporter med telekom som spesialfelt, og han regnes som en av de dyktigste på området. Telekomnyheterna, som hver dag ved lunsjtider sender ut aktuelle nyheter og analyser, går for å være markedets hvasseste nyhetsbrev for beslutningstakere i bransjen. I nyhetsbrevet som ble sendt ut på mail den 12. mai henviser Sjödin til kilder som har jobbet med Brekke på nært hold når han beskriver den påtroppende konsernsjefen som samvittighetsløs.

- Det store spørsmålet er hvem av de høye sjefene som Brekke kommer til å samle rundt seg, og hvem han kommer til å skvise ut av selskapet, skriver Sjödin, som fremhever overfor Kapital at utsagnene er forankret i mange sterke og troverdige kilder i telekom-miljøet. - Når det gjelder å avskjedige folk er det mange under Brekkes ledelse som vitner om oppsigelser via SMS eller mail, helt uten forklaringer. Etter alt å dømme står han bak at både Johan Dennelind og Johan Lindgren måtte gå fra Telenor, skriver sjefredaktøren om de to svenskene som plutselig måtte forlate Telenor-konsernet som henholdsvis administrerende direktør for datterselskapet Digi i Malaysia og som finansdirektøren for datterselskapet Uninor i India.

Men de to svenskene er langt fra de

MOTBØRFRASVERIGE: Sjefredaktør Mats Sjödin (innfelt) går knallhardt ut mot Sigve Brekkes lederstil. Styreleder Svein Aaser (t.v.) mener Brekke er det beste Telenor kan få på toppen.

FOTO: NTB SCANPIX/BERIT ROALD OG MALIN SVENBERG

eneste sjefene for Telenor i Asia - under Sigve Brekkes ledelse - som har blitt sparket eller har måttet forlate telekonsernet på dagen. Lederrekruttering har åpenbart ikke vært den tidligere Asia-sjefens forse. Også danske Stefan Kercza, som var administrerende direktør for Telenors indiske datterselskap Uninor, skal ha blitt pålagt en rask exit fra selskapet av Brekke. Etter det Kapital kjenner til, skal også Kercza ha fått sparken via epost.

Større karrierer post Brekke

Det spesielle er at flere av de som har havnet på kant med Brekke og blitt oppsagt, senere har gjort større karriere i andre selskaper. Blant annet ble

tidligere Digi-sjef Johan Dennelind for snart to år siden utnevnt som styreleder og administrerende direktør for Telenors svenske rival, Telia Sonera-konsernet, mens danske Stefan Kercza rett før jul i fjor ble utnevnt som konsernsjef for IT- og søkeselskapet Eniro, som bl.a. eier Gule Sider i Norge. Kercza overtok da Eniro-jobben etter Uninors tidligere CTO, Johan Lindgren.

Og som Kapital omtalte i forrige utgave, måtte også den forhenværende Telenor-stjernen Yogesh Malik gå på dagen i slutten av 2013 etter mindre enn et halvt år i sjefsstolen som administrerende direktør for Uninor i India. Det kuriose ved hans hurtige fratredelse er at han senere fikk stillingen

som CTO – teknologisjef – i Telenors Bermuda-registrerte/russiske datterselskap Vimpelcom. I tillegg ble nylig finansdirektøren for Telenor i Pakistan – ungarenen Gabor Kocsis – nylig sparket på dagen etter en feil på 130 millioner kroner som Telenor forsøkte å kamuflere i regnskapet.

På toppen av dette fratrådte også sjefen for Telenors thailandske datterselskap, amerikaneren Jon Eddy Abdullah, Dtac på dagen i september i fjor. Abdullah er mannen som av dagens Telenor-ledelse har fått skylden for mislighetene i Dtac som utløste korrupsjons- og utroskapsgranskning i selskapet. Til Kapital har Abdullah tidligere oppgitt at han forlot selskapet av hensyn til familien som han ønsket å tilbringe mer tid sammen med, mens Telenor har fortalt at Abdullah forlot selskapet på grunn av uenighet om strategiske veivalg.

Til *Finansavisen* den 13. mai i forbindelse med lanseringen av Brekke som ny konsernsjef, kom imidlertid Telenors styreleder Svein Aaser med en ny og tredje versjon av Abdullahs exit.

- Ble ikke sparket

– Det er helt åpenbart at det har vært mange uheldige episoder i Dtac opp gjennom tidene, men den som satte i gang etterforskningen i Dtac var jo Sigve Brekke selv. Det var han som sørget for at tidligere sjef Jon Eddy Abdullah måtte gå, hevdet Aaser.

Kapital har snakket med Abdullah på telefon fra USA. Han vil i utgangspunktet ikke kommentere saken, men synes enkelte aspekter ved den er viktig å få frem. – Det som har fremkommet om meg er ikke sant. Dere ødelegger ryktet og livet mitt ved å knytte meg til disse tingene, for jeg har ikke

BLE SPARKET: Johan Dannelind måtte gå fra Telenor. Nå er han sjef for TeliaSonera.

FOTO: TELIASONERA

gjort noe galt. Jeg jobbet i Telenor i 12 år og hadde et vidunderlig liv og en fantastisk karriere med virkelig gode resultater. Jeg elsket selskapet, forteller han.

- Hvis noen har sagt noe annet enn at jeg gikk på grunn av uenighet om selskapets strategi, så er det usant.

Jon Eddy Abdullah, gikk på dagen som Dtac-sjef

– Ja, vi sponset det lokale tennis-, basketball-, fotball- og svømmelaget, men det var ikke snakk om beløp større enn cirka tusen dollar i året. Til gjengjeld fikk vi annonsering i et område som var viktig for oss. Det er ikke korrupsjon, men investering i lokalsamfunnet, sier Abdullah.

Han forteller at han har fått oversatt *Finansavisens* artikkel, og at han nå jobber med å finne ut av hva styreleder Svein Aaser har sagt. – Grunnen til at jeg forlot Telenor var utelukkende uenighet om selskapets strategi. Jeg mente vi burde være mer aggressive i

BLE SPARKET: Stefan Kercza, tidligere sjef for Telenor i India, skal ha blitt oppsagt via epost.

FOTO: ENIROGROUP

forhold til konkurrentene, men Telenors ledelse mente noe annet. Det ligger ikke noe mer bak min fratreden.

– Men styreleder Svein Aaser fortalte nylig til *Finansavisen* at det var Brekke som sørget for at du måtte gå?

– Hvis noen har sagt noe annet enn at jeg gikk på grunn av uenighet om selskapets strategi, så er det usant. Det er ikke det som er sannheten. Det er helt uriktig, sier Abdullah.

Kapital har forelagt sakens opplysninger for Telenors nyutnevnte konsernsjef Sigve Brekke. Via sin kommunikasjonssjef, Tor Odland, opplyser Brekke at dette er påstander som Telenor ikke kjenner seg igjen i. Styreleder Aaser ønsker ikke å kommentere noe ytterligere rundt Abdullah.

Det er heller ingen av de mange som har sluttet på dagen under Brekkes ledelse som Asia-sjef, som ønsker å kommentere noe på trykk. Men en av dem forteller *off the record*:

– Hva er fellesnevneren? Jeg synes det er interessant at folk som hadde en god karriere i Telenor og kom i kontakt med en viss person, plutselig sluttet – og siden har fått bedre karrierer andre steder.

Oslo: Agnar Hagen Sko, Bogstadveien 20 | Grensen Sko Byporten, Byporten Storsenter | Grændsens Skotøimagazin, C C VEST Storsenter | Grændsens Skotøimagazin, Grensen 12 | Lille Grensen Sko, Lille Grensen 3 | Ramona Skosalon, Markveien 53 | Sannergaten Sko, Sannergaten 8 | Shoe Gallery Steen & Strøm, Kongensgate 23 | Storo Euro Sko, Storo Storsenter | Valkyrien Sko, Valkyriegate 3 | **Akershus:** Bekkestua Sko, Bekkestua Senter | Bekkestua Sko, Rykkinn Storsenter | Bekkestua Sko, Sandvika Storsenter | Grensen Sko Fornebu, Fornebu S | Grensen Sko Strømmen, Strømmen Storsenter | Metro Euro Sko, Metro Storsenter, Skårer | Nye Sko, Sandvika Storsenter, 1. etg. | Senter Sko Ski, Ski Storsenter | **Bergen:** Haaland Euro Sko, Lagunen Senter | Haaland Euro Sko, Strandgaten 5 | Skotøihuset, Galleriet, Torgalmenningen 8 | **Agder:** Arendal: Euro Sko Arenasenteret | Grimstad: Euro Sko Odden Senter | Kristiansand: Eva Sko, Skippergaten 4a. Euro Sko Sørlandssenteret. | Mandal: Tønnesen Sko | **Askim:** Euro Sko Askim, Eidsbergveien 5 | **Drøbak:** Euro Sko Drøbak, Drøbak City | **Fredrikstad:** Shoe Gallery Torvbyen Senter | **Hamar:** CC Stadion Euro Sko, Stadion Senter | Skotexnæs, Torggaten 41 |

HEL

FELIPE

KAMAR

GENTILE

NEWPORT

DOVER

LLOYD

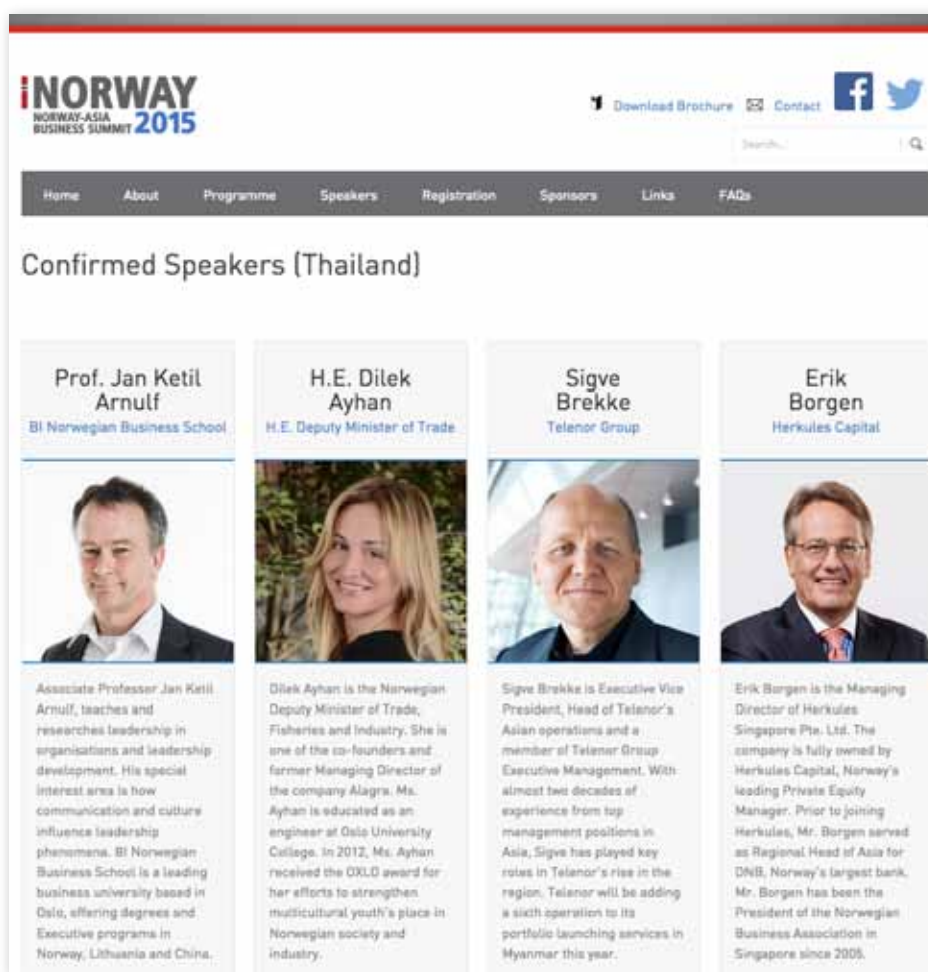
GERMANY

Hafslund: Albertsen Sko, Madla Storsenter | Shoe Gallery, Madla Storsenter | **Haugesund:** Amanda Euro Sko, Amanda Storsenter | **Horten:** Karlsten Euro Sko, Sjønsiden Storsenter | **Kolbotn:** Euro Sko Kolbotn, Strandliveien 4 | **Kongsberg:** Trend Sko, Stortorvet Kjøpesenter | **Molde:** Røsk Euro Sko, Storgaten 21 | Rosetti Sko, Roseby Storsenter | **Moss:** Skoland, Varnaveien 35 | Soma Sko Amfi, Amfi Storsenter | Soma Sko, Mosseporten Senter | **Porgsgrunn:** Trend Sko, Down Town Senter | **Stathelle:** Trend Sko, Brotorvet Senter | **Kristiansund:** Euro Sko Storkaia Senter | **NASJE SKO,** Nedre Enggate 13 | **Sarpsborg:** Borg Euro Sko, Borg Storsenter | **Skien:** A.Amundsen Sko, Liegaten 7 | Hercules Euro Sko, Hercules Storsenter | **Sogndal:** Sogndal Euro Sko, Amfi Storsenter | **Stavanger:** Kvadrat Euro Sko, Kvadrat Storsenter | Østervåg Euro Sko, Østervåg 3 | Skoby, Forus | Skoringen Rørtvedt, Søregeaten 29 | **Trondheim:** Falkanger Sko: Byhaven – City Syd – Den Grønne Brygge – Lade – Sirkus Shopping – Solsiden – Trondheim Torg | **Vestby:** Euro Sko Vestby, Senterveien 8 | **Ålesund:** Monark Skomagasin, Kungensgate 5 | Shoe Gallery Moa, Amfi Moa

www.lloyd.de

Sigve Brekkes sønn (18) promoterte familiens organisasjon på Telenor-sponset toppmøte:

Fikk tale til businesskometer

FAKSIMILE: NORWAY-ASIA.COM

En håndfull internasjonale toppfolk var invitert til å tale på Norway-Asia Business Summit i Bangkok. Toppmøtet var sponset av Telenor.

Som eneste “wild card” i businesseliten, fikk sønnen til Telenor-sjef Sigve Brekke holde tale for den eksklusive forsamlingen. I etterkant har både nåværende og potensielle Telenor-forbindelser inngått spon-soravtale med Brekke-familiens hjelpeorganisasjon.

Andrew Durieux
Coverage

Andrew Durieux is the Founder, Director and Principle Consultant at Coverage Ltd. He is a previous President of the Australian-Thai Chamber of Commerce and is currently the Chairman of the Joint Foreign Chamber of Commerce in Thailand AEC (ASEAN Economic Community) committee as well as a member of Thailand's Board of Trade's Investment

H.E. Morten Høglund
H.E. Dy. Min. of Foreign Affairs

Morten Høglund is Deputy Minister of Foreign Affairs in Norway, representing the Progress Party. Before taking up this position he was Special Adviser for Arctic Affairs in the Ministry. He has been a member of the Norwegian Parliament from 2001-2013, representing Akerhus. Mr. Høglund has chaired the Norwegian Parliament's OSCE and EEA/EFTA delegations.

Bjørn Kjos
Norwegian Air Shuttle ASA

Bjørn Kjos is the President and CEO of Norwegian Air Shuttle ASA, commercially branded "Norwegian". It is Scandinavia's second largest airline and the third largest low-cost airline in Europe. The company has a route portfolio that stretches across Europe into North Africa and the Middle East, as well as Thailand and the US. More than 20 million passengers flew with the airline in 2013.

Dr. Joachim Lammel
Yara

Dr. Joachim Lammel is VP R&D Global Initiatives at Yara. Yara delivers solutions for sustainable agriculture and the environment. The company's fertilizers and crop nutrition programs help produce the food required for the growing world population. Founded in Norway in 1905, Yara has a worldwide presence with sales to 150 countries. Safety is always Yara's top priority.

Ernst Meyer
DNV GL

Ernst Meyer is Vice President and Regional Manager for the DNVGL Oil & Gas Div. in S.E. Asia Pacific. The region has 400 employees serving the industry with Technical Advisory and Assurance services. Following the merger between DNV there are now 18,000 employees worldwide dedicated to enabling businesses to meet their challenges in a smarter and greener way.

Amb. Tormod C. Endresen
Norwegian Embassy Singapore

Tormod C. Endresen is Norway's ambassador in Singapore. A career diplomat, he has served at Norway's Mission to the United Nations in New York and in various positions at the Ministry of Foreign Affairs, including the Minister's Secretariat and as Deputy Director General at the UN Dept. Prior to his arrival in Singapore, Mr. Endresen was Consul General

Zaw Oo
MORI

Zaw Oo is a senior research fellow and Director of Research at the Centre for Economic and Social Development of the Myanmar Development Resource Institute, a leading Myanmar think-tank based in Yangon. He serves as a member of President U Thein Sein's National Economic and Social Advisory Council. Zaw Oo previously taught at Chiang Mai University.

Dr. Joseph Zveglic, Jr.
Asian Development Bank

Dr. Joseph Zveglic, Jr. is Asst. Chief Economist of Asian Development Bank. He manages the macroeconomic and finance research division of the Economics and Research Department. Dr. Zveglic oversees the preparation of the annual Asian Development Outlook and the Asian Development Outlook Update, ADB's flagship publications forecasting economic trends.

Jon Anders Aas Haug
Nordic Light

Jon Anders Aas-Haug is the founder and CEO of WebOn Group, and the initiator of Nordic Light. WebOn, started in 1995, is a Scandinavian leading multi-channel e-commerce and PIM solution provider, with a development centre in Bangkok. The Norwegian Aid organisation Nordic Light assists Norwegian companies abroad to find local aid projects to support.

Martin Brekke
Kids Action for Kids

Martin Brekke is the Chairman and a Founding Member of Kids Action for Kids. The charity raises funds for surgeries of children with cleft lips, cleft palates and other facial deformities. The organisation works in close cooperation with DTAC and Operation Smile. 420 Thai children have received surgery since 2009. Similar surgeries are now on the way in Myanmar.

Khalid M. Hashim
Precious Shipping PCL

Khalid M. Hashim is Managing Director of Precious Shipping PCL and comes from a long family line of professionals engaged in the Dry Cargo/Tramp Freight Markets. Mr. Hashim started his shipping career in 1978 with Tolani Shipping in Bombay. In 1984, he joined the GP Group of companies setting up their shipping division in Bangkok and soon acquired the first of

Prof. Torger Reve
BI Norwegian Business School

Professor Torger Reve currently holds the Wich Withalmann Chair in Strategy and Industrial Competitiveness at BI Norwegian Business School, where he also heads the Center for Maritime Competitiveness. BI Norwegian Business School is a leading business university based in Oslo, offering degrees and Executive programs in Norway, Lithuania and China.

Dr. Supavut Saicheua
Phatra Securities PCL

Dr. Supavut Saicheua is Managing Director of Phatra Capital and also MD and Head of Research of Phatra Securities. Dr. Supavut joined the Ministry of Foreign Affairs in 1978, serving in the Department of Economic Affairs where he dealt with complex trade issues such as Thai-US relations and multilateral issues such as the Uruguay Round and textile negotiations.

Dr. Pramath Raj Sinha
Albright Stonebridge Group

Dr. Pramath Raj Sinha is a Senior Director of Albright Stonebridge Group (ASG). Dr. Sinha has assisted blue-chip Indian companies become world-class organisations, and has also helped multinational navigate the challenges of setting up operations in India. He is also the Founder and Managing Director of 9.9 Mediaworks, an Indian media company that spans print and online media.

Kristin Skogen Lund

Director General, NHO

Kristin Skogen Lund is the Director General of NHO, the Confederation of Norwegian Enterprises. NHO is the main representative organisation for Norwegian employers and the leading business lobby in Norway.

More info

Camilla Birkeland

camilla.birkeland@kapital.no

Siri Gedde-Dahl

sgd@kapital.no

Vibeke Holth

vibeke.holth@kapital.no

Richard Solem

richard.solem@kapital.no

Telenor Groups sponsing av og samarbeid med familien til konsernsjef Sigve Brekke

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, er sponsor for/partner med Brekke-familiens hjelpeorganisasjon (KAFK), siden starten i 2007. I 2007 var Sigve Brekke administrerende direktør i Dtac.

Minst 1,4 mill. kr

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, har sponset fotballklubben ved Brekke-sønnes skole

5.000 kr

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, har sponset basketklubben ved Brekke-sønnes skole

Ukjent beløp

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, har sponset tennisklubben ved Brekke-sønnes skole

Ukjent beløp

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, har sponset Brekke-sønnes svømmeklubb

210.000 kr

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, sponset kokebokprosjekt og foreldregruppe på Brekke-sønnes skole

Minst 40.000 kr

Telenor-selskapet Dtac sponset matmesse på Brekke-sønnes skole

Ukjent beløp

Telenor sponset "Norway-Asia Business Summit" 2014, der Brekke-sønn får promotere seg og Brekke-organisasjonen, som eneste "wild card"

Ukjent beløp

Telenor-selskapet Dtac, der Sigve Brekke er assisterende styreleder, har indirekte sponset hjelpeorganisasjonen Nordic Light, som igjen sponser Brekke-sønnes hjelpeorganisasjon

To mobiltelefoner

Telenor Myanmar er sponsor/partner for Brekke-familiens organisasjon (KAFK)

Ukjent beløp

Telenor-selskapet Dtacs medeier og styreleder, Boonchai Bencharongkul, er sponsor/partner for Brekke-familiens hjelpeorganisasjon (KAFK)

Ukjent beløp

I tillegg:

Conexus AS fra Drammen vil gjerne ha forretningssamarbeid med Telenor, vil gjerne inn i Asia. Inngikk sponsor-avtale med Brekke-familiens KAFK etter at Brekke-sønn holdt foredrag på "Norway Asia Business Summit" 2014 **200.000 kr**
Ifølge LinkedIn-CVen til Sigve Brekke-sønn Martin Brekke jobbet han flere år i Dtac

Norwegian-sjef Bjørn Kjos var der. Yara-topp Egil Hogna var der. Det samme var NHO-direktør Kristin Skogen Lund, sjefen for Det Norske Veritas i Sørøst-Asia, Ernst Meyer, professor Torger Reve, Telenors daværende Asia-sjef og nå nyutnevnt konsernsjef Sigve Brekke, to statssekretærer, Norges ambassadør til Thailand og titalls andre størrelser fra inn- og utland. Alle var de invitert til å tale på fjorårets toppmøte for norsk næringsliv i Asia, Norway-Asia Business Summit 2014, som gikk av stabelen i Bangkok i april i fjor.

Telenor er en av «gullsporsorene» til det årlige næringslivsseminaret, som i 2014 ble arrangert av det norsk-thailandske handelskammeret og den norske ambassaden i Bangkok. I år betalte Telenor 110.000 kroner for gullsponsoratet. Arrangementet er ifølge Telenor den viktigste møteplassen for norsk næringsliv engasjert i Asia. Talerne skal inspirere publikum ved å øse av sin erfaring og kompetanse fra næringsliv, politikk eller organisasjonsliv.

I dette celebre selskapet av 24 talere var også Sigve Brekkes da 18 år gamle sønn, Martin Brekke, styreleder og grunnlegger av den veldedige organisasjonen Kids Action for Kids. Den familiedrevne organisasjonen har et godt formål og samler inn penger til barn med ansiktsmisdannelser, leppe-spalte og åpen gane og samarbeider tett med Telenors thailandske datterselskap Dtac, som ifølge hjemmesiden til organisasjonen også er deres sponsor.

Organisasjonen har finansiert operasjon for hundrevis av barn i Thailand, og virksomheten er nylig utvidet til Myanmar, hvor Telenor har satset stort i den senere tid.

Kids Action for Kids, med postadresse Hvittingfoss, ble etablert av Sigve Brekkes kone, hans tre sønner, to nieser og deres mor. I styret sitter ektefellen Torgunn Aas Reggestad og parets tre sønner, som i avisartikkel etter avisartikkel har høstet heder og ære for sin veldedige virksomhet.

Sosialt ansvar

Brekke-familiens organisasjon ble valgt til såkalt CRS-partner (Corporate Social Responsibility) for Summit-konferansen, hadde egen stand og fikk holde tale under middagen.

Martin Brekkes promotering av familieorganisasjonen slo an blant minst ett firma som håpet på å bli samarbeidspartner med Telenor.

TAUS KONSERNSJEF: Sigve Brekke vil ikke svare på noen av Kapitals spørsmål om støtten til sønnes aktiviteter. FOTO: NTB SCANPIX

– Vi ble kjent med Kids Action for Kids under en middag på Norway-Asia Summit i fjor, der organisasjonen ble presentert. Da satt det en hel haug med nordmenn der, og det var mange rundt bordet som lovet at de skulle gi penger, sier daglig leder Steinar Evensen i Drammensfirmaet Conexus. Det norske softwareselskapet er i dag en av Kids Action for Kids nye samarbeidspartnere i Myanmar.

– Vi har støttet et prosjekt via Kids Action for Kids fordi vi har som plan å etablere oss i Myanmar. Vi har foreløpig gitt et engangsbeløp på rundt 200.000 kroner, forteller Evensen.

Noen dager senere ønsker han ikke å stå for uttalelsen om at de støtter Kids Action for Kids (KAFK) fordi de ønsker å etablere seg i Myanmar, men skriver følgende i en epost til Kapital:

“Vi støtter ikke KAFK fordi vi ønsker å etablere oss i Myanmar. Vi støtter veldedige prosjekter i Myanmar fordi vi går inn i dette markedet og vi ønsker å bidra i de samfunn hvor vi gjør forretning”.

Organisasjonens to andre nye samarbeidspartnere i Myanmar er Telenor Myanmar, der Sigve Brekke er styreleder, og selskapet Benchachinda Holding. Det siste eies av styrelederen og deleieren i Telenors datterselskap Dtac, Boonchai Bencharongkul, Thailands 50. rikeste, ifølge *Forbes*. Som det fremgår av artikkelen på side 67, var det også denne familien som ble koblet til det mystiske Cayman Island-selskapet som var en brikke i transaksjonen

da Telenor i år 2000 kom inn på eiersiden i Dtac.

Telenor først og sist

Kids Action for Kids ble etablert i 2007 basert på en samarbeidsavtale med Telenor-selskapet Dtac, der pappa-Brekke var konsernsjef på den tiden. I 2009 ble foreningen registrert i Brønnøysund med følgende tekst “Foreningens første konkrete prosjekt i Thailand er et samarbeidsprosjekt med Operation Smile i Thailand og Dtac”.

Den imponerende listen over bidragsytere som nå kan legges på bordet, leverer ingen tvil: KAFK er etablert på grunnlag av, holdes oppe av og vokser på grunnlag av Telenor-systemets sponsering/samarbeidsavtale og promotering.

Sponsoravtalen med Dtac går ut på at for hver krone Brekke-organisasjonen samler inn til ansiktsoperasjoner, bidrar Dtac med samme beløp. Hele summen kommer imidlertid Kids Action for Kids til gode når de regner opp hvor mange operasjoner de har samlet inn til.

Ønsker Telenor som partner

Firmaet Conexus i Brekke-familiens hjemby Drammen, er foreløpig den eneste av Brekke-organisasjonens nye partnere i Myanmar som ikke har en direkte forbindelse til Telenor, men Evensen legger ikke skjul på at telekonsernet er en potensiell samarbeidspartner for Conexus i Asia.

– Vi har ikke noe kundeforhold ►

ennå, men de er en potensiell partner, som andre større selskaper. Vi er et selskap som går internasjonalt og satser i Asia. Og det er klart at Telenor er et av selskapene som kan være veldig aktuelle for oss.

– *Da er det ikke så dumt å støtte organisasjonen til toppsjefens sønner?*

– Det må du gjerne si. Du må gjerne vri det på den måten. Men da vi ble presentert for Kids Action for Kids hadde ikke det noen relasjon til Telenor, mener Evensen.

I en epost til Kapital skriver han senere at støtten til prosjektet betales direkte til Operation Smile.

Tette forbindelser

Dtac, Telenor Myanmar, Benchachinda Holding og Conexus er imidlertid ikke de eneste av Kids Action for Kids' samarbeidspartnere som har nåværende eller potensielle forbindelser til Telenor. Den norske hjelpeorganisasjonen Nordic Light, som donerer penger til Kids Action for Kids, har også tette bånd til Telenor.

Nordic Light har valgt Kids Action for Kids som et av sine tre sponsorprosjekter, til tross for at Nordic Light har som formål å hjelpe barn i Thailand med å få høyere utdanning, mens Kids Action for Kids altså samler inn til ansiktsoperasjoner i regi av Operation Smile.

På nettsiden til Nordic Light fremgår det at organisasjonen blant annet arrangerte en innsamlingsauksjon til inntekt for Kids Action for Kids i desember 2013. Det skjedde på en julelunsj i regi av The Thai-Norwegian Chamber of Commerce, der norske Dtac-topper er tungt representert. Bispisningen foregikk på den norske ambassaden.

Og hvem betalte auksjonsobjektene på julelunsjauksjonen i regi av Nordic Light til inntekt for Kids Action for Kids? Dtac! To mobiltelefoner gikk under hammeren.

Dtac sponset altså i dette tilfellet Nordic Light, som sponset Kids Action for Kids, som igjen sponset Operation Smile. Det er Operation Smile som organiserer og gjennomfører hareskår-operasjonene. Siden Kids Action for Kids i dette tilfellet fikk gleden av å flytte pengene, kunne de legge til enda flere hareskår-operasjoner på sin imponerende meritliste.

Sjef og gründer av Nordic Light, Jon Anders Aas-Haug, har Telenor som storkunde. Han er nemlig også sjef, gründer og eier av selskapet WebOn, som leverer en e-handelsløsning for

Telenor Norge og Telenor Sverige. WebOn er en av sponsorene til Nordic Light, som igjen altså sponser Brekke-familiens organisasjon. Blant Nordic Lights tre sponsorer er for øvrig også selskapet Blue Business Solution, som leverer rådgivningstjenester til Telenor i Asia.

- Dtac har ikke overført penger til Kids Action for Kids. Dtac har gitt direkte støtte til den internasjonale organisasjonen Operation Smile.

Tor Odland, Telenor

Jon Anders Aas-Haug forteller at Nordic Lights har samlet inn penger til Kids Action for Kids ved to enkeltstående sosiale anledninger i 2013 og 2014, og at det til sammen ble samlet inn tilsvarende rundt 18.500 kroner som gikk til Operation Smile.

– I tillegg har Nordic Light anbefalt KAFK på sine hjemmesider. Ved Norway-Asia Business Summit våren 2014 deltok begge med hver stand. Her ble det ikke samlet inn penger, skriver Aas-Haug i en epost til Kapital.

Tett thai-norsk miljø

– *Hvordan kom dere ellers på å samle inn penger akkurat for Kids Action for Kids?*

– Det norske miljøet i Bangkok er lite, og de fleste har kjennskap til hverandre. Jeg personlig hadde ikke møtt eller snakket med noen i familien Brekke før forberedelsene til Norway-Asia Business Summit i februar/mars 2014.

– *Hva innebærer Dtacs sponning av Nordic Light?*

– Dtac er ikke sponsor for Nordic Light. Dtac har imidlertid støttet Thai-Norwegian Chamber of Commerce, som samlet inn premier fra sine medlemmer som skulle gå til veldedighet ved de ovennevnte arrangementer, skriver Aas-Haug.

– *Formålet til Nordic Light er å hjelpe barn til høyere utdanning. Hvorfor støtter dere likevel Kids Action for Kids, som samler inn til ansiktsoperasjoner?*

– Det er riktig at Operation Smile er litt utenfor det Nordic Light normalt leter etter. De er både for store og etablerte til at vi følte vi kunne gjøre noen forskjell. At vi likevel valgte å samar-

beide med KAFK var fordi vi samlet inn penger i de samme miljøer, og at KAFKs samarbeid med Dtac gav god uttelling for innsamlede midler. Et fattig barn med uoperert leppe- og ganespalte vil nok aldri få noen høyere utdanning i Thailand, så vi vurderte dette til å være en god sak vi kunne støtte innenfor våre rammer.

– *Det kan argumenteres for at den litt sære sponningen av Brekke-familiens organisasjon skaper goodwill i Telenor-ledelsen?*

– Begge donasjonene fra Nordic Light til KAFK kommer fra lokale innsamlinger i Thailand, og ingenting fra WebOn. Kundeforholdene med Telenor er etablert før KAFK og Nordic Light snakket sammen, og jeg kan ikke på noen måte greie å se at WebOn har fått noen fordel av dette arbeidet i kunde-forholdene til Telenor i Norge og Sverige, skriver Aas-Haug.

Helter på pappas budsjett

Telenor har tidligere argumentert overfor Kapital at sønnene til Sigve Brekke ikke har hatt noen økonomiske fordeler av Dtacs sponning av prosjektene deres, noe en kilde i Dta-systemet har protestert kraftig på.

– Telenors uttalelse om at de ikke har hatt noen økonomiske fordeler [av sponningen] er helt feil. Sønnene hans er allerede, eller er i ferd med å bli, tatt inn på noen av de aller beste universitetene i USA. Disse universitetene, ved siden av upåklagelige akademiske resultater, verdsetter sosiale non-profit-aktiviteter. De potensielle studentene som kan bevise at de drev med slike veldedige aktiviteter vil nyte godt av dette som en fordel ved opptak til Ivy League-universiteter, hevder kilden.

Sønnene til Sigve Brekke har de siste årene i avisartikkel etter avisartikkel høstet mye heder og ære både i Norge og internasjonalt for sitt arbeid for vanskeligstilte barn. Selv om formålet til Kids Action for Kids er godt, stammer altså halvparten av pengene Brekke-sønnene får æren av å ha samlet inn fra pappas budsjett, nemlig budsjettet til Telenor i Asia. Andre deler stammer fra budsjettet til nåværende og potensielle Telenor-forbindelser.

Heltmodige medieoppslag og tale-tid på toppmøte i Asia hjelper utvilsomt på fremtidige karrieremuligheter.

– Som leder for samtlige av Telenors operasjoner i Asia, har Brekke utnyttet makten sin til å tvinge ledere til å godkjenne bidragene til familiens organi-

sasjon og ISB svømmeklubb. Kjent for sin nådeløse lederstil, var det ingen ledere som turte å si imot ham, påstår kilden.

Avviser sponning

Sigve Brekkes ektefelle Torgunn Aas Reggestad, styremedlem i Kids Action for Kids, vil ikke fortelle hva som var bakgrunnen for at Dtacs styreleder nå har blitt samarbeidspartner med Brekke-organisasjonen. Hun vil heller ikke fortelle hvem som hjalp til med å få i stand dette samarbeidet, utover å tilbakevise at ektemannen Sigve Brekke har hatt noe med saken å gjøre.

I en epost til Kapital skriver Reggestad at organisasjonen aldri har mottatt penger hverken fra Dtac, Telenor Myanmar, Benchachinda Holding eller Conexus, men at alle har donert pengene direkte til Operation Smile – og at det ikke har vært noe samarbeid utover dette. Spørsmålet om hvorfor både Dtac, Telenor Myanmar, selskapet til Dtacs styreleder og Conexus oppgis som samarbeidspartner med Kids Action for Kids hvis det ikke er noe samarbeid likevel, forblir ubesvart.

Reggestad vil heller ikke røpe hvor mye penger Kids Action for Kids totalt har samlet inn gjennom årenes løp. Hun oppgir tall for antall operasjoner som organisasjonen har samlet inn til, og der inkluderer hun de som er sponset av telekonsernet og de andre samarbeidspartnerne, i alt 682 siden 2009.

På hjemmesiden til Operation Smile, som altså står for den medisinske planleggingen og gjennomføringen av selve ansiktsoperasjonene, står Kids Action for Kids opplistet sammen med 50 andre supportere.

Telenors mislighetssak

Som Kapital tidligere har skrevet, har Telenor igangsatt en storstilt granskning av det som kan være en betydelig korrupsjons-/økonomisk utroskapssak i det thailandske datterselskapet Dtac, der Telenor eier drøye 65 prosent. Mistankene knytter seg til ulike sponsoraktiviteter og gaver til offentlige myndigheter. Konsernledelsen i Norge skal også være orientert om at det kan ha blitt bedrevet butikk-i-butikken i Dtac, at det kan ha blitt utbetalt ulovlige kickbacks (returprovisjoner), og at innkjøpt utstyr kan ha blitt priset for høyt.

Kapital har tidligere avdekket at et større pengebeløp har gått fra kassen

We are very thankful to have Dtac as our corporate sponsor and partner, and we feel it is very important in a project like this to have this kind of local anchor.

Our new partners in Myanmar – Benchachinda Holding Co., Ltd., Conexus AS and Telenor Myanmar

Learn more about our three new partners through their webpages:

[Benchachinda Holding Co., Ltd.](#)

[Conexus AS](#)

[Telenor Myanmar](#)

Our new partners in Myanmar – Benchachinda Holding Co., Ltd., Conexus AS and Telenor Myanmar

Learn more about our three new partners through their webpages:

[Benchachinda Holding Co., Ltd.](#)

[Conexus AS](#)

[Telenor Myanmar](#)

PARTNERSKAP: På hjemmesiden til Brekke-familiens organisasjon Kids Action for Kids listes partnerne opp: Dtac, Telenor Myanmar, Benchachinda Holding og Conexus.

i Dtac til ulike aktiviteter i regi av sønnene til Asia-sjef Sigve Brekke. Dtacs støtte til Brekke-sønnenes veldedige prosjekt Kids Action for Kids beløper seg etter Kapitals beregninger til minst 1,4 millioner kroner, men det er antagelig snakk om mye større summer. Hverken Telenor eller Kids Action for Kids vil opplyse om dette.

Sønnenes svømmeklubb – International School of Bangkoks Panther-svømmeteam – har til sammen mottatt minst 210.000 kroner fra det thailandske Telenor-selskapet. I tillegg har både tennis-, fotball- og basketklubben ved Brekke-barnas skole og skolens matmesse blitt sponset av Dtac. Det samme gjelder skolens kokebokprosjekt, som ble ledet av kona til Dtacs tidligere toppsjef Jon Eddy

Abdullah. Sistnevnte tok markedet på sengen da han plutselig fratrådte som CEO på dagen i september i fjor, omtrent samtidig som Telenor-ledelsen igangsatte sin granskning.

Telenor har tidligere hevdet overfor Kapital at Abdullah gikk av frivillig etter uenighet om strategiske veivalg. Da andre medier begynte å omtale granskningssaken i forbindelse med at Brekke ble utnevnt til konsernsjef, røpet styreleder Svein Aaser overfor *Finansavisen* at Brekke sparket Jon Eddy Abdullah etter korrupsjonsmistanker.

Videre uttalte Aaser til mediene at Telenor har kommet til bunns i alle saker i Thailand, til tross for at Telenor har tilbakevist overfor Kapital at de har gransket Brekkes disposisjoner. ►

Fagfolk stiller spørsmål ved Telenors sponning:

Ekspert reagerer

– Man kan spørre seg hvorfor man støtter akkurat denne lille organisasjonen fra Hvitvingfoss.

Det sier førsteamanuensis og prodekan Markus Lie ved Juridisk fakultet, Universitetet i Tromsø, forfatter av boken *Inhabilitet for daglig leder og styremedlem i aksjeselskap og allmennaksjeselskap*. Han mener det er relevant å trekke frem regler for god selskapsstyring i denne saken. Aksjonærenes midler skal – både etter loven og etter børsens regler for god styring av selskaper – brukes på best mulig måte for aksjonærenes del.

– Når nettopp sjefens barn blir tilgodesett, er det selvsagt ikke et sammentreff.

Tina Søreide, korrupsjonsforsker

– Telenor argumenterer for at dette fremmer selskapsinteressen. En svømmeklubb på en skole, eller en liten, nyetablert hjelpeorganisasjon, virker ikke uten videre overbevisende som et sponsorprosjekt for en stor bedrift, fortsetter Lie.

Han mener veldedige prosjekter kan være fornuftige å satse på, men stiller spørsmål ved måten det skjer på:

– Det er mange store, veletablerte organisasjoner å gå inn i. Og da er det problematisk med den nære koblingen mellom organisasjonen og lederen/styremedlemmet. Når store selskaper går inn i enkeltorganisasjoner på dette nivået, bør det være en del av en gjennomtenkt plan.

Telenor har ikke villet oppgi hvem som tok beslutningen om å inngå samarbeid med Kids Action for Kids. Sigve Brekke var administrerende direktør i Dtac da samarbeidet ble innledet i 2007, og senere Asia-sjef for Telenor og nestleder i Dtac-styret.

Streng styrereglar

I de interne retningslinjene i Dtac heter det at medlemmer av styret “ikke kan delta i beslutningspros-

ser hvis de selv eller deres nærstående, inkludert nære familiemedlemmer eller bedrifter som disse er ansatt i eller representerer, har interesser i saken”. Markus Lie sier disse reglene er strengere enn den norske allmennaksjeloven.

– Det betyr at Sigve Brekke ikke kan være med og beslutte støtte til ektefellens og sønnens organisasjon. Det er mye av de samme vurderingene i Dtacs styrereglar som i norsk allmennaksjelov, sier Lie.

Tina Søreide, korrupsjonsforsker og førsteamanuensis ved Norges handelshøyskole, mener at uavhengig av tildelingens juridiske status antyder saken ignoranse om etiske retningslinjer og prinsipper om åpenhet.

– Man sauser ikke sammen sponsor midler med fordeler til familie selv om det skjer i et land langt borte fra Norge. Det er litt forunderlig at erfarne ledere i bedriften tillater slik opplagt omdømmerisiko.

Hun mener det sentrale spørsmålet i saken er hvorvidt en leder i en statlig eid bedrift har kunnet påvirke spon sortildelinger som kan ha ført til betydelige fordeler for egne barn.

Kapital har tidligere skrevet at den veldedige virksomheten til Brekkebarna kan være betydningsfull ved opptak til universiteter og i jobbsøknader.

– Artiklene reiser også spørsmål ved om noens tildelinger til veldedige organisasjoner kontrollert av en leders barn har ført til utilbørlig påvirkning på lederens strategiske beslutninger. Dette er spørsmål jeg synes det er viktig å få avklart.

Planlagt strategi?

Søreide mener det må ligge en planlagt strategi bak bruken av sponsor midler i et selskap der staten er hovedeier, særlig siden staten selv har strenge regler for pengebruk selv ned til meget små beløp.

– Det ville imidlertid være forunder-

Markus Lie

Tina Søreide

lig om Telenors sponsorstrategi skulle tilsi at noens barn ble tilgodesett på flere av sine aktivitetsområder, og når dette er tilfelle med nettopp sjefens barn, er det selvsagt ikke et sammentreff.

Selv om saken dreier seg om relativt små beløp, mener Søreide den skaper tvil om hvor ryddig penger håndteres og hvorvidt habilitetsnormer respekteres.

– Sponsing av idrettsaktiviteter og veldedig arbeid er vel noe et selskap typisk gjør med både stolthet og støtte høyt i organisasjonen, og det er rart om slike detaljer forsøkes skjult.

Hun viser til at statlig eide selskaper de siste 5–10 årene har vært forventet å følge prinsipper om åpenhet og rapportering av diverse former for samfunnsansvar i tråd med anbefalinger fra OECD og FNs Global Compact. Søreide forventer derfor å finne informasjon tilgjengelig fra bedriftens side, selv når det gjelder små beløp.

– Hvis fordeler tildeles en leders familie, burde vel også habilitetsaspektet kommenteres.

– Når store selskaper går inn i enkeltorganisasjoner på dette nivået, bør det være endel av en gjennomtenkt plan.

Markus Lie, prodekan

Telenor nekter å oppgi hvor mye penger som er betalt til Brekkes familieprosjekter:

Skylder på børsnotering

Telenor står fullt og fast bak sin sponsoraktivitet overfor familien til konsernsjefen. Konsernet mener likevel det er unaturlig å oppgi hvor mye penger det thailandske datterselskapet Dtac har brukt på å støtte Brekke-familiens prosjekter, siden selskapet er børsnotert.

God eierstyring og selskapsledelse betinger åpenhet, heter det i Telenors regler for god selskapsstyring. Kommunikasjonssjef for Telenor i Asia, Tor Odland, sier likevel:

– Dtac er et børsnotert selskap som rapporterer om sin virksomhet i henhold til lovgivningen i landet. Det er ikke naturlig at det oppgis komplette oversikter over alle sponsorater.

Styreleder Svein Aaser vil ikke stille til intervju om saken, ei heller på telefon. Hans svar på ti konkrete spørsmål lyder slik:

– De omtalte aktivitetene har vært godt kjent i Telenor og er i tråd med selskapets retningslinjer. Utvelgelsen av ny konsernsjef i Telenor var basert på en svært grundig prosess som inkluderte en full gjennomgang av hver enkelt kandidat, sier Telenors styreleder Svein Aaser.

Styrelederen er blant annet spurt om hvordan Telenor kan ha kommet "til bunns" i granskingen av Dtac-ukulturen, slik han har uttalt til andre medier, når Telenor tilbakeviser overfor Kapital at de har gransket Brekkes disposisjoner.

Aaser avviser også å kommentere hvorvidt Brekke-sønnes Telenor-støttede virksomhet kan være betydningsfull for deres CV. Ei heller vil han kommentere spørsmålet om Brekke-sønnens opptreden på Telenor-sponsede Asia Norway Summit, der han vervet nye givere, kan oppfattes som uheldig rolleblanding.

Taus konsernsjef

Kapital har sendt konsernsjef Sigve Brekke en rekke tilsvarende spørsmål, men Brekke svarer ikke på et eneste spørsmål.

Tor Odland svarer slik på spørsmålet om Brekkes initiering av pengeoverføringer til sønnes svømmeklubb

og Kids Action for Kids/Operation Smile, er i strid med Telenors etiske regelverk, Code of Conduct:

– Som vi tidligere har påpekt har ikke Dtac overført penger til Kids Action for Kids. Dtac har gitt direkte støtte til den internasjonale organisasjonen Operation Smile.

Telenor presiserer altså at Telenor-selskapenes samarbeidsavtale med Kids Action for Kids (matching av bidrag krone for krone) ikke har medført at Telenor-bidragene har gått via Kids Action for Kids bankkonto.

Konsernet understreker videre at samarbeidet ikke har gitt noen i Brekke-familien personlig gevinst.

– Vi har også påpekt at sponsoratet av en håndfull svømmestevner hadde en kommersiell målsetting om å nå en spesifikk målgruppe med produktbudskap fra Dtac. Disse aktivitetene har vært godt kjent i Telenor og er i tråd med vårt etiske regelverk, skriver Odland i en epost.

Hvorfor Dtac og Telenor Myanmar er samarbeidspartner med Kids Action for Kids når all støtte likevel gis direkte til Operation Smile, forblir et mysterium.

– Ifølge Dtacs styreinstruks har ikke selskapets styremedlemmer lov til å delta i beslutningsprosesser som de eller nærstående parter – inkludert nære familiemedlemmer – har interesse i. Kapital er imidlertid kjent med at Brekke skal ha vært en pådriver for at ansatte i Dtac skal utbetale penger fra Dtac til bl.a. ISB Panther Swim Club og Kids Action for Kids/Operation Smile. Hva er Brekkes kommentar til det?

– Vi kjenner oss ikke igjen i denne påstanden, svarer Odland. Han mener derfor det blir spekulasjon å kommentere den. – Vi presiserer igjen at det ikke har blitt utbetalt penger til Kids

Action for Kids. Dtac har støttet den internasjonale organisasjonen Operation Smile, svarer han. Telenor kjenner seg heller ikke igjen i påstanden om at ansatte skal ha følt seg tvunget til å godkjenne overføringen av penger til den veldedige virksomheten.

To mobiltelefoner

Telenor sier at det ikke er noen sammenheng mellom Telenors sponsering av Norway-Asia Business Summit og det faktum at Martin Brekke fikk tale der i fjor og at Brekke-organisasjonen ble valgt til å være såkalt CSR-partner for hele konferansen.

– Det er ingen sammenheng mellom Telenors sponsorat av Norway-Asia Business Summit og at Kids Action for Kids hadde en informasjonsstand på konferansen i 2014. Spørsmål om samarbeidet mellom Norway-Asia Business Summit og KAFK må rettes til konferansens arrangører, skriver Odland.

Det thai-norske handelskammeret, som arrangerte konferansen, har ikke besvart Kapitals henvendelse.

Telenor avviser at Dtac har vært sponsor for organisasjonen Nordic Light.

– Ved én anledning, i desember 2013, bidro Dtac med to mobiltelefoner som premier til utlodning på et arrangement i regi av Thai-norsk Handelskammer. Nordic Light stod for den praktiske gjennomføringen av lotteriet.

Sponsingen av fotball- og basketballklubbene på Brekke-sønnes skole kommenterer Odland slik: – Etter det Telenor vet har fotballaget blitt sponset med ca. 5.000 kr. Vi er ikke kjent med at basketlaget har blitt sponset.

Blir ikke gransket

Telenors Asia-sjef har – bare de fem siste årene – mottatt 55 millioner kroner i samlede godtgjørelser fra telekonsernet. I tillegg har et ukjent millionbeløp gått fra kassen i Telenor-konsernet til sponning av hans sønners svømmeklubb og veldedige virksomhet. Nå viser det seg at Telenor-konsernet også har brukt penger på å sponse tennisklubben på sønnenes skole, en matmesse på skolen og et kokebokprosjekt der.

- Dette er ikke greit, uttalte jusprofessor Carl August Fleischer da han til forrige utgave av Kapital fikk høre om sponsingen av svømmeklubben og den veldedige virksomheten til Telenor Asia-sjef Sigve Brekkes sønner.

I etterkant av disse avsløringene har det dukket opp flere forhold som setter sponsingen fra Dtac, Telenors thailandske datterselskap som Telenors Asia-sjef Sigve Brekke selv har ledet i flere år og sittet i styret til, i et enda mer uheldig lys. Blant annet viser det seg at penger fra kassen i Dtac også har gått til å sponse både tennisklubben, en matmesse og et kokebokprosjekt ved International School of Bangkok, skolen som alle de tre sønnene til Sigve Brekke har gått på.

Likevel blir ikke denne sponsingen gjenstand for granskningen som Telenor sentralt har igangsatt i Telenors thailandske datterselskap, hvor blant annet sponning er et sentralt tema.

– Sigve Brekke har ikke vært og er ikke gjenstand for gjennomgangene, opplyser kommunikasjonssjef for Telenor i Asia, Tor Odland.

- Bør være åpenhet

Som Kapital tidligere har skrevet, har Telenor igangsatt en storstilt granskning av det som kan være en betydelig korrupsjons-/økonomisk utroskaps-sak i det thailandske datterselskapet

MER TRØBBEL FOR KRONPRINSEN: Telenor gransker for tiden en mulig korrupsjons- og utroskaps-sak i det thailandske datterselskapet Dtac, som det nå også viser seg at har utbetalt større summer til ulike aktiviteter i regi av sønnene til Telenor Asia-sjef Sigve Brekke.

FOTO: NTB SCANPIX

Telenors Asia-sjef Sigve Brekke:

- ✓ Et av de heteste navnene til å overta som konsernsjef i Telenor.
- ✓ Tidligere statssekretær for Arbeiderpartiet.
- ✓ Har fått 55 mill. i godtgjørelse fra telekonsernet bare de fem siste årene.
- ✓ Lever som konge med familien i Bangkok.
- ✓ Er ansvarlig for at et ukjent millionbeløp har gått fra kassen i telekonsernet til å sponse hans egne sønners svømmeklubb og veldedige virksomhet.
- ✓ Penger har også gått fra Telenor-kassen til å sponse tennisklubben på sønnenes skole, en matfestival på skolen og et kokebokprosjekt der.
- ✓ Vil ikke oppgi totalbeløpet for hvor mye som har gått til sponning av sønnenes aktiviteter.
- ✓ Telenor gransker mulig korrupsjon og økonomisk utroskap i samme selskap som har sponset fritidsprosjektene til Asia-sjefens sønner.
- ✓ Telenor ekspansjon utenom Norden har gitt en negativ verdiskapning for aksjonærene på 55 milliarder kroner, hvorav det meste i Asia, mener Norges beste telekom-analytiker.
- ✓ Nær venn av Aps Martin Kolberg, som leder Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget, som tidligere i år grillet Telenors konsernsjef Jon Fredrik Baksaas, styreleder Svein Aaser og næringsminister Monica Mæland (H) i Vimpelcom-saken.

Dtac, som Telenor eier drøye 65 prosent av. Mistankene knytter seg til ulike sponsoraktiviteter og gaver til offentlige myndigheter. Konsernledelsen i Norge skal også være orientert om at det kan ha blitt bedrevet butikk-i-butikken i Dtac, at det kan ha blitt utbetalt ulovlige kickbacks (returprovisjoner), og at innkjøpt utstyr kan ha blitt priset for høyt.

I forrige utgave kunne vi også avsløre at større pengebeløp har gått fra kassen i Dtac til ulike aktiviteter i regi av sønnene til Asia-sjef Sigve Brekke.

Dtacs støtte til Brekke-sønnenes veldedige prosjekt beløper seg etter Kapitals beregninger til minst 1,4 millioner kroner, men det kan også være snakk om større summer. Telenor har ikke ønsket å opplyse om dette.

Sønnenes svømmeklubb – International School of Bangkoks Panther-svømmeteam – har til sammen mottatt 210.000 kroner fra det thailandske Telenor-selskapet. Dette ifølge informasjon som Telenor offentliggjorde overfor Kapital på vårt direkte spørsmål om hvor mye telekonsernet har ►

TELENORS NYE KONSERNSJEF? Tidligere statssekretær for Ap og sjef for Telenor i Asia, Sigve Brekke, er blant de heteste navnene som ny konsernsjef i Telenor etter Baksaas. Hvorvidt Brekke eller en annen blir utnevnt, kan avhenge av hva Telenors største eier, næringsminister Monica Mæland, synes om konsernets sponning av Brekke-familiens ulike aktiviteter.

FOTO: NTB SCANPIX

sponset svømmeklubben med. Sponsingen har aldri vært nevnt i årsrapporten til hverken Dtac eller Telenor som nærstående transaksjon, noe flere i bransjen nå stiller spørsmål ved.

– Dette er noe som Transparency er opptatt av at det er åpenhet om, sier generalsekretær Guro Slettemark i Transparency International. Det er det soleklare utgangspunktet. Store selskaper som dette bør, sammen med sin finansielle informasjon, åpent publisere på individuelt landnivå også om samfunnsbidrag, konstaterer Slettemark.

Høyere rop om mindre beløp

Til sammenligning ble det stor debatt hjemme i Norge da det for noen år siden viste seg at russebussen til Telenor-sjef Jon Fredrik Baksaas' datter var blitt sponset med gratis mobiltelefoner og ringetid for til sammen cirka 100.000 kroner.

Næringsminister Dag Terje Andersen gikk da ut i mediene og krevde at Telenor undersøkte saken nærmere.

– Jeg kjenner ikke bakgrunnen for denne saken, men jeg forutsetter at selskapets organer undersøker dette, skrev han i en epost til VG.

Også stortingspolitikkerne reagerte

da på saken.

– Ledere i offentlig eide selskaper bør være spesielt varsomme med å foreta seg ting som kan oppfattes som at man tilgodeser egne slektninger eller egne interesser. Når slike ting blir aktuelle, bør det absolutt ringe noen bjeller. Problemet her er at det er en som står Telenor-sjefen så nær, sa Stei-

- Dette er noe som Transparency er opptatt av at det er åpenhet om.

Generalsekretær Guro Slettemark i Transparency International

nar Gullvåg (Ap) i Næringskomiteen.

Han krevde derfor en gjennomgang av saken.

– Telenor-ledelsen bør gå ordentlig igjennom alle sider av denne saken, sa Gullvåg.

Begge de to Ap-politikerne fikk støtte fra FrPs Per Sandberg, da i Transport- og kommunikasjonskomiteen: – Dette høres veldig uheldig ut. Det virker ikke tilfeldig at det er akkurat datteren til Telenor-sjefen som har fått denne sponsorgaven. Telenors styre bør gå inn i dette, og finne ut om dette er rimelig i forhold til Telenors strategi og etikk, sa Sandberg.

Omfattende sponning på barnas skole

Nå viser det seg altså at det ikke bare er Brekke-sønnes svømmeklubb og veldedige virksomhet som har nytt godt av penger fra det delvis statseide telekonsernet. Både tennisklubben ved Brekke-barnas skole og skolens matmesse skal ha blitt sponset av Dtac. Det samme gjelder skolens kokebokprosjekt, som ble ledet av kona til Dtacs tidligere toppsjef Jon Eddy Abdullah. Sistnevnte tok markedet fullstendig på sengen da han plutselig fratrådte som CEO på dagen i september i fjor, omtrent samtidig som Telenor-ledelsen igangsatte sin granskning.

Telenor finner imidlertid ingen grunn til å granske Asia-sjefens egne disposisjoner. Telekonsernet mener at støtten til Brekke-sønnes veldedige prosjektet er i tråd med selskapets etiske retningslinjer, og at det er naturlig at en mobiloperatør sponser ulike aktiviteter for å øke kjennskapen til merkevaren.

– Forholdene som Kapital har omtalt har vært godt kjent i Telenor over lenge tid, og de er i tråd med våre retningslinjer. Kokebokprosjektet var for øvrig myntet på å spre kunnskap om internasjonal kokekunst blant skolens 1.800 elever og deres familie og ►

VRIEN MANØVER: Telenors styreleder Svein Aaser er ansvarlig for å finne konsernsjef Jon Fredrik Baksaas' etterfølger. Nå kan han ende opp med å måtte granske disposisjonene til en av de heteste kandidatene, Telenors Asia-sjef Sigve Brekke. FOTO: NTB SCANPIX

Telenors mislighetssak

Kapital har tidligere avslørt at en av de siste sakene som Jon Fredrik Baksaas må håndtere før han går av som konsernsjef i Telenor, kan bli den mulige korrupsjons- og utroskapssaken som har rammet Telenors thailandske virksomhet, mobiloperatøren Dtac (Kapital nr. 7 og 8/2015).

Den børsnoterte telegiganten er i full gang med å granske en rekke forhold knyttet til praksisen rundt gaver og donasjoner i Dtac. Mistankene knyttet seg i utgangspunktet til ulike sponsoraktiviteter som kan linkes til slektninger av ansatte i Dtac og gaver til offentlige myndigheter, men Kapital er også kjent med at Telenors konsernledelse og styreleder skal være orientert om at det kan ha blitt bedrevet butikk-i-butikken i Dtac, at det kan ha blitt utbetalt ulovlige kickbacks (returprovisjoner), og at innkjøpt utstyr til mobil-selskapet kan ha blitt priset for høyt.

Det er amerikaneren Jon Eddy Abdullah som har ledet Dtac i Thailand de siste årene. Fra 2008 var Abdullah sjef for Telenor i Pakistan, hvor han også var styreleder i Tameer Microfinance Bank, som Telenor har en majoritetsandel i. I mars 2011 ble han av Telenor utnevnt som adm. dir. i Dtac, og han har siden vært regnet som en viktig person for Telenor i Asia, helt frem til han plutselig fratrådte på dagen i september i fjor. Da Abdullah gikk av, var det Brekke som overtok den daglige kontrollen igjen.

Til tross for at Telenors datterselskap har betalt et ukjent millionbeløp til det veldedige prosjektet til Brekkes sønner, og i tillegg har sponset en rekke arrangementer i regi av sønnenes skole, finner telekonsernet ingen grunn til å granske Brekkes disposisjoner.

- Sigve Brekke har ikke vært og er ikke gjenstand for gjennomgangene. Dtacs støtte av Operation Smile - og Kids Action for Kids sin støtte til samme organisasjon - har vært godt kjent i Telenor og er i tråd med selskapets etiske retningslinjer, skriver Telenors Tor

Odland i en epost.

I forrige utgave avslørte Kapital at Dtac har vært sponsor og samarbeidspartner for det veldedige norske prosjektet Kids action for kids helt siden 2007 - da Brekke var administrerende direktør i Dtac. Det ifølge hjemmesiden til den veldedige organisasjonen, hvor det skiltes med at partnerskapet med Thailands nest største mobiloperatør startet allerede før organisasjonen formelt ble registrert i 2009.

Veldedigheten går ut på å engasjere folk til å samle inn penger til operasjoner for barn med ansiktsmisdannelser, leppespalte og åpen gane. Pengene doneres videre til organisasjonen Operation Smile, som står for den medisinske planleggingen og gjennomføringen av selve operasjonene ved forskjellige sykehus i Thailand.

Det spesielle i saken er ikke selve formålet, som er vel og bra, men det faktum at Kids action for kids ledes og drives av Sigve Brekkes aller nærmeste familie. Styret til Kids action for kids ledes av Sigve Brekkes sønn. Også Brekkes to øvrige sønner er medlemmer av styret. Det samme er Sigve Brekkes kone, hans nieser og deres mor.

Ifølge en artikkel fra *Bangkok Post* var det Brekkes sønn, Martin Brekke, som i sin tid fikk øynene opp for Operation Smile Thailand. Deretter ble familiens organisasjon partner med Brekke-ledede Dtac. Nyelig inngikk organisasjonen sågar samarbeid med Telenor Myanmar, der Sigve Brekke også er styreleder. Avtalen med teleselskapet innebærer at for hver krone Brekke-organisasjonen selv samler inn til formålet, skal teleselskapet bidra med et tilsvarende beløp.

vennekretser, skriver Tor Odland i en epost til Kapital. Kommunikasjonsjefen for Telenor Asia hevder overfor Kapital at det ikke har gått noen penger direkte fra Dtac til Brekke-sønnens veldedighetsprosjekt Kids Action for Kids, selv om Kids Action for Kids på sine hjemmesider reklamerer med å være Dtacs samarbeidspartner og at for hver krone de samler inn, bidrar Dtac med samme beløp.

Mer sponsortrøbbel

Asia-sjef Sigve Brekke har mottatt over 55 millioner kroner i lønn, bonus og andre godtgjørelser fra Telenor de siste fem årene, og han skal i realiteten ha den fulle kontrollen på telekonsernets virksomhet i Thailand. Han har også vært direktør i Dtac fra 2000 til 2008, han har sittet som assisterende styreleder i selskapet i en årrekke, og da selskapets administrerende direktør Jon Eddy Abdullah forsvant på dagen i fjor, overtok Brekke igjen den daglige kontrollen frem til ny toppsjef tiltrådte i april i år. Likevel tyder altså lite på at Telenors pågående granskning av interne misligheter i Dtac, hvor blant annet mulig ulovlig spon-sing har vært et tema, vil bli utvidet til også å omfatte Brekkes egne økonomiske disposisjoner.

Misligholdsmistankene i Dtac knyt-tet seg i utgangspunktet til ulike spon-soraktiviteter.

Spørsmålet flere nå stiller seg, er hvorvidt det har blitt etablert en sponsorkultur som kan ha vært skade-lig for selskapet, og om det dreier seg om ukultur satt i system.

Det at mistankene i Dtac knytter seg til ulike sponsoraktiviteter som relate-rer seg til slektninger av ansatte, gjør saken ekstra pikant for Brekke. Han er nemlig selv ansvarlig for at det har blitt utbetalt et ukjent millionbeløp til ulike

aktiviteter som hans egne barn har vært sterkt engasjert i. I tillegg til støt-ten til Brekke-sønnens veldedige prosjekt og svømmeklubben, som Kapital omtalte i forrige utgave, sitter vi nå med dokumenter som viser at Dtac også har støttet flere andre akti-viteter ved skolen til Brekkes barn, International School of Bangkok.

Majestetisk kronerulling

Blant annet tilsier informasjon fra skolen at Dtac også har sponset dens ten-nisklubb, ISB Panther Tennis. I fjor arrangerte klubben blant annet noe som heter "Dtac fun tennis day" – et arrangement der man kan spille tennis og vinne priser. Telenor har ikke ønsket å utdype hva sponseratet går ut på og hvor store beløp det er snakk om, men det er grunn til å tro at spon-singen av tennisklubben ikke er helt ulikt spon-singen av skolens svømme-klubb. Som tidligere omtalt har spon-singen bestått av å arrangere svøm-mestevner, "Dtac swimfest". I invitasjoner til svømmestevner i regi av ISB Panther Swim Club omtales Dtac-spon-singen som «generøs». Telenor har opplyst overfor Kapital at teleselskapet sponset to svømmestev-ner i året gjennom de tre årene 2007 til 2009, og at bidraget utgjorde rundt 35.000 kroner pr. stevne, tilsvarende totalt 210.000 kroner. Hva invitasjonen til "Dtac swimfest 2013", som Kapital også besitter, innebærer av eventuell spon-sing, er uklart.

Spon-singen av aktiviteter i regi av Brekke-barnas skole stopper imidler-tid ikke der. Av et innlegg i magasinet Touchstone, som publiseres av noe som minner om foreldrekomiteer ved skolen – Parent Teacher Auxiliary (PTA) og Booster Club ved Internatio-nal School of Bangkok – fremgår det at Dtac også har vært sponsor for en mat-

messe som ble avholdt ved skolen. I tillegg har selskapet støttet skolens kokebokprosjekt – The ISB cookbook, Aroi Dee ISB – som ble ledet av Abdul-lahs kone, prinsesse Alina Ibrahim-Eddy, datter av sultanen til en av de malaysiske statene. Telenor har som kjent tidligere fått 3G-lisenser i Malay-sia gjennom sitt malaysiske dattersel-skap Digi.

Kokebokprosjektet gikk ut på at skolens komiteer/klubber, nemlig forel-dreklubben PTA og Booster Club, laget en kokebok i 2013 som blant annet ble sponset av Dtac og deretter solgt del-vis til inntekt for tsunamiofre – og del-vis til inntekt for skolen. Det fremgår av dokumenter Kapital besitter.

– Vi er glade for å kunngjøre et nytt samarbeid dette året med PTA. Under ledelse av Alina Ibrahim-Eddy og hen-nes team av frivillige foreldre, produse-rer PTA og Booster Club en kokebok som vil involvere hele skolen. Vi er begeistret for muligheten dette gir til å fortsette å gi vår støtte til After the Wave/R35, og også samle inn penger til både Booster Club og PTA, noe hele skolen vil nyte godt av, skriver Dana Whiteley i Booster Club i skolemagasi-net Touchstone i slutten av 2012.

Feil formål

Telenor – som har nedfelt i sitt etiske regelverk at informasjonen de utgir skal være pålitelig og korrekt – hevder derimot at overskuddet fra kokebok-prosjektet kun gikk til veldedige for-mål.

– Overskuddet fra prosjektet gikk ikke til International School Bangkok, men til et veldedig prosjekt som bidrar til å hjelpe vanskeligstilte etter tsu-nami-katastrofen i Thailand i 2004 som heter After the Wave, opplyser kom-munikasjonssjef for Telenor i Asia, Tor Odland. ▶

Oslo: Agnar Hagen Sko, Bogstadveien 20 | Grensen Sko Byporten, Byporten Storsenter | Grændsens Skotøimagazin, C C VEST Storsenter | Grændsens Skotøimagazin, Grensen 12 | Lille Grensen Sko, Lille Grensen 3 | Ramona Skosalon, Markveien 53 | Sannergaten Sko, Sannergaten 8 | Shoe Gallery Steen & Strøm, Kongensgate 23 | Storo Euro Sko, Storo Storsenter | Valkyrien Sko, Valkyriegate 3 | **Akershus:** Bekkestua Sko, Bekkestua Senter | Bekkestua Sko, Rykkinn Storsenter | Bekkestua Sko, Sandvika Storsenter | Grensen Sko Fornebu, Fornebu S | Grensen Sko Strømmen, Strømmen Storsenter | Metro Euro Sko, Metro Storsenter, Skårer | Nye Sko, Sandvika Storsenter, 1. etg. | Senter Sko Ski, Ski Storsenter | **Bergen:** Haaland Euro Sko, Lagunen Senter | Haaland Euro Sko, Strandgaten 5 | Skotøihuset, Galleriet, Torgalmenningen 8 | **Agder:** Arendal: Euro Sko Arenasenteret | Grimstad: Euro Sko Odden Senter | Kristiansand: Eva Sko, Skippergaten 4a. Euro Sko Sørlandssenteret. | Mandal: Tønnesen Sko | **Askim:** Euro Sko Askim, Eidsbergveien 5 | **Drøbak:** Euro Sko Drøbak, Drøbak City | **Fredrikstad:** Shoe Gallery Torvbyen Senter | **Hamar:** CC Stadion Euro Sko, Stadion Senter | Skotexnæs, Torggaten 41 |

HEL

FELIPE

KAMAR

GENTILE

NEWPORT

DOVER

LLOYD

GERMANY

Hafslund: Albertsen Sko, Madla Storsenter | Shoe Gallery, Madla Storsenter | **Haugesund:** Amanda Euro Sko, Amanda Storsenter | **Horten:** Karlsten Euro Sko, Sjøsiden Storsenter | **Kolbotn:** Euro Sko Kolbotn, Strandliveien 4 | **Kongsberg:** Trend Sko, Stortorvet Kjøpesenter | **Molde:** Røsok Euro Sko, Storgaten 21 | Rosetti Sko, Roseby Storsenter | **Moss:** Skoland, Varnaveien 35 | Soma Sko Amfi, Amfi Storsenter | Soma Sko, Mosseporten Senter | **Porgsgrunn:** Trend Sko, Down Town Senter | **Stathelle:** Trend Sko, Brotorvet Senter | **Kristiansund:** Euro Sko Storkaia Senter | **NASJE SKO,** Nedre Enggate 13 | **Sarpsborg:** Borg Euro Sko, Borg Storsenter | **Skien:** A.Amundsen Sko, Liegaten 7 | Hercules Euro Sko, Hercules Storsenter | **Sogndal:** Sogndal Euro Sko, Amfi Storsenter | **Stavanger:** Kvadrat Euro Sko, Kvadrat Storsenter | Østervåg Euro Sko, Østervåg 3 | Skoby, Forus | Skoringen Rørtvedt, Søregeaten 29 | **Trondheim:** Falkanger Sko: Byhaven – City Syd – Den Grønne Brygge – Lade – Sirkus Shopping – Solsiden – Trondheim Torg | **Vestby:** Euro Sko Vestby, Senterveien 8 | **Ålesund:** Monark Skomagasin, Kungensgate 5 | Shoe Gallery Moa, Amfi Moa

I en annonse for kokebokprosjektet i det thailandske magasinet *Thani-talk* heter det på sin side at inntektene vil deles mellom det veldedige Tsunami-prosjektet, skolens PTA-utvalg og Booster Club.

– *Hvorfor valgte Dtac å bruke penger på å sponse et prosjekt til inntekt for skolen til barna til Telenors Asia-sjef Sigve Brekke – under ledelse av Jon Eddy Abdullahs kone – fremfor for eksempel å bruke penger på å hjelpe andre vanskeligstilte barn i Thailand?*

– Beslutningen ble tatt av den daværende corporate affairs-sjefen i Dtac. Overskuddet fra prosjektet gikk til et veldedig prosjekt som bidrar til å hjelpe vanskeligstilte etter tsunami-katastrofen i Thailand i 2004, gjentar Odland.

Han forteller at sponsingen innebar at Dtac – for en engangssum på 40.000 kroner – fikk tre helsides annonser i farger og en helsides sponsoromtale i kokeboken.

Et annet spørsmål er selvfølgelig hvor effektivt det er å annonsere i en slik kokebok som skal selges i miljøet rundt den internasjonale skolen i Bangkok.

– Du kan si at annonseringen ikke var effektiv, men mer er det ikke å si om saken, sier Dtacs avgåtte toppsjef Jon Eddy Abdullah på telefon med Kapital.

Han er lite lysten på å snakke om sin kongelige kones rolle i prosjektet. Som grunnlegger og tidligere styreleder av Yayasan Tuanku Nur Zahirah, en stiftelse under kongelig beskyttelse av dronningen av Malaysia, er hans kone “a royal with a mission”. Det ifølge en artikkel i malaysiske *New Straits Times* fra 2007, der det fremgår at prinsessens mål er å hjelpe underprivilegerte samfunn i den malaysiske staten Terengganu.

– Min kone er fra Malaysia, men hva har det med saken å gjøre? Hun var i komiteen sammen med 20 andre kvinner som samlet inn penger til folk i nød, sier Abdullah. – Dette dreier seg om annonsering overfor utlendinger bosatt i området. Dette var en måte å hjelpe fellesskapet på, gi penger til overlevende etter tsunamien og reklame.

– *Pengene gikk også til foreldrekomiteen (PTA) og skolens såkalte Booster Club?*

– Pengene som ble samlet inn ved å produsere og selge boken gikk til overlevende etter tsunamien og PTA, dvs. foreldrekomiteen, innrømmer

Telenors åpenhet

Telenor vil ikke konkretisere hvilke andre veldedige formål Dtac yter penger til, og hvor mye penger det eventuelt er snakk om.

– Som en av Thailands største mobiloperatører representerer Dtac en svært synlig merkevare i landet. Selskapet sponser hvert år en rekke aktiviteter for å øke kjennskapen til merkevaren og bidra til kundevekst, som en del av en markedsføringsmiks. Dette er helt vanlig i et forbrukermarked. I årsrapporten for 2014 skisserer selskapet en rekke av samarbeidsprosjektene selskapet er engasjert i, inkludert Unicef og Røde Kors, skriver Telenors Tor Odland i en epost til Kapital.

Som svar på spørsmål om hva som har kommet ut av Telenors granskning av interne misligheter i Dtac, skriver han følgende:

– I tillegg til den regelmessige internrevisjonen som gjennomføres i alle Telenors selskaper, tok Dtacs ledelse høsten 2014 også initiativ til ytterligere gjennomgang innen visse områder med tanke på mislighold eller lignende forhold. Blant disse områdene var produkt, markedsføringsaktiviteter og reiserutiner. Telenor gjennomfører årlige finansielle og operasjonelle revisjoner i alle selskaper i den hensikt å sikre etterlevelse av konsernets rammeverk og bidra til kontinuerlig forbedring. Målsettingen med gjennomgangen i Dtac var å undersøke om lokale policyer, prosedyrer og code of conduct (dvs. etiske retningslinjer, red.anm.) etterleves i praksis, forteller kommunikasjonssjefen og bekrefter:

– Gjennomgangen avdekket enkelttilfeller av manglende oppfølging og brudd på Telenors og Dtacs interne policyer. Disse enkeltfunnene ble rapportert i henhold til standard prosedyre til selskapets ledelse og styrende organer, samt ledelsen og styrenivå i Telenorkonsernet. Enkeltfunnene har medført personalsaker for noen medarbeidere, men er ikke av en slik art at lokale myndigheter har vært koblet inn, skriver Odland.

Kapital kan for øvrig opplyse om at det i Telenors code of conduct over etiske retningslinjer står at: “Skillet mellom korrupsjon og gaver kan være vanskelig å trekke, og må derfor håndteres med forsiktighet. Vi tilbyr og aksepterer ikke dyre eller ekstravagante gaver eller forretningsoppmerksomheter. Vi tilbyr eller mottar heller ikke hverken kontanter eller kontantlignende gaver.”

Videre heter det i Telenors etiske regelverk at: “Det foreligger interessekonflikter når vi har en person eller interesse utenfra i konflikt med vårt selskaps beste interesse. En personlig interesse kan være en finansiell interesse i et annet selskap eller en annen transaksjon, et personlig forhold, inkludert men ikke begrenset til nærmeste familie, eller en interesse eller et forhold som på en upassende måte kan påvirke vår dømmekraft og beslutningstaking.

Forekomsten av faktiske eller opplevde interessekonflikter skal rapporteres til leder eller passende tilsynsorganer. Avslørte konflikter skal behandles i tråd med Telenors styringsdokumenter.”

Abdullah.

Sønnene til Telenors-Asia sjef Sigve Brekke-sønnene har de siste årene høstet mye heder og ære både i Norge og internasjonalt for sitt gode arbeid for vanskeligstilte barn, som er vel og bra, men halvparten av pengene de har samlet inn stammer altså fra pappas budsjett, nemlig budsjettet til Telenor i Asia.

Men Brekkes sønner har ikke bare fått PR som kan være verdt mye. Deltagelse i veldedig virksomhet regnes også som inntakskriterium ved flere av de mest prestisjetunge skolene i USA som de tre sønnene kan være aktuelle for.

En mektig far kan komme godt med også på andre områder. I tillegg til dyrebare erfaring som grunnlegger og styremedlem i Kids action for kids helt tilbake fra 2007, før organisasjonen formelt sett ble stiftet, samt verv som svømmetrener og kaptein på svømmelaget til svømmeklubben ved International School Bangkok, prydes CVen til Sigve Brekkes 19-årige

sønn, Martin Brekke, blant annet av et mangeårig arbeid for nettopp Dtac.

Ifølge Brekke-sønnens LinkedIn-profil skal han i perioden fra 2002 til 2008 ha tatt del i en rekke arrangementer i Dtacs regi – det være seg både markedsføringsarrangementer, pressekonferanser og medarbeider-samlinger.

– *Hvem i Dtac hjalp deg med å få jobb der, og hvilken rolle hadde Sigve Brekke i prosessen?*

– Jeg har aldri jobbet i Dtac og aldri mottatt lønn eller godtgjørelse fra Dtac, svarer Martin Brekke, som også sto oppført med sommerjobb i Telenors indiske datterselskap, Uninor, og internship på Stortinget, hvor bl.a. hans fars nære venn med samme navn, Martin – Kolberg, lenge har hatt en sentral posisjon.

Kort tid etter at Brekke jr. mottok Kapitals spørsmål om saken, ble hans LinkedIn-profil lukket for offentlig innsyn.

Camilla Birkeland

camilla.birkeland@kapital.no

Sjef i Telenor Pakistan beskyldt for feilrapportering - gikk på dagen:

Kamuflerte regnskapsfeil i Asia

Finansdirektøren i Telenor Pakistan fratrådte nylig sin stilling på dagen. Telenors offisielle begrunnelse er at han valgte å søke nye utfordringer, men Kapital er kjent med at han er beskyldt for feilrapportering. Telenor har kamuflert feilen som en “engangseffekt” på 130 millioner i kvartalsregnskapet.

Flere sjefer i Telenor i Asia har fratrådt sin stilling på dagen den siste tiden. Telenors adm. dir. i India, den forhenværende Telenor-stjernen Yogesh Malik, gikk for eksempel på dagen i slutten av 2013 etter mindre enn et halvt år i sjefsstolen, mens Dtacs adm. dir. Jon Eddy Abdullah gikk på dagen i september i fjor. Telenors begrunnelse for Abdullahs avgang var “uenighet om strategiske veivalg”, mens Abdullah selv har oppgitt “familiære årsaker”.

Sist ut av sjefer som forsvinner på dagen i Telenor i Asia – og det med sprikende begrunnelser – er ungarenen Gabor Kocsis. Han fratrådte sin stilling som CFO i Telenor i Pakistan i slutten av april. Telenors offisielle forklaring på finansdirektørens plutselige avgang er at han har valgt å søke nye muligheter utenfor Telenor, men ungarenen selv – som er blitt ilagt munnkurv av Telenor – letter litt på sløret.

– Det skyldtes en menneskelig feil. Jeg tok ansvaret for den, og det var derfor jeg fratrådte, sier Gabor Kocsis til Kapital.

Ifølge den pakistanske nettavisen Propakistani er avgangen hans et resultat av en menneskelig feil som skal ha skjedd i forbindelse med rapporteringen for fjerde kvartal 2014. Ifølge den pakistanske nettsiden Brandsynario ble finansdirektøren beskyldt for å ha feilrapportert regnskapstallene for Telenor Pakistan for fjorårets siste kvartal.

Kocsis selv ønsker imidlertid ikke å kommentere saken ytterligere.

– Vi har en avtale om at jeg ikke skal gi intervjuer, hvis jeg skal gjøre det, må jeg ha tillatelse fra Telenor, sier Kocsis.

– Du blir beskyldt for å ha fremstilt Telenor Pakistans regnskaper for 4. kvartal i fjor feil?

– Dette må du snakke med Telenor om, så kan de gi deg sin versjon.

– Betyr dette at de rapporterte regnskapstallene for Telenor Pakistan i 4. kvartal er feil?

– Dette må du snakke med Telenor om, gjentar Kocsis.

Kommunikasjonssjef for Telenor i Asia, Tor Odland, opplyser at bakgrunnen for finansdirektørens avgang var at han valgte

TRØBBEL OGSÅ I PAKISTAN: Telenor, her ved konsernsjef Jon Fredrik Baksaas og Asia-sjef Sigve Brekke, har korrigert førstekvartalstallene for Telenor Pakistan med så mye som 130 millioner kroner. Den offisielle begrunnelsen er “reversering av avsetninger”.

å søke nye muligheter utenfor Telenor. På Kapitals spørsmål om hva feilrapporteringen Kocsis er beskyldt for bestod av, og hvor store beløp det er snakk om, viser Odland til at Telenor Pakistan rapporterer om en engangseffekt i kvartalsrapporten for 1. kvartal 2015 som nylig ble fremlagt. Der er ikke engangseffekten tallfestet. I et regneark som telekonsernet har sendt ut til spesielt interesserte aktører i markedet i forbindelse med fremleggelsen av kvartalsrapporten, tallfestes imidlertid en engangseffekt fra “reversering av avsetninger” til hele 130 millioner kroner for Telenor Pakistan.

Enorm korrigering

Telenors ferske regnskapstall for førstekvartal 2015 viser en enorm vekst for Telenor Pakistan. EBITDA (driftsresultat før av- og nedskrivninger) økte fra 537 millioner kroner i 1. kvartal 2014 til hele 893 millioner kroner i 1. kvartal 2015., altså med over 350 millioner kroner, som er en helt ekstraordinært god forbedring. Deler av forbedringen skyldes valutakursen, noe skyldes underliggende forbedring, men så mye som 130 millioner kroner, tilsvarende over en tredjedel, skyldes noe Telenor kaller “reversering av avsetninger” – uten at dette kommer særlig godt frem i kvartalsrapporten.

I kvartalsrapporten heter det kun at

EBITDA-marginen økte med seks prosent hovedsakelig på grunn av “høyere omsetningsvekst og reduksjon i energikostnader i tillegg til en positiv engangseffekt fra reversering av avsetninger”, og videre at den underliggende EBITDA-marginen var 41 prosent, ikke 44,8 prosent, slik kvartalsregnskapet viser.

Av tallmaterialet Telenor har distribuert til ulike aktører i markedet, fremgår det imidlertid at reverseringen av avsetningene i Pakistan utgjør så mye som 130 millioner kroner, men bakgrunnen for reverseringen er ikke nevnt med et ord. (I det samme tallmaterialet tallfestes for øvrig en tilsvarende reversering av avsetninger i det thailandske datterselskapet Dtac, der Telenor-ledelsen nå gransker interne misligheter, til 25 millioner kroner.)

For Telenor Pakistan er reverseringen stor. Den er heller ikke uvesentlig selv på konsernnivå. I fjerde kvartal i fjor rapporterte Telenor Pakistan et driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA) på 635 millioner kroner. Hvis hele effekten på 130 millioner kroner kun relaterer seg til fjorårets siste kvartal, slik oppslag i utenlandske medier antyder, snakker vi altså om en feilrapportering på hele 20 prosent. Spørsmålet er om de såkalte “avsetningene” snarere har bygget seg opp over tid – og eventuelt ble oppdaget først i 4. kvartal 2014, men

Telenor holder kortene tett til brystet

– Betyr dette at de offisielle rapporterte tallene for 4. kvartal for Telenor Pakistan er feil?

– Nei, dette ble lagt inn som en del av innrapporteringen av det endelige finansregnskapet, skriver Odland i en epost til Kapital. Til tross for at det sier seg selv at en slik korreksjon av tallene for 1. kvartal nødvendigvis må innebære at noen av de historiske rapporterte tallene har vært gale.

– Betyr dette at Telenor har igangsatt intern granskning også i Pakistan?

– Nei, forholdet ble oppdaget som endel av den finansielle årsavslutningen i Telenor Pakistan, svarer Odland.

Norges beste telekomanalytiker, analysesjef Ole Petter Kjerkreit i meglerhuset ABG Sundal Collier, advarte nylig om at Telenors ekspansjon utenom Norden har gitt en negativ verdiskapning for aksjonærene på cirka 55 milliarder kroner i nåverdi siden 2004. Det meste av verdiforringelsen stammer fra Asia, hvor det viser seg at Telenors Asia-sjef er ansvarlig for å ha belastet telekonsernets kasse med et ukjent millionbeløp for å sponse ulike aktiviteter i sine sønners regi. – Ikke greit, mener jusprofessor.

Camilla Birkeland
camilla.birkeland@kapital.no

Konsernsjef Jon Fredrik Baksaas til venstre, Sigve Brekke til høyre. FOTO: NTB SCANPIX/HEIKO JUNG

Telenors datterselskap har betalt et ukjent millionbeløp til Asia-sjefens familieprosjekter:

Ledelsen legger lokk på saken

FOTO: NTB SCANPIX/TERJE BENDIKSBY

Kapital kunne i forrige utgave avsløre at Telenor har igangsatt en stortilt granskning av det som kan være en betydelig korrupsjons-/økonomisk utroskapssak i det thailandske datterselskapet Dtac. Nå viser det seg også at større pengebeløp har gått fra kassen i telekonsernet til ulike aktiviteter i regi av familien til Telenors Asia-sjef Sigve Brekke.

Siden 2007, da Telenors Asia-sjef Sigve Brekke også var administrerende direktør i det thailandske datterselskapet Dtac, har Dtac gitt betydelig støtte til Brekke-familiens ulike prosjekter. Blant annet har det blitt utbetalt ikke ubetydelige summer fra Dtac til Brekke-familiens veldedige engasjementer. Det viser en rekke dokumenter Kapital har

fått tilgang til.

Mye tyder derfor på at Telenors pågående granskning av mulig korrupsjon og økonomisk utroskap i mobilselskapet Dtac, som Kapital omtalte i forrige utgave, bør bli utvidet til også å omfatte Asia-sjefens egne økonomiske disposisjoner.

Misligholdsmistankene i Dtac knyttet

seg i utgangspunktet til ulike sponsoraktiviteter og gaver til offentlige myndigheter, men Kapital er også kjent med at Telenors konsernledelse og styreleder skal være orientert om at det kan ha blitt bedrevet butikk-i-butikken i Dtac, at det kan ha blitt utbetalt ulovlige kickbacks (returprovisjoner), og at innkjøpt utstyr til mobilselskapet kan ha

blitt priset for høyt.

Som sjef for hele Telenors virksomhet i Asia er det Brekke som i realiteten skal ha den fulle kontrollen på telekonsernets virksomhet i Thailand. Han har dessuten vært direktør i Dtac fra 2000 til 2008, han har sittet som assisterende styreleder i selskapet i en årrekke, og da selskapets siste administrerende direktør, Jon Eddy Abdullah, forsvant på dagen i september 2014, overtok Brekke igjen den daglige kontrollen.

Telenors åpenhet

Det at korrupsjonsmistankene i Dtac knytter seg til ulike sponsoraktiviteter som relaterer seg til ansatte, gjør saken ekstra pikant for Asia-sjef Brekke. Han er nemlig selv ansvarlig for at det har blitt utbetalt et ukjent millionbeløp til ulike aktiviteter som hans egne sønner har vært sterkt engasjert i. Kapital sit-

te mobil selskapet Dtac og det veldedige norske prosjektet Kids action for kids startet allerede i 2007 – da Brekke var administrerende direktør i Dtac. Det ifølge hjemmesiden til den veldedige organisasjonen, hvor det skiltes med at partnerskapet med Thailands nest største mobiloperatør startet allerede før organisasjonen formelt ble registrert i 2009.

Formålet til Kids action for kids er utelukkende godt: Veldedigheten går ut på å engasjere folk til å samle inn penger til operasjoner for barn med ansiktsmis-dannelser, leppespalte og åpen gane. Pengene doneres videre til organisasjonen Operation Smile Thailand, som står for den medisinske planleggingen og gjennomføringen av selve operasjonene ved forskjellige sykehus i Thailand.

Det spesielle er altså ikke formålet, som er vel og bra, men det faktum at

godt svar på dette. Telenors Asia-sjef holder kortene tett til brystet og har ikke returnert noen av Kapitals mange spørsmål i saken. Blant annet har vi stilt ham følgende spørsmål:

Hvorfor samarbeider Telenor og Dtac med nettopp den norske foreningen Kids action for kids?

Hvem var det som foreslo at Dtac skulle støtte Kids action for kids?

Hvilken rolle har du hatt i beslutningen om å støtte prosjektet?

Hvor mye penger har Telenor totalt bidratt med?

Heller ikke Telenors ledelse har ønsket å gi noen konkrete svar på Kapitals spørsmål om dette. I stedet for å svare på spørsmålene har Telenors kommunikasjonssjef, Glenn Mandelid, på vegne av Telenor sendt det som fremstår som en reklametekst for hvor godt formålet er. Her hevdes det også at Brekke-

Telenors Asia-sjef Sigve Brekke:

- ✓ **Er "lønnsvinner" i Telenor med 13 millioner kroner i årlig godtgjørelse**
- ✓ **Telenors thailandske datterselskap sponser sønnenes aktiviteter**
- ✓ **Sønnenes svømmeklubb og veldedige prosjekt ble tilgodesett med millionbeløp**
- ✓ **Nekter å uttale seg om tildelingsprosessen og hvor mange millioner som er gitt bort**
- ✓ **Gransker mulig korrupsjon og økonomisk utroskap i samme selskap**
- ✓ **Er en av de heteste kandidatene til å overta som konsernsjef etter Baksaa**

ter blant annet med dokumenter som viser at Dtac, som Telenor eier drøye 65 prosent av, har sponset svømmeklubben til Brekkes sønner – ISB Panther Swim Club i Bangkok – med det klubben selv omtaler som et "generøst" bidrag. Kapital vet også at Dtac har sponset Brekke-sønnenes veldedige prosjekt med et ukjent millionbeløp. Etter Kapitals beregninger beløper støtten fra Dtac til sønnenes veldedige prosjekt seg til minst 1,4 millioner kroner, men det kan også være snakk om større summer.

Kapital har stilt konkrete spørsmål til både Telenors Asia-sjef Sigve Brekke og konsernledelsen i Norge for å komme til bunns i hvor store beløp det er snakk om, men ingen har ønsket å besvare spørsmålet. Det til tross for at selskapet i sine prinsipper og regler for god selskapsstyring skriver at: – Vi mener at god eierstyring og selskapsledelse betinger åpenhet.

Støttet uregistrert organisasjon

Samarbeidet mellom det thailandske

Kids action for kids ledes og drives av Sigve Brekkes aller nærmeste familie. Styret til Kids action for kids ledes av Sigve Brekkes sønn. Også Brekkes to øvrige sønner er medlemmer av styret. Det samme er Sigve Brekkes kone, hans niese og deres mor. Styremøtene i Kids action for kids må derfor fortone seg som rene slektstreff, for det er ingen utenom Brekke-familien som har fått slippe til der.

Taushet om sentrale spørsmål

Avtalen med Dtac innebærer at for hver krone Brekke-organisasjonen selv samler inn til formålet, skal teleselskapet bidra med et tilsvarende beløp.

Et av de sentrale spørsmålene i saken er hvilke kriterier Dtac la til grunn da selskapet – blant tusenvis av veldedige organisasjoner som opererer i Thailand og sårt trenger penger til sine viktige virksomheter, det være seg skolegang eller kreftbehandling – i stedet gikk inn for å støtte Brekke-familiens organisasjon, som drives fra Norge.

Det har ikke lyktes Kapital å få noe

familien selv ikke har hatt noen personlig gevinst for sitt arbeid (se egen sak side 55). Kommunikasjonssjefen påstår videre at det er full åpenhet rundt Dtacs samarbeid med Operation Smile ...

Sønnene fikk heltestatus

– Organisasjonen Kids action for kids, som ble startet av Håkon, Martin og Anders Brekke, deres kusiner Maren og Julia Friberg og deres respektive mødre, har hjulpet til å samle inn penger for mer enn 500 vanskeligstilte barn i Thailand.

Slik lyder det i en artikkel om norske helter som hjelper thaibarn med hareskår, som stod på trykk i det thailandske magasinet *Scandasia* i oktober i fjor. "The Brekke-brothers" beskrives som "Norwegian life changers". De har allerede hjulpet mange barn i Thailand, og nå skal veldedigheten utvides til Myanmar, heter det.

Hvor mye denne heltemodige omtalen av Brekke-brødrene er verdt når de skal ut på arbeidsmarkedet om noen år er vanskelig å si, men generelt kan slik ▶

omtale være gull verdt når kampen om jobbene hardner til.

Hva aksjonærene i Telenor synes om at pengene deres brukes på nettopp Brekke-familiens prosjekter, er også vanskelig å si. Nærstående-transaksjonene har ikke blitt nevnt med et ord i Dtacs årsrapport, så ingen av aksjonærene har hatt noen mulighet til å gjøre seg opp noen mening om dem.

I en artikkel fra Bangkok Post fremgår det at Brekke-familiens engasjementet for den gode saken startet da tenårings Martin Brekke var på klassetur til byen Mae Sot på grensen mot Myanmar i 2007. Der fikk han på nært hold se arbeidet til hjelpeorganisasjonen Operation Smile, og i artikkelen forteller Martin Brekke at han og familien bestemte seg for å samarbeide med Operation Smile. Deretter bestemte de seg for å bli partner med Dtac, som de tidligere hadde hatt forbindelser med. Målet var å komme frem til en avtale der teleselskapet kunne yte tilsvarende en krone for hver krone organisasjonen samler inn.

På hjemmesiden til Kids action for kids fremgår det at Dtac har vært partneren deres i Thailand siden de startet sitt første prosjekt i 2007, og videre at organisasjonen ved utgangen av 2014 hadde finansiert og sluttført 540 operasjoner for barn i Thailand. Kostnadene pr. operasjon angis til rundt 5.000 kroner, men det understrekes at det holder å samle inn 2.500 kroner, fordi Dtac betaler den andre halvparten.

Halvparten av beløpet som Kids action for kids får æren av å ha finansiert stammer altså fra Telenors datterselskap Dtac, hvor faren er sjef.

Brekke-sønnens heltemot har blitt lagt merke til også i Norge.

– To brødre, en helg, 80 ansiktsoperasjoner. Utrolig hva man kan få gjort på en helg. Bare spør tenåringene Anders og Martin, heter det i en Nettavisen-artikkel fra 2013. Også der fremgår det at Martin Brekkes engasjement for saken ble trigget på skoletur i 2007, og at Dtac “ble en naturlig sponsor” for Kids action for kids.

Basert på tallene som Kids action for

Young Norwegians help Thai kids with cleft lips

The Brekke-brothers Hakon, 21, Martin, 18, Anders, 17 are among the founders of Kids Action for Kids. The NGO finds money to help Thai children born with cleft lips get an operation - and a better life.

Children born with cleft lip or cleft palate are likely to face respiratory problems and difficulties eating and drinking food if their condition is not surgically treated.

Leaving dental problems, speech impairment and hearing problems are some of the other consequences that come with the untreated condition. First to mention the stigmatization from other kids in school - or in the neighborhood.

Each year in Thailand over 100 children are born with facial deformities, cleft lip and/or cleft palate. Depending on the severity of the condition, treatment for these conditions cost between 15-25,000 baht, an economic burden not all families are strong enough to carry.

Norwegian Life changers
This is where a group of Norwegian kids come into the picture. Together they have formed the NGO Kids Action for Kids, raising money to help pay for operations for less well-off kids in Thailand suffering from facial deformities, cleft lip or cleft palate.

Scandinavia met up with some of the founders of Kids Action for Kids, the Brekke brothers. Hakon, 21, Martin, 18, Anders, 17, and their mother, Birgitte, are reported in Bangkok to have more about their charity work and their future plans for their NGO.

Operations make a difference

The operations really make a difference, not only to the child with the condition, but also to the entire family. Before the operation, one of the children we had helped could not be left alone. His condition gave him respiratory problems and problems with eating. His mother had to stay with him the whole day even at school. She had to sit next to him during lunch and make the food for him to be able to eat it, and prevent him from choking on his food. The boy was also socially isolated at school. Now, after the operation, other kids are not bullying him, he even makes friends and his brothers, sister and sister like him. He is able to eat, and play like any other kid now. Martin Brekke explains with a large meaning towards, why - smile that reaches from one ear to the other.

And that is exactly why we do this, the feeling of making a positive difference to other people's lives - it is all worth it. Hakon Brekke contributes.

HELTEN PÅ PAPPAS BUDSJETT: Sønnene til Telenors Asia-sjef Sigve Brekke har høstet heder og ære både i Norge og internasjonalt for sitt gode arbeid for vanskeligstilte barn, men halvparten av pengene de har samlet inn, stammer fra budsjettet til Telenor i Asia.

FAKSIMILE SCANDASIA OKTOBER 2014

kids selv oppgir på hjemmesiden hadde Dtac bidratt med rundt 1,4 millioner kroner til prosjektet ved utgangen av 2014, men tallene er beheftet med usikkerhet, siden Brekke nekter å oppgi hvor mye Dtac totalt har sponset Kids action for kids med. Beløpet kan også være høyere.

Også Telenor Burma er sponsor

Siden den gang er Brekke-familiens velledighetsprosjekt også utvidet til Burma (Myanmar), der over 140 barn ble operert i mars i år. Blant organisasjonens samarbeidspartnere og sponsorer i Burma er tilfeldigvis Telenor Myanmar – hvor Telenors Asia-sjef Sigve Brekke er styreleder.

Men Kids action for kids er ikke det eneste av Brekke-familiens prosjekter som har nytt godt av Dtacs sponning. I perioden 2007–2009 sponset Dtac også svømmeklubben til Brekkes sønner, som alle er habile svømmere. Det ifølge invitasjoner til svømmestevner i 2008 og

2009 i regi av ISB Panther swim club i Bangkok. Det er her Dtacs sponning omtales som “generøs”.

– Hvis sønnens interesser er en mulig årsak til at selskapets midler har gått den veien, kan dette være tvilsomt, mener jusprofessor Carl August Fleischer. Han kjenner ikke denne konkrete saken, men uttaler seg på generelt grunnlag.

Asia-sjef Brekke vil heller ikke fortelle hvem som foreslo at Dtac skulle støtte sønnens svømmeklubb, ISB Panther Swim Club i Bangkok, eller hvordan han overfor aksjonærene i Telenor og Dtac kan forsvare å bruke selskapets penger på å støtte sine sønners fritidsaktiviteter.

Sigve Brekke har selv en tidligere karriere som statssekretær for Arbeiderpartiet, partiet som er kjent for å kritisere norske topplederlønninger, og han har de siste årene vært lønnsleder i Telenor, med en total årlig godtgjørelsespakke i 2013 på cirka 13 millioner kroner.

- Du må spørre Brekke

Hvem som foreslo og deretter besluttet at Dtac skulle støtte Kids action for kids og svømmeklubben til Brekkes sønner forblir et

mysterium. Heller ikke amerikaneren Jon Eddy Abdullah, som tok markedet fullstendig på sengen da han plutselig fratrådte som CEO i Dtac på dagen i september i fjor, vet hvorfor det thailandske teleselskapet samarbeider med den norske organisasjonen som ledes og drives av Brekke-familien.

– Dette må du spørre Brekke om, det er alt jeg kan si. Operasjon Smile er en veldig god organisasjon, men når det gjelder forholdet til barna, må du spørre Brekke. Jeg ble ikke ansatt i selskapet før i 2011, så dette aner jeg ikke noe om, sier Abdullah til Kapital.

– Dtac støttet organisasjonen også i den perioden du var toppsjef. Ble saken diskutert i styret?

– Mesteparten av slike saker ble tatt opp i styret på prinsipielt grunnlag, men jeg husker ikke detaljene rundt den beslutningen. Dette må du spørre Brekke om, gjentar Abdullah.

Brekkes ektefelle Torgunn Aas Reg-

gestad, som er styremedlem i Kids action for kids og signerte stiftelsesdokumentet, skriver i en epost til Kapital at organisasjonen aldri har mottatt penger fra Telenor eller Dtac. Nå heter det at Dtacs og Telenor Myanmars forhold har vært direkte til organisasjonen Operation Smile, og ikke til Kids Action for Kids, slik både medieomtale, årsrapporter og hjemmesiden til organisasjonen gir inntrykk av.

I tallene Reggestad oppgir for antall operasjoner som Kids action for kids har finansiert, inkluderer hun likevel de som er sponset av telekonsernet.

– Kids Action for Kids har siden 2009 til sammen samlet inn penger til 540 operasjoner i Thailand, og 142 operasjoner i Myanmar. Disse operasjonene er foretatt i samarbeid med Operation Smile Thailand og Operation Smile International, skriver Reggestad.

Het kandidat som konsernsjef

Det ble som kjent stort rabalder da det i 2006 kom frem at Telenor-sjef Jon Fredrik Baksaas hadde sponset datterens russebus med telefoner og ringeabonnement til en verdi av 100.000 kroner. Daværende næringsminister, Dag Terje Andersen (Ap), kom den gang raskt på banen og krevde at Telenor undersøkte saken nærmere. Også stortingspolikerne reagerte. – Ledere i offentlig eide selskaper bør være spesielt varsomme med å foreta seg ting som kan oppfattes som at man tilgodeser egne slektninger eller interesser, sa Steinar Gullvåg (Ap) i Næringskomiteen. FrPs Per Sandberg i Transportkomiteen mente at: – Dette høres veldig uheldig ut. Telenors styre bør gå inn i dette og finne ut om dette er rimelig i forhold til Telenors strategi og etikk.

Den familiære sponsingen endte den

HØY STJERNE: Telenors Asia-sjef Sigve Brekke har hatt en høy stjerne hos Telenors styreleder Svein Aaser, men verdiforringelse av Telenors aksjonærverdier i Asia, den pågående korrupsjonsgranskningen og nå Brekkes familiære sponsorprosjekter kan stikke kjepper i hjulene for hans eventuelle fremtid som ny konsernsjef i teleselskapet.

FOTO: NTB SCANPIX/TERJE SØRBØ

uten i en periode da det skulle være fullt fokus på denne typen nærstående transaksjoner og sponing.

Telenors styreleder Svein Aaser har ikke ønsket å besvare Kapitals spørsmål, og det har foreløpig ikke lyktes Kapital å få noen kommentarer fra næringsminister Monica Mæland til saken. På vegne av staten kontrollerer hun 54 prosent av aksjene i Telenor.

Både hun og Aaser står i en delikat situasjon, for etter det Kapital erfarer, har Sigve Brekke vært en av de heteste kandidatene til å overta som konsernsjef etter Jon Fredrik Baksaas når han må gå av ved årsskiftet. Med den pågående korrupsjonsetterforskningen i Dtac og sponsorskandalen han selv kan ha vært

– Jeg synes ikke umiddelbart at det er greit. Hvis denne toppsjefen er i en posisjon hvor han kan påvirke betaling av enten morsselskapets eller datterselskapets midler til fordel for egen familievirksomhet, mener jeg at det i prinsippet er galt. Han er inhabil samtidig som det skaper en risiko for bruk av konsernets ressurser på en måte som ikke nødvendigvis er i samsvar med aksjonærenes interesser, sier Fleischer, som ikke kjenner denne konkrete saken, men uttaler seg på generelt grunnlag.

Fleischer presiserer at en fordel ikke trenger å innebære økonomiske godtgjørelser, men også kan bestå av for eksempel attraktive verv.

– Det er ikke bare penger som er en glede her i livet, svært ofte er det å ha posisjoner og makt et særlig gode. Når jeg sier “til fordel for egen familievirksomhet” mener jeg ikke nødvendigvis at de får en økonomisk fordel i form av kroner og øre, men at de får fordelene ved en attraktiv sysselsetting og en maktsituasjon. Selv om fordelene er av personlig art og det utøves veldedighet, er det likevel en fordel for de som berøres, sier Fleischer.

– Burde toppsjefen ha gått på gangen når saken eventuelt ble styrebehandlet? Og er det greit hvis det var slik at toppsjefen selv foreslo å støtte sin egen families organisasjon?

– Her oppstår det helt opplagt en habilitetssituasjon, og da kan ikke vedkommende selv delta i styrebehandlin-

- Folketrygdfondet er for mest mulig åpenhet.

Telenor har et etisk regelverk, som vi forventer blir fulgt.

Nils Bastiansen, Folketrygdfondet

gang med at Baksaas og Telenor avsluttet avtalen med russejentene.

– I etterpåklokskapens lys kunne jeg nok ha vært mer varsom i forhold til dette, og spesielt i lys av den oppmerksomheten denne saken har fått, uttalte Baksaas til VG.

I Dtac-saken kan det være snakk om sponsorbeløp i størrelsesorden 20 ganger høyere – om ikke mer. Sponsingen av Brekke-barnas prosjekter startet dess-

pådriver for, kan det imidlertid nå bli vanskelig å forsvare en utnevnelse av Brekke.

- Dette er ikke greit

Jusprofessor Carl August Fleischer synes ikke det er greit at et børsnotert selskap er sponsor for en veldedig organisasjon som drives og kontrolleres av familien til en av toppsjefene i det børsnoterte selskapet.

SETTER NED FOTEN? Den pågående korrupsjonsgranskningen og sponsorkulturen i Dtac under Brekke kan gjøre det enda vanskeligere for styreleder Svein Aaser å eventuelt overbevise næringsminister Monica Mæland om at Sigve Brekke er rett mann.

FOTO: HAKON SÆBØ

FORVENTER ÅPENHET: Telenors nest største aksjonær, Folketrygdfondet ved administrerende direktør Olaug Svarva, forventer åpenhet av Telenor, men telekonsernet vil ikke ut med hvor mye de bl.a. har sponset prosjektene til Brekke-familien med.

FOTO: IVÁN KVERME

gen. Jeg synes egentlig at vedkommende selv ikke burde stå som forslagsstiller ovenfor styret. Vurderingen av om dette er et godt forslag til bruk av midler som burde prioriteres foran andre ting bør gjøres av en uavhengig del av selskapets administrasjon før det fremlegges for styret. Hvis det er et godt forhold mellom medlemmene i et styre, er det forresten heller ikke tilstrekkelig å gå på gangen, hvis man kan påregne at de andre styremedlemmene er velvillige og tar hensyn til interessene til den personen som står på gangen.

– Er det viktig at selskapet er åpent overfor aksjonærene og andre om at det støtter prosjektet til en av toppsjefenes familie?

– Ja, jeg synes helt opplagt at man i utgangspunktet bør være åpen om dette. Etter omstendighetene kan det selvfølgelig være snakk om rene bagateller sammenlignet med selskapets virksomhet, men likevel mener jeg at man prinsipielt må være åpen om dette.

– I dette konkrete tilfellet dreier det seg om et utenlandsk datterselskap av et stort selskap som er børsnotert i Norge og dessuten er deleid av staten. Forandrer det betraktningene?

– Når det også dreier seg om statlige midler, kan det gi en ekstra grunn til å være åpen. Da har man ikke bare vanlige aksjonærer å ta hensyn til, men man bruker også av hele samfunnets kasse, sier Fleischer.

- Ønsker åpenhet

Folketrygdfondet, som er nest største aksjonær i Telenor, ønsker ikke å utdype hvordan det stiller seg til at telekonsernets datterselskaper bruker aksjonærenes penger på prosjektene til ledelsens nærstående, eller om dette burde vært opplyst i selskapets årsregnskap. Nils Bastiansen, som er direktør for aksjeavdelingen i Folketrygdfondet, understreker imidlertid overfor Kapital at fondet er for mest mulig åpenhet.

– Telenor har et etisk regelverk, som vi forventer blir fulgt, konstaterer Bastiansen.

Av Telenors etiske regelverk fremgår det blant annet at ansatte aldri skal ta en aktiv rolle eller prøve å påvirke en beslutning hvis man har en faktisk eller mulig interessekonflikt, eller det er andre forhold som kan gi grunnlag for å stille spørsmål ved vurderingsevnen

med mindre man har fått skriftlig godkjenning av sin leder. Slik godkjenning kan bare gis dersom det anses å være i beste interesse for selskapet. I reglene heter det videre at en interessekonflikt er når man har en personlig eller utenforliggende interesse som er i strid med selskapets beste interesse. Det fremgår også at en personlig interesse kan være en økonomisk interesse i et annet selskap eller i en transaksjon, et personlig forhold, inkludert – men ikke begrenset til – nærmeste familie, eller andre interesser eller forhold som kan påvirke dømmekraften og beslutningstakingen.

Kapital er kjent med at det i forbindelse med granskningen av korrupsjonsmistankene og sponsoraktiviteter i Dtac, som kan relateres til slektninger av de ansatte, blant annet skal ha blitt beslågt PCer i selskapet, og at en rekke personer skal ha blitt avhørt. Spørsmålet flere nå stiller seg, er hvorvidt det har blitt etablert en sponsorkultur som kan ha vært skadelig for selskapet, og om det dreier seg om ukultur satt i system.

Ekstra pikant blir saken fordi Asia-sjef Brekke, som det er naturlig å tro har en sentral rolle i granskningen, selv kan

TRØBBEL I THAILAND: Sjefen for Telenors thailandske datterselskap, Jon Eddy Abdullah (t.h.), gikk på dagen i september. Kort tid senere satte Telenors Asia-sjef Sigve Brekke i gang intern korrupsjonsgransking av bl.a. selskapets sponsoraktiviteter. Nå viser det seg at Dtac også har sponset hans egen families aktiviteter med et ukjent millionbeløp. FOTO: TOMM W. CHRISTIANSEN/BLOOMBERG

ha bidratt til at telekonsernet bruker millionbeløp på å sponse hans egen families veldedige prosjekter. Og det uten full åpenhet omkring forholdet. Hvorvidt han selv nå må bli gjenstand for granskningen, gjenstår å se.

Av Dtacs årsrapport for 2014 fremgår det riktignok at selskapet er involvert i et prosjekt som går ut på å hjelpe barn i samarbeid med organisasjonen Operation Smile Thailand. I årsrapporten for 2013 fremgår det dessuten at selskapet i den forbindelse også har hatt et seks års samarbeid med den norske organisasjonen Kids Action for Kids. Hvem som står bak organisasjonen er ikke nevnt i årsrapporten med et ord. På den internasjonale hjemmesiden til Telenor klarer vi imidlertid å søke frem en gammel link der det heter at Dtac hjelper barn med hareskår i Thailand i samarbeid med organisasjonen Kids action for kids, som er "en norsk ungdomsgruppe".

Den norske ungdomsgruppen er altså Brekkes egen familie.

Telenor nekter å besvare spørsmål og tåkelegger saken:

- Full åpenhet

Til tross for at Telenor ikke har svart konkret på noen av Kapitals spørsmål i saken, hevder kommunikasjonssjef Glenn Mandelid at telekonsernet praktiserer full åpenhet.

Kapital har sendt en rekke spørsmål både til Telenor Asia-sjef Sigve Brekke og konsernledelsen i Norge. I stedet for å svare konkret på spørsmålene har kommunikasjonssjef Glenn Mandelid skrevet følgende i en epost til Kapital på vegne av Telenor:

– Det er full åpenhet rundt Dtacs samarbeid med den internasjonale stiftelsen "Operation Smile", og aktivitetene er godt kjent, klarert og i henhold til codes of conduct i Telenor. Dette er et positivt initiativ som ble startet av Dtac i 2008, og som hittil har bidratt til at mer enn 600 barn i Thailand har fått gratis medisinsk behandling for leppespalte/åpen gane. Å bli født med leppespalte/åpen gane har alvorlige konsekvenser for barn i Sør-Øst Asia, og til tross for at kostnadene for en operasjon er relativt

lave er dette noe de færreste har råd til, forteller Mandelid.

Samarbeidet med ikke-eksisterende organisasjon

Ifølge hjemmesiden til Kids action for kids tok altså samarbeidet med Dtac til allerede i 2007, før organisasjonen formelt sett ble stiftet og før Dtac skal ha startet sitt samarbeid med Operation Smile, ifølge Telenor.

– *Det er åpenbart mange som vil ha nytte og glede av penger fra Telenor. Hvorfor samarbeider Telenor og Dtac nettopp med den norske foreningen Kids action for kids, som drives av Brekkes familie, fremfor å gi penger og annen støtte direkte til et godt formål i Thailand?*

– Organisasjonen Kids Action For

Kids ble etablert i 2009 med formål om å samle inn ytterligere bidrag til "Operation Smile". Organisasjonen er basert på frivillig innsats fra barn og ungdom fra ulike nasjonaliteter. Telenor er også kjent med at familien Brekke har hatt en viktig rolle som pådriver for denne frivillige innsatsen. Familien Brekke har ikke hatt noen personlig gevinst, tatt ut penger til seg selv, fått honorarer eller på annen måte mottatt kompensasjon for sitt arbeid fra Dtac, skriver Mandelid.

Han forteller at Kids Action for kids arrangerer en rekke aktiviteter for å samle inn midler til å finansiere operasjonene.

– For hver krone organisasjonen samler inn, har Dtac bidratt med et tilsvarende beløp. I praksis betyr dette at i 2014 fikk 120 barn gjennomført en livs-

NEKTER Å OPPGI STØTTEBELØP: Telenor, her representert ved konsernsjef Jon Fredrik Baksaas, hevder at Dtacs sponning av svømmeklubben til Brekkes sønner var basert på kommersielle vurderinger og at slike sponsorater gjøres i alle Telenors markeder, uten å ville oppgi støttebeløp og hvilke andre formål Dtac eventuelt har støttet.

FOTO: EIVIND YGGESETH

viktig gratis operasjon der Kids Action For Kids betalte for 60 og Dtac betalte for 60. Begge parter betaler sine bidrag direkte til stiftelsen Operation Smile, skriver Mandelid.

På hjemmesiden til Kids action for kids heter det at organisasjonen finansierte 120 operasjoner på et sykehus i Korat i Thailand i 2014.

- Medisinsk diplomati

Kapitals spørsmål om hvorfor Telenor/Dtac har valgt å bruke penger nettopp på ansiktsoperasjoner for barn med misdannelser fremfor å bruke penger for eksempel på thailandske barn med kreft forblir ubesvart. Det samme forblir spørsmålene om hva slags krav telekonsernet stiller til det de får igjen for pengene som gis bort på aksjonærenes bekostning, og hvorfor Dtac trenger å være partner for Brekkefamiliens norske organisasjon hvis hensikten kun er å hjelpe barn med hareskår/misdannelser, noe de kan støtte direkte gjennom "Operation Smile".

Heller ikke spørsmålet om hvem som foreslo at også Telenor Myanmar skulle støtte Kids action for kids blir besvart av Telenor.

- Telenor Myanmar har også støttet Operation Smile slik at 142 barn i mars 2015 fikk gjennomført samme behandling. Telenor presiserer at både i Thailand og i Myanmar har støtten fra

Telenors virksomhet gått direkte til Operation Smile, og ikke til Kids Action for Kids, skriver Mandelid.

I Kids action for kids' årsberetning heter det derimot at organisasjonen samarbeider tett med Dtac. På organisasjonens hjemmeside skriver styreleder Anders Brekke at de har rekruttert tre

- Som en av Thailands største mobiloperatører representerer Dtac en svært synlig merkevare i landet. Selskapet sponser hvert år en rekke aktiviteter for å øke kjennskapen til merkevaren og bidra til kundevekst. I perioden 2007 til 2009 sponset Dtac et fåtall store svømmestevner med mange deltagere i regi

"Sponsoratet til ISBs svømmeteam var basert på kommersielle vurderinger."

Telenors kommunikasjonssjef Glenn Mandelid om telekonsernets sponning av svømmeklubben til Asia-sjefens sønner

nye partnere som de skal samarbeide med i Myanmar, hvorav Telenor Myanmar er den ene.

- Anders Brekke, nåværende styreleder og gründer av Kids action for kids (KAFK) sammen med sine brødre Martin og Håkon, kommenterte til mediene: "Alle oss i KAFK er glade for å bringe langvarig endring til Myanmar og å være en del av et Myanmar-thai-norsk vennskap gjennom medisinsk diplomati," skriver Kids action for kids på hjemmesiden.

- En god mulighet

Telenor hevder at Dtacs sponning av svømmeklubben til Brekkes sønner var basert på kommersielle vurderinger.

av International School of Bangkok's svømmeteam. Disse stevnene var godt besøkt med foreldre og tilskuere, og var derfor sett på som god mulighet for Dtac til å øke både profilering og salg. Dtac har ikke vært en generell støttespiller for svømmeklubben i løpet av disse årene. Telenor er kjent med at Brekkes barn er del av svømmemiljøet ved International School of Bangkok, men sponsoratet til ISBs svømmeteam var basert på kommersielle vurderinger. Slike sponsorat gjøres i alle Telenors markeder, også i Norge der Telenor er en sentral støttespiller for ulike idretts- og kulturbegivenheter, skriver Mandelid, uten å ville oppgi støttebeløp og hvilke andre formål Dtac eventuelt har støttet.

Telenors Asia-sjef sterk kandidat som ny konsernsjef i Telenor:

Høyre-minister kan få Ap-sekretær

Når Jon Fredrik Baksaas må gå av som konsernsjef ved juletider kan Høyres næringsminister Monica Mæland få Telenors Asia-sjef og tidligere statssekretær for Arbeiderpartiet, Sigve Brekke, som ny konsernsjef i Telenor.

Telenors styreleder Svein Aaser og hodejeger Fred Jacobsen i Egon Zehnder jobber i disse dager på spreng for å finne Jon Fredrik Baksaas' arvtager som ny konsernsjef i Telenor.

Etter alle solemerker ønsker de å presentere navnet på den nye konsernsjefen i forbindelse med Telenors generalforsamling i mai. Så langt står antagelig navnet til både Telenor Asia-sjef Sigve Brekke og Telenor Norge-sjef Berit Svendsen høyt på blokken. Men også Birger Steen, med erfaring fra McKinsey og Microsoft, er et hett navn.

Som Kapital omtalte i forrige utgave, er Svendsen en svært aktuell kandidat til å overta som konsernsjef etter Jon Fredrik Baksaas. Hennes kandidatur ble antagelig ytterligere styrket ved at næringsminister Monica Mæland, som kontrollerer 54 prosent av aksjene i telegiganten, for noen uker siden gikk ut i VG og fortalte at Telenor bør se seg om etter en kvinnelig arvtaker.

– Styret skal finne den best egnede kandidaten, uavhengig av kjønn, alder eller nasjonalitet, slo imidlertid styreleder Aaser fast i forrige Kapital.

Og det er nettopp styreleder Aaser som skal stå for den formelle ansettelsen, sammen med nestleder Frank Dangeard, styremedlem Marit Waagen og ansattrepresentanten Bjørn Andre Andersen.

“Ekstraordinær arbeidsinnsats”

Kapital kjenner til, og får bekreftet fra Aaser selv, at han som styreleder har vært svært fornøyd med jobben Brekke har utført for Telenor i Asia.

Dette til tross for at Norges ledende telekomanalytiker, analysesjef Ole Petter Kjerkreit i meglerhuset ABG Sundal Collier, mener Telenors ekspansjon utenom Norden har gitt en negativ verdiskapning (verdireduksjon for aksjonærene) siden 2004 på ca. 55 milliarder kroner i nåverdi. Det meste av denne verdiforringelsen stammer fra nyinvesteringer i India og Pakistan (se

egen sak side 126).

Så fornøyd har imidlertid Aaser vært med Asia-sjefen at han i fjor gav Brekke en ekstraordinær bonus på 250.000 kroner utover det retningslinjene for bonusutbetalinger i statlig eide selskaper gir adgang til.

Brekkes grunnlønn ligger på 3,1 millioner kroner i året, og bonusen skal i henhold til retningslinjene da ikke være på mer enn 50 prosent av grunnlønnen, men det holdt da altså ikke.

– I årsrapporten for 2013 fremgår det at du har gitt Asia-sjef Sigmund

– Jeg følte at han fortjente en ekstra belønning.

Svein Aaser, styreleder i Telenor om Asia-sjefen

Brekke 250.000 kroner mer i bonus enn det statens retningslinjer tillater. Hva er årsaken?

– Det har jeg forsvart tidligere. Det er fordi han har gjort en ekstraordinær arbeidsinnsats, spesielt i forbindelse med å starte opp i et nytt land som Myanmar og bygge opp den organisasjonen. Så det var en helt spesiell situasjon hvor jeg følte at han fortjente en ekstra belønning, sier Aaser.

Men det sier muligens enda mer om styrelederens store begeistring for Asia-sjefen at han i tillegg fikk utbetalt nærmere seks millioner kroner i “annen godtgjørelse” som kommer på toppen av bonuspakken.

– I tillegg har Brekke fått nærmere seks millioner i andre ytelser. Hva ligger i dette beløpet?

– Det vet jeg ikke, sier Aaser. – De tallene må du spørre andre om.

– Kan det også være noen form for bonuser?

– Jeg vet ikke.

– Brekke har jo vært fast bosatt i Asia i en tiårsperiode, så tillegget beløper seg vel neppe til flere millioner?

– Han bodde jo der da jeg tiltrådte som styreleder, så det har ikke vært noen endring i hans bosituasjon. Han har, som du sier, bodd i Asia i mange år. Men når det gjelder nærmere detaljer om avlønningen hans utover det som er å lese i årsrapporten, henviser jeg bare til kommunikasjonsavdelingen i Telenor.

Hemmelig godtgjørelse

Kapital har spurt både Telenor og Brekke selv om hva det er Brekke har fått utbetalt i “annen godtgjørelse” på seks millioner kroner, men ingen har ønsket å svare på dette.

Det som er sikkert, er at Brekke i 2013 totalt fikk over 11 millioner kroner i grunnlønn, langsiktige bonusprogrammer og annen godtgjørelse. Legger vi til opptjente pensjonsrettigheter, ble Brekkes godtgjørelsespakke da nesten like høy som det konsernsjef Baksaas fikk, dvs. over 13 millioner kroner, eller over fire ganger grunnlønnen.

Kapital har spurt Sigve Brekke om detaljer rundt godtgjørelsespakken hans, og om han frykter at korrupsjonsetterforskningen kan ødelegge for hans sterke kandidatur som ny konsernsjef. Han har ikke returnert Kapitals henvendelse.

Med til historien hører det også at Brekke, som er tidligere generalsekretær i AUF og statssekretær i Forsvarsdepartementet for Arbeiderpartiet, er en svært nær venn av lederen for Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget, Martin Kolberg. Så tett på hverandre er de to at Kolberg var fadder til Brekkes barn under dåpen.

Kolberg innkalte som kjent tidligere i år både Baksaas, Aaser og næringsminister Mæland til offentlig høring på Stortinget om korrupsjonsmistankene i Telenors datterselskap Vimpelcom.

Camilla Birkeland

camilla.birkeland@kapital.no

Telenor mistenker butikk-i-butikken og ulovlige kickbacks i asiatisk datterselskap:

Gransker mulig korrupsjon

En større økonomisk korrupsjons-/utroskapsskandale kan være under opprulling i det thailandske mobilselskapet Dtac, hvor Telenor er største eier. Korrupsjonsalarmen har gått i det norske telekonsernet som etterforsker saken internt, men foreløpig er ikke politiet koblet inn.

BAKSAAS' NYE KRONPRINS: Til tross for korrupsjonsgranskning og forringelse av Telenors aksjonærverdier i Asia, har Asia-sjef Sigve Brekke (til høyre med barn på armen) en høy stjerne hos Telenors styreleder Svein Aaser, som nå jobber med å finne etterfølgeren til konsernsjef Jon Fredrik Baksaas (til venstre).

FOTO: NTB SCANPIX

En av de siste sakene som Jon Fredrik Baksaas må håndtere før han går av som konsernsjef i Telenor, kan bli den mulige korrupsjons- og utroskapssaken som har rammet Telenors thailandske virksomhet, mobiloperatøren Dtac.

Kapital kan nå avsløre at den børsnoterte telegiganten er i full gang med å granske en rekke forhold knyttet til praksisen rundt gaver og donasjoner i Dtac, som er Thailands nest største mobiloperatør, og hvor Telenor er stør-

ste eier med en indirekte eierandel på drøye 65 prosent.

Mistankene knytter seg til ulike sponsoraktiviteter og gaver til offentlige myndigheter. Konsernledelsen skal også være orientert om at det kan ha blitt bedrevet butikk-i-butikken i Dtac, og at det kan ha blitt utbetalt ulovlige kickbacks, og at innkjøpt utstyr kan ha blitt priset for høyt.

Kapital vet at forholdene er av en såpass alvorlig art at også styreleder Svein Aaser er varslet.

– Er du kjent med at Telenor-ledelsen nå gransker interne misligheter hos Dtac i Asia?

– Ja, dette er ting som har kommet opp gjennom blant annet internrevisjonen, så det er jeg kjent med, bekrefter Svein Aaser overfor Kapital.

– Når ble du informert om dette?

– Så raskt det var naturlig, jeg husker ikke datoen. Det var i hvert fall før påske.

GIKK PÅ DAGEN: Amerikaneren Jon Eddy Abdullah tok markedet fullstendig på sengen da han plutselig fratrådte som CEO i Dtac på dagen i september i fjor. Abdullah oppgir selv "familiære årsaker" som bakgrunnen for at han valgte å forlate Dtac, mens Telenor begrunner avgangen hans med "uenighet om strategiske veivalg."

Sjefen gikk på dagen

– 2014 var et utfordrende år for oss i Thailand, sa Baksaas da han presenterte Telenors fjerdekvaltalstall for 2014 i februar i år. Baksaas beskrev konkurransen i Thailand som intens med tilhørende press på marginene.

Datterselskapet Dtac var et problemområde i fjerde kvartal. Driftsmarginen falt med over 25 prosent fra tredjekvartal, da selskapet leverte et bruttoreultat som overgikk både forventningene og tilsvarende periode året før, og Telenor var tydelig på at ledelsen vil treffe tiltak for å bedre driften i landet der de opererer gjennom Dtac.

Lite sa Baksaas om korrupsjons- og utroskapssaken som ser ut til å være under opprulling i den thailandske virksomheten.

Det er amerikaneren Jon Eddy Abdullah som har ledet Dtac i Thailand de siste årene. Fra 2008 var Abdullah sjef for Telenor i Pakistan, hvor han også var styreleder i Tameer Microfinance Bank, som Telenor har en majoritetsandel i.

Her må Abdullah åpenbart ha gjort en god figur, for i mars 2011 ble han av Telenor utnevnt som CEO i Dtac, og han har siden vært regnet som en stor stjerne for Telenor i Asia.

Abdullah tok imidlertid markedet fullstendig på sengen da han plutselig fratrådte som CEO i Dtac på dagen i september i fjor.

Kapital har snakket med Abdullah, som sier at hans plutselige avgang som toppsjef i Dtac ikke hadde noe å gjøre med saken som nå er under opprulling.

– Avgangen min hadde absolutt ikke

– I denne situasjonen valgte selskapets administrerende direktør, Jon Eddy Abdullah, å fratre stillingen grunnet uenighet om strategiske veivalg.

Tor Odland, kommunikasjonssjef for Telenor i Asia

noe med slike ting å gjøre. Bakgrunnen var at jeg hadde vært utenlands i 12 år, og det var på tide å få familien min tilbake til USA og barna mine inn på skolen her. Vi var enige om at det var rett tidspunkt å gjøre det på.

Ulike forklaringer

Abdullah forteller til Kapital at han ikke kjenner noe som helst til etterforskningen som nå skjer internt i Telenor.

– Hva vet du om Telenors granskning av mulige brudd på reglene om gaver

og donasjoner i Dtac?

– Det har jeg faktisk ikke hørt noe om i det hele tatt. Som du vet, er det rundt åtte måneder siden jeg forlot selskapet.

– Telenor mistenker også at det kan ha foregått korrupsjon i Dtac?

– Jeg har ikke snakket med noen i selskapet siden jeg fratrådte, og vet ikke noe om noe av det du nevner. Jeg har vært opptatt med å få familien min tilbake til USA, sier den tidligere Dtac-sjefen.

– Etter det vi har kjennskap til, knytter mistankene seg blant annet til sponsoraktivitet som kan linkes til slektninger av ansatte i Dtac?

– Det vet jeg ingenting om. Ikke noe slikt kan knyttes til min avgang. Dette er helt nytt for meg, sier Abdullah som fastholder at avgangen hans var en "rent personlig avgjørelse".

Abdullah har så langt ikke funnet seg noen ny jobb. – Foreløpig nyter jeg bare livet for en gangs skyld, etter å ha jobbet veldig hardt i 20 år. Nå er det på tide å fokusere på familien.

Telenor oppgir imidlertid en helt annen grunn enn "familiære årsaker" til at Abdullah valgte å forlate Dtac i fjor høst. Telekonsernet begrunner Abdullahs avgang med "uenighet om strategiske veivalg."

– Dtac i Thailand hadde i 2013 et godt år. I første halvår 2014 ble det klart at selskapet måtte tenke nytt for å stå sterkere i konkurransen med de andre operatørene i Thailand – spesielt innen det raskt voksende området for data- og internettjenester. I denne situasjonen valgte selskapets administrerende direktør, Jon Eddy Abdullah, å fratre stillingen grunnet uenighet om strategiske veivalg, opplyser kommunikasjonssjef for Telenor i Asia, Tor Odland, til Kapital.

– Brudd på Telenors policy

Kommunikasjonssjef Odland forteller videre at: – Telenors regionsansvarlig i Asia, Sigve Brekke, trådte inn som midlertidig administrerende direktør i september 2014. Det ble da satt i gang en rekke tiltak for å sikre videre vekst og å styrke selskapets markedsposisjon, herunder organisatoriske, teknologiske og markedsmessige tiltak – samt en gjennomgang av intern kontrollprosedyrene i selskapet.

Telenors Asia-sjef Sigve Brekke har lenge hatt en ledende rolle i Dtac. Han var administrerende direktør i selskapet fra 2002 til 2008 og har sittet som assisterende styreleder i selskapet i en årrekke. I realiteten er det Brekke ►

SPEIELLE FORBINDELSER: Det var Asia-sjef Sigve Brekkes nære venn og partikamerat, Martin Kolberg (t.v.), som tidligere i år innkalte næringsminister Monica Mæland, Telenors styreleder Svein Aaser og konsernsjef Jon Fredrik Baksaas til offentlig høring på Stortinget. FOTO: NTB SCANPIX

som har hatt – eller kanskje retttere sagt skulle ha hatt – den reelle kontrollen på Telenors virksomhet i Thailand. Da Abdullah gikk av, var det også Brekke som tok over som CEO frem til svenske Lars-Åge Norling tiltrådte som ny toppsjef den 1. april i år.

– I tillegg til den regelmessige internrevisjonen som gjennomføres i alle Telenors selskaper, tok Dtacs ledelse også initiativ til ytterligere gjennomgang innen visse områder med tanke på mislighold eller lignende forhold, opplyser Odland nå. – Blant disse områdene var produkt, markedsføringsaktiviteter og reiserutiner. Telenor gjennomfører årlige finansielle og operasjonelle revisjoner i alle selskaper i den hensikt å sikre etterlevelse av konsernets rammeverk og bidra til kontinuerlig forbedring. Målsettingen med gjennomgangen i Dtac var å undersøke om lokale policyer, prosedyrer og code of conduct etterleves i praksis, forteller kommunikasjonssjefen og bekrefter:

– Gjennomgangen avdekket enkelttilfeller av manglende oppfølging og brudd på Telenors og Dtacs interne policyer. Disse enkeltfunnene ble rapportert i henhold til standard prosedyre til selskapets ledelse og styrende organer, samt ledelsen og styrenivå i Telenor-konsernet. Enkeltfunnene har medført personalsaker for noen medarbeidere, men er ikke av en slik art at lokale myndigheter har vært koblet inn. Gjennomgangen i Dtac er et eksempel på det aktive arbeidet som

gjøres i Telenor for å sikre god forretningsdrift og internkontroll i sine globale virksomheter, skriver kommunikasjonssjefen i en epost til Kapital.

Enorme verdier

Dtac er ingen hvilken som helst eierpost for Telenor. Det er Thailands nest største mobilselskap med rundt 30 prosent av det thailandske mobilmarkedet, og hadde en omsetning på 17,6 milliarder kroner i fjor. Totale inntekter for hele Telenor-konsernet utgjorde til sammenligning 107 milliarder kroner i 2014.

Dtac var, foruten broadcast, det eneste forretningsområdet i Telenor hvor inntektene falt fra 2013 til 2014.

Dtac er børsnotert både i Thailand og på Singapore-børsen, og selv om Dtac-kursen har utviklet seg svakt den siste tiden, tilsvarer børsverdien i skrivende stund 48 milliarder norske kroner. Det priser Telenors eierandel til rundt 31,5 milliarder kroner. Det vil si at det thailandske mobilselskapet utgjør cirka 12 prosent av Telenors markedsverdi på børsen.

Etter det Kapital har grunn til å tro, er Oslo Børs foreløpig ikke varslet om Telenors mistanker knyttet til det asiatiske datterselskapet.

– Hvis det er snakk om forhold som er av en slik art at det har betydning for aksjonærene og deres pricing av selskapet, skal vi og markedet informeres om forholdet, sier juridisk direktør Øivind Amundsen ved Oslo Børs. Han kjenner ikke denne konkrete saken,

men uttaler seg på generelt grunnlag.

– *Må man være sikker på at det har foregått ulovligheter før man informerer, eller holder det at man har mistanker?*

– For vår del holder det at man har mistanker. Hvis de mener at det er såpass sikkert at dette kan ha betydning for vurderingen av selskapets verdi, er det tilstrekkelig for oss.

– *Mistanker om korrupsjon kan vel ha betydning for prisingen?*

– Ja, det kan det. Og da må selskapet informere markedet gjennom oss. Det er en vurdering selskapet må gjøre, sier Amundsen.

Han forteller at Oslo Børs også har en regel som går på unntatt offentliggjøring.

– Den sier at hvis det eventuelt kan være skadelig for selskapet at informasjonen kommer ut på feil stadium, og det ikke vil villede markedet og heller ikke er lekkasje, er det en mulighet for å informere oss i forkant. Da kan selskapet underhånden informere Oslo Børs inntil man får mer klarhet i forholdet, og eventuelt informere markedet når man vet mer, sier Amundsen.

Se for øvrig egen sak om Telenor i Kapitals investorguide på side 126, hvor selskapets verdiødeleggende ekspansjon internasjonalt og forslaget om å splitte selskapet i to deler omtales.

Telenors Asia-sjef sterk kandidat som ny konsernsjef i Telenor:

Høyre-minister kan få Ap-sekretær

Når Jon Fredrik Baksaas må gå av som konsernsjef ved juletider kan Høyres næringsminister Monica Mæland få Telenors Asia-sjef og tidligere statssekretær for Arbeiderpartiet, Sigve Brekke, som ny konsernsjef i Telenor.

Telenors styreleder Svein Aaser og hodejeger Fred Jacobsen i Egon Zehnder jobber i disse dager på spreng for å finne Jon Fredrik Baksaas' arvtager som ny konsernsjef i Telenor.

Etter alle solemerker ønsker de å presentere navnet på den nye konsernsjefen i forbindelse med Telenors generalforsamling i mai. Så langt står antagelig navnet til både Telenor Asia-sjef Sigve Brekke og Telenor Norge-sjef Berit Svendsen høyt på blokken. Men også Birger Steen, med erfaring fra McKinsey og Microsoft, er et hett navn.

Som Kapital omtalte i forrige utgave, er Svendsen en svært aktuell kandidat til å overta som konsernsjef etter Jon Fredrik Baksaas. Hennes kandidatur ble antagelig ytterligere styrket ved at næringsminister Monica Mæland, som kontrollerer 54 prosent av aksjene i telegiganten, for noen uker siden gikk ut i VG og fortalte at Telenor bør se seg om etter en kvinnelig arvtaker.

– Styret skal finne den best egnede kandidaten, uavhengig av kjønn, alder eller nasjonalitet, slo imidlertid styreleder Aaser fast i forrige Kapital.

Og det er nettopp styreleder Aaser som skal stå for den formelle ansettelsen, sammen med nestleder Frank Dangeard, styremedlem Marit Waagen og ansattrepresentanten Bjørn Andre Andersen.

“Ekstraordinær arbeidsinnsats”

Kapital kjenner til, og får bekreftet fra Aaser selv, at han som styreleder har vært svært fornøyd med jobben Brekke har utført for Telenor i Asia.

Dette til tross for at Norges ledende telekomanalytiker, analysesjef Ole Petter Kjekreit i meglerhuset ABG Sundal Collier, mener Telenors ekspansjon utenom Norden har gitt en negativ verdiskapning (verdireduksjon for aksjonærene) siden 2004 på ca. 55 milliarder kroner i nåverdi. Det meste av denne verdiforringelsen stammer fra nyinvesteringer i India og Pakistan (se

egen sak side 126).

Så fornøyd har imidlertid Aaser vært med Asia-sjefen at han i fjor gav Brekke en ekstraordinær bonus på 250.000 kroner utover det retningslinjene for bonusutbetalinger i statlig eide selskaper gir adgang til.

Brekkes grunnlønn ligger på 3,1 millioner kroner i året, og bonusen skal i henhold til retningslinjene da ikke være på mer enn 50 prosent av grunnlønnen, men det holdt da altså ikke.

– I årsrapporten for 2013 fremgår det at du har gitt Asia-sjef Sigmund

– Jeg følte at han fortjente en ekstra belønning.

Svein Aaser, styreleder i Telenor om Asia-sjefen

Brekke 250.000 kroner mer i bonus enn det statens retningslinjer tillater. Hva er årsaken?

– Det har jeg forsvart tidligere. Det er fordi han har gjort en ekstraordinær arbeidsinnsats, spesielt i forbindelse med å starte opp i et nytt land som Myanmar og bygge opp den organisasjonen. Så det var en helt spesiell situasjon hvor jeg følte at han fortjente en ekstra belønning, sier Aaser.

Men det sier muligens enda mer om styrelederens store begeistring for Asia-sjefen at han i tillegg fikk utbetalt nærmere seks millioner kroner i “annen godtgjørelse” som kommer på toppen av bonuspakken.

– I tillegg har Brekke fått nærmere seks millioner i andre ytelser. Hva ligger i dette beløpet?

– Det vet jeg ikke, sier Aaser. – De tallene må du spørre andre om.

– Kan det også være noen form for bonuser?

– Jeg vet ikke.

– Brekke har jo vært fast bosatt i Asia i en tiårsperiode, så tillegget beløper seg vel neppe til flere millioner?

– Han bodde jo der da jeg tiltrådte som styreleder, så det har ikke vært noen endring i hans bosituasjon. Han har, som du sier, bodd i Asia i mange år. Men når det gjelder nærmere detaljer om avlønningen hans utover det som er å lese i årsrapporten, henviser jeg bare til kommunikasjonsavdelingen i Telenor.

Hemmelig godtgjørelse

Kapital har spurt både Telenor og Brekke selv om hva det er Brekke har fått utbetalt i “annen godtgjørelse” på seks millioner kroner, men ingen har ønsket å svare på dette.

Det som er sikkert, er at Brekke i 2013 totalt fikk over 11 millioner kroner i grunnlønn, langsiktige bonusprogrammer og annen godtgjørelse. Legger vi til opptjente pensjonsrettigheter, ble Brekkes godtgjørelsespakke da nesten like høy som det konsernsjef Baksaas fikk, dvs. over 13 millioner kroner, eller over fire ganger grunnlønnen.

Kapital har spurt Sigve Brekke om detaljer rundt godtgjørelsespakken hans, og om han frykter at korrupsjonsetterforskningen kan ødelegge for hans sterke kandidatur som ny konsernsjef. Han har ikke returnert Kapitals henvendelse.

Med til historien hører det også at Brekke, som er tidligere generalsekretær i AUF og statssekretær i Forsvarsdepartementet for Arbeiderpartiet, er en svært nær venn av lederen for Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget, Martin Kolberg. Så tett på hverandre er de to at Kolberg var fadder til Brekkes barn under dåpen.

Kolberg innkalte som kjent tidligere i år både Baksaas, Aaser og næringsminister Mæland til offentlig høring på Stortinget om korrupsjonsmistankene i Telenors datterselskap Vimpelcom.

Camilla Birkeland

camilla.birkeland@kapital.no

Styreekspert Gunnar Eckbo langer ut mot valgkomiteene:

- Må finne bedre kandidater

Mange valgkomiteer jobber for lettvinnt når de skal jakte nye kandidater til styrene. Det mener styreekspert Gunnar Eckbo. – Det virker som om mange ikke jobber hardt nok for å finne de beste. Flere bør søke hjelp fra rekrutteringsbyråer, sier Eckbo.

LETER I BEKJENTSKAPSKRETSEN: – Det blir veldig ofte at man spør rundt i valgkomiteen om noen vet om noen kandidater. Det holder ikke, sier styreekspert Gunnar Eckbo som står bak selskapet Styreinformasjon. Folketrygdfondets mektige leder Olaug Svarva som leder valgkomiteen i Statoil, føler seg ikke truffet av kritikken fra Eckbo. – Min er erfaring er at de aller fleste av de store selskapene bruker rekrutteringsbyråer i forbindelse med styreerkruttering slik at de får gode og grundige prosesser, sier Svarva.

FOTO: IVAN KVERME

Etter påske sparkes årets generalforsamlingssesong i gang, og nå har mange valgkomiteer kniven på strupen. For et av de viktigste punktene på generalforsamlingsagendaene er valg av nye styremedlemmer. Mens de mest profesjonelle valgkomiteene allerede har jobbet i månedsvis for å kunne presentere kompetente og dyktige navn for aksjonærene, jobber andre valgkomiteer på spreng i disse dager for å sørge for det nødvendige påfyllet. Etter å ha fulgt tett med på norske styreleder i rundt 15 år er ikke styreekspert og daglig leder i selskapet Styreinformasjon, Gunnar Eckbo, særlig imponert over jobben som gjøres i mange av de norske valgkomiteene.

– Jeg føler at mange tar litt for lett på dette arbeidet som er så kjempeviktig. Når man ser fusjoner som går over ende og arbeidskonflikter som berører mange mennesker fordi selskapet har organisert seg på en klønete måte, så kan det være noe styret har gjort som kanskje ikke har vært riktig strategisk for noen år siden, sier Gunnar Eckbo.

I fjor gikk han hardt ut mot valgkomiteen i Yara da DNBS konserndirektør Leif Teksum ble innstilt som ny styreleder og Hilde Bakken fra Statkraft og John Thuestad i Sapa kom inn som nye styremedlemmer.

– Yara er et av Norges største selskaper. Det kan jo ikke være sånn at Yara skal være et trainee-opplegg for folk

som ikke har styreerfaring. Jeg blir ikke veldig imponert over det arbeidet valgkomiteen har gjort, sa han den gangen. Nå går han bredere ut i kritikken.

– Når vi ser på resultatet av hva valgkomiteer kommer ut med av forslag til nye styreledere og styremedlemmer, tror jeg at de mangler budsjetter så de kan hyre inn et rekrutteringsfirma som kan gjøre et executive search slik at man kan få frem tilstrekkelig antall kandidater. Det blir veldig ofte at man spør rundt i valgkomiteen om noen vet om noen. Det holder ikke. Man må ha frem et godt antall kandidater også utenfor bekjentsskapsfæren, sier Eckbo. Han savner at bedrifter som

har virksomhet i utlandet, rekrutterer styremedlemmer fra det nordiske markedet.

– Det virker som om målsettingen til mange valgkomiteer ikke ligger i at de skal finne de beste, hverken som styremedlem eller som styreleder. Da ville man jo hevet blikket og sett hvem i Norden som kunne være med. Vi ser at flere og flere nå rekrutterer nordisk for at man skal få den spesialkompetansen man har behov for uten å måtte gå til konkurrentene, men fortsatt er det mange som ikke gjør det, sier Eckbo.

– *Valgkomiteens eneste oppgave er jo å finne nye kandidater. Mener du at mange selskaper kunne kuttet ut valgkomiteer og heller satt ut jobben til et rekrutteringsfirma?*

– Det kunne kanskje være en bedre løsning. Det blir for mange nærstående til medlemmene av valgkomiteene som kommer opp som kandidater, sier Eckbo. Innspill han har fått tyder også på at enkelte valgkomiteer ikke en gang tar seg bryet med å kontakte sittende styreleder når de jakter nye kandidater.

– Dette kom frem i en paneldebatt der vi diskuterte valgkomiteer. Det er jo også ganske spesielt, mener styreeksperten.

Møter motbør

En ringerunde til lederne av valgkomiteene i noen av de største selskapene på Oslo Børs viser at bruken av rekrutteringsfirmaer, som har kompetanse på executive search, kanskje ikke er så lav som det Eckbo frykter. Valgkomiteene i DNB, Orkla, Telenor, Statoil, Yara og Gjensidige bruker alle rekrutteringsbyråer ved behov.

– Min erfaring er at de aller fleste av de store selskapene bruker rekrutteringsbyråer i forbindelse med styrenominering. Det har blitt mer og mer vanlig praksis, sier administrerende direktør i Folketrygdfondet, Olaug Svarva. Svarva sitter som leder av valgkomiteen i Statoil og var en av initiativtakerne bak Norsk institutt for styremedlemmer.

– Det jeg tror har skjedd de siste årene, er at valgkomiteene har sett nødvendigheten av å benytte seg av rekrutteringsbyråer nettopp for å bidra til å få grundige og gode prosesser. Det sikrer et større tilfang av kandidater i rekrutteringen. Mange norske selskaper har også fått inn global kompetanse i styrene, og da er det særdeles viktig å bruke nettverket de internasjonale byråene har. For mindre selska-

BRUKER FLERE BYRÅER: Lederen av Orklas valgkomite, Anders Stray Ryssdal, bekrefter at de leier inn ekstern hjelp og bruker flere ulike byråer for å sikre et bredt nettverk. FOTO: IVÁN KVERME

per kan imidlertid det å bruke et rekrutteringsfirma være en relativt stor kostnad, sier Svarva.

Hun kjenner seg ikke igjen i at valgkomiteer jobber uten å ta kontakt med hverken styreleder eller administrerende direktør.

– Skal valgkomiteen gjøre en god jobb, må den selvfølgelig ha god dialog med styreleder. Det er viktig og nødvendig. Valgkomiteen bør også ha innspill fra daglig leder, og den bør også

- Det er uheldig for det enkelte selskap og for norsk næringsliv som helhet hvis rekrutteringsbasen blir for snever.

Bjørn Iversen, leder i Gjensidiges valgkomite

møte alle styremedlemmene en til en, for å sikre at man får den riktige kompetansen i styret, sier Svarva.

– *Kan man komme dit at valgkomiteene går ut på dato? At selskapene i stedet knytter seg opp mot et rekrutteringsbyrå som gjør hele jobben?*

– Nei, absolutt ikke. Valgkomiteen har ansvaret for hele prosessen med å finne nye kandidater. Den gjør en grundig jobb med å definere hvilke profiler styret har behov for. Når profilene er definert, kan valgkomiteen velge å bruke et rekrutteringsfirma dersom komiteen mener det er nødvendig, sier Svarva.

Bjørn Iversen, som leder valgkomite-

teen i Gjensidige, mener bruken av et rekrutteringsfirma er helt nødvendig for å sikre et godt tilfang av kandidater.

– Rent historisk tror jeg Eckbo har et poeng, men mitt inntrykk er at flere og flere valgkomiteer ser verdien for selskapet av å benytte seg av ekstern bistand. I hvert fall håper jeg det. Det er uheldig for det enkelte selskap og for norsk næringsliv som helhet hvis rekrutteringsbasen blir for snever, skriver Iversen i en epost til Kapital.

Bruker flere byråer

I Orkla er valgkomiteen bevisst på ikke å bruke samme rekrutteringsfirma hver gang de trenger bistand, for å få tilgang til flere nettverk.

– Det gjør vi for å finne frem til både norske og utenlandske kandidater. Initiativet kan være litt forskjellig. Noen ganger har vi kandidater vi diskuterer med dem, og andre ganger har de kandidater de diskuterer med oss. Målsettingen er ikke bare å vurdere den enkelte, men å få en god totalsammensetning, sier advokat Anders Stray Ryssdal, som leder Orklas valgkomite.

– *Hvor lang tid i forveien har dere kandidatene klare?*

– Det varierer litt, men det har blitt behov for tidligere og tidligere avklaringer. Det skyldes at valgkomiteenes arbeid har blitt viktigere og må startes tidligere. Det er et skandinavisk fenomen, sier Ryssdal.

I børsigiganten Telenor er det for lengst innarbeidet praksis å søke ekstern hjelp for å sikre de beste kandidatene. ▶

– Vi søker langt utover landets grenser og langt utenfor bekjentskapskretser. Selskapets styresammensetning taler for seg selv, sier Anders Skjævestad, som til daglig er administrerende direktør i DNB Liv. Han opplyser at denne praksisen har vært vanlig i alle de seks årene han har sittet i komiteen.

Også i valgkomiteen i Yara, som altså fikk ramsalt kritikk av Eckbo i fjor på disse tider, søkes det ved hjelp av eksterne krefter. Siden Eckbo gikk ut med kritikken, har den tidligere Nordea-toppen Tom Knoff kommet inn som ny leder av valgkomiteen.

– Hvis man skal søke etter en kandidat med bred internasjonal erfaring, vil man få et bredere og mer systematisk tilfang av kandidater hvis man bruker et internasjonalt rekrutteringsfirma. Hvis man skal ha en kandidat med norsk bakgrunn, med erfaring fra norske selskaper, er det ikke sikkert at merverdien av å bruke et eksternt firma er til stede. Da kan det godt hende at valgkomiteen kan gjøre en like god jobb uten en ekstern rådgiver, sier Knoff som for øvrig også leder nominasjonskomiteen i Tomra.

Selv om de store norske børsigantene henter inn ekstern hjelp, er det fortsatt mange valgkomiteer som finner kandidater i eget nettverk. Styregrossisten Diderik Schnitler har ikke erfart at bruk av rekrutteringsbyråer er mye utbredt. Schnitler, som blant annet har bakgrunn som administrerende direktør i Saga Petroleum og president i NHO, har sittet i valgkomiteen i Veritas i mange år og er nå styreleder i blant annet Wilhelmsen-konsernet.

– At valgkomiteene bruker eksterne konsulenter for å finne styrekandidater høres litt søkt ut. Da er det mer naturlig at en aksjonær som har store verdier på spill bruker et rekrutteringsbyrå for å finne egnede kandidater som de ønsker å spille inn til valgkomiteen, mener Schnitler.

– *Tror du mange valgkomiteer kvier seg for å hyre inn et eksternt rekrutteringsbyrå fordi det gir signal om at man ikke har det nødvendige nettverket?*

– Nei, det tror jeg ikke. I så fall har man ikke en riktig valgkomité. Hvis en valgkomité mener at jobben gjøres best ved å hente inn et eksternt byrå, mener jeg det er riktig. Det viktige er jo at man gjør en så god jobb som mulig, sier Schnitler.

Ut ved 70 år?

Styreekspert Gunnar Eckbo hiver

BLANDEDE REAKSJONER: Styregrossisten Diderik Schnitler som er styreleder i Wilhelmsen-gruppen, er ikke kjent med at det hyres inn eksterne rekrutteringsfirmaer i valgkomiteene i mange av de store selskapene. – Det høres litt søkt ut, sier Schnitler.

FOTO: IVÁN KVERME

også inn en annen brannfakkell i diskusjonen om styresammensetninger. Han mener flere styreverv bør innføre en øvre aldersgrense for styreledere på 70 år.

– Hovedpoenget mitt er at styreledere skal ha kontakt med operasjonell virksomhet. Hvis du går ut av en operasjonell stilling når du er 60 år og sitter som styreleder til du er 70, da er det over ti år siden du var i operasjonell virksomhet. Med de hurtige endringene som skjer nå kan det jo i verste fall bli totalt ødeleggende for bedriften, mener Eckbo.

Forslaget får imidlertid ikke støtte blant dem Kapital har snakket med.

– Det som er viktig er hva slags innstilling og tenkemåte den enkelte har. Har du en person som er profesjonell, har pågangsmot og energi, er det viktigere enn å se seg blind på alder, sier Olaus Svarva. Hun er også mer opptatt av sammensetningen av styret og hva den enkelte bidrar med, enn å fokusere på hvor lenge siden styremedlemmene var i en operasjonell stilling.

– Alle styreverv ønsker å ha medlemmer som har betydelig operativ erfaring. Men skal du være styreleder i et eller flere selskaper, lar det seg vanskelig kombinere med en fulltidsstilling ved siden av. Det krever såpass mye, sier Svarva.

Dersom en slik begrensning hadde blitt innført, ville det blant annet rammet Telenors styreleder Svein Aaser allerede neste år. Heldigvis for Aaser er ikke Skjævestad tilhenger av forslaget.

– Jeg mener det er unaturlig med en slik grense. Det er kompetanse, erfaring og det engasjementet hver enkelt bidrar med som er avgjørende. Hvor oppdatert man greier å være er like individuelt for 70-åringene som det er for 50-åringene, sier Skjævestad.

Kan gå glipp av mye

Eckbos forslag om en øvre aldersgrense på 70 år for styremedlemmer blir heller ikke applaudert av styregrossisten Diderik Schnitler.

– Nå snakker du til en snart 69 år gammel mann, ler Schnitler og legger til:

– Jeg mener det er feil å sette en aldersgrense så lenge alt fungerer. Med all respekt fordi jeg selv befinner meg i den situasjonen, mener jeg at man kan gå glipp av mye hvis man setter en slik grense, sier han. Han mener han fortsatt har mye å bidra med selv om det er en stund siden han satt i en operativ stilling.

– De styrevervene jeg har nå, hadde ikke latt seg kombinere med for eksempel å være administrerende direktør i Saga Petroleum som jeg var i en tid. Da sa jeg nei til endel tunge verv, for det hadde jeg ikke tid til. Nå kan jeg være mye mer engasjert i de operative styrevervene jeg har. Man må sørge for å være oppdatert, men det kan man fint oppnå ved å være engasjert styremedlem og for øvrig i samfunnet, sier Schnitler.

Ingun Stray Schmidt

ingun.schmidt@kapital.no

DRACO 27RS

**NEW LOOK
NEW ADVENTURE
SAME SPIRIT!**

DRACO 22RS

DRACO
NORWEGIAN HERITAGE

www.dracoboats.com • info@dracoboats.com

Oslo, Akershus & Hedmark
Aaby Marine AS
Leangbukta 34 B
N-1392 Vettre
Phone: +47 66 76 65 65
www.aaby.no

Vestfold & Telemark
Herholdt Andersen AS
Træleborgveien 7
3112 Tønsberg
+47 33 37 95 50 • +47 92 89 92 92
www.herholdt.no

Arendal, Grimstad, Lillesand & Kristiansand
Kristiansand Bådsenter AS
Barstølveien 3 B
4636 Kristiansand
Phone: +47 90 67 82 41
www.kbaad.no

Bergen / Hordaland
Nautic Norway AS
Hjellestadveien 313
5259 Hjellestad
+47 55 96 21 10
www.nautic-norway.no

Østfold
Hankø Marina AS
Vikaneveien 409
1621 Gressvik
+47 415 35 333
www.hankomarina.no

Maktkampen i Telenor tilspisser seg:

Racet mot CEO-tittelen

Sigve Brekke

Birger Steen

Morten Lundal

Den tidligere konkurransesvømmeren Berit Svendsen har et tøft og ganske åpent felt med konkurrenter rundt seg. Den interne kandidaten Sigve Brekke og de yngre eksterne kometene Birger Steen og Morten Lundal blir de hun først og fremst må holde bak seg.

Etter det Kapital forstår, er det den svært erfarne norske hodejegeren Fred Jacobsen, som er Oslo-basert partner i det internasjonale hodejeger-selskapet Egon Zehnder, som er satt på jobben med å finne Baksaas' etterfølger. Jacobsen jobber selvsagt tett inn mot Telenors styreleder Svein Aaser. Og Aaser har igjen satt ned et styreinternt utvalg som i tillegg til ham selv består av styrets nestleder, franskmannen Frank Dangeard, styremedlem Marit Waagen og ansattrepresentanten Bjørn Andre Anderssen.

– Styret skal finne den best egnede kandidaten, uavhengig av kjønn, alder eller nasjonalitet, sier Aaser til Kapital.

Han vil selvsagt ikke utgi noen tidslinje for styrets arbeid, og vil ikke være med på at vårens generalforsamling i mai kan være naturlig deadline å sette seg, men mye taler for at Telenor-styret innen den tid vil ha den nye konsernsjefen på plass.

Baksaas, som må gå til jul, selv om han på ingen måte vil gi seg selv etter et år på overtid, risikerer å bli mer og mer "lame duck" jo nærmere vi kommer hans avgang. Men interne kilder i Telenor forteller at Baksaas aldri har vært så effektiv og dyktig i jobben som han er nå. Et konsernsjefbytte innen

kort tid vil imidlertid være mest hensiktsmessig så det ikke sammenfaller med neste styrelederskifte i 2016.

Det vil også skape ro i Telenors organisasjon jo tidligere en annonsering nå kommer. Den som får jobben, intern eller ekstern kandidat, får god tid til å forberede seg. Og ikke minst: De interne kandidatene som ikke får jobben, får tid til områ seg og tenke seg om – bli i Telenor eller ta konsekvensen og søke nye karrieretopper andre steder?

Intern kronprins svekket

Av kandidatene Fred. Jacobsen kikker på, har **Sigve Brekke** (55) tidligere vært den fremste interne favoritten, i alle fall blant de gamle "Telenorgutta". Han har, tross kontroverser med Baksaas, vært regnet som den interne kronprinsen i en årrekke og har da også alt hånd om halve kongeriket. For Brekke har helt siden 2008 ledet Telenors operasjoner i Asia, som nå utgjør så mye som 45 prosent av konsernets verdier. Brekke har pondus og han har karismaen. Men Brekke er ikke så klar kandidat lenger som han var tidligere. Det som hele veien har heftet ved ham, er at han har et stort medansvar for India-investerin-

gen, som sett fra finansmarkedets side fortsatt regnes som en helt katastrofal beslutning. Brekke er heller ingen ungsau lenger. Men det er i alle fall slutt på de tider da spreke 60-årige konsernsjefer blir frivillig, eller ufrivillig som Baksaas, pensjonert. Men da er det verre for hans kandidatur at han er eks-statssekretær for Arbeiderpartiet og er en nær venn av Martin Kolberg, som i januar ledet høringen på Stortinget av både næringsministeren og styreleder og konsernsjef i Telenor. Høyre har jo i flere tiår prøvd å fravriste både Statoil, Telenor og DNB fra sosialdemokratiets "klamme hender". Skal en Høyre-statsråd nå velsigne enda en ny konsernsjef med Ap-bakgrunn til et statskontrollert stort selskap? Det må sitte langt inne for regjeringen.

Rett kvinne neste gang?

Hilde Tonne (49), som er konserndirektør for såkalt Group Industrial Development (få ut synergier mellom alle selskapene) i Telenor, har uten tvil viljen til å styre et vepsebol som Telenor, men til tross for at hun var i Asia som nestleder der en periode, så har hun ikke den tunge operative erfaringen med resultatansvar for et eget

forretningsområde på C'ven. Men Tonne, som nylig mottok prisen Women's Board Award som årets beste kvinnelige styremedlem, kan være rett kvinne neste gang.

Richard Olav Aa (48) er dagens finansdirektør. De vil gjerne bli ved sin lest. Men akkurat Aa har bredere ledererfaring fra tidligere, både fra Elkem og børssnoterte investeringsselskaper. Men til tross for nå fem år i selskapet ser mange fortsatt mer på ham som en CFO enn som en telekom-mann. Og Telenor har ikke nådd flere finansielle mål som Aa har målbåret utad. Og uansett hvem som har skylden for det, peker finansmarkedet da gjerne på CFOen. Det blir en overraskelse om Aa går til topps.

Eksterne kandidater

Av de eksterne kandidatene Jacobsen har på blokken, er **Morten Lundal** (49), som i dag er sjef for Malaysias største telekommunikasjonsselskap Maxis, med en markedsverdi på 120 milliarder kroner, en av de heteste. Lundal overtok Maxis så sent som i oktober 2013. Men kort sjefstid der behøver ikke være en ulempe. Svensken som egentlig fikk Maxis-jobben, før det ble Lundal, snudde i døren, og dro hjem for å bli sjef for TeliaSonera. Så kort tid som sjef i Maxis kan utvilsomt være et springbrett til større oppgaver hjemme i Norden. Lundal har også erfaring fra konsernledelsen i den internasjonale mobilgiganten Vodafone, og i sin tid ledet han også Telenors internettsatsing. Lundal er absolutt et spennende navn i lederprosessen.

Birger Steen (48) er en mann som har dukket unna sjefsspekulasjonene til nå, men som absolutt bør nevnes blant dem Jacobsen vurderer. Eks-McKinsey-konsulenten er i dag sjef for det amerikanske programvareselskapet Parallels i California. Han sitter også i styret i Schibsted og er på vei inn i styret til Nordens største bank, Nordea. Steen ble et kjent navn i norsk næringsliv da han ledet internettselskapet SOL på børs i år 2000. Siden ble han administrerende direktør for Microsoft i Norge, han hadde landansvar for Microsoft i Russland, og han ble leder for IT-gigantens SMB-salg i 2009, før han alt året etter hoppet av til det mindre amerikanske selskapet han nå er sjef for. Rett profil, rett alder,

Hilde
Tonne

Kristin
Skogen Lund

Richard
Olav Aa

rett type, men blir spranget fra 900 ansatte til Telenors 33.000 for stort? Og hva med telekom-kompetansen? Og sist, men ikke minst: Kan Aaser matche økonomisk det Steen vil kunne tjene i USA hvis han får suksess der?

Trond Westlie (53) er litt som dagens CFO i Telenor, kanskje litt for mye finansdirektør-type. Det er han da også i det danske gigantkonsernet Maersk, hvor han dro i 2010 etter fire år som det samme i Telenor. Det er neppe noen fare for at VimpelComs investering i Usbekistan i 2007 skal hefte ved Westlie. Og det var et interessant trekk han gjorde ved å si ja til å gå inn i styret for VimpelCom i fjor høst. Det økte hans kredibilitet som telekom-mann betraktelig igjen. Men både han og Aa på toppen i Telenor samtidig? Det kan bli en feil miks med to så utpregede CFO-typer i konsernledelsen.

Degradert kronprinsesse

Rune Bjerke (54) er en kandidat å ta med i betraktningen uansett toppjobb i dette landet. Statoil ville vært et klart sprang opp for ham. Men det er ikke Telenor i samme grad. Bjerke har energi- og oljekompetanse, men akkurat telekom-kompetanse er det vel mindre av for ham også. Rent økonomisk er også vanskelig å se hvorfor Bjerke skulle flytte seg ut av banksjefstolen med de svært gode pensjonsbetingelsene som den mannen har.

Kristin Skogen Lund (48) var offentlig utnevnt som kronprinsesse i spe da Baksaas hentet henne inn i 2010 og gjorde henne til konserndirektør og sjef for hele Telenor Norden. Så tiljublet av pressen var hun at knapt noen fikk med seg at Baksaas i realiteten degraderte henne skikkelig da han bare halvannet år senere omorganiserte Norden-området. Først tok han fra henne Telenor Norge. Siden mistet hun også landansvaret for Sverige og Danmark. Enten det var på grunn av

manglende resultater eller om hun ble offer for en maktkamp, så forsvant hun uansett helt ut av Telenor i 2012 til en bedre jobb som NHO-sjef. Der har Skogen Lund gjort en god jobb. Hun kan det politiske spillet, og styrket sitt kandidatur etter at næringsminister Mæland gikk ut og sa at Telenor må kikke etter kvinner når styret skal finne Baksaas' arvtager. Men hvorfor skulle hun ønske å vende tilbake til det rotteracet der?

Rolv Erik Ryssdal (52) er konsernsjef i Schibsted, et medieselskap som ligger langt fremme digitalt og som også nylig innledet et spennende samarbeid med rubrikkannonser på nett med nettopp Telenor i Brasil og tre land i Asia. Medier og telekom konvergerer, og innhold blir fortsatt "kongen". Det kan gjøre Ryssdal til en mann å kikke på for hodejeger Jacobsen.

Premie kun til den beste

Jo Lunder (54), som nylig gikk av som konsernsjef i VimpelCom, var den mest spennende eksterne kandidaten i flere år. Men internt i Telenor har mange ment at han var for russervennlig i Telenors strid med oligarken Mikhail Fridman. Og med den pågående korrupsjonsetterforskningen mot VimpelCom er det nå helt andre "hodejegere" Lunder må regne med å bli intervjuet av.

De fire som ligger lengst fremme i dette trolig tette racet er Svendsen og Brekke i henholdsvis bane fire og fem, mens Lundal og Steen starter i banene utenfor. At Svendsen har fleste tilhengere blant offentligheten på tribunen og hos hovedeier gir en startfordel, men vil nok ikke være avgjørende for Aaser, som venter i den andre enden av bassenget med premie kun til den beste og raskeste. Det kan imidlertid uansett fort bli Svendsen som viser seg å være det.

Roar Valderhaug
roar.valderhaug@kapital.no

Berit Svendsen kan bli historisk som kvinnelig toppleder i et globalt norsk konsern:

Stuper inn i maktkampen

I Norges nest største selskap utspiller det seg for tiden en maktkamp av de sjeldne. Telenors konsernsjef Jon Fredrik Baksaas må gå av etter nyttår, men tvholder på roret. Rundt ham kappes det om å bli hans etterfølger. Kapital har fulgt den heteste kandidaten, Telenor Norge-sjef Berit Svendsen, som stuper inn i lederstridens siste heat fra midterste bane.

FOTO: JON OLAV NESVOLD, BERIT ROALD/NTB SCANPIX
VANNBILDER: JOHNNY VAET NORDSKOG

H

un er ansvarlig for en omsetning på 26 milliarder kroner og leder et av de større selskapene i landet med 4.200 ansatte. Når Jon Fredrik Baksaas går av til nyttår – etter 13 år på topp – kommer man ikke utenom å vurdere Svendsen, eller “Telemor” som hun kalles, som en kandidat til å bli ny konsernsjef i Telenor. Staten – den største eieren – har allerede signalisert at den ønsker seg en kvinne som Baksaas’ etterfølger. Men ennå må mye klaffe for at en kvinne for første gang i historien skal kunne innta direktørstolen i et børsnotert norsk verdensomspennende konsern.

Domus Athletica, Blindern: Berit Svendsen har brukt siste del av arbeidsdagen til å fortelle resten av konsernledelsen om hvilke mål Telenor Norge har for 2015 – og hun har fått god respons. Nå sparker den tidligere konkurransesvømmeren fra og fosser frem mellom mosjonister i Studentsamskipnadens bad på Blindern i Oslo. Det blir fort 1.600–1.700 meter på en slik økt i bassenget.

TELETOPP I DYPET: To-tre ganger i uken kobler adm. dir. Berit Svendsen i Telenor Norge av med svømmeøker. Da tar hun i og glemmer “alt”. Hele familien på fire er svømmere, men det er sjelden de får gått i bassenget samtidig.

Lange, seige tak med rutinert pusting underveis. Det er slik Svendsen tømmer hodet og lader batteriene.

Når hun er ferdig i svømmehallen, skal hun hjem for å pakke kofferten og deretter sette seg på flyet til India. Vanligvis bruker hun tre timer foran PCen etter at ungene (snart 9 og 12 år) har lagt seg. I kveld skal hun pakke og forberede reisen til Hyderabad. Der skal hun holde foredrag på Telenor Management Meeting, for 200 av de øverste lederne innenfor Telenors 13 forretningsenheter. Temaet er hvordan skape vekst og hvordan slå an tonen med kunder på sosiale medier. Under samme lederkonferanse skal hun gå på scenen i N Convention Center og motta to av fire Telenor Awards, både performance- og internettprisen, i konkurranse med ledere for Telenor-døtre fra hele verden.

Få kvinnelige konsernsjefer

Etter at Svendsen ble administrerende direktør i Telenor Norge for tre og et halvt år siden, har selskapet skuffet inn penger og bygget ut nettet i et stadig høyere tempo. Bare i årene 2012 og 2013 satt Telenor Norge igjen med et samlet resultat før skatt på 15 milliarder kroner. Samtidig har Svendsen gjennom endringsprosesser redusert bemanningen med 5–10 prosent hvert år. Hun har 27 års erfaring fra selskapet og styrer nå et datterselskap som står for ca. 30 prosent av selskapsverdiene i Telenor. Er det rart at Svendsen nevnes som en mulig etterfølger til Baksaas?

Dessuten: Mens Norge har tradisjoner for kvinnelige statsministre og andre samfunnsstopper, finnes det ingen kvinner som leder noen av børslokomotivene. Blant de 60 største selskapene på Oslo Børs er det ikke én eneste kvinnelig administrerende direktør. I 2014 styrte kvinnelige konsernsjefer over kun 0,8 prosent av omsetningen på Oslo Børs. En klar nedgang fra siste måling i 2009. Var det

noen som sa det er på tide med en kvinnelig toppsjef i den delvis statseide telegiganten? Ikke Svendsen i alle fall. Hun vil ikke snakke om sine sjanser til å nå helt til topps.

– Jeg har en fantastisk jobb i dag, det er styret som skal velge konsernsjef, og de må velge den beste, sier hun diplomatisk.

Det er styret som skal velge konsernsjef, og de må velge den beste.

– Du sier ja om du blir spurt?

– Det blir et hypotetisk spørsmål. Jeg har grepet de mulighetene jeg har fått før, det er alt jeg kan si om det.

– Mange mener at det hadde passet veldig fint med en kvinnelig toppsjef i Telenor nå.

– Den aller viktigste jobben styret gjør er å finne den beste, og så får tiden vise om det er en kvinne eller mann.

ROLLEMODELL: 79 jenter fra NTNU sitter musestille og lytter når Berit Svendsen tar ordet under tittelen "Å jobbe i den mest dynamiske bransjen". Telenor blir neppe et mindre attraktivt karrierevalg etter å ha hørt på internettpioneren og Telenor-veteranen.

Det vil være helt feil å gi en så stor jobb til noen annen enn den beste kandidaten, gjentar hun.

– Hvordan påvirker det selskapet at øverste sjef skal byttes ut nå etter 13 år?

– Vi er vant med mobilitet, det er en del av vår filosofi. Vi skifter stadig ut landsjefer for at flere skal få internasjonal erfaring. At vi planlegger å få ny sjef for hele bedriften er en del av daglig business. Jeg opplever ikke at det er noe man går rundt og snakker om i gangene, sier Svendsen.

Kjønnsaspektet

Men det er mange utenfor selskapet, helt sikkert innenfor også, som mener noe om hvem som bør lede Telenor. Den norske regjeringen er ett eksempel. Samme kveld som Svendsen ►

IKKE PAPIRLØST: Berit Svendsen og hennes PA, Grete B. Starheim, får det travelt med å flytte bunker med papir når fotografen tar bilder av kontorlassen til adm.dir. i Telenor Norge.

Kapital-fakta: Berit Svendsen

Svendsen er utdannet sivilingeniør fra NTH, født og oppvokst på Kråkerøy ved Fredrikstad. Hun bor på Nordstrand i Oslo, er gift med en ansatt i Telenor og er mor til to barn adoptert fra Chile. Svendsen begynte karrieren som forsker og har to mastergrader, en fra NTNU (1988) og en fra NTNU/ Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA (1995). Fra 2000 til 2005 var hun teknologidirektør og satt i Telenors konsernledelse. Hun gikk ut av toppledergruppen i 2005, og fikk da ansvaret for produktutvikling og teknologi i alt fastnett i Norden, før hun ble leder for Telenors fastnettsvirksomhet i Norge. Fra 2002 var hun medlem av EU-kommisjonens rådgivende gruppe for IKT-spørsmål. I 2008 kom hun til Conax som administrerende direktør. I slutten av 2011 gjorde hun comeback i konsernledelsen som adm. dir. i Telenor Norge. Sitter i styret i DNB og i kredittopplysningsselskapet Bisnode.

satte seg på flyet til India, gikk næringsminister Monica Mæland ut i VG og sa at Telenor bør se etter en kvinnelig arvtaker til Baksaas. Hennes departement eier, på vegne av staten, 54 prosent av den norske telegiganten.

– Hent en fyr fra Ericsson, sier en kilde Kapital har snakket med. – Velg Asia-sjef Sigve Brekke. Han er rett mann, sier en annen. – Birger Steen er rett ledertype, forteller en tredje. Rune Bjerke er en sterk ekstern kandidat, mener en fjerde. – La Baksaas bli sittende. Han har aldri vært bedre, hevder en femte.

Meningene om hvem som skal innta en av norsk næringslivs aller mest prestisjetunge posisjoner, er langt flere enn det er kandidater igjen i prosessen (se egen sak s. 64). Kapital kjenner til at det i hodejegerfirmaet Egon Zehnder for tiden jobbes hardt for å kunne

legge frem de rette kandidatene for styret. Mye tyder på at det kan komme en beslutning fra styret om hvem som skal bli den nye konsernsjefen allerede i mai.

Tradisjonelt har det blitt sett etter menn når konsernsjefstillinger skal besettes, og fremdeles er det slik at guttenavn oftest trekkes frem som kandidater, men lederstriden i Telenor blir neppe noen kjønnskamp, slik enkelte hevder. Det er bred enighet om at den beste skal overta, uansett kjønn.

Like uomtvistet er det at kjønn faktisk har blitt et aspekt i lederutvelgelsesprosessen, og for Svendsen slår det ut begge veier. Sett fra Telenor-eiernes side vil det være politisk korrekt å velge en kvinne, og det vil i så fall også være en fjær i hatten for næringsministeren om hun kan bidra til at Norge

Nettet og smart-telefonen er en veldig kraftfull kombinasjon. Internett kommer til å endre alle bransjer.

ikke lenger blir liggende bak land som Rwanda, Colombia og Nicaragua i andelen kvinnelige ledere.

Men fremdeles er det mange som har lettere for å se for seg dress og slips enn skjørt i konsernsjefstolen. Og internt i Telenor er det delt begeistring for den lille underskogen av kompetente kvinner som har vokst opp under Baksaas, og som nå kan være i ferd med å utkonkurrere ham.

Kapital vet at da *Aftenposten* den 3. mars i år hadde en forsidesak om at det manglet kvinnelige toppledere blant børsens 60 største selskaper, og brukte side fire og fem inne i avisen til bl.a. å presentere Berit Svendsen, ble artikkelen tilfeldigvis først "glemt" da Telenors kommunikasjonsavdeling sendte ut dagens medieklipp om aktuelle toppsaker som berører Telenor og deres ansatte.

Konkurransemenneske

6. etg. i Telenorbygget, Fornebu: Berit Svendsen ler og humrer mens hennes uunnværlige PA, Grete B. Starheim, flytter en diger bunke med papirer fra pulten hennes. Kapital er på besøk, og hun skjønner at fotografen er i ferd med å dokumentere klare brudd på visjonen om et papirløst arbeidsmiljø. Twitterfuglen i papp som henger fra taket vil hun derimot gjerne vise frem. Den er brukt i en reklamefilm og er en gave fra markedsavdelingen. Plasse-ingen i synsfeltet skal minne henne om å tvitre en melding hver dag. En av hennes mest retvitrede budskap går på at kvotering på toppen er vel og bra, men at man må dyrke frem underskogen av dyktige kvinnelige ledere.

– Generelt vil jeg si at det er viktig at det kommer opp kandidater av begge kjønn til alle topplederjobber. Hvis man bare får frem mannlige kandidater til store jobber – som tendensen har vært i de siste årene – så synes jeg ikke vi har gjort en god nok jobb med å få kvinnene opp og frem. Men man må alltid velge den beste, uansett kjønn, sier Svendsen og legger til:

– Talent er likt fordelt – det er ingen grunn til å tro noe annet – og hvis man ikke utnytter talentet som ligger i halvparten av befolkningen går næringslivet glipp av mye. Både Norge og næringslivet trenger alle de beste lederne vi kan få tak i.

– Jeg hører også folk si at kvinner har ikke selvtillit, men er ikke flesteparten av oss mødre eller fedre? spør hun. Da gjelder det bare å gi barna våre den selvtilliten som skal til for å tørre å ta steget.

– Planla du å bli leder i næringslivet?

– Nei, men jeg har grepet de sjansene som har dukket opp. Og når jeg har fått en mulighet, har jeg konsentrert meg 100 prosent om å gjøre den jobben.

Svendsen kom første gang opp i konsernledelsen i Telenor i år 2000 som teknologidirektør, mens Tormod Hermansen var konsernsjef. Så forsvant hun ut da dagens avtroppende konsernsjef Jon Fredrik Baksaas krympet sin ledergruppe i 2005. Men Svendsen, som da dukket lenger ned i organisasjonen, fikk til gjengjeld de neste årene oppgaver med mer operativt resultatansvar enn før. Og i 2011 brøt hun så igjen vannflaten og gjorde comeback i i konsernledelsen i den posisjonen hun nå har – som sjef for hjemmemarkedet Norge.

– Er du et konkurransemenneske?

– Ja, jeg har alltid likt å gjøre det bra. Da jeg svømte i Kongstensvømmerne drev jeg med individuell idrett, mens da jeg begynte med roing var vi et team, vi måtte vinne sammen. I næringslivet vinner man sammen med ledergruppen og alle ansatte. Jeg synes det er morsomt at Telenor Norge er best i test på dekning og kapasitet. Da blir jeg stolt.

Maktkampen

Antagelig er det bare stillingen som Statoil-sjef som gir mer makt og anerkjennelse i norsk næringsliv enn topplederjobben i Telenor. Derfor foregår det nå også en intens posisjonering og maktkamp i og rundt selskapet vi skal mange år tilbake i tid for å finne maken til i norsk næringsliv.

Telenor-konsernet er Norges desi-

” Jeg begynte med Arpanett, begynnelsen på internett, der så jeg lyset, og etterpå har jeg sett lyset hele veien!

dert største private arbeidsgiver med cirka 32.000 ansatte og har en omsetning på godt over 100 milliarder kroner. Selskapet er teknologidrevet og preget av at markedskreftene driver marginene nedover i hurtig tempo.

Kilder Kapital har snakket med, fremhever at det i en slik setting er viktig å ha en leder som forstår tekno-

VIL HA MANGFOLD: – Hvis man bare får frem mannlige kandidater til store jobber – som tendensen har vært i de siste årene – så synes jeg ikke vi har gjort en god nok jobb med å få kvinnene opp og frem, sier Berit Svendsen.

logien, markedskreftene og gjør de riktige teknologivalgene. Flere sammenligner Telenors situasjon nå med den Nokia sto overfor for noen år siden, da valget av ny konsernsjef skulle vise seg å bli skjebnesvangert for den tidligere mobilgiganten. Da den forhenværende konsernsjefen Jorma Ollila gikk helt over i styrelederrollen, ble hans tidligere CFO utnevnt som ny CEO. Kritikere peker på at den finansielt orienterte konsernsjefen ikke hadde kompetanse til å ta de riktige beslutningene hva teknologiutviklingen angikk, og vi vet alle hvordan historien om Nokia endte.

Vanskelig vennskap

En lignende situasjon må for all del Telenor unngå å komme i nå, mener flere Kapital har snakket med. Det kan tale til teknologen Svendsen fordel.

Hennes argeste konkurrent til konsernsjefjobben har lenge vært Sigve Brekke, som siden 2008 har ledet Telenors operasjoner i Asia. Brekke har tidligere vært regnet som kronprinsen i Telenor og skal ha vært en favoritt hos Baksaas, men dette kan ha endret seg nå. Også det til Svendsens fordel. ▶

VALGTE RETT: Berit Svendsen vurderte å begynne på oljelinjen da hun begynte på NTH, men priser seg lykkelig for at hun valgte elektro og telematikk. Hennes pensum er lite relevant i dag, men sporet henne inn i telekom.

Brekke er nemlig tidligere politiker og statssekretær for Arbeiderpartiet, og ikke minst en nær personlig venn av Aps parlamentariske nestleder på Stortinget, Martin Kolberg.

Som leder av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité var det også Kolberg som kalte inn næringsminister Monica Mæland (H), Telenors konsernsjef Baksaas og styreleder Svein Aaser på teppet for offentlig høring i den såkalte Vimpelcom-saken på begynnelsen av året.

I etterkant gikk Kolberg hardt ut og hevdet at Baksaas og Aaser, som er underlagt streng taushetsplikt og må utvise stor varsomhet om kurssensitive forhold rundt selskapet, ikke hadde fortalt alt under høringen.

– De leverte en annen historie enn det vi nå ser kan være riktig, påsto Kolberg. – Først etter høringen får vi vite, av en anonym varsler, at aksjonæravtalen gir Telenors representanter i Vimpelcom-styret mulighet til å blokkere vedtak de er uenige i, uttalte Kolberg ifølge DN.

Kolbergs angrep skal, etter det Kapital kjenner til, ha falt Telenor-toppene tungt for brystet, og det skal ha blitt reagert sterkt på lekkasjene fra "varsleren" i saken.

Når styret i Telenor nå skal velge Baksaas' etterfølger, er det derfor neppe noen fordel for Brekke at han har hatt så tette bånd til Ap-politikeren at han for noen år siden gav Kolberg den store ære og tillit det er å være fadder for hans barn.

Og da Baksaas den 11. februar i år inntok scenen på Telenor Expo for å presentere fjerdekvartalstallene for 2014

og la frem dårligere resultat enn ventet – men ikke i Norge – var ingen i salen lenger i tvil om at satsingen i Asia har vært en medvirkende årsak.

51-åring på Snapchat

Telenor Expo, Fornebu: – Opp med hånda! Hvor mange av dere bruker Snapchat? Svendsen har entret scenen og henvender seg til 79 jenter som går sitt første år på Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim. De er på jentetur til Oslo i regi av skolen. Spørsmålet får nesten samtlige til å strekke armen i været. Svendsen opplyser at denne bilde- og filmdelingsappen ikke eksisterte for bare to år siden. I dag er det den tredje mest verdifulle start up-en i verden! Det sier noe om dynamikken i denne bransjen, mener hun. Respekten for damen på 51 år – som tydeligvis kan veldig mye om kule ting – står å lese i ansiktene i salen. De må le når Svendsen forteller at hun også er på Snapchat, før hun drar en spøk om telefonkatalogen (ja, den i papir), og omtaler fasttelefoner omtrent som en kjær slektning som man besøker på bo- og behandlingshjemmet. Svendsen er en nemlig både pioner og veteran, ikke bare i Telenor siden 1988, men også på internett.

– Jeg begynte med Arpa-nett, begynnelsen på internett, der så jeg lyset, og etterpå har jeg sett lyset hele veien! ler hun. Latter er et varemerke for Svendsen. Hun har en fremtoning preget av vennlighet, energi og positivitet. Slik sett utfordrer hun den gamle forestillingen om konsernsjefen som en litt tilkneppet og stram person, som fremfor alt osrer autoritet.

Svendsen mener jentene i salen er på helt rett vei karrièremessig.

– De mest spennende jobbene er innen ingeniørfaget. Å skape verdier – det er størst! Jeg er ikke i tvil. Og ingen andre steder skjer det så mye som i telekombransjen. Jeg kunne ha valgt oljelinjen da jeg gikk på NTH, men du verden så lykkelig jeg er for at jeg satset på teknologi, elektro og telematikk, til tross for at det er noe helt annet enn det vi snakker om i dag, sier Svendsen.

– Jeg pleier å si at jeg trenger ingenting av det jeg lærte på NTH i dag – men jeg lærte å lære! I Telenor er det kontinuerlig og livslang læring som gjelder. Om man ikke følger med er man fort ferdig, i hvert fall i telekom – for her går utviklingen rasende fort!

Post oljeeventyret

Jobben som Telenor-topp er så omfattende at mange mener den også krever evner som politiker. Svendsen har i alle fall et svar på hva hun mener er vår fremtid etter oljen.

– Norge har en høyt utdannet befolkning, og vi er veldig teknologikompetente. Vi elsker ny teknologi! Den internettbølgen vi er inne i nå, kjennetegnes av kombinasjonen mellom maskinenes effektivitet og menneskenes skaperevne. Norge har en fantastisk mulighet ved at vi er så gode på å kombinere de to tingene. Dette gjør at vi kan få til både ny og eksisterende industri – og bli konkurransedyktige etter oljen. Vi har så gode muligheter. Og vi har ennå bare sett begynnelsen.

Ifølge Svendsen blir det store forandringer – enten man jobber i telekom eller ei.

– Nettet og smarttelefonen er en veldig kraftfull kombinasjon. Internett kommer til å endre alle bransjer.